

BUDGET BEMÆRKNINGER 2020-2023

Drift og anlæg
Konto 0-6

RANDERS

Budgetbemærkninger 2020-2023

Drift

1. Økonomiudvalget.....	7
2. Børne- og familieudvalget.....	27
3. Beskæftigelsesudvalget.....	53
4. Socialudvalget	83
5. Miljø- og teknikudvalget	109
6. Sundheds, idræts- og kulturudvalget.....	135
7. Omsorgsudvalget.....	163
8. Landdistriktsudvalget	181
9. Skole- og uddannelsesudvalget	187
10. Udviklingsudvalget.....	221

Anlæg

1. Økonomiudvalget.....	231
2. Børne- og familieudvalget.....	235
4. Socialudvalget	241
5. Miljø- og teknikudvalget	243
6. Sundheds, idræts- og kulturudvalget.....	261
7. Omsorgsudvalget.....	273
8. Landdistriktsudvalget	277
9. Skole- og uddannelsesudvalget	285
10. Udviklingsudvalget.....	293

Driftsbudgettet

2020-2023

Budgetbemærkninger

Driftsbudgettet fordelt på udvalg og
bevillingsområder

1. Økonomiudvalget

Drift

Bevillingsområder:

1.1 Administration

1.2 Politisk organisation

1.1 Administration

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet 1.1 Administration. Desuden vises budgetbeløbene for 2020:

Administration

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Stabe og tværgående konti	115,9	-5,7	110,2			
1.2 Udvikling, miljø og teknik	74,4	-10,7	63,8			
1.3 Børn og skole	50,4	-2,1	48,3			
1.4 Social og arbejdsmarked	166,8	-0,8	166,1			
1.5 Sundhed, kultur og omsorg	32,7	0,0	32,7			
1.6 Redningsberedskab	18,9	0,0	18,9			
1.7 Barselsfond og lønpuljer	33,4	0,0	33,4			
1.8 Udbetaling Danmark	27,3	0,0	27,3			
1.9 Tjenestemandspensioner og præmier	55,2	0,0	55,2	0,1	0,0	0,1
1.10 Interne forsikringspuljer	19,7	0,0	19,7			
1.11 Lov og cirkulæreprogram	1,1	0,0	1,1			
1.12 Servicebuffer og reserver	45,4	0,0	45,4			
Driftsudgifter i alt	641,3	-19,2	622,1	0,1	0,0	0,1

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 622,1 mio. kr. indenfor serviceringen og med 0,1 mio. kr. udenfor serviceringen.

Områderne 1.1 *Stabe og tværgående konti* til og med 1.5 *Sundhed, kultur og omsorg* er én aftaleenhed. Aftalen dækker alle de centrale administrative funktioner.

1.1 Stabe og tværgående konti

For området *Stabe og tværgående konti* er der budgetteret med nettoudgifter for 110,2 mio. kr., hvoraf lønbudgettet udgør 74,3 mio. kr.

Stabe og tværgående konti består af følgende områder:

1.1 Stabe og tværgående

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
Direktion	3,5	0,0	3,5			
Økonomi	23,1	0,0	23,1			
Personale og HR	16,3	0,0	16,3			
Elever og studiejobs	1,8	0,0	1,8			
Borgerrådgiver	2,6	-2,0	0,6			
Politik, Jura og Kommunikation	10,6	-0,1	10,5			
IT og Digitalisering	24,2	0,0	24,2			
Stabe i alt	82,2	-2,2	80,1			
IT og Digitalisering - fagsystemer, IT-udvikling mv.	41,5	0,0	41,5			
Administrativt overhead - takstberegning	-22,9	0,0	-22,9			

1.1 Administration

Revision, kopiering, gebyrer, vielser, kontingent KL	9,8	-3,4	6,4			
Advokat, branding, fælles uddannelse	5,2	-0,1	5,0			
Tværgående og fællesudgifter i alt	33,7	-3,5	30,1			
Driftsudgifter i alt	115,9	-5,7	110,2	0,0	0,0	0,0

I oversigten fremgår de enkelte stables budgetter samt de tværgående administrative udgifter, der er fælles for flere forvaltninger eller er tværgående for hele kommunen.

Stabene betjener organisationen og den politiske ledelse, hvorimod Borgerrådgiveren betjener borgerne og er uafhængig af forvaltningen.

Budgettet på -22,9 mio. kr. vedrørende *Administrativt overhead* omhandler takstberegningen i forbindelse med salg af pladser på sociale tilbud og specialskoler. Dette gør sig gældende for de tilbud, der er omfattet af den regionale Rammeaftale om beregning af takster.

1.2 Udvikling, Miljø og Teknik

Udvikling, Miljø og Teknik-forvaltningen varetager en bred vifte af services og opgaver inden for miljø, natur, landbrug, trafik, veje, grønne områder, ejendomsdrift mv. Den primære opgave for forvaltningen er at vedligeholde og udvikle Randers Kommunes fysiske omgivelser og sikre korrekt og sikker sagsbehandling.

Det samlede administrative budget udgør 63,8 mio. kr., som er fordelt på fem afdelinger samt et fælles budget til bl.a. ledelse. Størstedelen af udgiftsbudgettet svarende til 73,3 mio. kr. dækker udgifter til løn. Der er budgetteret med indtægter for 10,7 mio. kr. fra byggesagsgebyrer, kantine-drift samt administrationsbidrag fra aftaleenheder mv.

1.2 Udvikling, Miljø og teknik

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor servicrammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
Udvikling, Miljø og Teknik, ledelse og fælles	3,8	-5,5	-1,7			
Stab og Bæredygtighed	11,0	-0,6	10,4			
Plan, By og Natur	44,9	-2,9	42,0			
Ejendomme og Drift	10,4	-1,7	8,7			
Erhverv og Bosætning	4,4	0,0	4,4			
Driftsudgifter i alt	74,4	-10,7	63,8	0,0	0,0	0,0

Udvikling, Miljø og Teknik, ledelse og fælles

Budgettet omfatter løn til ledelse samt fælles udgifter til kontorhold, IT, inventar, møder og andre personalerelaterede udgifter. Endvidere indgår budgetpulje til studiejob samt betalinger af administrationsbidrag fra forvaltningens aftaleenheder og projekteringshonorar.

Stab og Bæredygtighed

Stab og Bæredygtighed understøtter forvaltningsledelsen og løser tværgående opgaver inden for GIS, økonomi, jura og udvikling. Økonomisektionen varetager budget og regnskabsopgaver. Afdelingen har ansvaret for kommunens køb/salg af fast ejendom, tilsynet med almene boliger samt arbejdet omkring dårlige boliger og byfornyelse. Stab og Bæredygtighed har desuden ansvaret for den samlede bæredygtighedsindsats. Herudover varetages sekretariatsbetjening af miljø- og teknikudvalget, udviklingsudvalget og landdistriktsudvalget samt bevillingsnævn. I alt er ca. 15 medarbejdere beskæftiget med løsning af Sekretariatets opgaver. Indtægtsbudgettet omfatter torvehandel og GIS-ydelser.

1.1 Administration

Plan, By og Natur

Plan, By og Natur består af syv sektioner, hvor de fleste af medarbejderne aflønnes under økonomiudvalget. Opgaverne spænder bredt fra natur, byggesag og plan til veje og trafik og den største del af opgaverne omfatter myndighedsudøvelse.

Natur og Miljø varetager en række opgaver ifm. miljøbeskyttelse, naturforvaltning samt drift og vedligehold af skove og grønne områder. Området varetager myndighedsudøvelse efter lov om miljøgodkendelse, naturbeskyttelsesloven, vandløbsloven mv.

Byggesag og Ejendomsskat har ansvar for byggesagsbehandling, administration af ejendomsbeskatning, landzonesager og matrikulære sager. Der opkræves gebyr efter forbrugt tid for byggesagsbehandlingen.

Planafdelingen løser en bred vifte af planlægningsopgaver, spændende fra overordnede og strategiske planopgaver som Byen til Vandet, helhedsplaner og masterplaner til planlægning for konkrete projekter. Endvidere løser Plan opgaver vedr. strategisk energiplanlægning og klimastrategiske planlægningsopgaver.

Veje og Trafik varetager den overordnede planlægning og styring vedr. de kommunale veje, vintertjeneste, parkering samt den kollektive trafik. Opgaven er at sikre, at de myndighedsmæssige vilkår sikres og at drift, vedligeholdelse og udbygning sker i tråd med kommunens politikker og målsætninger, herunder kvalitetsbeskrivelser for driften, infrastrukturpolitik og stipolitik.

Ejendomme og Drift

Ejendomsservice varetager drift, vedligehold og optimering af de kommunale bygninger. Det samlede budget udgør 167,2 mio. kr. heraf 8,7 mio. kr. på økonomiudvalgets område. Budgettet omfatter Staben i Ejendomsservice, hvis primære opgave er at sikre en effektiv og stærk økonomistyring samt Bygningsadministrationen, der varetager administrative opgaver ifm. vedligehold og projektering af de kommunale bygninger, samt planlægning af arealudnyttelsen. Herudover indgår kantinedriften i administrationsbygningerne (Laksetorvet, Sundhedscentret og Kasernen).

Erhverv og Bosætning

Erhverv og Bosætning varetager erhvervsservice og har bl.a. til formål at sikre erhvervsvirksomhederne én indgang til kommunen. Endvidere gennemføres og finansieres erhvervsserviceaktiviteter overfor iværksættere og virksomheder samt igangsætning af udviklingsaktiviteter inden for erhverv, turisme, bosætning og landdistrikt.

Budget omfatter udgifter til ledelse og administration, mens budget til driftstilskud, bevillinger til samarbejds- og udviklingsprojekter er budgetteret under udviklingsudvalget samt landdistriktsudvalget.

1.3 Børn og Skole

For området *Børn og Skole* er der budgetteret med nettoudgifter for 48,3 mio. kr., der er fordelt som vist nedenfor. Af de 48,3 mio. kr. udgør budgettet til løn 47,7 mio. kr.

1.1 Administration

1.3 Børn og Skole

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
Sekretariatet og ledelse	14,8	0,0	14,8			
Familiefagligt udviklingscenter	1,8	0,0	1,8			
Familieafdelingen	33,8	2,1	31,7			
Driftsudgifter i alt	50,4	2,1	48,3	0,0	0,0	0,0

Sekretariatet understøtter forvaltningsledelsen i betjeningen af to politiske udvalg og de tre sektorområder: skole-, børne- og familieområdet samt skoler og institutioner, herunder med den overordnede økonomi og udviklingsopgaver. Herudover varetager sekretariatet pladsanvisningen indenfor dagtilbudsområdet, betjener børn- og ungeudvalget og andre tværgående funktioner.

Samlet for sekretariatet og ledelsen i Børn og Skole er der afsat 14,8 mio. kr.

Familieafdelingens myndighedscenter udfører myndighedsopgaver for børn og unge i Randers Kommune, herunder visitation til foranstaltninger for børn og unge. Familieafdelingens administrative budget udgør i 2020 31,7 mio. kr.

Familiefagligt udviklingscenter udfører udviklingsopgaver for familieområdet herunder sætter fokus på at udvikle praksis, inddrage eksisterende viden og styrke samarbejdet med forskningsinstitutioner. Udviklingscentrets budget udgør i 2020 1,8 mio. kr.

1.4 Social og Arbejdsmarked

For området *Social og Arbejdsmarked* er der budgetteret med nettoudgifter for 166,1 mio. kr. Heraf udgør lønbudgettet 149,6 mio. kr.

Social og Arbejdsmarked består af følgende områder:

1.4 Social og arbejdsmarked

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.4.1 Fælles	5,0	0,0	5,0			
1.4.2 Sekretariat	15,8	-0,1	15,7			
1.4.3.1 Social fælles	-0,4	0,0	-0,4			
1.4.3.2. Social Center for Børnehandicap og Autisme	5,8	0,0	5,8			
1.4.3.3 Social Center for Voksenhandicap	11,3	0,0	11,3			
1.4.3.4 Social Center for Socialt Udsatte	1,0	0,0	1,0			
1.4.3.5 Social Center for Psykiatri	5,3	0,0	5,3			
1.4.3 Social i alt	23,1	0,0	23,1			
1.4.4.1 Jobcenter	92,8	0,0	92,8			
1.4.4.2 Ydelseskantor	17,4	0,0	17,4			
1.4.4.3 Borgerservice	12,6	-0,6	12,0			
1.4.4. Arbejdsmarked i alt	122,9	-0,6	122,3			
Driftsudgifter i alt	166,8	-0,8	166,1	0,0	0,0	0,0

1.1 Administration

Sekretariat og fælles dækker niveau 1 og 2 chefer samt sekretariats-/økonomimedarbejdere. For dette område er der et nettobudget på 20,7 mio. kr. Afdelingerne varetager bl.a. sekretariatsbetjeningen af socialudvalget og beskæftigelsesudvalget, økonomistyring, drift, udvikling m.m. af socialområdet og arbejdsmarkedsområdet. Der er to afdelinger:

- Sekretariat - Politik og Udvikling
  - Husleje-/beboerklagenævnet
- Sekretariat - Økonomi og Styring

Social dækker de administrative udgifter for myndighedsafdelingerne i de 4 centre (Center for Børnehandicap samt Autisme, Center for Voksenhandicap, Center for Socialt Udsatte og Center for Psykiatri). Samlet er der for området et budget på 23,1 mio. kr. Afdelingerne varetager myndighedsudøvelsen på det specialiserede sociale område.

Arbejdsmarked er opdelt i 3 og består af:

- Jobcenter
- Ydelseskantor
- Borgerservice

Arbejdsmarkedsområdet har et samlet nettobudget på 122,3 mio. kr.

Afdelinger varetager følgende opgaver:

- Jobcentret varetager indsatsen overfor ledige borgere. Indsatsen består f.eks. af virksomhedsrettede tilbud, samtaler eller opkvalificering. Hertil varetager jobcenteret formidling af arbejdskraft til områdets virksomheder, og som et led i den virksomhedsrettede indsats er der fokus på opkvalificering af ledige borgere, så de bedre matcher virksomhedernes behov for arbejdskraft.
- Ydelseskantoret udbetaler og administrerer ydelser til ledige borgere. Det drejer sig f.eks. om kontanthjælp, ledighedsydelse og ressourceforløbsydelse.
- Borgerservice varetager en lang række serviceydelser, bl.a. information og vejledning af borgerne om pas, kørekort, vielser og hjælp til selvbetjening.

1.5 Sundhed, Kultur og Omsorg

For området *Sundhed, Kultur og Omsorg* er der budgetteret med nettoudgifter for 32,7 mio. kr., der er fordelt således:

1.5 Sundhed, Kultur og Omsorg

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
Visitationen	14,8	0,0	14,8			
Sekretariatet	12,9	0,0	12,9			
Kultur- og fritidssekretariatet	5,1	0,0	5,1			
Driftsudgifter i alt	32,7	0,0	32,7	0,0	0,0	0,0

Administrativt er Sundhed, Kultur og Omsorg opdelt i 3 enheder; visitation, sekretariat samt kultur og fritid. Af de 32,7 mio. kr. udgør budgettet til løn 31,9 mio. kr.

1.1 Administration

Visitationen varetager opgaven med visitation til en række ydelser på omsorgsområdet, blandt andet personlig pleje og praktisk hjælp, boliger, madservice samt hjælpemidler. Budgettet til visitationen udgør 14,8 mio. kr.

Sekretariatet understøtter forvaltningsledelsen i forhold til betjening af udvalg og institutioner, den overordnede økonomi, udviklingsopgaver samt administration af hjemmeplejebiler. Budgettet for sekretariatet er på 12,9 mio. kr.

Kultur og fritid varetager administrationen af en række kultur- og fritidsmidler, blandt andet tilskud til foreninger, aftenskoler og kulturinstitutioner/-foreninger, lokaleudlejning, ansvar for idrætsanlæg og parker samt understøttelse af foreninger og kultur i øvrigt. Kultur og fritid har et budget på 5,1 mio. kr.

1.6 Beredskab og Sikkerhed

Beredskab og Sikkerhed har siden 1. januar 2016 været et fælles beredskab for Randers, Favrskov, Norddjurs og Syddjurs kommuner. Beredskab og Sikkerhed er organiseret som et kommunalt fællesskab efter styrelseslovens § 60 og er etableret som et interessentskab.

Beredskab og Sikkerheds opgaver er i hovedtræk:

- Rednings- og slukningsopgaver i tilfælde af brand
- Opgaver i forbindelse med akutte uheld med farlige stoffer
- Opgaver i forbindelse med modtagelse, indkvartering og forplejning af evakuerede og andre nødstedte.
- Vandforsynings- og brandhaneadministration
- Brandteknisk sagsbehandling
- Forebyggende opgaver
- Brandsyn

Der er nedsat en Beredskabskommission, der har ansvaret for varetagelse af redningsberedskabets opgaver. Borgmesteren er født medlem af Beredskabskommissionen, og Randers Kommunes budget til Beredskab og Sikkerhed er derfor placeret under økonomiudvalget.

De enkelte kommuners andele af det samlede budget har dannet grundlag for en fordelingsnøgle mellem kommunerne. Randers Kommunes ejerandel udgør 39 %. Budgettet til redningsberedskabet udgør i 2020 18,9 mio. kr.

1.7 Lønpuljer og kompetenceudvikling

Budgettet udgør 33,4 mio. kr. og vedrører følgende områder:

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
Voksenelever	1,8	0,0	1,8			
Tillidsrepræsentanter	0,9	0,0	0,9			
Jubilæumsgratiale	2,2	0,0	2,2			
Barselsfond	21,9	0,0	21,9			
Tværgående kompetenceudvikling	6,6	0,0	6,6			
Driftsudgifter i alt	33,4	0,0	33,4	0,0	0,0	0,0

1.1 Administration

Af budgettet til voksnelever anvendes forlods 0,2 mio. kr. til administrative elever. Herefter fordeles 1,5 mio. kr. med 0,7 mio. kr. mellem Udvikling, Miljø og Tekniks driftsafdeling og administrationen. Derudover anvendes 0,8 mio. kr. til aflønning af voksnelever, som ansættes med to i IT og Digitalisering, to i Udvikling, Miljø og Teknik samt to i Sundhed, Kultur og Omsorg.

Budgettet til jubilæumsgratiale er fastsat svarende til det forventede antal jubilarer i 2020.

Fra barselsfonden refunderes de enkelte arbejdspladser 80 % af forskellen mellem den faktiske løn og barselsrefusionen modtaget fra Udbetaling Danmark. Barselsfonden udgør med virkning fra budget 2020 0,7 % af kommunens lønsum.

Budgettet til tværgående kompetenceudvikling er i 2020 på 6,6 mio. kr., der fordeles med 0,7 mio. kr. til Diplomuddannelse i ledelse (DOL) og 5,9 mio. kr. til PAU- og SOSU-elever.

1.8 Udbetaling Danmark

Budgettet til Udbetaling Danmark er på 27,3 mio. kr.

Randers Kommune er fra 2013 blevet opkrævet et administrationsbidrag fra Udbetaling Danmark (UDK). UDK forventer, at administrationsbidraget for kommunerne i 2020 kommer til at ligge på et højere niveau end i 2019.

Med virkning fra 2018 opkræver Udbetaling Danmark tre typer af administrationsbidrag. Det drejes sig om administrationsbidrag til henholdsvis Kundedrift, UDK IT og Monopol IT. UDK IT er Udbetaling Danmarks drift af de nye IT-systemer. Monopol IT er Udbetaling Danmarks betaling til KMD for de monopolsystemer, der endnu ikke er opsagt på UDK's område.

I takt med at Udbetaling Danmark sætter de nye IT-løsninger i drift, vil udgifterne til UDK IT stige og udgifterne til Monopol IT falde bort.

Da der er forsinkelse på udviklingen af de nye løsninger, forventes de samlede udgifter til UDK først at falde fra 2021. Tidspunktet er dog blevet udskudt flere gange.

Administrationsbidraget for 2020 fastsættes endeligt på Udbetaling Danmarks bestyrelsesmøde i december 2019.

1.9 Tjenestemandspensioner og tjenstemandsforsikringspræmier

Budgettet på området udgør 55,3 mio. kr. i 2020. Heraf ligger 0,1 mio. kr. udenfor servicerammen, da det vedrører affaldsområdet og dermed det brugerfinansierede område.

Budgettet vedrører tjenestemandspensioner til pensionerede tjenestemænd og præmier som indbetales til Sampension til dækning af fremtidige pensionsudgifter.

Såvel pensioner som præmier skal bogføres på hovedkonto 6 Administration uanset ansættelsessted. Når en tjenestemand fratræder, vil stillingen typisk blive besat med en overenskomstansat, hvor pensionsforsikringspræmien skal bogføres på ansættelsesstedet. I denne type stillingsskift kompenseres ansættelsesstedet for merudgiften på 16 % til præmier med finansiering fra puljen til tjenestemandsforsikringspræmier. Kontoen dækker også over restudgifter til tjenestemandspensioner, da præmierne over årene ikke har været fuldt dækkende.

1.1 Administration

Udgiften til præmier er faldende på grund af nettoafgang af tjenestemænd, mens udgiften til tjenestemandspensioner iflg. Sampension vil stige de kommende år og først topper omkring år 2025.

1.10 Forsikringspræmier og forsikringsudgifter

Budgettet er på i alt 19,7 mio. kr. til forsikringspræmier og forsikringsudgifter.

Randers Kommune er både forsikret via forsikringselskaber og via en intern forsikringsordning. Den interne forsikringsordning vedrører bl.a. arbejdsskade, bygning og løsøre, motorkøretøjer, erhvervs- og produktansvar, forsikringsmægler, risikostyring m.v.

På området bogføres præmieudgifter til de enkelte forsikringsområder samt erstatninger for arbejdsskader og erstatningsudgifter.

1.11 Lov og cirkulæreprogram

Lov og cirkulæreprogrammet for budget 2020 udviser netto 1,1 mio. kr.

1.12 Servicebuffer og reserver

Budgettet er på i alt 45,4 mio. kr., som fordeler sig som vist nedenfor:

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
Kørselsbuffer	0,4	0,0	0,4			
Innovationspulje	0,5	0,0	0,5			
Serviceudgifter – buffer	40,0	0,0	40,0			
Reserve - ændret PL-skøn samt evt. sanktion	5,0	0,0	5,0			
Fremtidssikring af den fællesoffentlige infrastruktur	-0,8	0,0	-0,8			
Manglende lejeindtægter - Randers Regnskov	0,3	0,0	0,3			
Driftsudgifter i alt	45,4	0,0	45,4	0,0	0,0	0,0

Der er en buffer vedrørende kørsel på 0,4 mio. kr., der er afsat til finansiering af fælles indsatser og til at kompensere for mindre uforudsete hændelser.

Innovationspuljen blev ved budgetaftalen 2015 reduceret med 4 mio. kr. årligt. Der er herefter et budgetbeløb på 0,5 mio. kr.

Der er – som tidligere - budgetteret med 40,0 mio. kr. som en bufferpulje vedr. serviceudgifter i 2020-23.

Der er indregnet et reservebeløb på 5 mio. kr. i 2020 til en forventet midtvejsregulering/efterregulering vedrørende ændrede pris/lønskøn samt eventuelle kollektive sanktioner (som følge af samlet skattestigning på landsplan).

Som en del af Lov og cirkulæreprogrammet er Regeringen, KL og Danske Regioner enige om, at næste generation af MitID, Nem- Log-in og Digital post medfinansieres af kommunerne. For Randers Kommune betyder dette 0,8 mio. kr. Dette engangsbeløb finansieres indenfor rammerne af monopolbruddet på IT-området.

1.1 Administration

Som en del af budgetaftalen er afsat 0,3 mio. kr. til at dække manglende lejeindtægter i forbindelse med overdragelse af arealerne ved Hvidemøllevej 3 og 5 samt Åbo til Randers Regnskov. Budgettet er indtil videre placeret under økonomiudvalget.

2. Budgetmål i 2020 – tværgående

Budgetmål				
Randers Kommune skal have en sund økonomi				
Begrundelse/udbygning				
Som vedtaget af byrådet i forbindelse med den økonomiske politik.				
Politisk(e) målsætning(er)				
Budgetmålet skal understøtte de seks overordnede politiske målsætninger.				
Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Det gennemsnitlige overskud på driften i budgetperioden	178 mio. kr. (regnskab 2017)	Mindst 150 mio. kr.	Mindst 150 mio. kr.	Mindst 150 mio. kr.
Det gennemsnitlige skattefinansierede anlægsniveau (brutto) i budgetperioden	190 mio. kr. (regnskab 2017)	Mindst 150 mio. kr.	Mindst 150 mio. kr.	Mindst 150 mio. kr.
Kommunens gennemsnitlige kassebeholdning i budgetperioden	290 mio. kr. (regnskab 2017)	Mindst 200 mio. kr.	Mindst 200 mio. kr. og mindst 150 mio. kr. i sidste overslagsår.	Mindst 200 mio. kr. og mindst 150 mio. kr. i sidste overslagsår.
Kommunens skattefinansierede gæld	923 mio. kr. (ultimo 2017)	Skal nedbringes	Skal nedbringes	Skal nedbringes
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022				
<i>Ovennævnte styringsmål indgår som vigtige styringsparametre i forbindelse med budget 2020-23 og kommende budgetlægninger.</i>				

Budgetmål
Randers Kommune skal have en innovativ og effektiv administration
Begrundelse/udbygning
Vi vil drive en effektiv kommune og udnytte de muligheder den teknologiske udvikling giver os – effektiv drift og administration kan bl.a. ske ved automatisering af arbejdsgange (f.eks. via Robotic Process Automation (RPA)). Denne teknologi er en indikator på kommunens arbejde med automatisering og effektive arbejdsgange. Disse målsætninger forfølges også ved brug af andre redskaber - som eksempelvis lean-metoder, talegenkendelse og øget digitalisering i øvrigt.

1.1 Administration

Politisk(e) målsætning(er)

Budgetmålet skal understøtte de seks overordnede politiske målsætninger.

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Antal arbejds-gange, der er au-tomatiseret ved hjælp af RPA-teknologi.	1	25	50	65
Timer frigivet til ef-fektivisering/øv-rige arbejdsopga-ver ved hjælp af RPA-teknologi.	100 t/år	4.500 t/år	9.000 t/år	11.500 t/år

Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022

Der er fra budget 2019 til 2020 tilføjet endnu en indikator, der er mere effektorienteret (Timer frigivet).

Budgetmål

Randers Kommune skal være en attraktiv arbejdsplads

Begrundelse/udbygning

Medarbejderne er den helt afgørende forudsætning for løsning af kommunens opgaver. Kommunen skal derfor være i stand til at tiltrække og fastholde kompetente medarbejdere.

Politisk(e) målsætning(er)

Budgetmålet skal understøtte de seks overordnede politiske målsætninger.

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Det gennemsnit-lige sygefravær pr. medarbejder i arbejdsdage	14,1 kalender-dage svarende til 10,8 arbejdsdage (2017)	Under 10	Under 10	Under 10
Antal arbejdsulyk-ker	188 (2017)	Faldende set i for-hold til 2019	Faldende set i for-hold til året før	Faldende set i for-hold til året før
Medarbejdernes tilfredshed med deres arbejdsliv. <i>Målt som andel af medarbejdere, der angiver at være helt eller overve-jende enig i at være tilfredse med deres ar-</i>	89,5 % (2016)	Målingen, som fo-retages i 2019, skal som mini-mum være på ni-veau med resulta-tet i 2016	Målet fastsættes efter en drøftelse i HovedMED	Målet fastsættes efter en drøftelse i HovedMED

1.1 Administration

bejdsplads. Trivselmålingen foretages hvert 3. år.

Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022

Der arbejdes løbende med området. Senest er der udviklet en fælles rekrutterings- og kompetenceudviklingsstrategi gældende på tværs af hele kommunen.

Budgetmål

Effektive og økonomisk ansvarlige indkøb

Begrundelse/udbygning

Randers Kommune skal foretage økonomisk ansvarlige, effektive og professionelle indkøb med en høj grad af koordinering, en høj aftaleoverholdelse (compliance) på kommunens fælles indkøbsaftaler, en stærk digital understøttelse af indkøbsprocessen og efter princippet billigst og bedst til prisen. På den måde sikres en effektiv indkøbsproces og frigøres ressourcer, der kan anvendes til mere borgernær service.

Politisk(e) målsætning(er)

Budgetmålet skal understøtte de seks overordnede politiske målsætninger.

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
E-handelsgrad <i>Måles som andelen af indkøbte varer/tjenesteydelser, som er tilgængelige i kommunens e-handelskatalog, og som indkøbes gennem e-handelssystemet</i>	83 % (1. halvår 2017) 77 % (2. halvår 2017)	85 %	90 %	90 %
Aftaleloyalitet <i>Måles på udvalgte større tværgående obligatoriske indkøbsaftaler</i> <i>Måles som andelen (vægtet) af den samlede omsætning på tre udvalgte varegrupper, som er til-</i>	76 % (2017)	85 %	85 %	92 %

1.1 Administration

gængelig via kommunens indkøbsaftaler, og som indkøbes hos den rigtige aftaleleverandør

Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022

3. Tal og forudsætninger

Afsnittet består af 3 underafsnit:

- Hovedtal på driften (afsnit 3.1)
- Ændringer over år (afsnit 3.2)
- Budgetforudsætninger (afsnit 3.3)

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til budget 2023 (i 2020-priser):

Administration - servicerammen

Mio. kr. 2020-priser	Regnskab	Budget	Budget 2020-2023			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1 Stabe og tværgående konti	100,6	109,3	110,2	107,5	105,3	105,3
1.2 Udvikling, miljø og teknik	64,1	57,7	63,8	62,7	62,2	61,0
1.3 Børn og skole	49,2	48,8	48,3	48,4	48,2	47,2
1.4 Social og arbejdsmarked	174,6	164,8	166,1	164,7	162,3	161,7
1.5 Sundhed, kultur og omsorg	32,9	32,9	32,7	32,7	32,1	32,1
1.6 Redningsberedskab	19,0	18,9	18,9	18,9	18,9	18,9
1.7 Barselsfond og lønpuljer	26,0	34,3	33,4	33,4	33,4	33,4
1.8 Udbetaling Danmark	27,3	27,3	27,3	27,3	27,3	27,3
1.9 Tjenestemandspensioner og præmier	45,1	55,9	55,2	55,2	55,2	55,2
1.10 Interne forsikringspuljer	19,0	20,1	19,7	19,7	19,7	19,7
1.11 Lov og cirkulæreprogram	0,0	0,4	1,1	1,2	1,2	1,2
1.12 Budgetaftaler	-1,3	43,4	45,4	54,6	77,3	97,3
Driftsudgifter i alt	556,5	613,7	622,1	626,3	643,2	660,2

3.2 Ændringer over år

På det administrative område er der en del ændringer over årene. Nedenfor er nogle af beløbene kommenteret.

1.1 Administration

Administration - servicerammen

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	613,7	613,7	613,7	613,7
Ingen prisfremskrivning 2020	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Demografiregulering - pulje	0,0	22,9	55,1	84,6
Effektiviseringsbidrag - trin 2023				-2,2
Effektiviseringsbidrag 2019 - tilpasning	0,7	0,7	0,7	0,7
Reserve - skattesanktion samt ændret PL-skøn	5,0			
Tillægsbevillinger	8,4	7,4	6,9	6,9
Tekniske korrektioner og omplaceringer	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8
Lov og cirkulære	-0,5	0,2	0,2	0,2
Budgetaftale:				
0-fremskrivning fra 2021 og frem		-9,5	-19,0	-28,5
Manglende lejeindtægter - Randers Regnskov	0,3	0,3	0,3	0,3
FN's verdensmål	0,5			
Udmøntning af klima, natur og miljøpolitikker	0,9	0,9	0,9	
Fortsat løft af bemandingsniveau - Plan og Byg	2,0	3,0	3,0	3,0
Videreførelse af bevilling - Jobcentret	2,0	2,0		
Udmøntning af effektiviseringskrav - familieområdet	2,5	2,5	2,5	2,5
Udmøntning af effektiviseringskrav - øvrige områder	2,5	2,2	1,6	1,8
Budgetændringer fra tidligere år:				
Ændringer fra budget 2019:				
Lov og cirkulære	-0,4	-0,8	-0,8	-0,8
Tillægsbevillinger	0,3	0,7	0,1	0,1
Tekniske korrektioner	-0,4	-0,4	0,4	0,4
Effektiviseringsbidrag 2019	-2,2	-4,4	-6,6	-6,6
Ændringer fra budgetaftale 2019:				
Byggesagsbehandling - bortfald af bevilling		-1,5	-1,5	-1,5
Familieområdet - myndighed - fald i bevilling	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Ændringer fra tidligere år:				
Flere ressourcer - Plan og byg - bortfald af bevill.	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Styrkelse af jobcentret - bortfald af bevill.	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Integration - reduktion af bevill.	-2,8	-2,8	-2,8	-2,8
Lov og cirkulære og lovændringer	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Tillægsbevillinger	0,4	-0,8	-0,8	-0,8
Overførsler og tekniske korrektioner	-0,2	0,9	0,1	0,1
PL og øvrige ændringer	-0,8	-1,1	-1,1	-1,1
I alt	622,1	626,3	643,1	660,2

1.1 Administration

Udmøntningen af ingen prisfremskrivning udgør -1,2 mio. kr. for bevillingsområdet.

Midlerne til brug for regulering af budgetterne som følge af demografi på områderne børn, omsorg og social i overslagsårene er teknisk placeret under administrationen og vil blive udmøntet senere i forbindelse med de kommende års budgetlægning.

Der er lagt et nyt trin ind i 2023 på 0,5 procents effektiviseringsbidrag svarende til -2,2 mio. kr. Dette skal ses i sammenhæng med linjen Effektiviseringsbidrag 2019. Derudover er der sket en omplacering af effektiviseringsbidraget for 2019 på 0,7 mio. kr. mellem administrationen og andre bevillingsområder.

Der er afsat et reservebeløb på 5 mio. kr. i 2020 til en forventet midtvejsregulering/efterregulering vedrørende ændrede pris/lønskøn samt eventuelle kollektive sanktioner (som følge af samlet skattestigning på landsplan).

I forbindelse med budgetopfølgningerne i 2019 og øvrige byrådsbeslutninger er der vedtaget til lægsbevillinger for 8,4 mio. kr. faldende til 6,9 mio. kr. Disse vedrører primært flytning af budget fra konto 5 til konto 6 for Ejendomsservice samt flytning af midler til Jobcentrets konto 6 fra beskæftigelsesområdet.

Der er i forbindelse med budgetlægningen foretaget nogle tekniske korrektioner for i alt -1,8 mio. kr. Der er bl.a. foretaget en tilpasning af servicebufferen samt en justering af budgettet til jubilæumsgratiale.

Med budgetaftalen 2020-23 videreføres 0-fremskrivning på budgetter til varekøb og tjenesteydelser. Budgetreduktionen på 9,5 mio. kr. stigende til 28,5 mio. kr. i 2023 og frem er indtil videre placeret under administrationen. Der afsættes 0,3 mio. kr. til manglende lejeindtægter i forbindelse med, at arealerne ved Hvidemøllevej 3 og 5 samt Åbo overdrages til Randers Regnskov. Derudover er der afsat 0,45 mio. kr. til indsatsen vedrørende FN's verdensmål samt 0,9 mio. kr. i 2020-2022 til at understøtte udmøntning af ambitionerne i de vedtagne politikker på klima-, natur- og miljøområderne.

For Plan og Byg er der med budgetaftalen sikret et fortsat løft af bemandingsniveauet med 2 mio. kr. i 2020 og 3 mio. kr. i 2021 og frem. Dette skal ses i sammenhæng med bortfald af tidligere givet bevillinger. Der skulle bortfalde 1,5 mio. kr. i 2020 og 3 mio. kr. i 2021 og frem.

På Jobcentret skulle bortfalde en midlertidig bevilling på 2,0 mio. kr. givet for årene 2018 og 2019. Med budgetaftalen er det besluttet at videreføre bevillingen, og der er således tilført 2,0 mio. kr. i 2020 og 2021.

I forbindelse med budgetaftalen 2019 fik Familieafdelingen 6 mio. kr. tildelt i 2019 faldende til 3 mio. kr. i de efterfølgende år. Med budgetaftalen 2020 er der tilført 2,5 mio. kr. årligt til Familieafdelingens konto 6.

Effektiviseringskravet er udmøntet i henhold til budgetaftalen og udmøntningskataloget. Dette betyder, at der er tilført 2,5 mio. kr. i 2020 til det administrative område fra andre bevillingsområder. Dette beløb falder til 1,8 mio. kr. i 2023. Tilførelsen omhandler bl.a. investeringsmodellen i Center for Voksenhandicap, hvor der ansættes 3 medarbejdere med henblik på at opnå en besparelse på køb af pladser.

Af ændringer fra tidligere år kan nævnes, at der sker en reduktion af en bevilling på integrationsområdet med 2,8 mio. kr. fra 10,3 mio. kr. til 7,3 mio. kr. fra 2020.

1.1 Administration

3.3 Budgetforudsætninger

Budgetforslag 2020 – 23 er beregnet på grundlag af det vedtagne budget 2019 – 22 tillagt pris- og lønfremskrivninger og korrektioner besluttet ved budgetvedtagelse, tillægsbevillinger og omplaceringer samt korrektioner fra lov- og cirkulæreprogrammet.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal – fra 6-by nøgletalsrapporten 2019

Administrative udgifter - regnskab 2018

Kr. pr. indbygger	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Fælles formål	4	4	8	28	4	4
Kommunalbestyrelsen	49	68	83	126	153	57
Kommissioner, råd og nævn	11	6	10	4	10	1
Administrationsbygninger ¹⁾	121	308	279	332	221	339
Sekretariat og forvaltninger	2.569	2.673	1.731	1.997	1.648	3.592
Fælles IT og telefoni ²⁾	204	766	604	808	527	229
Jobcentre	690	995	1.105	852	986	833
Naturbeskyttelse	0	-	25		26	-
Miljøbeskyttelse	-	120	4	233	72	1
Byggesagsbehandling	31	75	37	51	73	77
Voksen-, ældre- og handicapområdet	452	485	308	167	346	254
Det specialiserede børneområde	444	429	446	487	374	355
Udgifter i alt	4.575	5.930	4.640	5.085	4.439	5.742

Anmærkninger

Konto 6 eksklusiv funktion 06.42.43 og 06.45.59-06.52.76

Noter

1) Udgifterne til administrationsbygninger er ikke sammenlignelige, da eksempelvis nogle kommuner har husleje-modeller, hvortil udgifterne konteres på forskellig vis.

2) Det er forskelligt, hvad der i de forskellige kommuner opfattes og konteres som fælles IT-udgifter

Kilde: 6-by nøgletal 2019 (tabel 92)

Ovenstående tabel viser, at Randers Kommune udgiftsmæssigt er placeret som den billigste kommune i 6-by samarbejdet i forhold til administrative udgifter pr. indbygger – både når der ses isoleret på administrative udgifter til Sekretariater og forvaltninger og for de samlede administrative udgifter.

1.2 Politisk organisation

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2020:

Politisk organisation

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor servicrammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Fælles formål	0,5	0,0	0,5			
1.2 Kommunalbestyrelsesmedlemmer	13,9	0,0	13,9			
1.3 Kommissioner, råd og nævn	1,0	0,0	1,0			
1.4 Valg	0,1	0,0	0,1			
Driftsudgifter i alt	15,5	0,0	15,5	0,0	0,0	0,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 15,5 mio. kr.

1.1. Fælles formål

Budgettet på 0,5 mio. kr. anvendes til partistøtte jf. *Bekendtgørelse af lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v.*, som reguleres af antal afgivne stemmer ved seneste kommunalvalg. Taksten udgør 7,50 kr. pr. stemme i 2020. Derudover afholdes udgifter til modtagelse af delegerationer m.v.

1.2. Kommunalbestyrelsesmedlemmer

Der er afsat 13,9 mio. kr. til alle udgifter vedr. byrådsmedlemmer, herunder vederlag, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, godtgørelser, diæter, rejseudgifter mv. Under dette budget afholdes ligeledes byrådsmedlemmers deltagelse i kommissioner, råd og nævn.

Vederlag til borgmester og viceborgmester

Borgmestervederlaget udgør 1.103.327 kr. årligt (årligt grundbeløb pr. 1. april 2016 jf. Vederlagsbekendtgørelsen nr. 1530 af 09/12/2016).

1. og 2. viceborgmestervederlag udgør henholdsvis 9 og 1 pct. af borgmestervederlaget.

Vederlag til udvalgsformænd og næstformænd samt udvalgsmedlemmer

Næstformanden for økonomiudvalget oppebærer et vederlag, som udgør 3,28 pct. af borgmesterens vederlag. Udvalgsformænd for nedenstående udvalg oppebærer 18,51 pct. af borgmesterens vederlag, og næstformænd får 3,28 pct. af størrelsen af borgmesterens vederlag.

- Miljø- og teknikudvalget
- Børne- og familieudvalget
- Socialudvalget
- Omsorgsudvalget
- Beskæftigelsesudvalget
- Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
- Landdistriktsudvalget
- Udviklingsudvalget
- Skole- og uddannelsesudvalget

1.2 Politisk organisation

Formanden for børne- og ungeudvalget oppebærer et vederlag på 11,42 pct. af borgmesterens vederlaget.

Udover vederlag til formand og næstformand udbetales vederlag til 5 medlemmer af 9 udvalg samt til 6 medlemmer af økonomiudvalget. Vederlaget udgør 2,39 pct. af borgmesterens vederlag.

Fast vederlag til byrådet og særligt vederlag til medlemmer med børn under 10 år

Der udbetales et fast vederlag/tabt arbejdsfortjeneste til de 30 byrådsmedlemmer (ekskl. borgmesteren). Derudover udbetales tillægsvederlag til medlemmer med børn under 10 år.

Vederlagene bliver reguleret pr. den 1. april hvert år med en reguleringsprocent, som udmeldes af Social- og Indenrigsministeriet.

Møder, rejser mv.

Budget til aktiviteter for byråd og udvalg er forudsat at dække følgende årlige hovedaktiviteter: Udvalgsmøder, udvalgenes dialogmøder med aftaleenheder, deltagelse i konferencer og tema-dage. Endvidere er der budget til én studierejse pr. udvalg i hver byrådsperiode.

1.3. Kommissioner, råd og nævn

Budgettet på 1,0 mio. kr. bruges på diæter og honorarer samt mødeudgifter, uddannelse og udgifter i forbindelse med valg til rådene.

1.4. Valg

Budgettet på dette område varierer alt efter om der forventes valg det pågældende år. Der budgetteres med udgifter til valg til folketinget, EU-parlamentet og kommunal- og regionrådsbestyrelser samt folkeafstemninger. Der er ikke budgetteret med udgifter til valg i 2020.

2. Budgetmål i 2020

Der er ikke udarbejdet budgetmål for området *Politisk organisation*.

3. Tal og forudsætninger

Afsnittet består af nedenstående 3 underafsnit:

- Hovedtal på driften (afsnit 3.1)
- Ændringer over år (afsnit 3.2)
- Budgetforudsætninger (afsnit 3.3)

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til budget 2023:

1.2 Politisk organisation

Politisk organisation

Mio. kr. 2020-priser	Regnskab	Budget	Budget 2020-2023			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1 Fælles formål	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
1.2 Kommunalbestyrelsesmedlemmer	15,6	14,2	13,9	13,9	13,9	13,9
1.3 Kommissioner, råd og nævn	1,1	1,2	1,0	1,6	1,0	1,0
1.4 Valg	0,2	4,5	0,1	3,0	0,1	2,7
Driftsudgifter i alt	17,3	20,4	15,5	19,0	15,5	18,1

Kommissioner, råd og nævn:

2021 Valg til ældrerådet 0,6 mio. kr.

Valg:

2020 Ingen valg
 2021 Kommunal- og regionsrådsbestyrelser
 2022 Ingen valg
 2023 Folketinget

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser, med udgangspunkt i 2019, ændringerne til budget 2020 og overslag-sårene 2021-2023.

Politisk organisation

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	20,4	20,4	20,4	20,4
Valg til folketinget				2,6
Ingen prisfremskrivning 2020	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Effektiviseringsbidrag videreført i 2023				-0,1
Omplacering ml. bevillingsområder - ungerådet	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Øvrige tekniske ændringer	0,1	0,0	0,1	0,1
Budgetforlig:				
Effektiviseringskrav - ompl. - andet bevillingsområde		0,1	0,2	0,3
Budgetændringer fra tidligere år:				
Effektiviseringsbidrag	-0,1	-0,2	-0,3	-0,3
Valg til folketinget	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
Valg til EU-parlament	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
Valg til kommunalbestyrelse		2,9		
Valg til ældrerådet		0,6		
Videotransmission byrådsmøder	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
PL og øvrige ændringer	-0,2		-0,2	-0,2
I alt	15,5	19,0	15,5	18,1

1.2 Politisk organisation

Der er indarbejdet 2,6 mio. kr. i budget til folketingsvalg i 2023.

For bevillingsområdet udgør ingen prisfremskrivning -0,1 mio. kr.

Der er lagt et nyt trin ind i 2023 på 0,5 procents effektiviseringsbidrag svarende til -0,1 mio. kr.

Effektiviseringskravet er udmøntet i henhold til budgetaftalen og udmøntningskataloget. Dette betyder, at der er tilført bevillingsområdet 0,1 mio. kr. i 2021 stigende til 0,3 mio. kr. i 2023.

Budgetændringerne fra tidligere år omhandler effektiviseringsbidraget samt tilpasning af budgetterne i forhold til, hvornår der forventes afviklet valg. Derudover bortfalder budget til videotransmission af byrådsmøderne, som var et engangsbeløb bevilliget i 2019.

3.3 Budgetforudsætninger

Budgetforslag 2020-23 er beregnet på grundlag af det vedtagne budget 2019-20 tillagt pris- og lønfremskrivninger og korrektioner besluttet ved budgetvedtagelse, tillægsbevillinger og omplaceringer og korrektioner som følge af lovændringer.

Valgbudgetterne er tilpasset og placeret i de år, hvor der planmæssigt skal afholdes valg.

2. Børne- og familieudvalget

Drift

Bevillingsområder:

2.3 Børn

2.4 Familie

2.3. Børn

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2020:

Børn

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor servicrammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Fælles formål	31,6	0,0	31,6			
1.2 Dagplejen	82,8	-20,2	62,5			
1.3 Aldersintegrerede institutioner	8,2	-1,9	6,3			
1.4 Dagtilbud	369,6	-107,1	262,5			
1.5 Tilskud til private institutioner	25,7	0,0	25,7			
1.6 Særlige dagtilbud og klubber	10,2	0,0	10,2			
Driftudgifter i alt	528,1	-129,2	398,9	0,0	0,0	0,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 528,1 mio. kr., heraf udgør indtægten for forældrebetalingen 129,2 mio. kr., hvilket giver et nettobudget for hele dagtilbudsområdet på i alt 398,9 mio. kr.

1.1. Fælles formål

Fælles formål dækker udgifter, som er fælles for dagtilbudsområdet:

- **Tilskud i form af søskenderabatter, og tilskud til privat pasning og til pasning af egne børn.**
- **Betaling til andre kommuner for pladser i kommunernes dagtilbud.**
- **Aflønning af personaler, som varetager hele området.**
  - Fællestillidsrepræsentanter, budgettet hertil er givet via dagtilbuddene.
  - Aflønning af pædagogstuderende og PAU elever. Personaleadministrationen sker i dagtilbud og selvejende institutioner.
  - Aflønning af central to-sprogspædagog.
  - Aflønning af pædagogiske konsulenter, som sikrer og implementerer ny lovgivning samt udfører lovbestemte pædagogiske tilsyn i dagtilbuddene.
- **Udvikling**

Der er afsat en central kvalitetspulje, som bruges til faglig udvikling og opkvalificering af personalet for at opnå de lovgivningsmæssige mål, og mål som byrådet har sat for børneområdet. Der arbejdes med projekter, der øger viden og handlekompetencer i forhold til børns læring, tidlig indsats, sprog og udvikling.

1.2. Dagplejen

I dagplejen er der i 2020 en forventet belægning på 675 børn.

Under dagplejen budgetteres med indtægt for forældrebetaling og heraf følgende udgifter til fripladser.

1.3 Aldersintegrerede institutioner

I 2020 er der en forventet belægning på 13 vuggestue-, 28 børnehave- og 73 fritidshjemsbørn i Den selvejende institution Glentevej. I 2019 blev en børnehavegruppe omdannet til vuggestuegruppe i institutionen.

Under aldersintegrerede institutioner budgetteres med indtægt for forældrebetaling og heraf følgende udgifter til fripladser.

1.4 Dagtilbud

Området dækker kommunale dagtilbud og selvejende institutioner.

I 2020 er der 10 selvejende institutioner og 5 dagtilbud. Der forventes en belægning på 1.212 vuggestue- og 2.448 børnehavebørn.

Dagtilbuddene arbejder med at fremme børn og unges trivsel, udvikling og læring, herunder at skabe læringsmiljøer, så børnene udvikler deres potentialer og bliver fremtidsparate.

Rammerne for dagtilbuddenes arbejde er fastsat i dagtilbudsloven. Dagtilbuddene arbejder med at forebygge negativ social arv og sikre inklusion, så der skabes med sammenhæng og kontinuitet mellem tilbuddene og gøre overgange mellem tilbuddene sammenhængende og alderssvarende udfordrende for børnene.

I Randers Kommune er der pasningsgaranti. Pasningsgarantien betyder, at barnet er sikret en plads senest 30 uger gammel, hvis barnet er skrevet på venteliste senest 3 måneder, før pladsen skal bruges.

Pasningsgaranti er en garanti for en plads inden for det dagtilbudsområde, hvor barnet er bosiddende. I Dagtilbud Midt omfatter pasningsgarantien, foruden institutioner, der er beliggende i dette dagtilbudsområde, også følgende institutioner: Ålykke, Viborgvej, Birkebo, Hørhaven, Regnbuen, Mælkevejen, Bækkestien og Midgaard, samt dagplejere bosiddende i samme område.

Som en del af dagtilbudsloven skal børnefamilier tilbydes mere fleksibilitet. Det betyder, at der er tilbud om:

- Deltidspladser, 30 timer pr. uge for børn hvis forældre er på barsel
- Kombinationstilbud, hvor der er mulighed for at sammensætte privat pasning med 20,5 timer, 30,5 timer eller 40,5 timer pr uge. Tilbuddene er med en forholdsvis nedsat forældrebetaling til 75, 85 og 95 % af taksten.

Under dagtilbud budgetteres med indtægt for forældrebetaling og heraf følgende udgifter til fripladser.

På området findes endvidere en pulje til budgetmæssige forskydninger i pladsudnyttelse (anden belægning end det budgetterede), samt til afregning af skolerne for førskolebørn.

1.5 Private institutioner

Der er 8 private institutioner i Randers Kommune. Der er i 2020 en forventet belægning på 148 vuggestue- og 175 børnehavebørn. Forældrene benytter også private institutioner i andre kommuner.

1.6 Særlige dagtilbud og klubber

De særlige dagtilbud og klubber på dagtilbudsområdet omfatter institutioner, hvor dagtilbudsområdet køber plads i særlige institutioner for at varetage en særlig specialpædagogisk indsats. Det drejer sig primært om Lucernevejens Børnehave, men også andre kommuners tilsvarende specialinstitutioner, som varetager særlige specialpædagogiske opgaver.

2. Budgetmål i 2020 for Børn

Budgetmål				
Alle børn i dagtilbud skal trives og udvikle sig. For at sikre at alle børn kan mestre deres eget liv, er den tidlige indsats i dagtilbuddene central.				
Begrundelse/uddybning				
En tidlig indsats i de tidlige år har en større effekt end indsatser senere i børnenes liv. Det gælder både som forebyggelse af problemer senere i livet og det gælder økonomisk.				
Politisk(e) målsætning(er)				
Budgetmålet relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger: <ul style="list-style-type: none"> • Flere i uddannelse eller beskæftigelse • Flere skal mestre eget liv <p>Endvidere relaterer budgetmålet sig til børn- og ungepolitikens fokusområde om en tidlig indsats.</p>				
		Vision 2022		
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	Måltal for 2023
Børne- og familieudvalget har på mødet den 6. juni 2018 besluttet, at indikatorerne ikke udfyldes for dette budgetmål.				

Budgetmål				
Personalet omkring børnene i dagpleje og dagtilbud er uddannede og har et stabilt fremmøde.				
Begrundelse/uddybning				
Forskning viser at: <ul style="list-style-type: none"> • Uddannet personale har positiv betydning for kvaliteten i dagtilbuddet • Efter- og videreuddannelse af pædagogisk personale øger kvaliteten af det pædagogiske arbejde • Personalestabiliteten har betydning for den pædagogiske indsats 				
Politisk(e) målsætning(er)				
Budgetmålet relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger: <ul style="list-style-type: none"> • Flere i uddannelse eller beskæftigelse • Flere skal mestre eget liv • Attraktiv bosætningskommune 				

2.3. Børn

Endvidere relaterer budgetmålet sig til børn- og ungepolitikens fokusområde om at sikre sammenhænge

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Personalets sygefravær i hele arbejdsdage de seneste 12 måneder fordelt på de fem dagtilbud.	10,9 (Januar 2018)	10,0 (Januar 2020)	8,0 (Januar 2022)	7,5 (Januar 2023)
Andel af pædagoguddannet personale opgjort i % af den samlede lønsum for uddannede og uuddannede pædagogisk personale	62,7 % (2017)	63 %	64 %	65 % (Januar 2023)

Budgetmål

Børn i Randers Kommunes daginstitutioner skal udvikle sig i tidssvarende fysiske rammer, der tilgodeser efterspørgslen efter pladser i dagtilbud i Randers Kommune

Begrundelse/uddybning

Ifølge forskningen, blandt andet Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har de fysiske rammer betydning for den pædagogiske kvalitet:

- Dagtilbuddets fysiske rammer er af betydning for børns aktivitetsniveau
- Udemiljø betyder meget for børns sundhed, trivsel, læring og udvikling
- De fysiske rammer skaber rum for børns udfoldelse

Politisk(e) målsætning(er)

Budgetmålet relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger:

- Flere i uddannelse eller beskæftigelse
- Flere skal mestre eget liv
- Attraktiv bosætningskommune

Endvidere relaterer budgetmålet sig til børn- og ungepolitikens fokusområde om forældredeltagelse.

2.3. Børn

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Vi imødekommer forældrenes efterspørgsel på daginstitutionspladser. Årlig tilfredshedsmåling ved alle nyindskrivninger.	81 % får den plads, de ønsker	90 % får den plads, de ønsker	95 % får den plads, de ønsker	95 % får den plads, de ønsker

Budgetmål

Forældre udtrykker tilfredshed med Randers Kommunes dagtilbud

Begrundelse/uddybning

Høj forældretilfredshed med kommunens dagtilbud er af stor betydning for både børnenes og forældrenes tryghed i dagligdagen.

Politisk(e) målsætning(er)

Budgetmålet relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger:

- Flere i uddannelse eller beskæftigelse
- Flere skal mestre eget liv
- Attraktiv bosætningskommune

Endvidere relaterer budgetmålet sig til børn- og ungepolitikens fokusområde om forældredeltagelse.

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Andel af forældre der er tilfredse eller meget tilfredse med deres barns dagtilbud. Brugeroplevede kvalitet via gennemførelse af brugertilfredshedsundersøgelser (BTU) på børneområdet hvert andet år	91% (2016)	91% (december 2018)	92%	92%

2.3. Børn

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til 2023 (i 2020-PL):

Børn

Mio. kr. 2020-priser	Regnskab	Budget	Budget 2020-2023			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1 Fælles formål	44,2	33,9	31,6	30,5	30,5	30,5
1.2 Dagplejen	69,8	68,7	62,5	62,5	62,5	62,5
1.3 Aldersintegrerede institutioner	6,0	6,4	6,3	6,3	6,3	6,3
1.4 Dagtilbud	249,2	261,1	262,5	259,5	255,8	255,7
1.5 Særlige dagtilbud og klubber	20,6	16,0	25,7	25,7	25,7	25,7
1.6 Tilskud til private institutioner	9,9	10,2	10,2	10,2	10,2	10,2
Driftudgifter i alt	399,6	396,3	398,9	394,8	391,1	391,1

Ændringer hen over årene skyldes primært effektiviseringsbidraget på 0,5 %, se tabel i afsnit 3.2.

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser med udgangspunkt i 2019, ændringerne til budget 2020 og overslagssårene 2021-2023.

Børn

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	396,3	396,3	396,3	396,3
Ingen prisfremskrivning	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Demografiregulering, budgetaftalen 20-23	3,1	3,1	3,1	3,1
Effektiviseringsbidrag (se tabel nedenfor)	-0,2	-4,8	-8,5	-8,5
Lov og cirkulæreprogrammet	1,1	1,1	1,1	1,1
Overførsel af budget fra bevilling Skole til børn:				
- bevilling bustransport til arrangementer	0,2	0,2	0,2	0,2
- bevilling forældrebet. og fripladser Glentevej	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Overførsel af budget fra bevilling Børn til Familie:				
- bevilling til mødrehjælpen	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Pris- og lønændringer		0,5	0,6	0,6
Driftudgifter i alt	398,9	394,8	391,1	391,1

2.3. Børn

Demografi – budgetaftalen indebærer, at området får tilført et løft på 3,1 mio. kr. fra 2019 til 2020 (jf ovenfor). De beregnede demografireguleringer i overslagsårene er indtil videre placeret i en central pulje under økonomiudvalget og vil blive udmøntet i forbindelse med de kommende års budgetlægninger.

Nedenstående tabel viser de forventede demografireguleringer i overslagsårene:

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Budget 2020-23	398,9	394,8	391,1	391,1
Demografi (reservebeløb under økonomiudvalget)		4,4	10,4	14,4
Budget 2020-23 inkl. demografi	398,9	399,2	401,5	405,4

Når de reserverede demografibeløb indregnes vil der således være et stigende budgetbeløb fra 398,9 mio. kr. i 2020 til 405,4 mio. kr. i 2023.

De angivne demografibeløb er foreløbige skøn, idet beregningerne hvert år vil blive opdateret ud fra kommunens seneste befolkningsprognose. I afsnit 3.3.2. nedenfor gives en nærmere beskrivelse af demografireguleringen på småbørnsområdet.

Effektiviseringsbidraget indeholder konkrete besparelser i budgettet og er indeholdt i budgetforliget for 2020. Udmøntningen ses i tabellen nedenfor.

1.000 kr. 2020-priser	2020	2021	2022	2023
Budkørsel i dagplejen	-30	-30	-30	-30
Særtildeling til udegruppe i Skovtrolden		-500	-500	-500
Særtildeling til Tryllefløjten	-174	-177	-177	-177
Fjernelse af kommunalt tilskud til frokostordning i dagtilbud		-3.942	-3.942	-3.942
Ekstraordinær tildeling til Jennumparken og Hørhaven			-2.913	-2.913
Reduceret tilskud til førskoleområdet		-113	-980	-980
Effektiviseringsiltag i alt for årene 2020-23	-204	-4.762	-8.542	-8.542

Tilgangen på lov og cirkulæreprogrammet indeholder årligt 0,9 mio. kr. til obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder og 0,2 mio. kr. til bedre fordeling i daginstitutioner.

3.3 Budgetforudsætninger

3.3.1 Tildelingsmodel

Byrådet vedtog i 2013 at tildele budgetterne til de enkelte dagtilbud/selvejende institutioner som en takst pr. barn.

I 2020 er den årlige tildeling pr. vuggestuebarn 102.900 kr. og den årlige tildeling pr. børnehavebarn 51.500 kr.

Det årlige budget til forældrevalgt frokostordning i vuggestue og børnehave er 7.589 kr. Beløbet er sammensat af et kommunalt tilskud på 972 kr. og forældrebetaling på 6.617 kr.

2.3. Børn

Ressourcerne til ledelse er ikke indeholdt i taksten pr. barn, men fordeles særskilt i forhold til en enhedspris pr. barn.

Lønsummen til ledelse i de kommunale dagtilbud administreres centralt, mens ledelse for de selvejende institutioner tildeles til den enkelte institution. De selvejende institutioner er dermed selv ansvarlige for denne lønramme. Hvis de selvejende institutioner overskrider deres ledelseslønbudget, skal der findes dækning inden for eget økonomiske råderum. Ligeledes vil et eventuelt mindreforbrug ligeledes indgå i det økonomiske råderum og kan således anvendes til andre formål.

Udover ressourcetildelingen pr. barn tildeles institutionerne midler til udlagte støttebidrag og ekstra indsats, udvidet åbningstid, bus og/eller transport af brugere samt projekt Ung Mor.

3.3.2 Demografi

Der foretages regulering af udgifterne til vuggestuer og dagpleje ud fra udviklingen i antallet af ½-2 årige, og reguleringen af udgifterne til børnehaver sker ud fra udviklingen i 3-5 årige.

Ud fra kommunens befolkningsprognose foretages en foreløbig beregning af de forventede demografireguleringer. Når året er gået foretages en efterregulering af budgettet i forhold til det faktisk antal passede børn.

Ved beregningen forudsættes, at efterspørgselsprocenten vil være uændret – altså at andelen af ½-2 årige, der går i enten dagpleje eller vuggestuer, er konstant og ligeledes, at andelen af 3-5 årige, der går i børnehave, er konstant.

Med udgangspunkt i det forventede antal passede børn i 2019 kan der (ud fra ovennævnte forudsætning) beregnes følgende udvikling i antal passede børn:

Antal	2019	2020	2021	2022	2023
Dagpleje	740	736	741	765	778
Vuggestuer	1.313	1.306	1.314	1.357	1.380
Børnehaver	2.994	3.091	3.173	3.183	3.208
I alt	5.047	5.134	5.228	5.305	5.365

Samlet set forventes altså et stigende antal børn, og på baggrund heraf kan der beregnes følgende demografireguleringer:

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Demografi 2019-20	3,1	3,1	3,1	3,1
Demografi overslagsår	0,0	4,4	10,4	14,4
I alt	3,1	7,5	13,5	17,5

Som nævnt i afsnit 3.2. er stigningen på 3,1 mio. kr. fra 2019-20 indregnet som et varig beløb under småbørnsområdet. Stigningen i overslagsårene er indtil videre placeret som en central pulje under økonomiudvalget og vil (som nævnt) blive udmøntet i forbindelse med de kommende års budgetlægninger.

2.3. Børn

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Tabellerne i nærværende afsnit er sammendrag fra 6-by Nøgletal, som udkom juni 2019.

Nettoudgifter pr. indskrevet barn i en heltidsplads i dagtilbud – regnskab 2018

Kr. pr. år pr. barn	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Dagpleje	138.120	141.035	135.192	124.424	118.304	167.307
0-2 års tilbud	165.168	153.762	167.795	143.512	129.746	160.305
3-5 års tilbud	92.643	88.494	92.764	80.516	78.791	96.436

Af tabellen fremgår, at Randers Kommune ligger lavest på udgiftsniveauet i alle pasningstilbud. Der er et forholdsvist stor spænd imellem kommunernes udgifter. Der er bl.a. en sammenhæng mellem udgiftsniveauet og ugentlige åbningstimer, som ses i tabellen nedenfor.

Åbningstimer pr. normal uge

Timer pr. uge	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Dagpleje	48	48	48	48	48	48
0-2 års tilbud	52	51	52	52	50,5	51
3-5 års tilbud	52	51	52	52	50,5	51

Forældrebetaling for en heldagsplads på området dagpasning for børn – budget 2018

Kr. pr. år	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Dagpleje	31.746	29.788	30.470	30.168	28.824	39.048
0 - 2 års tilbud	39.226	34.496	36.795	34.008	31.128	37.284
3 - 5 års tilbud	20.449	19.965	21.505	19.104	19.560	21.048

Af tabellen fremgår, at Randers Kommune har den billigste forældrebetaling. I henhold til dagtilbudsloven, må der opkræves maksimalt 25 % af bruttoudgifterne.

Randers Kommunes forholdsvis lave forældrebetaling er i overensstemmelse med ovenstående tabel, hvor udgifterne er anført.

2.3. Børn

Udgifter til fripladstilskud og søskendetilskud i procent af forældrebetalingen – regnskab 2018

Procent	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Dagpleje						
Fripladstilskud	14,4	27,4	18,6	14,7	19,0	24,4
Søskendetilskud	1,9	0,8	1,3	1,4	2,0	3,5
0-2 års tilbud						
Fripladstilskud	22,0	19,7	39,0	24,2	28,8	23,3
Søskendetilskud	2,0	4,6	1,7	3,0	0,2	1,1
3-5 års tilbud						
Fripladstilskud	22,0	39,5	20,9	21,8	29,3	28,1
Søskendetilskud	16,8	9,4	15,3	13,9	15,2	14,1

Af ovenstående tabel fremgår, at Randers Kommune har de højeste udgifter til fripladser og søskendetilskud.

Fleksibel frokostordning med særskilt takst – helårstakst – regnskab 2018

Procent	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
0-2 års tilbud:						
Takster	5.254	6.534	7.480	6.060	6.432	7.500
Kommunalt tilskud	0	0	0	0	924	0
Samlede udgifter	5.254	6.534	7.480	6.060	7.356	7.500
Tilvalg af frokostordning i % af antal indskrevne børn	81	42	100	82	99	99
3-5 års tilbud:						
Takster	5.254	6.534	5.280	6.060	6.432	7.776
Kommunalt tilskud	0	0	916	0	924	0
Samlede udgifter	5.254	6.534	6.196	6.060	7.356	7.776
Tilvalg af frokostordning i % af antal indskrevne børn	74	26	41	8	60	93

Randers Kommune er den eneste kommune, som yder et kommunalt tilskud til frokostordningen for de 0-2 årige. For de 3-5 årige yder Aalborg Kommune også et tilskud til frokostordningen.

Randers Kommune har en relativ høj deltagelse i frokostordningen.

2.3. Børn

4.2 Takster

Alders- gruppe:	Institutionstype:	Takst for 2020	Takst for 2019
12 rater			
Dagpleje	Dagpleje	2.496	2.431
	Deltidstilbud barsel, max 30 timer	2.097	2.042
	Kombinationstilbud i dagpleje:		
	Max 20,5 timer (ved siden af ydes et tilskud til 30 timers privat pasning)	1.872	1.824
	Max 30,5 timer (ved siden af ydes et tilskud til 20 timers privat pasning)	2.122	2.067
	Max 40,5 timer (ved siden af ydes et tilskud til 10 timers privat pasning)	2.371	2.310
	0 - 2 år (excl. frokost)	Vuggestue og integreret institution	2.644
Deltidstilbud barsel, max 30 timer		2.221	2.198
Kombinationstilbud i dagtilbud:			
Max 20,5 timer (ved siden af ydes et tilskud til 30 timers privat pasning)		1.983	1.962
Max 30,5 timer (ved siden af ydes et tilskud til 20 timers privat pasning)		2.248	2.224
Max 40,5 timer (ved siden af ydes et tilskud til 10 timers privat pasning)		2.512	2.486
Modulordning (ordningen ophører, gælder for børn indmeldt før 1. januar 2019)			
Stjernehuset modul á 35 timer		2.115	2.093
Stjernehuset modul tilkøb ekstra 5,5 timer		323	320
3 år - børne- haveklasse (excl. frokost)	Børnehave og integreret institution	1.669	1.649
	Halvdagstakst børnehave og integreret institution (ordningen ophører, der optages ikke nye børn)	1.202	1.187
	Deltidstilbud barsel, max 30 timer	1.402	1.385
	Kombinationstilbud i dagtilbud:		
	Max 20,5 timer (ved siden af ydes et tilskud til 30 timers privat pasning)	1.252	1.237
	Max 30,5 timer (ved siden af ydes et tilskud til 20 timers privat pasning)	1.419	1.402
	Max 40,5 timer (ved siden af ydes et tilskud til 10 timers privat pasning)	1.585	1.567
	Modulordning (ordningen ophører, gælder for børn indmeldt før 1. januar 2019)		
	Stjernehuset modul á 35 timer	1.335	1.319
Stjernehuset modul tilkøb ekstra 5,5 timer	204	202	
Dagtilbud	Frokosttakst - tilvalg i vuggestuer og børnehaver	552	538

Taksterne for 2020 er godkendt i Byrådet ved budgettets vedtagelse.

2.3. Børn

4.3 Oversigt over aftaleenheder

	Antal pladser 0-2 årige	Antal pladser 3-5 årige	Bruttoudgifter bud- get 2020 (1.000 kr.)
Dagplejen	675	-	79.188
Kommunale dagtilbud			
Dagtilbud Midt	299	239	59.150
Dagtilbud Nordvest	189	401	53.215
Dagtilbud Nordøst	170	406	50.543
Dagtilbud Sydvest	195	465	56.499
Dagtilbud Sydøst	150	412	48.107
Kommunale dagtilbud i alt	1.003	1.923	267.514
Selvejende institutioner			
Kristrup Vuggestue	52	-	6.431
Tjærbyvejens Vuggestue	33	-	4.553
Børnehaven Bredstrupsgade	-	82	5.763
Børnehaven Himmelblå	8	84	7.220
Kristrup Børnehus	-	125	8.077
Tirsdalens Børnehave	-	48	3.416
Helsted Børnehus	26	50	7.091
Platangården	51	57	10.782
Randers Børneasyll	13	35	4.475
Børnehuset Mariendal	26	44	6.647
Selvejende institutioner i alt	209	525	64.453
Aldersintegrerede institutioner			
Den selvejende institution Glentevej – incl. 73 fritidshjemspladser	13	28	7.077
KFUM's institutioner ⁽¹⁾			
KFUM's institutioner ⁽¹⁾	-	32	-
Havndal Børneby ⁽¹⁾	-	30	-
Fårup Børneby ⁽¹⁾	-	26	-
I alt	-	88	0
Andre			
Førskolebørn (omregnet til helårsbørn)	-	200	-
Børnehaven Lucernevej	-	17	-
Børn indskrevet i private institutioner	148	175	-
Privat pasning og pasning af egne børn	35	-	-
TOTAL	2.083	2.956	418.232

2.3. Børn

Note: 1) Budgettet til disse børn er indeholdt i 9.1 Skole

I september 2019 aftalte daginstitutionerne og forvaltningen de kommende kapacitetstal og forventede belægningstal for 2020. Aftalerne er lavet ud fra de fysiske rammer i institutionerne og tilrettelæggelse af den pædagogiske hverdag.

Bruttoudgifterne indeholder tildeling pr. barn, ledelse, udlagte støttemidler og ekstra indsatser. Samt budget til fast ejendom for de selvejende institutioner, som bor i lejet eller eget hus.

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2020:

Familie

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor servicrammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Plejefamilier og opholdssteder	97,7	-11,5	86,2	0,0	-1,9	-1,9
1.2 Forebyggende foranstaltninger	57,9	-2,1	55,8	0,0	-0,7	-0,7
1.3 Døgninstitutioner	19,3	0,0	19,3	0,0	-1,8	-1,8
1.4 Sikrede døgninstitutioner	3,9	0,0	3,9	0,0	-0,8	-0,8
1.5 Botilbud, sociale problemer	8,5	-7,0	1,6	0,0	0,0	0,0
1.6 Social formål	0,0	0,0	0,0	0,3	-0,2	0,2
Driftudgifter i alt	187,4	-20,6	166,8	0,3	-5,4	-5,1

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 187,4 mio. kr. og indtægter for 20,6 mio. kr., hvilket giver et nettobudget for Familieområdet på i alt 166,8 mio. kr. inden for servicrammen.

Nedenfor gives en kort beskrivelse af de enkelte områder:

1.1 Plejefamilier og opholdssteder

Omfatter anbringelser i henholdsvis familiepleje, netværkspleje, kommunale familiepleje, socialpædagogiske opholdssteder, på eget værelse og kost-/efterskole.

Anbringelser prioriteres som udgangspunkt efter følgende liste, mens selve placeringen sker altid med udgangspunkt i det konkrete barns særlige behov:

1. Anbringelse i familien eller netværket
2. Anbringelse på eget værelse, når det drejer sig om unge
3. Anbringelse i plejefamilie
4. Anbringelse på Randers Kommunes egne døgntilbud
5. Anbringelse i eksternt tilbud

1.2 Forebyggende foranstaltninger

Familieområdet har primært fokus på børn og unge i kommunen mellem 0-18 (23) år med behov for særlig støtte. Formålet er at understøtte og sikre udsatte børn og unges familiers positive udvikling og trivsel.

Området er forankret i servicelovens bestemmelser om særlig støtte til børn og unge. I serviceloven er det præciseret, at kommunen altid skal vælge den mest formålstjenlige foranstaltning. Kriteriet for iværksættelse af foranstaltninger skal altid være opfyldt, ligesom det er præciseret, at støtten skal være af *væsentlig betydning* af hensyn til barnets eller den unges behov for støtte.

Langt hovedparten af de forebyggende foranstaltninger løses i Randers Kommunes egne tilbud i henholdsvis Familiecentret og Ungecentret. Bevillinger og foranstaltninger efter servicelovens §11 leveres primært af Center for Pædagogisk og Psykologisk Rådgivning (PPR) under skole- og uddannelsesudvalget.

Fremskudt forebyggelse er organisatorisk placeret i Center for Pædagogisk og Psykologisk Rådgivning (PPR) under skole- og uddannelsesudvalget. En del af den fremskudte forebyggelse består af rådgivning og vejledning til personale på skoler og dagtilbud samt børn, unge og forældre med henblik på tidlig opsporing og forebyggelse af familier og børn i og med vanskeligheder. Dette arbejde foregår primært på skolerne. Herudover varetager de fremskudte rådgivere opgaver i henhold til Servicelovens §11, herunder bl.a. gruppeforløb "De Utrolige År" og samtaleforløb visiteret fra Myndighedscentret.

1.3 Døgninstitutioner

Omfatter anbringelser i Familieområdet egen døgninstitution, Rismøllegården, samt eksterne anbringelser i andre kommunale og regionale døgninstitutionstilbud

1.4 Sikrede institutioner for børn og unge

De sikrede institutioner løser opgaver for unge 15-17-årige, der enten er anbragt i varetægtssurrogat, som led i en ungdomssanktion i forbindelse med afsoning eller er under pædagogisk og psykologisk observation med henblik på en efterfølgende længerevarende behandling.

Institutionerne drives af regionerne, hvortil kommunerne betaler et fast årligt beløb i forhold til kommunens antal 15-17-årige (såkaldt "objektiv finansiering"). Kommunen opkræves desuden en døgntakst på 4.056 kr. (2019-takst) for de perioder, hvor kommunen har en ung indsat/anbragt på en sikret institution.

1.5 Botilbud for personer med sociale problemer

Omfatter udgifter for Randersborgernes forbrug af henholdsvis pladser på krisecentre samt udgifter til psykologbistand samt indledende og koordinerende rådgivning, som bevilges efter § 109 i Lov om social service.

Randers Krisecenter er det eneste botilbud for voksne i Børn og Skole. Krisecentret har driftsoverenskomst med Randers Kommune, og drives i henhold til § 109 i Lov om social service. Randersborgere benytter også krisecentre i andre kommuner, ligesom borgere fra andre kommuner benytter Randers Krisecenter.

Udenfor servicerammen

Samlet set er der budgetteret med udgifter for 0,3 mio. kr. og indtægter for 5,4 mio. kr., hvilket giver nettoindtægt for Familieområdet på 5,1 mio. kr. uden for servicerammen.

Nedenfor gives en kort beskrivelse af de områder, der er omfattet heraf:

1.1, 1.2, 1.3 og 1.4: Refusioner for særligt dyre enkeltsager

Der ydes 25 % i statsrefusion, hvis udgiften for det enkelte barn/ung via blandt andet servicelovens bestemmelser overstiger 810.000 kr. årligt (2019-sats). Statsrefusionen stiger til 50% for udgifter over 1.600.000 kr. årligt. (2019-sats). Der ydes desuden statsrefusion, hvis de samlede anbringelsesudgifter for alle børn i "storfamilier" overstiger 810.000 kr. årligt, dog forudsat at mindst 4 børn/unge fra samme familie samtidigt er anbragte.

1.6 Sociale formål

I henhold til Aktivlovens bestemmelser skal visse ydelser til de anbragte børns plejefamilier afholdes som en udgift under social formål.

2. Budgetmål i 2020

2.1 Genopretning og opmærksomhedspunkter

Familieområdet har i 2015-18 arbejdet og lykkedes med at få genoprettet Familieområdet i relation til 2 ud af 3 af problemfelter, henholdsvis det psykisk arbejdsmiljø og den socialfaglige kvalitet. Det er ikke lykkedes at genoprette økonomien. Økonomien er fortsat under pres, så der arbejdes fortsat målrettet med tæt opfølgning og udvikling af egne tilbud.

Indenfor Børn og Skole er der ved budgetvedtagelsen indregnet en skævdeling af udmøntningen af effektiviserings- og besparelseskrauet for årene 2020-2023 årligt. Dette knytter sig primært til et forslag om genopretning af økonomisk balance i familieområdets budget inkl. forslag til gældssanering af områdets forventede gæld ved udgangen af 2019. Det er aftalt, at familieområdets gæld nedskrives med 38 mio. kr. ved udgangen af 2019 ved at familieområdets driftsbudget reduceres årlig med 0,5 mio. kr. fra 2020 og fremover. Samtidig forøges budgettet til foranstaltninger med 8,1 mio. kr. årligt.

Ved 3. budgetopfølgning 2019 forventes et merforbrug på myndighedsområdet på 14,3 mio. kr. i 2019, hvilket sammenholdt med et overført merforbrug på 27,5 mio. kr. fra tidligere år betyder, at der forventes overført et merforbrug på 41,8 mio. kr. til 2020.

Ud over de langsigtede tiltag vil forvaltningen på baggrund af Budget 2020-23 nu arbejde videre med de tre muligheder for at forbedre områdets økonomi, som blev identificeret af BDO i foråret 2019, efter det politisk er accepteret, at dette vil medføre et forringet serviceniveau for kommunens udsatte borgere. Konkret drejer det sig om: 1) et øget antal hjemgivelser, 2) nedlæggelse af det fremskudte sagsbehandling, og 3) reduktion af antallet af fagprofessionelle, som har roller overfor samme modtagere.

Med de politiske tilpasninger i serviceniveauet og forvaltningens langsigtede tiltag forventer forvaltningen, at områdets økonomi nu bør kunne stabiliseres. Den politiske sikring af den nuværende bemanning i Myndighedscentret vil understøtte de opnåede resultater indenfor arbejdsmiljø og kvaliteten i sagsbehandlingen, som er essentielt i forhold til at sikre en god økonomiopfølgning og forståelse decentralt. Samtidig vil afviklingen af gælden gøre det muligt at se fremad.

2.1.1 Aftaleplan 2020

Aftaleplanen er et dialogorienteret styringsværktøj, som sikrer en løbende tilpasning af de forventede indsatser, som myndigheds- og udførerområdet har aftalt for indværende og kommende år.

Der er fortsat fokus på omkostningseffektivitet og optimal ressourceudnyttelse. Området drives med lave udgifter, hvilket stiller store krav til effektiviteten og kapacitetsudnyttelsen i egne tilbud.

I 2020 vil der være fokus på at drifte Aftaleplanen enklere og eliminere administrative uhensigtsmæssigheder samt fortsat udnytte fleksibiliteten på området bedst muligt.

2.1.2 Flygtningeområde 2020

Familieområdet overtog i 2019 integrationsområdets børnesager og har overtaget ledelsen og beslutningskompetencen på området.

Dette område vil fortsat have særligt fokus i 2020 med henblik på kapacitetstilpasning. Området udgør en ikke ubetydelig økonomisk udfordring grundet familier med mange børn og meget komplekse problemstillinger. Det er yderst begrænset, hvad der kan forventes af statsrefusion i 2020,

2.4 Familie

da langt hovedparten af foranstaltningerne for flygtningene til den tid er ude over den 3-årige periode med 100% statsrefusion. Flygtninge, som ikke er dækket af refusion overgår til normalområdet i 2020.

2.2 Budgetmål i 2020 for børne- og familieudvalget

2.2.1 Politisk behandlede budgetmål

Områdets budgetmål er godkendt i Børne- og familieudvalget d. 28. maj 2019.

2.4 Familie

Budgetmål

Netværksinddragelse og netværksplaner

Forældre og netværk inddrages med henblik på at sikre de bedste vilkår for børn og unge.

Begrundelse

Forældredeltagelse er en overordnet målsætning i den nye børn- og ungepolitik.

Arbejdet med netværksplaner og inddragelse af netværk understøtter målsætningen om øget forældreinddragelse, og er i tråd med visionen om medbestemmelse i udviklingsstrategien for Familieområdet. *"Barnet og familien oplever at have indflydelse og medbestemmelse på eget liv, fordi vi systematisk inddrager barnet, familien og det øvrige netværk".*

At anvende netværksplaner, i både myndigheds- og foranstaltningsarbejdet med udsatte børn/unge og deres familier, hviler på en empowerment tænkning om at gøre borgeren til en aktiv og ansvarlig deltager i eget liv. Familiens eget netværk får en fremtrædende rolle i løsning af familiens udfordringer og problemer. Netværksplanen bliver et hovedredskab, som bruges som forebyggende foranstaltning, hvor der i fællesskab arbejdes på at skabe sikkerhed for barnet eller den unge.

Politisk målsætning

- Flere skal mestre eget liv (Byrådsvisionen)
- Forældredeltagelse (Børn- og ungepolitikken)

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Et fald i antallet af nye anbringelser	2017: 25 2018: 26	22	20	17
En stigning i andelen af børn, der anbringes i netværkspleje	Dec. 2017: 15 Dec. 2018: 17	25	30	35

Note: En stigning i måltallet er ikke en succes i sig selv, idet netværksplansarbejdet også har til formål at forebygge behovet for anbringelser generelt. Stigningen i antallet af netværksanbringelser skal derfor ses i sammenhæng med det samlede antal anbringelser.

Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022

Der igangsættes et kompetenceudviklingsforløb på tværs af det samlede familieområde, hvor der uddannes superbrugere (både ledelse og medarbejdere), som skal medvirke til at skabe det fælles afsæt og den nødvendige viden ift. at kunne arbejde med inddragelsen af netværket og udarbejdelsen af netværksplaner.

Der igangsættes tre tværgående pilotprojekter, hvor arbejdet med netværk og etableringen af netværksplaner afprøves i praksis.

2.4 Familie

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til budget 2023:

Familie

Mio. kr. 2020-priser	Regnskab	Budget	Budget 2020-2023			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1 Plejefamilier og opholdssteder	77,7	86,0	86,2	86,2	86,2	86,2
1.2 Forebyggende foranstaltninger	58,2	44,9	55,8	55,8	54,5	53,7
1.3 Døgninstitutioner	19,9	20,0	19,3	19,3	19,3	19,3
1.4 Sikrede døgninstitutioner	7,6	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
1.5 Botilbud, sociale problemer	0,9	1,1	1,6	1,6	1,6	1,6
I alt servicerammen	164,3	155,9	166,8	166,8	165,5	164,8
1.1 Plejefamilier og opholdssteder	-2,2	-1,8	-1,9	-1,9	-2,1	-2,1
1.2 Forebyggende foranstaltninger	-0,8	-0,6	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
1.3 Døgninstitutioner	-2,1	-1,7	-1,8	-1,8	-1,9	-1,9
1.4 Sikrede døgninstitutioner	-1,0	-0,8	-0,8	-0,8	-0,9	-0,9
1.6 Sociale formål	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3
I alt indkomstoverførsler	-5,8	-4,7	-5,1	-5,0	-5,3	-5,3
Driftudgifter i alt	158,5	151,3	161,7	161,8	160,2	159,5

Servicerammen er forøget med 10,9 mio. kr. i forhold til 2019, hvilket primært skyldes en samlet omlægning af effektiviseringsbidraget på Børn og Skole, som på familieområdet bevirker en forøgelse af budgettet med 8,6 mio. kr. I Budgetaftalen 2020-2023 blev der afsat 1,3 mio. kr. til Projekt MyWay, som forankres i Børn og Skole, og 0,5 mio. kr. til etablering af en voldsrådgiver på krisecenterområdet. Endelig er der en forøgelse af Lov- og cirkulærepragrammet på 0,5 mio. kr. i forhold til 2019.

Forskellen på -8,4 mio. kr. mellem regnskab 2018 og budgettet for 2019 kan forklares med, at der i 2018 var et merforbrug på myndighedsområdet på 7,6 mio. kr. samt et merforbrug på de øvrige områder på 0,8 mio. kr.

Udenfor servicerammen (**Indkomstoverførsler**) er budgettet i 2020 forøget på indtægtssiden med 0,4 mio. kr. til -5,1 mio. kr. i forhold til 2019. Dette skyldes primært justering af budgettet i forhold til de forventede merindtægter vedrørende statsrefusion fra særligt dyre enkeltsager i 2020 og årene fremover.

Regnskab 2018 viste merindtægt på 1,1 mio. kr. i forhold til budgettet for 2019, hvilket primært vedrørte merindtægter vedrørende statsrefusion fra særligt dyre enkeltsager.

2.4 Familie

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser det nye niveau for budget 2020 og overslagsårene 2021-2023.

Familie - servicerammen

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	155,9	155,9	155,9	155,9
Ingen prisfremskrivning	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Effektiviseringskrav budget 2019, ½% ekstra pr. år	-0,8	-1,6	-2,4	-3,2
udmøntning af LC-program 20-23	1,0	1,0	1,0	1,0
Budgetaftale				
Krisecenter rådgiver i voldsfamilier	0,5	0,5	0,5	0,5
Projekt MyWay	1,3	1,3		
Effektiviseringskrav 2020-2023 Børn Skole (Se tabel 3.2a)	8,6	9,4	10,2	11,0
Effektiviseringskrav 2020-2023, bidrag, visit. Samarb (Se Tabel 3.2a)				-0,8
Omposteringer mellem bevillingsområder				
BY 25-2-19, pkt. 197, Tilskud Mødrehjælpen, overført fra Børn	0,4	0,4	0,4	0,4
Ejendomservice Vester Alle og regl. Krisecentret, ovf til Tekn.Miljø	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Central udviklingspulje, overført fra PPR og Myndighedscentret	0,2	0,2	0,2	0,2
PL og øvrige ændringer				0,1
Driftudgifter i alt	166,8	166,8	165,5	164,8

Familie - indkomstoverførsler

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7
PL og øvrige ændringer	-0,6	-0,6	-0,9	-0,9
Driftudgifter i alt	-5,3	-5,3	-5,6	-5,6

"Effektiviseringskrav 2020-2023 Børn og Skole" indeholder konkrete omlægninger på tværs på alle budgetområderne i Børn og Skole. Familieområdet budget forøges i budgetårene 2020 til 2023, se ændringerne i nedenstående tabel 3.2a:

2.4 Familie

Tabel 3.2a

1.000 kr. 2020-priser	2020	2021	2022	2023
Tilført myndighedsbudget	8.288	8.288	8.288	8.288
Afdragsordning gl. gæld myndighedsbudget	-512	-512	-512	-512
Effektivisering af visitering				-789
Årlig besparelse ½ % annulleres, en del af samlet omlægn	795	1.589	2.384	3.200
Effektiviseringstiltag i alt for årene 2020-23	8.571	9.365	10.160	10.187

2020 – servicerammen

Samlet set udgør servicerammen for 2020 i alt 166,8 mio. kr.

2020 – udenfor servicerammen

Samlet set udgør indkomstoverførsler uden for rammen i 2020 i alt 5,3 mio. kr.

3.3 Budgetforudsætninger

Familieområdet, støtte til udsatte børn og unge, er omfattet af rammestyring i form af Aftaleplanen, som tidligere beskrevet under pkt. 2.1.2. Undtaget herfra er dog området vedrørende sociale formål.

3.3.1 Tildelingsmodel

Budgettet for området fastsættes af byrådet.

3.3.2 Demografi

Der foretages ikke demografireguleringer på budgetområdet, og der er ikke indarbejdet normtal på området.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Nøgletal omfatter KUN anbragte børn af sociale årsager. Der er udvalgt tre nøgletal fra 6-by-nøgletalsrapporten med regnskabstal fra 2018, som blev udgivet den 20. juni 2019.

FLIS-nøgletal kan ikke benyttes, da udgifterne for henholdsvis børn med sociale problemstillinger og børn med handicaprelaterede problemstillinger indgår i de samlede data, hvor det ikke er muligt at adskille data/udgifterne med baggrund i problemstillingerne. KL har oplyst, at Randers Kommune og fire øvrige af de største kommuner i Danmark er de eneste kommuner, der ønsker udgifterne opdelt i sociale og handicap relaterede årsager. Da alle øvrige kommuner ikke har meddelt et behov for opdeling af udgifter, har KL fastholdt, at der kun laves samlede data for hele børneområdet.

Esbjerg Kommunes data indgår ikke længere i nøgletal for Familieområdet, da Esbjerg Kommune fra 2018 har samlet anbringelser af sociale årsager og handicap relaterede årsager. Det er derfor ikke længere muligt at opdele udgifterne.

2.4 Familie

Forebyggelse

Der er stor forskel på kommunernes kontering og ydelsessammensætning på området under de respektive forebyggende foranstaltninger. Overordnede sammenligninger er ikke mulige uden et stort personaleressourceforbrug, hvorfor disse tal ikke er fundet relevant at medtage.

Anbringelse

Nedenfor ses, at Randers Kommunes gennemsnitlige udgifter pr. helårsplads pr. anbringelsessted til anbringelser af sociale årsager, er lavere end i de øvrige 6-by-kommuner. Undtagen er dog udgifter pr. helårsplads til de sikrede institutioner, hvor Randers Kommunes udgifter pr. helårsplads er højest blandt de seks byer.

Modsat ses, at inden for netværkspleje og døgninstitutioner er Randers Kommunes gennemsnitsudgifter pr. helårsplads lavest blandt de seks byer.

Gennemsnitsudgifter pr. helårsplads til børn og unge fordelt på type anbringelsessteder - 2018

Anbragt af sociale årsager 1.000 kr. pr. helårsplads	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg ¹⁾	Randers	København
Plejefamilier	434	431	419		408	508
Netværkspleje	167	183	148		102	120
Socialpædagogiske opholdssteder	831	1.035	911		709	742
Døgninstitutioner	1.057	957	1.207		854	1.538
Sikrede institutioner	1.480	1.384	1.464		1.660	1.447
Øvrige	567	189	230		143	177
I alt (vægtet gennemsnit)	626	611	550		458	649

Kilde: 6-by nøgletal 2019, tabel 60

Note 1) Kan ikke opgøre på anbragte børn anbragt af sociale årsager eller anbragt med handicap som årsag

I forhold til antal anbragte pr. 10.000 0-22 årige ligger Randers Kommune i den øverste andel af de seks kommuner. Randers Kommune benytter dog i højere grad plejefamilier end sammenligningskommunerne, mens andelen af børn/unge på socialpædagogiske opholdssteder er relativt lavt i Randers Kommune i forhold til sammenligningskommunerne.

Antal anbragte - helårspladser pr. 10.000 af 0-22-årige – 2018

Anbragt af sociale årsager Antal helårspladser pr. 10.000 (0-22-årige)	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg ¹⁾	Randers	København
Plejefamilier	26	44	56		54	26
Netværkspleje	3	4	8		7	8
Socialpædagogiske opholdssteder	8	16	11		4	2
Døgninstitutioner	11	11	11		10	11
Sikrede institutioner	0	1	0		1	1
Øvrige	3	4	3		4	7
I alt	50	80	89		80	56

Kilde: 6-by nøgletal 2019, tabel 63

Note 1) Kan ikke opgøre på anbragte børn anbragt af sociale årsager eller anbragt med handicap som årsag

I forhold til omfanget af børn og unge i døgnophold, der modtager familiepleje og netværkspleje ses, at Randers Kommune i større grad anbringer børn og unge i familiepleje og netværkspleje end de øvrige fem kommuner.

2.4 Familie

Andel af børn og unge i døgnophold, der modtager familiepleje eller netværkspleje – 2018

Anbragt af sociale årsager Procent.	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg ¹⁾	Randers	København
0-5 årige	89	83	97		96	87
6-13 årige	73	73	84		88	85
14-17 årige	36	49	54		65	51
18-22 årige	40	28	52		50	41
0-22 årige	57	61	72		76	62

Kilde: 6-by nøgletal 2019 – tabel 65

Note 1) Kan ikke opgøre på anbragte børn anbragt af sociale årsager eller anbragt med handicap som årsag

4.2 Takster

Takstberegning på døgnforanstaltninger er fastsat med udgangspunkt i de fælles principper som Region Midt og de 19 østjyske kommuner har aftalt for området, og som fremgår af den årlige rammeaftale for området.

4.3 Oversigt over aftaleenheder

Nedenstående oversigt indeholder bevillingsområder, hvor nogle områder ikke har en særskilt aftale, men hvor området til gengæld er omfattet af en anden aftaleenhed.

Institutioner og projekter	Pladser	Bel.pct	Bevilling	Note
Foranstaltninger for børn og unge			kr. 1.000	
Familiecenteret				
Fællesudgifter, ledelse, administration			1.650	1
Familiehuset, Infanterivej 33 (dag)	Variabelt	98	17.950	1,5
Familiehuset, plejefamiliekonsulenterne, fast driftsbudget			3.200	1
Familiehuset, Infanterivej 33 (døgn/dag)	4 + 6	98	5.725	2
Sorggruppe, fast driftsbudget, ej takstbaseret			150	1
Samlet driftsbudget i Familiecenteret			28.675	
Ungecenteret				
Fællesudgifter, ledelse, administration			1.425	1
Ungebasen, ungehybler, mentorstøtte m.m	Variabelt	98	13.000	1
Rismøllegården = (Døgninstitution) BUM, udredning og afklaring	8	98	5.650	2
Familie og Netværk (FN), tidligere benævnt MSI	12	100	3.100	1
SSP, Gadeplansmedarbejdere, fast driftsbudget, ej takstbaseret			1.450	1
MyWay, fast driftsbudget			1.300	6
Samlet driftsbudget i Ungecenteret			25.925	
Botilbud til personer med særlige soc. behov, takstbelagt				
Randers Krisecenter, BUM	11	97	5.750	2
Projekter tilknyttet Familieafdelingen				
Mødrehjælpen - støtte til drift af Randersafdelingen			350	

2.4 Familie

Investering i Efterværn – "Projekt helt hjem". Randers Krisecenter			1.900	3
Forebyggelsesprojekt - kvinder udsat for vold, fast budget			500	7
Refusion: Investering i efterværn			-1.900	3

Note 1: Udfører områderne under Familieafdelingen udbyder en bred vifte af ydelser på børn- og ungeområdet primært rettet mod familieafdelingens myndighedsområde. Tilbud tilpasses løbende myndighedsområdets behov, via løbende dialog mellem udføre- og myndighedsområdet. Nogle få af ydelserne er uden takstfastsættelse. Budgettallene er ikke endelige.

Note 2: BUM institutioner, som er omfattet af Rammeaftalen for 2020, da der er mere end 5% af salg af pladser til andre kommuner. Belægningsprocent er fastsat i Rammeaftalen.

Note 3: Projekt startet 01-05-2018 og løber til 31-12-2020. Har projektförankring i Dannerhuset, København, som har fået finansiering af Mærsk-fonden.

Note 4: Familie og Netværk har tidligere købt ydelser eksternt mhp. opstart og oplæring. Da opstart og oplæring er gennemført succesfuldt, er disse eksterne konsulentydelse ikke længere nødvendige, hvorfor budgettet reduceres med ca. 0,8 mio. kr.

3. Beskæftigelsesudvalget

Drift

Bevillingsområder

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

3.3 Udgifter omfattet af beskæftigelsestilskud

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2020:

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor Servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Kontante ydelser				436,9	-96,5	340,4
1.2 Sygedagpenge og jobafklaring				299,1	-102,3	196,8
1.3 Førtilspens. og pers. tillæg				582,9	-23,4	559,5
1.4 Fleks- og skånejob				409,0	-230,6	178,4
1.5 Seniorjob				18,1	-8,1	10,0
1.6 Integrationsindsats	2,9	-1,0	1,9	47,3	-26,1	21,2
1.7 Driftsudgifter og mentor m.v.				86,4	-8,9	77,5
1.8 Øvrig beskæftigelsesindsats	19,8		19,8	14,4	-6,1	8,3
1.9 Boligydelse og boligsikring				94,4	-0,5	93,9
I alt	22,7	-1,0	21,7	1.988,5	-502,5	1.486,0

Nedenfor gives en nærmere beskrivelse af de enkelte områder i ovenstående tabel.

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med serviceudgifter for 21,7 mio. kr.

1.6. Integrationsindsats – boliger

Området vedrører den del af integrationsindsatsen, der drejer sig om at anvise og betale for midlertidig boligplacering af flygtninge.

1.8. Øvrig beskæftigelsesindsats

Den del af beskæftigelsesindsatsen, der er serviceudgifter, vedrører produktionsskoler, samt de lønudgifter, der afholdes som en del af beskæftigelsesindsatsen. Det vil sige Randers Kommunes arbejdsgiverudgifter til løntilskudsjob samt fleks- og skånejob.

Udenfor serviceringen

Tabellen viser, at der er budgetteret med bruttoudgifter for 1.988,5 mio. kr. Der forventes indtægter for 502,5 mio. kr., hvilket giver en nettoudgift på området på 1.486 mio. kr.

1.1. Kontante ydelser

Området vedrører overførselsindkomster og løntilskud til modtagere af uddannelses- og kontanthjælp, revalideringsydelse, ressourceforløbsydelse i forbindelse med ressourceforløb og ledighedsydelse. Ydelsen til borgere, der ikke har opholdt sig i Danmark i 9 ud af de seneste 10 år (tidligere 'integrationsydelse til andre'), ændrer pr. 1. januar 2020 navn til 'overgangsydelse' og er også medtaget her.

1.2. Sygedagpenge og jobafklaring

Området vedrører forsørgelsesydelse og løntilskud til personer på sygedagpenge eller i jobafklaringsforløb.

1.3. Førtidspensioner og personlige tillæg

Området vedrører udgifter til førtidspensioner og personlige tillæg til førtidspensionister med tilkendelse før 2003, samt tillæg til folkepensionister. Tillæg til offentlig pension ydes, dels som helbredstillæg på grundlag af formue- og indtægtsforhold, og dels som transbestemte personlige tillæg på grundlag af en aktuel økonomisk vurdering.

1.4. Fleks- og skånejob

Området vedrører det kommunale løntilskud eller fleksløntilskud til borgere i fleks- eller skånejob.

1.5. Seniorjob

Efter Lov om Seniorjob har kommunen pligt til at etablere seniorjob til ledige a-kassemedlemmer, hvis dagpengeperiode udløber tidligst 5 år før efterlønsalderen.

1.6. Integrationsindsats

Den 1. juli 2019 ændrede Integrationsprogrammet navn til Selvforsørgelses- og hjemrejseprogram. Der er ikke ændret i indholdet, og området vedrører fortsat udgifter til flygtninge og familiesammenførte til flytninge, samt danskundervisning m.v. for integrationslovens målgrupper og personer omfattet af Lov om Danskuddannelse til voksne udlændinge. Endvidere indtægtsføres på området statslige grundtilskud til kompensation for kommunale merudgifter i forbindelse med indsatsen. Der hjemtages også resultattilskud vedr. flygtninge og familiesammenførte. Området vedrører også udgifter til selvforsørgelses- og hjemrejseydelse til de borgere, som er omfattet af programmet.

1.7. Driftsudgifter og mentorordninger mv.

Området vedrører driftsudgifter til opkvalificering mv. efter Lov om en Aktiv Beskæftigelsesindsats.

1.8. Øvrig beskæftigelsesindsats.

Området vedrører forsørgelsesydelsen ifm. FGU, Forberedende Grunduddannelse, til enkeltudgifter efter serviceloven og udgifter til jobrotation.

1.9. Boligyldelse og boligsikring

Boligyldelse ydes til folkepensionister, og boligsikring ydes til ikke-pensionister samt førtidspensionister.

2. Budgetmål i 2020 for Beskæftigelsesudvalget

Byrådet har i foråret 2018 formuleret en vision for Randers Kommune, som vil være retningsgivende for den politik, der føres på de enkelte fagområder. Visionen udgør således retningen for den beskæftigelsespolitiske indsats i byrådsperioden 2018-2021.

Arbejdsmarkedet er dynamisk, og udfordringerne kan hurtigt skifte, ligesom de nationale ønsker på beskæftigelsesområdet. Randers Kommune udarbejder derfor hvert år en beskæftigelsesplan, der forholder sig til de aktuelle udfordringer.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Budgetmålene for 2020 er en videreførelse af budgetmålene for 2019 og svarer endvidere til Beskæftigelsesudvalgets 6 fokusområder i Beskæftigelsesplanen 2020:

- Unge i uddannelse eller beskæftigelse
- Samspil mellem arbejdsmarkedsområdet og erhvervslivet for at sikre job og uddannelse
- Helhedsorienteret indsats for at få udsatte borgere i beskæftigelse
- Den gode borgerkontakt på jobcentret
- Vellykket integration af flygtninge i Randers Kommune
- Sund økonomi på beskæftigelsesområdet

Budgetmålene er relateret til de politiske visioner sat af Byrådet. De nationale ministermål på beskæftigelsesområdet og de interne jobcentermål fra beskæftigelsesplanen 2020 er tilføjet de relevante budgetmål som indikatorer.

Målene om Den gode borgerkontakt og Sund økonomi handler reelt om aktiviteter og er ikke konkret målbar med en indikator.

Beskæftigelsesplanen 2020 blev vedtaget på Byrådets møde den 7. oktober 2019. Målene i beskæftigelsesplanen indgår som nævnt som indikatorer i nedenstående oversigt. Der er udarbejdet baseline og måltal for de enkelte indikatorer.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) er ansvarlig for at definere de nationale ministermål, og leverer data til opfølgning på målene. Forvaltningen forventer at få definitioner og data i starten af 2020 og vil herefter fastsætte måltal på ministermålsindikatorerne.

Budgetmål				
Unge i uddannelse eller beskæftigelse				
Begrundelse/udddykning				
<p>"Randers Uddanner alle unge" er målsætningen for Randers Kommunes ungeindsats i jobcentret.</p> <p>Ungdommens Uddannelseshus Randers (UUR) er et tæt samarbejde mellem Ungdommens Uddannelsesvejledning Randers (UU Randers) og Uddannelseshuset på jobcentret. UUR er fysisk placeret på TRADIUM for at kontakten med de unge sker i et uddannelsesmiljø.</p> <p>UURs målgruppe er unge, som modtager uddannelseshjælp. Formålet med ungeindsatsen hos UUR er, at alle unge får en uddannelse, da uddannelse er vejen til varig tilknytning til arbejdsmarkedet.</p>				
Politisk(e) målsætning(er)				
<i>Flere i uddannelse og beskæftigelse, Flere skal mestre eget liv</i>				
	Vision 2022			
Indikator	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	Måltal for 2023
Uddannelseshuset Andel af borgere i beskæftigelse eller uddannelse 3 måneder efter afsluttet forløb.	(4. kv. 2017) Randers Åbenlyst. Udd. parat 83,9 Udd. parat 74,0 Aktivitetsparat udd. hjælp 31,6	Skal være på niveau med landsgennemsnittet for hver af målgrupperne	Skal være på niveau med landsgennemsnittet for hver af målgrupperne	Skal være på niveau med landsgennemsnittet for hver af målgrupperne

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

<p>Opgjort i % af afsluttede forløb for hhv. åbenlyst uddannelsesparate, uddannelsesparate og aktivitetsparate borgere på uddannelseshjælp</p>	<p>Hele landet Åbenlyst. Udd. parat 78,7 Udd. parat 66,3 Aktivitetsparat udd. hjælp 31,3</p>			
<p>Uddannelses- huset Andel afsluttede forløb. Opgjort i % af alle forløb i perioden for hhv. åbenlyst uddannelsesparate, uddannelsesparate og aktivitetsparate borgere på uddannelseshjælp</p>	<p>(Juni 2018) Randers Åbenlyst. Udd. parat 58,2 Udd. parat 22,6 Aktivitetsparat udd. hjælp 7,3 Hele landet Åbenlyst. Udd. parat 44,8 Udd. parat 23,9 Aktivitetsparat udd. hjælp 6,5</p>	<p>Skal være på niveau med landsgennemsnittet for hver af målgrupperne</p>	<p>Skal være på niveau med landsgennemsnittet for hver af målgrupperne</p>	<p>Skal være på niveau med landsgennemsnittet for hver af målgrupperne</p>
<p>Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022</p>				
<p><i>Uddybningen af målet er tilpasset beskrivelsen i Beskæftigelsesplan 2020.</i></p> <p><i>Beskæftigelsesministerens nationale mål for beskæftigelsesindsatsen, de såkaldte minister-mål, er blevet ændret fra 2019 til 2020. Under dette budgetmål indgik i 2019 et ministermål som indikator. Dette udgår i 2020.</i></p>				

Budgetmål

Samspil mellem arbejdsmarkedsområdet og erhvervslivet for at sikre job og Uddannelse

Begrundelse/udddybning

Jobcenter Randers har et vigtigt og helt nødvendigt samspil med erhvervslivet. Formålet er dels at bidrage til, at virksomhederne får den arbejdskraft de har brug for og dels at hjælpe ledige ind på arbejdsmarkedet. Det gælder både de jobparate ledige og de ledige, der er læn-gere fra arbejdsmarkedet.

Jobcenter Randers Erhverv har i indsatsen udadtil fokus på at styrke kontakten til virksomhederne ved blandt andet at give virksomhederne en entydig indgang til jobcentret.

Jobcenter Randers Erhverv har et tæt samspil med de øvrige afdelinger i Jobcenter Randers, hvor Jobcenter Randers Erhverv formidler virksomhedskontakter og jobåbninger til de øvrige afdelinger.

Politisk(e) målsætning(er)

Attraktiv erhvervskommune, Flere i uddannelse og beskæftigelse

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Ministermål 1: Virksomhederne skal sikres den nødvendige og kvalificerede arbejdskraft	Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) er ansvarlig for at definere indikatorer for de enkelte mål, og leverer data til opfølgning på målene. Forvaltningen forventer at få disse i starten af 2020.			
Jobhuset Andelen af forsikrede ledige samt jobparate kontanthjælpsmodtagere i beskæftigelse 3 måneder efter afsluttet forløb. <i>Opgjort i % af alle afsluttede forløb for hhv. forsikrede ledige og jobparate kontanthjælpsmodtagere</i>	(4. kv. 2017) Randers Forsikrede 64,8 Kontanthjælp 43,6 Hele landet Forsikrede 66,7 Kontanthjælp 47,6	Skal være på niveau med landsgennemsnittet	Skal være på niveau med landsgennemsnittet	Skal være på niveau med landsgennemsnittet
Jobhuset Andel ledige borgere. <i>Opgjort som fuldtidspersoner i % af arbejdsstyrken</i>	(Juni 2018) Randers 4,0 Østjylland 3,9	Skal være på niveau med Østjylland	Skal være på niveau med Østjylland	Skal være på niveau med Østjylland
Jobhuset Andel af jobparate kontanthjælpsmodtagere med ordinære timer. <i>Opgjort i % af alle jobparate kontanthjælpsmodtagere</i>	(Maj 2018) Randers 25,3 Hele landet 18,8	Skal ved udgangen af 2020 være på 30 %	Skal være på 30 %	Skal være på 30 %
Fleksgruppen Andelen i fleksjob 3 måneder	(4. kv. 2017) Randers 87	Skal være 87 % eller der over	Skal være 87 % eller der over	Skal være 87 % eller der over

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

efter afsluttet forløb på ledighedsydelse	Hele landet 83,8			
Jobcenter Randers erhverv Antal kandidatformidlinger til jobåbninger, hvor Jobcenter Randers har modtaget en rekrutteringsanmodning fra en virksomhed. <i>Opgjort i % af alle rekrutteringsanmodninger.</i>	(Gennemsnit jan-juli 2018) Randers 70	Skal i gennemsnit være 75 % pr. måned	Skal i gennemsnit være 75 % pr. måned	Skal i gennemsnit være 75 % pr. måned
Sygedagpengeafdelingen Antal borgere på sygedagpenge <i>Opgjort som fuldtidspersoner i % af arbejdsstyrken</i>	(Juni 2018) Randers 2,6 Hele landet 2,2	Må ikke overstige landsgennemsnittet med over 0,2 %	Må ikke overstige landsgennemsnittet med over 0,2 %	Må ikke overstige landsgennemsnittet med over 0,2 %
Sygedagpengeafdelingen Andelen af borgere der afsluttet til beskæftigelse (inkl. uddannelse og fleksjob)	(Juni 2018) Randers 74	Skal være over 74 %	Skal være over 74 %	Skal være over 74 %
Sygedagpengeafdelingen Andelen af forløb på sygedagpenge, der afsluttes inden henholdsvis 26 og 52 uger.	(Maj 2018) Randers Inden 26 uger 84,8 Inden 52 uger 96,1 Hele landet Inden 26 uger 82,8 Inden 52 uger 94,9	Skal være på niveau med landsgennemsnittet	Skal være på niveau med landsgennemsnittet	Skal være på niveau med landsgennemsnittet
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022				
Uddybningen af målet er tilpasset beskrivelsen i Beskæftigelsesplan 2020.				
En enkelt indikator er taget ud i forhold til fleksgruppen for at mindske antallet af målinger.				

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Måltallet for to af indikatorerne på sygedagpengeområdet var i 2019 sat i forhold til kommuneklyngerne. Da STAR ikke længere leverer statistik herpå, er måltallet i stedet sat op mod landsgennemsnittet.

Budgetmål

Helhedsorienteret indsats for at få udsatte borgere i beskæftigelse

Begrundelse/udbygning

Borgere med andre problemer end ledighed i Randers Kommune skal have mulighed for at arbejde, så vidt muligt blive selvforsørgende og være en aktiv del af samfundet.

Den helhedsorienterede beskæftigelsesindsats bygger overordnet på en empowerment-orienteret tilgang, hvilket medarbejderne i jobcentret arbejder efter ved at have tydelige og positive forventninger til, at borgerne lykkes med at komme i job. Det betyder samtidig en vægtning af kompetencer og ressourcer før barrierer og skånehensyn. Jobhuset bruger f.eks. kompetencekort til at synliggøre en borgers evner og kvalifikationer i samarbejdet med rekrutteringsenheden i Jobcenter Randers Erhverv om jobmatch.

Indsatsen for at bringe udsatte borgere i arbejde er også båret af en stærkere betoning af beskæftigelsesrettede elementer og udvikling af arbejdsevnen fremfor afklaring af arbejdsevnen.

I Udviklingshuset er der fokus på cv fra første jobsamtale og det at få styrket arbejdsevnen i f.eks. et småjob. Det forudsætter et rummeligt arbejdsmarked. Der er derfor et tæt sammen spil med Jobcenter Randers Erhverv, som i kontakten med virksomhederne også laver opsøgende indsatser for at skaffe småjobs og virksomhedspraktikker.

Politisk(e) målsætning(er)

Flere i uddannelse og beskæftigelse, Flere skal mestre eget liv

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Ministermål 3 Flere personer med handicap skal i beskæftigelse	Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) er ansvarlig for at definere indikatorer for de enkelte mål, og leverer data til opfølgning på målene. Forvaltningen forventer at få disse i starten af 2020.			
Udviklingshuset	(4. kv. 2018) Randers	Kontanthjælp 26	Kontanthjælp 26	Kontanthjælp 26

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

<p>Andel i beskæftigelse, uddannelse eller fleksjob 3 måneder efter afsluttet forløb.</p> <p><i>Opgjort i % af alle afsluttede forløb for henholdsvis aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, borgere i jobafklaring og borgere i ressourceforløb.</i></p>	<p>Kontanthjælp 20,5 Jobafklaring 38,4 Ressourceforløb 25</p> <p>Hele landet Kontanthjælp 22,2 Jobafklaring 36,7 Ressourceforløb 18,8</p>	<p>Jobafklaring 40 Ressourceforløb 18</p>	<p>Jobafklaring 40 Ressourceforløb 18</p>	<p>Jobafklaring 40 Ressourceforløb 18</p>
<p>Udviklingshuset Andel aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med ordinære løntimer.</p>	<p>(Maj 2018) Randers 4 Hele landet 4,5</p>	<p>Skal være 5 %</p>	<p>Skal være 5 %</p>	<p>Skal være 5 %</p>
<p>Udviklingshuset Antal borgere på ydelse.</p> <p><i>Opgjort som fuldtidspersoner i % af arbejdsstyrken for henholdsvis aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, borgere i jobafklaring og borgere i ressourceforløb.</i></p>	<p>(Juli 2018) Randers Kontanthjælp 2,6 Jobafklaring 1,0 Ressourceforløb 1,0</p> <p>Hele landet Kontanthjælp 1,9 Jobafklaring 0,7 Ressourceforløb 0,9</p>	<p>Kontanthjælp 2,5 Jobafklaring 0,9 Ressourceforløb 0,9</p>	<p>Kontanthjælp 2,5 Jobafklaring 0,9 Ressourceforløb 0,9</p>	<p>Kontanthjælp 2,5 Jobafklaring 0,9 Ressourceforløb 0,9</p>
<p>Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022</p> <p><i>Uddybningen af målet er tilpasset beskrivelsen i Beskæftigelsesplan 2020.</i></p> <p><i>Beskæftigelsesministerens nationale mål for beskæftigelsesindsatsen, de såkaldte minister-mål, er blevet ændret fra 2019 til 2020. Under dette budgetmål indgik i 2019 tre ministermål som indikator. To af disse udgår i 2020.</i></p> <p><i>Måltallet for to af udviklingshusets indikatorer er justeret.</i></p>				

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Budgetmål

Den gode borgerkontakt på jobcentret

Begrundelse/udbygning

På tværs af alle afdelinger i Jobcenter Randers bliver der arbejdet med at fastholde og styrke en god kontakt med borgerne.

En måde at gøre det på, er direkte at spørge borgerne om deres oplevelse af jobcentret. Sygedagpengeafdelingen og Sprogcenter Randers måler løbende på borgernes tilfredshed med kvaliteten og indholdet af samtaler, forløb og undervisningen. Resultaterne følges nøje af ledelsen og fremlægges for medarbejderne. Ved behov sker der justeringerne af indsatsen. Jobhuset anvender også borgernes tilbagemeldinger om den aktuelle vifte af tilbud til evaluering og tilpasning af tilbuddene.

Jobcentret vil i 2020 også måle brugertilfredsheden på nogle af de øvrige områder. Konkret for borgere, der tilknyttes projekt 'Flere skal med II' og unge borgere, som er tilknyttet UUR.

Politisk(e) målsætning(er)

Flere skal i uddannelse og beskæftigelse

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	

Der er pt. ikke en måling på budgetmålet

Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022

Uddybningen af målet er tilpasset beskrivelsen i Beskæftigelsesplanen 2020.

Der er stor opmærksomhed på betydningen af, at borgeren har tilknyttet en fast og så vidt mulig gennemgående kontaktperson, i forhold til oplevelsen af kontakten med jobcentret. Flere afdelinger er derfor i gang med at omlægge eller sammenlægge medarbejderfunktioner, for at borgeren har tilknyttet så få personer som muligt.

Budgetmål

Vellykket integration af flygtninge i Randers Kommune

Begrundelse/udbygning

Randers Kommune modtager hvert år flygtninge. Udlændingestyrelsen vurderer, at der i 2020 vil blive givet opholdstilladelse til 600 flygtninge på landsplan. Heraf forventes for Randers Kommune en kvote på 19 flygtninge.

Folketinget vedtog den 21. februar 2019 lovforslag nr. L 140 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven, repatrieringsloven og forskellige andre love. Ændringerne betyder bl.a. at kommunerne skal indberette afgørelser om repatriering, samt beskrive deres arbejde med repatriering i beskæftigelsesplanerne.

Målet for integrationsindsatsen er, at flygtninge og familiesammenførte hurtigst muligt gennemfører danskuddannelsen og opnår selvforsørgelse via beskæftigelse eller uddannelse.

Alle flygtninge og familiesammenførte til flygtninge starter i selvforsørgelses- og

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

hjemrejseprogrammet. Dette ophører når borgeren har gennemført både danskuddannelsen og er blevet selvforsørgende via lønindkomst eller SU. Det samlede selvforsørgelses- og hjemrejseprogram kan dog højst have en varighed på 5 år. Opgjort pr. maj 2019 havde Integrationsafdelingen 410 sager omfattet af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet.

Politisk(e) målsætning(er)

Flere i uddannelse og beskæftigelse

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Ministermål 2 Flere flygtninge og familiesammenførte skal være selvforsørgende	Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) er ansvarlig for at definere indikatorer for de enkelte mål, og leverer data til opfølgning på målene. Forvaltningen forventer at få disse i starten af 2020.			
Integrationsafdelingen Andelen af kursister på Sprogcenter Randers, der er omfattet af selvforsørgelses- og hjemrejseprogram, som består en prøve i dansk inden 5 år fra påbegyndelsen af danskuddannelsen.	(2017) Randers 86 Hele landet 72	Skal være over 80 %	Skal være over 80 %	Skal være over 80 %
Integrationsafdelingen Andelen af borgere på selvforsørgelses- og hjemrejseydelse i selvforsørgelses- og hjemrejseprogram, som er i virksomhedsrettet aktivering.	(Juni 2018) Randers 49,3 Hele landet 34	Skal være over 50 %	Skal være over 50 %	Skal være over 50 %

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Integrationsafdelingen Andelen af flygtninge og familiesammenførte med 3 års ophold i Danmark, som er i beskæftigelse.	(1kvt. 2018) Randers 32 Hele landet 38	Skal minimum være på landsgennemsnittet	Skal minimum være på landsgennemsnittet	Skal minimum være på landsgennemsnittet
Integrationsafdelingen Beskæftigelsesgraden for 18-66 årige flygtninge og familiesammenførte til flygtninge med udstedet cpr-nummer tre år forinden	NYT (juni 2019) Randers 36 % Hele landet 35 %	Skal være på niveau med landsgennemsnittet	Skal være på niveau med landsgennemsnittet	Skal være på niveau med landsgennemsnittet

Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022

Uddybningen af målet er tilpasset beskrivelsen i Beskæftigelsesplan 2020.

Der er tilføjet endnu en indikator på beskæftigelsesgraden i forhold til sidste år, da der er behov for at følge udviklingen mere tidsnært end den eksisterende indikator for beskæftigelse giver mulighed for. Den hidtidige indikator bibeholdes for at fastholde kontinuitet i målingerne.

For at sikre at flere flygtninge og familiesammenførte kommer hurtigst mulig i beskæftigelse og uddannelse, har Randers Kommune taget en række initiativer for indsatsen i 2019. Initiativerne fortsætter ind i 2020 og består af en 6-punkt plan:

- 1. Spor: Flere i integrationsgrunduddannelsen (IGU) herunder samarbejde med Randers FC Jobakademi
- 2. Spor: Flere flygtninge i målrettet virksomhedspraktik og løntilskudsansættelse
- 3. Spor: Ungegruppen – øget fokus på at komme i beskæftigelse som alternativ til uddannelse
- 4. spor: Fokus på løbende aktivering af flygtninge
- 5. spor: Brancherettede forløb - erfaringer fra særligt landbrug, bygge-/anlæg og serviceområdet undersøges nærmere, herunder indsats for ledige kvinder
- 6. spor: Øget fokus på at fastholde flygtninge i beskæftigelse

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Budgetmål

Sund økonomi på beskæftigelsesområdet

Begrundelse/uddybning

Udgifterne til overførselsindkomster og indsatser for ledige udgør en betydelig andel af Randers Kommunes samlede budget. En sund økonomi på området vil afspejle sig i, at udgifterne til overførsler ikke overstiger det niveau, som man må forvente ud fra den samlede ledighedsudvikling samt kommunens demografiske strukturer.

Flere af målene i beskæftigelsesplanen kan relateres direkte til budgetterne på området. Det er derfor vigtigt, at det politiske niveau og forvaltningen løbende overvåger udviklingen i udgifterne, samt at målene løbende justeres i forhold til udviklingen.

I de senere år har området udvist overskud specielt i forhold til det såkaldte beskæftigelsestilskud.

En række udspil fra regeringen og konsekvenser af tidligere arbejdsmarkedsreformer vil i 2020-2022 have konsekvenser for økonomien og indsatsen på beskæftigelsesområdet. Dertil kommer beslutninger truffet i Randers Kommune. Samlet set betyder det, at der bliver tilført beskæftigelsesområdet færre midler til beskæftigelsesindsatsen i 2020.

I 2020 forestår derfor fortsat en opgave med at realisere besparelser og sikre en effektiv beskæftigelsesindsats inden for den afsatte budgetramme. Besparelserne vil ske ved tilpasning af tilbudsviften og indsatserne overfor ledige borgere.

Politisk(e) målsætning(er)

Flere i uddannelse og beskæftigelse, Flere skal mestre eget liv

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	

Der er pt. ikke en måling på budgetmålet

Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022

Uddybningen af målet er tilpasset beskrivelsen i Beskæftigelsesplan 2020.

Beskæftigelsesministerens nationale mål for beskæftigelsesindsatsen, de såkaldte minister-mål, er blevet ændret fra 2019 til 2020. Under dette budgetmål indgik i 2019 et ministermål som indikator. Dette udgår i 2020.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til 2023 (i 2020-priser):

Mio. kr. 2020-priser	Regnskab	Budget	Budget 2020-23			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Indkomstoverførsler						
Kontante ydelser	357,6	359,3	340,4	352,2	364,5	370,4
Sygedagpenge og jobafklaring	195,2	190,0	196,8	199,7	202,9	201,9
Førtidspens. og pers. tillæg	512,0	523,0	559,5	586,5	603,8	615,2
Fleks- og skånejob	150,4	160,2	178,4	172,7	173,3	174,6
Seniorjob	12,3	13,6	10,0	10,0	10,0	10,0
Integrationsindsats	20,3	22,7	21,2	17,3	14,7	12,9
Driftsudgifter og mentor m.v.	62,0	78,9	77,5	80,0	82,7	83,8
Øvrig beskæftigelsesindsats	5,9	4,3	8,3	12,5	12,5	12,7
Boligydelse og boligsikring	95,4	97,5	93,9	94,0	94,2	94,5
I alt indkomstoverførsler	1.411,1	1.449,5	1.486,0	1.524,9	1.558,6	1.576,0
Servicerammen						
Integrationsindsats (boliger)	2,5	3,0	1,9	1,9	1,9	1,9
Øvrig beskæftigelsesindsats	24,8	29,1	19,8	15,3	15,1	15,0
I alt serviceudgifter	27,3	32,1	21,7	17,2	17,0	16,9

På indkomstoverførslerne forventes budgettet at stige med 36,5 mio. kr. (2,5 %) fra det oprindelige budget 2019 til budget 2020. Der er forventning om et fald på området kontante ydelser (18,9 mio. kr. / 5,3%), seniorjob (-3,6 mio. kr. / -26,5 %), integration (-1,5 mio. kr. / -6,6 %), driftsudgifter (-1,4 mio. kr. / -1,8%) og boligstøtte (-3,6 mio. kr. / -3,7 %). Faldet i udgifter til kontante ydelser skydes overvejende et fald i budgetteret antal på kontanthjælp, der forventes at falde med 88 helårspersoner i forhold til oprindeligt budget 2019, og 193 helårspersoner i forhold til regnskab 2018.

Områderne med størst udgiftsstigning fra oprindeligt budget 2019 til budget 2020 er fleksjobområdet (18,2 mio. kr. / 11,4 %) og førtidspension (36,5 mio. kr. / 7 %). En af årsagerne til udgiftsstigning på begge disse områder er den senere pensionsalder, der betyder, at borgerne bliver i længere tid på ydelserne. På pensionsområdet forventes 'alt andet lige' yderligere 170 helårspersoner som følge af tilbagetrækningsreformen. På fleksjobområdet forventes 30. En anden årsag er, at trapperefusionen fra refusionsreformen i 2016 endnu ikke er endeligt indfaset; altså at sager med gamle refusionsregler / mindre nettoudgift for kommunen) endnu har et anseligt omfang. Der er dog på begge områder også et betydeligt pres på bevillingssiden.

På sygedagpenge- og jobafklaring er budgettet også steget i forhold til oprindeligt budget 2019 (6,8 mio. kr. / 3,6 %). Målt i aktivitet svarer budgetstigningen til en meraktivitet på 60 helårspersoner i forhold til oprindeligt budget 2019, men dog 36 helårspersoner færre end aktiviteten i 2018.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

3.2 Budgetforudsætninger

Kontante ydelser, fordelt på ydelsestype

Kontante ydelser i 2020 (mio. kr.)	Udgift	Indtægt	Netto
Kontant- og uddannelseshjælp	296,2	-66,2	230,0
Revalidering	0,9	-0,2	0,7
Ressourceforløb	72,5	-14,5	58,0
Ledighedsydelse	60,0	-14,0	46,0
Overgangsydelse (integrationsloven)	7,3	-1,6	5,7
Kontante ydelser i alt	436,9	-96,5	340,4

Kontant- og uddannelseshjælp

Udgifterne på kontanthjælpsområdet præsenteres i nedenstående tabel.

Kontant- og uddannelseshjælp	Brutto (mio.)	Refusionsprocent	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Kontanthjælp:						
Aktivitetsparate	193,91	21,6 %	-41,88	152,03	115.200 kr.	1.070
Jobparate						250
Visse persongrupper (uden jobcentersag)	3,94	25,4 %	-1,00	2,94	56.500 kr.	52
Kontanthjælp i alt	197,85		-42,88	154,97		1.372
Uddannelseshjælp:						
Aktivitetsparate	94,37	24,7 %	-23,31	71,06	76.700 kr.	550
Uddannelsesparate						377
Uddannelseshjælp i alt	94,37		-23,31	71,06		927
Særlig støtte (medfinansiering)	4,00			4,00		
Kontant- og uddannelseshjælp i alt	296,22		-66,19	230,03		2.299

'Kontanthjælp til visse persongrupper' uden jobcentersag er budgetteret separat, da de ikke medregnes i jobcenterets opfølgning af helårspersoner. Det er enten borgere, der har nået efterlønsalderen, men pga. optjeningsreglerne ikke ret til social pension (Lov om en aktiv socialpolitik, § 27) eller øvrige borgere, der ikke er berettiget til førtidspension (§ 27 a). Der er budgetteret med i alt 52 helårspersoner på disse ydelser.

Særlig støtte gives efter Lov om en aktiv socialpolitik, § 34, til borgere med høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde. Ydelsen udbetales af Udbetaling Danmark, og Randers Kommune har budgetteret med 4 mio. kr., svarende til en medfinansiering på 78,9 % af en samlet udgift på 5,07 mio. kr.

Revalidering

Ydelsesdelen er omfattet af refusionstrappen, og der er budgetteret med kr. 0,7 mio. svarende til 5 helårspersoner.

Revalidering	Brutto (mio.)	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Revalideringsydelse med 20 % refusion	0,9	-0,2	0,7	144.000	5
	0,9	-0,2	0,7		5

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Ressourceforløb (ekskl. jobafklaring)

Området vedrører udgifter til borgere, som modtager ressourceforløbsydelse i forbindelse med et ressourceforløb. Der er budgetteret med 454 helårspersoner svarende til 58 mio. netto. Ressourceforløbsydelsen er omfattet af refusionstrappen.

Der er budgetteret med:

Ressourceforløb	Brutto (mio.)	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Ressourceforløbsydelse med 20,1 % refusion	72,5	-14,5	58,0	127.600	454
	72,5	-14,5	58,0		454

Ledighedsydelse

På ledighedsydelsesområdet er der budgetteret med i alt 46 mio. kr. netto, svarende til i alt 320 helårspersoner. Ikke alle udgifter til ledighedsydelse er omfattet af refusionstrappen, idet det kun er udgifter til personer, som er visiteret til et fleksjob efter 01.07.2014, som er omfattet. Borgere, som er visiteret til fleksjobordningen før 01.07.2014, er fortsat omfattet af gamle refusionsregler.

Ledighedsydelse	Brutto (mio.)	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Ledighedsydelse efter gamle refusionsregler (100% kommunal udgift)	1,2		1,2	187.500	6
Ledighedsydelse efter gamle refusionsregler med 30 % refusion	20,0	-6,0	14,0	131.300	107
Ledighedsydelse efter gamle refusionsregler Med 50 % refusion	0,4	-0,2	0,2	93.800	2
Ledighedsydelse omfattet af refusionstrappen med 20,4 % refusion	38,4	-7,8	30,6	149.200	205
	60,0	-14,0	46,0	143.800	320

Overgangsydelse

Området vedrører ydelser til personer, som ikke er omfattet af selvforsørgelses- og hjemsendelsesprogrammet. Ydelsen til denne gruppe ændrer fra 1. januar 2020 navn til overgangsydelse. Der er fortsat krav om ophold i mindst 9 ud af de seneste 10 år. Herudover er der krav om 2½ års ordinær fuldtidsbeskæftigelse også inden for de seneste 10 år.

Ydelsesdelen er omfattet af refusionstrappen, og der er budgetteret med 5,7 mio. netto kr.

Overgangsydelse	Brutto (mio.)	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Overgangsydelse med 22 % refusion	7,3	-1,6	5,7	95.200	60

Sygedagpenge og jobafklaring

Sygedagpenge

Der er budgetteret med 1.110 helårspersoner. Foruden mindre poster som dagpenge til forældre med alvorligt syge børn er der også budgetteret med en netto indtægt på 1,3 mio. kr. i regnes fra forsikringselskaber.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Budgetforudsætninger, sygedagpenge	Brutto (mio. kr.)	Refusion (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / hel- årspers.	Helårs- pers.
Forsørgelse (38 % refusion)	224,2	-85,2	139,0	125.000 kr.	1.110
Alvorligt syge børn (medfinansiering)	0,2		0,2	200.000 kr.	
Regresindtægter	-2,5	1,2	-1,3		
I alt	221,9	-84,0	137,9		1.110

Jobafklaring

Der er budgetteret med i alt 480 sager.

Budgetforudsætninger, jobafklaring	Brutto (mio. kr.)	Refusion (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / hel- årspers.	Helårs- pers.
Ydelse, omfattet af refusionstrappen (21 % refusion)	74,7	-15,8	58,9	123.000 kr.	480
Området i alt	74,7	-15,8	58,9		480

Førtidspensioner og personlige tillæg

Førtidspensionen udbetales af Udbetaling Danmark, og kommunen afregner efterfølgende sin andel af udgiften (medfinansiering).

For alle borgere, som er tilkendt førtidspension før 1. januar 2003, gælder reglerne om førtidspension efter gammel ordning. Ordningen omfatter fire pensionstyper: Højeste førtidspension, mellemste førtidspension, forhøjet almindelig førtidspension og almindelig førtidspension. Desuden kan førtidspensionister på gammel ordning søge om forskellige tillæg. Pensionen kan ikke frakendes, med mindre pensionisten selv ønsker det. Pensionen kan blive gjort hvilende, hvis pensionisten i en længere periode har større arbejdsindtægter.

Førtidspensioner tilkendt i perioden 01.01.1992 til 31.12.1998 finansieres med 50% af kommunen. Førtidspensioner tilkendt i perioden 01.01.1999 til 31.12.2002 finansieres med 65% af kommunen.

Borgere, som er tilkendt førtidspension efter 01.01.2003, er tilkendt efter ny ordning.

Førtidspension kan tilkendes til personer med væsentlig og varigt nedsat arbejdsevne. Det er muligt at arbejde i et vist omfang samtidig med, at man modtager førtidspension. Pensionen bliver dog sat ned, hvis førtidspensionisten eller pensionistens ægtefælle eller samlever har supplerende indtægter af en vis størrelse.

Kommunen kan frakende en pension, hvis pensionistens arbejdsevne bliver så væsentligt forbedret, at vedkommende vedvarende kan forsørge sig selv gennem et arbejde.

Førtidspensionen bliver beregnet i forhold til pensionistens eventuelle ægtefælles/samlevers supplerende indkomst ved siden af pensionen.

I perioden 1. juni til 31 december 2013 har førtidspensioner tilkendt før 01.01.1999 (med 50% kommunal medfinansiering) kunnet vælge at overgå til førtidspension efter de nugældende regler (fortsat med 50% kommunal medfinansiering).

Førtidspensioner tilkendt efter 01.7.2014 er ydermere omfattet af de nye refusionsregler, som trådte i kraft i 2016.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Det forventes, at den kommunale medfinansiering af førtidspension i 2020 vil ligge omkring 79%, da førtidspension stort set kun tilkendes borgere efter et længere forløb med offentlig forsørgelse (sygedagpenge eller kontanthjælp/ressourceforløbsydelse).

Den samlede udgift til førtidspension og personlige tillæg er steget med 36,5 mio. kr. fra budget 2019 til budget 2020 (2020-priser). Ifølge forvaltningens beregning af konsekvenserne af tilbagetrækningsreformen ville merudgifterne som følge af tilbagetrækningsreformen *isoleret set* udgøre 20 mio. kr. på grund af den forøgede pensionsalder fra 65,5 til 66 år. Herforuden kan til- og fraflytninger mellem kommuner også have betydning for Randers Kommunes faktiske merudgift ved tilbagetrækningsreformen.

Budgetforudsætninger, førtidspension og personlige tillæg	Brutto (mio. kr.)	Statens andel (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto/helårsers.	Helårsers.
Ny ordning -Pension efter 1.7.2014, ref. trappe, 79% <i>medfinans.</i>	226,8	-47,6	179,2	158.000	1.134
Ny ordning -Pension 2003, 65% <i>medfinansiering</i>	433,5	-151,7	281,8	134.000	2.103
Ny ordning -Pension 2003, 50% <i>medfinansiering</i>	0,7	-0,3	0,4	101.000	4
GI- ordning -Pension før 1999, 50% <i>medfinansiering</i>	56,5	-28,3	28,2	76.000	372
GI- ordning -Pension fra 1999 til 2002, 65% <i>medfinansiering</i>	87,2	-30,5	56,7	90.200	628
Mellemkommunale afregninger førtidspension	-0,1		-0,1		
Førtidspensioner i alt	804,6	-258,4	546,2		
Personlige tillæg, 50% <i>refusion</i>	22,0	-11,0	11,0		
Varmetillæg, 25 % <i>medfinansiering</i>	9,3	-7,0	2,3		
I alt, førtidspension og personlige tillæg	835,9	-276,4	559,5	126.200	4.241

Førtidspension efter den nye ordning afregnes af kommunerne som medfinansiering af Udbetaling Danmarks udgift. Bruttoudgiften ovenfor er blot beregnet for at illustrere den samlede offentlige udgift og kommunens andel heraf, og beløbene kan derfor ikke genfindes i tabel 1.1 (kommunens indtægter og udgifter).

Fleks- og skånejob

Området vedrører udgifter i forbindelse med fleks- eller skånejob.

På fleksjobområdet er der særlige regler i forbindelse med den nye refusionsmodel.

Som på førtidspensionsområdet gælder refusionstrappen kun for fleksjobvisiterede efter den 01.07.2014. For fleksjob til personer visiteret inden denne dato, er der således stadigvæk 65% statsrefusion.

Fleksjob til personer visiteret efter 01.07.2014 er omfattet af refusionstrappen. Med henblik på at bevare et incitament for kommunerne til fortsat at anvende fleksjob i beskæftigelsesindsatsen, er der etableret et særligt 'fleksbidrag' til kommunerne for de fleksjob, hvor den kommunale udgift er størst.

Også på fleksjobområdet forventes i 2020 en effekt (merudgift) som følge af tilbagetrækningsreformen, svarende til 30 helårspersoner, såfremt alle fleksjobbere fortsætter i jobbet indtil pensionsalderen. Herforuden er der generelt en stor tilgang til fleksjobområdet, idet der er fokus på at afsøge alle jobmuligheder, inden en evt. bevilling af førtidspension.

Der er på området endvidere en mindre udgift vedr. skånejob, der kan bevilges til førtidspensionister. Der er 50% statsrefusion på skånejob.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Der er budgetteret med:

Løntilskud til fleks- og skånejob	Brutto (mio. kr.)	Refusion / tilskud (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Fleksjob før 2013 (fleksjobreform), 65% refusion	125,1	-81,3	43,8	73.700 kr.	594
Fleksjob 1.12013 - 1.7.2014, 65% refusion	127,8	-82,8	44,7	70.300 kr.	640
Fleksjob bevilget efter 1.7.2014, efter refusionsreform	152,3	-66,4	88,0	125.000 kr.	795
- Heraf udgift ekskl. fleksbidrag, forventet ref. 20,1%	152,3	-30,6	123,0		
- Heraf særligt fleksbidrag		-33,7	-34,8		
Fleksjob i alt	405,2	-228,7	176,5	87.000	2.029
Skånejob, 50% refusion	3,8	-1,9	1,9	16.000 kr.	119
Fleks- og skånejob i alt:	409,0	-230,6	178,4		

Seniorjob og kompensation

Der er budgetteret med 10 mio. kr., svarende til 50 årsværk af 200.000 kr. netto. Staten yder et årligt tilskud på ca.150.000 kr. pr. helårsperson i seniorjob.

Integrationsindsats

Siden 1. juli 2019 opdeles integrationslovens personkreds i 4 målgrupper, som er flygtninge, familiesammenførte udlændinge til flygtninge, andre familiesammenførte udlændinge samt indvandrere. Samtidig ændrede integrationsprogrammet navn til 'selvforsørgelses- og hjemrejseprogram for nyankomne flygtninge og familiesammenførte', og for indvandrere benævnes programmet fortsat 'introduktionsforløb'. På dette område registreres udgifter og indtægter vedrørende området personkreds. Udgifterne består af forsørgelsesydelse til borgere omfattet af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet, samt udgifter til danskundervisning og beskæftigelsesrettede tilbud for integrationslovens personkreds, dvs. flygtninge og familiesammenførte udlændinge til flygtninge, andre familiesammenførte udlændinge, indvandrere samt personer omfattet af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge.

Selvom der er et betragteligt fald i udgifter, som følge af reduktion i antal budgetpersoner, fra 290 i 2019 til 200 i 2020, dvs. 90 helårspersoner, betyder den nedskrevne forventning også et markant fald i de forventede indtægter på området. Den store flygtningetilgang i 2015 og 2016 har betydet store indtægter til området. Dels er der hjemtaget flere grund- og resultattilskud og dels har driften af Sprogcenter Randers givet overskud, da der har været 50% refusion på køb af danskuddannelse, men hvor indtægten fra sprogcenteret tilfalder kommunen. Begge typer indtægter er fortsat faldende. Yderligere er der på grund af fordelingen af faste og marginale omkostninger ved drift af Sprogcenter Randers ikke fuld sammenhæng mellem udgifts- og indtægtssiden. Udgifterne på sprogcenteret falder altså ikke lige så meget som indtægten falder, når der er nedgang i antal kursister. Årsagen er, at justering af medarbejdersiden både på Sprogcenter Randers og i Jobcenterets integrationsafdeling tager tid grundet opsigelsesvarsler mv.

Der igangsættes i 2020 en 3-årig plan for nedjustering af området, så de gode faglige resultater bibeholdes i forhold til beskæftigelse, selvforsørgelse, samt at kravene til indsatsen på området kan efterleves. Indsatsen og antallet af medarbejdere vil i perioden blive reduceret, efterhånden som antallet af integrationsborgere falder. Beskæftigelsesområdet finansierer selv planen inden for den samlede ramme til integration, idet der herunder – i en periode indenfor den 3-årige plan

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

– omplaceres budget fra indkomstoverførsler til service (myndighedssagsbehandling). Det samlede budget på integrationsområdet vil dog i alle årene være reduceret med 2,8 mio. kr. i forhold til niveauet i 2019.

Selvforsørgelses- og hjemrejseprogram samt introduktionsforløb

Rådighedsloftet til selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet, herunder danskuddannelse blev kraftigt reduceret i 2018. Herudover er refusionen for danskuddannelse som led i et introduktionsforløb samt refusionen for udgifter efter danskuddannelsesloven helt afskaffet, og der er indført delvis deltagerbetaling for danskuddannelse for denne gruppe.

Finansieringen er i stedet overgået til at blive en del af bloktilskuddet.

Der kan hjemtages statsrefusion på 50 % af udgifterne til indsatsen for flygtninge og familiesammenførte inden for et rådighedsbeløb. Rådighedsbeløbet dækker hele indsatsen, hvorfor både udgifter til beskæftigelsesrettede tilbud samt danskuddannelse tæller med. Programmet har som udgangspunkt en varighed på 1 år, men kan forlænges i op til 5 år, hvis der ikke opnås ordinær beskæftigelse eller uddannelse.

Øvrige borgere samt indvandrere tilbydes modulbaseret danskuddannelse.

Som en del af den styrkede beskæftigelsesindsats er der nu en højere prioritering af virksomhedsrettede tilbud f.eks. i form af øget brug af virksomhedspraktik og løntilskud.

Tilskud

Der hjemtages et månedligt grundtilskud fra staten til dækning af kommunens sociale og generelle udgifter til integrationslovens personkreds. Grundtilskuddet ydes de første tre år, uanset om udlændingen er blevet selvforsørgende eller forsørges af andre.

Grundtilskuddet vil i 2020 være på kr. 34.296 pr. helårsperson.

Endeligt kan der hjemtages resultattilskud for personer omfattet af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet, når borgeren opnår ordinær beskæftigelse eller påbegynder en erhvervsuddannelse. Tilskuddet kan dog først hjemtages efter en sammenhængende periode på 6 måneder.

Der kan også hjemtages resultattilskud ved bestået danskprøve.

Der har fra 2017 være et øget fokus på resultattilskud, når flygtninge og familiesammenførte kommer i ordinært job eller uddannelse. Resultattilskuddet for beskæftigelse og uddannelse er derfor blevet forhøjet, mens resultattilskuddet for bestået danskprøve er blevet sænket.

Det økonomiske incitament i forhold til resultattilskud, har medført en forhøjelse på tilskud på beskæftigelse og uddannelse de første 3 år af integrationsperioden (80.586 kr.) og et mindre tilskud i det fjerde og femte år (53.723 kr.).

Der vil kunne hjemtages et resultattilskud ved bestået danskprøve på 34.383 kr.

Antallet af asylansøgere er fortsat meget lavt i forhold til de senere år. Det betyder, at det antal flygtninge, som visiteres til kommunerne, også fortsat er på et lavt niveau. Den udmeldte kvote for Randers i 2020 er på 19 nye flygtninge.

Kommunen skal give rådgivning og økonomisk støtte til udlændinge, som ønsker at repatriere. Der er fortsat fokus på tilbagevenden til hjemlandet, og der kan hjemtages et resultattilskud på 26.335 kr. for hver udlænding, der repatrierer med støtte efter repatrieringsloven.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse

Antallet af flygtninge, som er blevet visiteret til kommunerne i 2018 og 2019, ligger lavt i forhold til de foregående år.

Der er dog fortsat stor usikkerhed om antallet fremadrettet, da det afhænger af en række forhold, blandt andet den førte udlændingepolitik i Danmark, samt udviklingen i de lande, som Danmark modtager flygtninge fra.

Ydelsesdelen er omfattet af refusionstrappen, og der er budgetteret med 14,8 mio. netto kr.

Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse	Brutto (mio.)	Refusion (mio.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse samt løntilskud med 22 % refusion	18,4	-4,0	14,4	71.700	200
Hjælp i særlige tilfælde	0,8	-0,4	0,4		
	19,2	-4,4	14,8		200

Boligplacering af flygtninge

Fra 01.03 2019 er flygtninges særlige krav på en permanent bolig bortfaldet. Ændringen har dog kun virkning for de flygtninge, som visiteres efter denne dato. For de flygtninge, som allerede er visiteret, er der fortsat et retskrav på at få en permanent bolig anvist.

Området hører under servicerammen, og udgifterne er omfattet af den løbende, tætte opfølgning på udgifterne til integration.

Samlet oversigt over integrationsområdet:

Integrationsområdet (mio. kr.)	Budget 2020
Udgifter til centerkommunedrift (jobkonsulenter og boligsocialemedarbejdere)	3,4
Udgifter til selvforsørgelses- og hjemrejseprogram	14,9
Udgifter til introduktionsforløb	2,4
Udgifter til danskuddannelse øvrige kursister	0,8
Tolkeudgifter	1,5
Statsrefusion	-7,1
Grundtilskud	-4,8
Resultattilskud	-9,2
Drift af danskuddannelse (Sprogcenter Randers)	4,5
Udgifter til indsats i alt	6,4
Forsørgelsesydelse, løntilskud og øvrige udgifter	14,8
Indkomstoverførsler i alt	21,2
Serviceudgifter (boliger til integration)	1,9

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Driftsudgifter og mentor m.v.

Driftsudgifter, beskæftigelsesindsats, netto (mio. kr.)	I alt	JOB-hus	UDV-hus	UDD-hus	SDP-afd
A-dagpengemodtagere (ej statsrefusion)	10,0	10,0			
A-dagpengemodt., regional puljer - 80 % statsrefusion	0,6	-2,4			
Jobparate kontanthjælpsmodtagere (ej refusion)	3,3	3,3			
Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere (ej refusion)	14,2		14,2		
Revalidering (ej refusion)	1,0			1,0	
Sygedagpenge (ej refusion)	5,5				5,5
Ledighedsydelsesmodtagere (ej refusion)	5,0	5,0			
Ressourceforløb - 50 % statsrefusion	5,5		9,8 -4,9	1,2 -0,6	
Uddannelseshjælp, uddannelsesparate (ej refusion)	12,7			12,7	
Uddannelseshjælp, aktivitetsparate (ej refusion)	15,9			15,9	
Jobafklaringsforløb - 50 % statsrefusion	2,8		5,5 -2,8		
Pulje til højskoleophold for unge*	0,3			0,3	
Udgifter iht. tilbudsviften 2019, brutto	87,4	21,3	29,5	31,1	5,5
<i>Udgifter iht. tilbudsviften 2019, netto</i>	<i>76,7</i>	<i>18,9</i>	<i>21,8</i>	<i>30,5</i>	<i>5,5</i>
Hjælpebidrag og befordring, netto	0,8				
Driftsudgifter i alt, netto:	77,5				

*) Puljen på 300.000 kr. til højskoleophold for udsatte unge over 18 år har eksisteret siden 2008. Den finansieres af beskæftigelsesudvalget, men administreres Børn og Skole (UU-Randers)

Refusionsændringerne på udgifter til beskæftigelsesindsatsen i 2019 (afskaffelse af driftslofterne) har betydet, at der kun er statsrefusion på udgifterne til ressourceforløb og jobafklaring, samt til hjælpebidrag og befordring til alle målgrupper. På den forsikrede lediges område har staten afsat puljer til målrettede uddannelsesstilbud. Der fastsættes årligt et maksimum på forbruget på puljerne og staten yder 80% tilskud til udgifterne. Budgettet ovenfor er fordelt i henhold til jobcenterets 'Tilbudsvifte 2020'.

Øvrig beskæftigelsesindsats

Budgettet for området er fordelt nedenfor:

	Bruttoudgift (mio. kr.)	Nettoudgift (mio. kr.)
Lønudgifter ifm. forsikrede ledige i løntilskud (nettoudgift / pulje)	1,4	1,4
Lønudgifter ifm. fleks- og skånejob (fleks- og skånejobpulje)	12,7	12,7
Mikroflexjob	1,4	1,4
Produktionsskoler (taxametertilskud, afregning vedr. året før)	4,3	4,3
Serviceudgifter i alt:	19,8	19,8
Forberedende grunduddannelse (FGU), forsørgelsesudgifter (bidrag til staten)	3,2	3,2
Enkeltudgifter efter LAB-loven (sygebehandling, tandpleje, husleje og flytning)	5,3	2,7
Jobrotation	5,9	2,4
Overførselsudgifter i alt	14,4	8,3
Øvrige beskæftigelsesindsats i alt	34,2	28,1

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Boligyldelse og boligsikring

Ydelsen er et tilskud til huslejen, man kan søge, hvis man bor i lejebolig og i øvrigt opfylder kriterierne, bl.a. indkomst og boligens karakter. Udbetaling Danmark administrerer udbetalingen, og kommunen afregner efterfølgende sin andel af udgiften (medfinansiering).

Boligyldelse til pensionister.

Antallet af modtagere af boligyldelse har ligget nogenlunde stabilt de seneste år. Dette forventes også i 2020.

Boligsikring jf. lov om individuel boligstøtte.

Antal modtagere af boligsikring har siden 2009 været stigende. Da tidligere konjunkturudsving ikke har haft væsentlig indvirkning på denne udvikling, forventes stigningen at fortsætte i 2020.

Budgetforudsætninger, boligyldelse og boligsikring	Brutto (mio. kr.)	Statens andel (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto/helårsperson	Helårspersoner
Boligyldelse (25% komm.udg.)	203,9	-152,9	51,0	8.850	5.760
Boligsikring (50% komm.udg.)	86,6	- 43,3	43,3	6.890	6.287
Mellemkommunal afregning			-0,4		
I alt	290,5	-196,2	93,9		

Boligstøtte afregnes af kommunerne som medfinansiering af Udbetaling Danmarks udgift. Bruttoudgiften ovenfor er blot beregnet for at illustrere den samlede offentlige udgift og kommunens andel heraf, og beløbene kan derfor ikke genfindes i tabel 1.1 (kommunens indtægter og udgifter).

4. Nøgletal, takster m.m.

Der er i 2019 udkommet en 6-by nøgletalsrapport på baggrund af regnskab 2018. På indkomstoverførslerne til forsøgelse ses der på nettodriftsudgifterne, altså kun den del kommunerne selv finansierer.

Randers har de laveste udgifter af 6-byerne per fuldtidsmodtager samlet set, men højest per 18-64 årige. Man kan med andre ord sige, at dem der får ydelse, får de relativt lave ydelser, men i forhold til arbejdsstyrken, er der relativt mange på ydelse.

I 6-by rapporten fremgår nettoudgifterne til forsøgelse per fuldtidsmodtager. Opgørelsen viser, hvad en borger i gennemsnit koster på ydelsen. Det, der er afgørende for udgiften, er gennemsnitstid på ydelsen, da refusionen falder over tid. Derudover er der på visse ydelser forskellige takster (eks. kontanthjælp og A-dagpenge) og ordninger, som kan være afgørende i forhold til finansieringsandelen for kommunen (fleksjob gl. ordning, førtidspension før 2013)

Randers har den laveste gennemsnitspris på 108.151 kr. per fuldtidsmodtager.

På A-dagpenge ligger Randers relativt højt, da der ikke er så mange dimmententer med lavere sats, som i de store studiebyer. På udgifterne til ledighedsydelse samt løntilskud til private arbejdspladser ligger Randers Kommunes udgift per fuldtidsmodtager lavere end gennemsnittet af kommunerne, og på ressourceforløb er kommunens udgift per fuldtidsmodtager højere end de øvrige 6-byer.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Nettodriftsudgifter til forsørgelse inkl. følgeudgifter m.m. pr. fuldtidsmodtager - regnskab 2018

Kr. pr. fuldtidsmodtager	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Uddannelseshjælp	75.769	76.329	68.548	73.995	78.262	80.300
Kontanthjælp	110.496	111.971	113.331	114.991	113.814	113.610
Revalidering	154.711	157.827	158.696	156.931	105.952	163.329
Fleksjob og skånejob	77.404	77.336	76.127	84.430	79.895	75.408
Ledighedsydelse	152.086	148.601	150.564	144.045	142.075	156.690
A-dagpenge	120.467	124.704	125.555	129.688	128.661	125.131
Sygedagpenge	103.692	109.902	108.730	106.604	105.210	109.751
Løntilskud til offentlige arbejdspladser	153.924	127.345	167.470	112.689	130.838	104.008
Løntilskud til private arbejdspladser	99.907	98.485	109.809	78.730	69.014	79.976
Førtidspension	121.677	112.922	116.056	112.762	116.440	111.617
Integrationsydelse	73.668	70.439	73.544	73.609	71.531	61.217
Ressourceforløb	125.031	121.581	119.305	123.139	125.512	117.963
Jobafklaring	116.940	120.519	113.316	115.787	114.788	115.395
Nettodriftsudgift i alt	111.038	108.755	109.569	108.317	108.151	113.521

Kilde: 6-bynøgletal 2019, tabel 77

I nedenstående tabel fra 6 by-rapporten fremgår nettoudgifterne til forsørgelse per 18-64-årige. Opgørelsen viser, hvor store udgifterne er i forhold til arbejdsstyrken og kan give et billede af, hvor meget området belaster kommunen. Det, der er afgørende for udgiften, er gennemsnitsprisen per modtager og antal modtagere.

Blandt 6-byerne har Randers Kommune den største udgift til forsørgelse pr. 18-64-årige, nemlig en årlig udgift på 23.303 kr.

Randers Kommunes relativt høje udgifter til forsørgelse per 18-64-årige skyldes dog generelt ikke højere takster end andre kommuner, men at kommunens andel af offentligt forsørgede er højere end de andre 6-byer.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Nettodriftsudgifter til forsørgelse inkl. følgeudgifter pr. 18-64-årige - regnskab 2018

Kr. pr. 18-64-årige	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Uddannelseshjælp	859	959	894	1.091	1.154	488
Kontanthjælp	2.100	3.761	2.895	3.016	2.951	3.562
Revalidering	272	182	196	153	11	122
Fleksjob og skånejob	1.599	1.770	1.210	1.938	2.508	417
Ledighedsydelse	845	608	498	689	708	246
A-dagpenge	3.240	3.323	3.617	2.597	2.893	3.631
Sygedagpenge	1.523	2.025	1.848	2.122	2.277	1.430
Løntilskud til offentlige arbejdspladser	56	7	52	60	20	43
Løntilskud til private arbejdspladser	52	48	48	52	19	46
Førtidspension	6.978	7.208	5.649	8.028	8.303	2.799
Integrationsydelse	289	333	398	404	438	126
Særlig støtte	67	108	116	58	65	162
Ressourceforløb	713	710	725	527	956	785
Jobafklaring	676	908	434	566	997	320
Nettodriftsudgift i alt	19.268	21.949	18.580	21.303	23.303	14.177

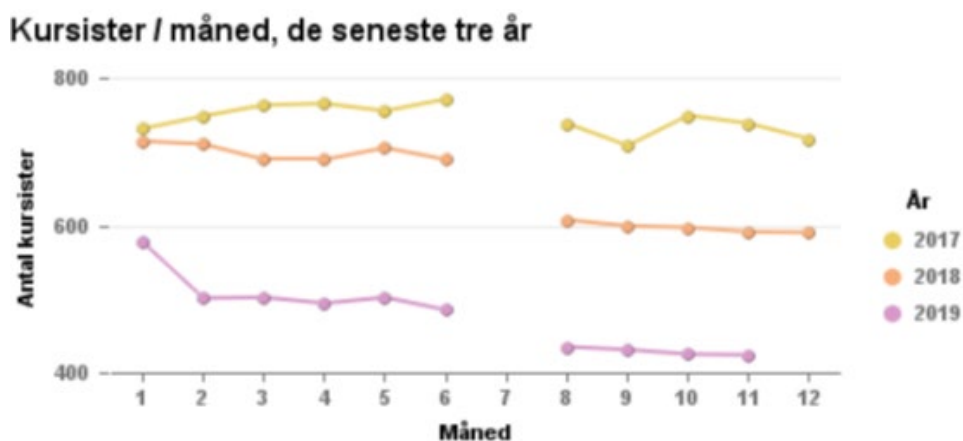
Kilde: 6-bynøgletal 2019, tabel 78

4.2 Oversigt over aftaleenheder

Sprogcenter Randers

Sprogcentret udbyder danskundervisning m.v. til kommunens borgere og nabokommuner. I 2018 var der en aktivitet på 652 årskursister. Forventningen for 2019 er 480, og i forbindelse med budget 2020 forventes 400.

Af kursisterne har traditionelt ca. 90 % været bosiddende i Randers Kommune og 10 % med henvisning fra andre kommuner. Kursistgruppen har fordelt sig med ca. 50 % selvforsørgende og 50 % som modtagere af forsørgelsesydelse.

Ifølge den faktiske efterspørgsel og aktivitet på området er sprogcentrets budget 2020 beregnet til 21,7 mio. kr. Det er en nedgang i budgettet på 5,4 mio. kr. i forhold til budget 2019, og en

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

nedgang på 9,9 mio. kr. i forhold til regnskab 2018, dvs. budgetreduktioner på hhv. 20 og 31 procent. Der igangsættes i 2020 en 3-årig plan for nedjustering af området.

I budgettet indgår ikke udgifter til husleje og forbrugsafgifter, idet disse er overgået til Miljø- og Teknikudvalgets område i 2011.

4.3 Samlet oversigt over antal helårspersoner

Nedenfor præsenteres en samlet oversigt over det budgetterede antal helårspersoner på overførselsindkomst, hvor Randers Kommune helt eller delvist finansierer udgiften. Oversigten indeholder således kun antallet af budgetterede personer, hvor Randers Kommune har en udgift til forsørgelsen.

De enkelte ydelseskategorier hører til under begge bevillingsområder under Beskæftigelsesudvalget, dvs. også de forsikrede ledige, der er omfattet af beskæftigelsestilskuddet.

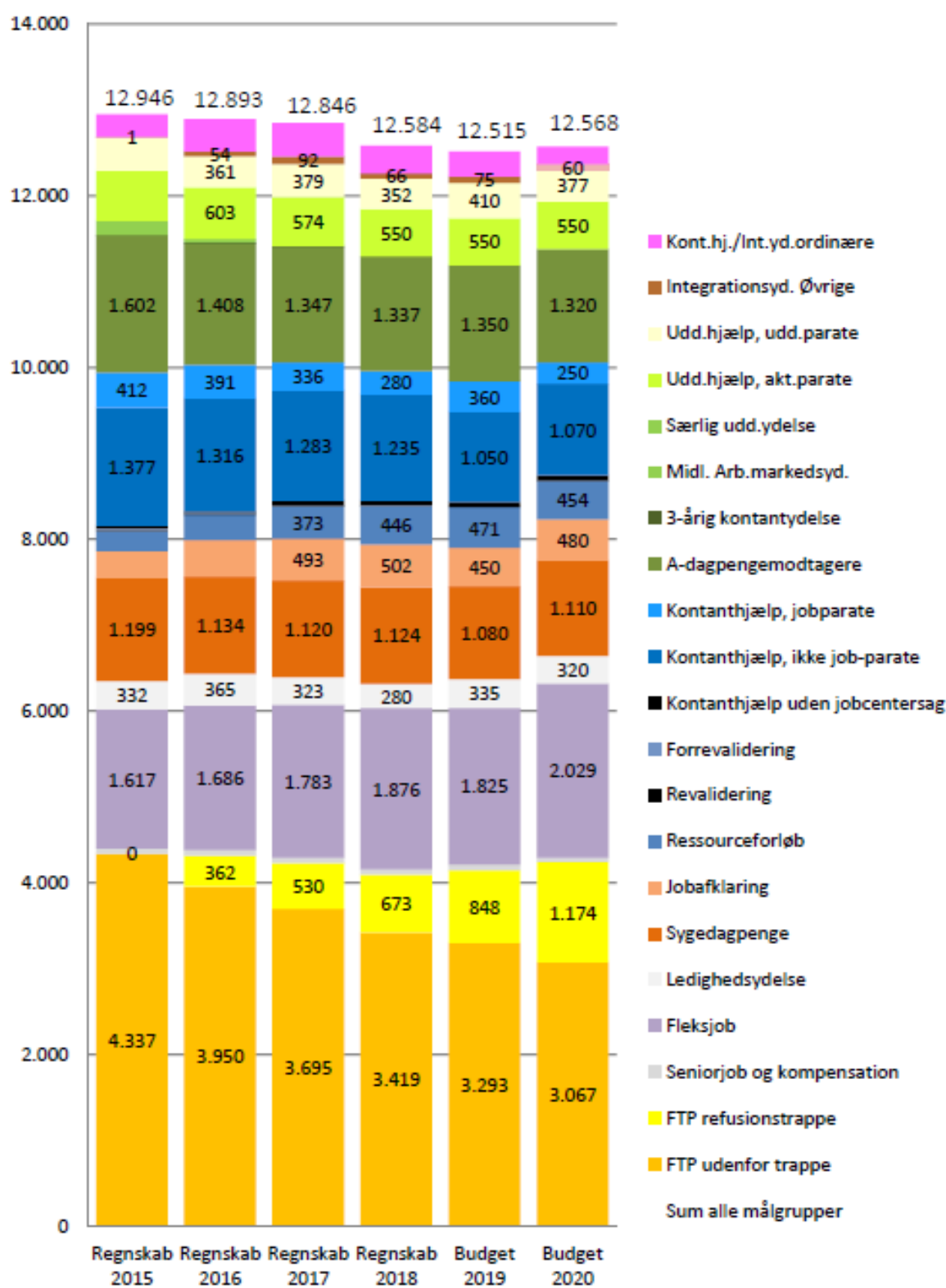
Budget og budgetpersoner, hvor forsørgelsen helt eller delvis finansieres af Randers Kommune	Brutto udgift (mio.kr.)	Netto udgift (mio.kr.)	Brutto/helårsperson	Netto/helårsperson	Kommunal andel af brutto udgift	Antal helårspers.
Seniorjob, inkl. kompensation	18,1	10,0	362.000	200.000	55,2 %	50
A-dagpenge, ydelse	286,0	186,3	220.500	144.900	65,7 %	1.284
A-dagpenge, løntilskud	4,8	3,7	133.500	101.500	76,0 %	36
Uddannelseshjælp	94,4	71,1	101.800	76.700	75,3 %	927
Kontanthjælp	197,9	155,0	144.200	113.000	78,3 %	1.372
Selvforsørgelses og hjemsendelsesydelse	18,4	14,4	92.000	71.700	78,0 %	200
Overgangsydelse	7,3	5,7	122.000	95.200	78,0 %	60
Ledighedsydelse	60,0	46,0	187.500	143.800	76,7 %	320
Revalideringsydelse	0,9	0,7	180.000	144.000	80,0 %	5
Sygedagpenge	224,2	139,0	202.000	125.000	62,0 %	1.110
Jobafklaring	74,7	58,9	156.100	123.000	78,8 %	480
Ressourceforløb	72,5	58,0	159.700	127.600	79,9 %	454
Fleksjob	405,2	176,5	191.200	87.000	45,5 %	2.029
Førtidspension	804,7	546,3	189.800	126.200	66,5 %	4241
Budgetpersoner i alt						12.568

I de tilfælde hvor, andre institutioner (Udbetaling Danmark og A-kasserne) udbetaler ydelserne, er 'bruttoudgiften' ikke Randers Kommunes bruttoudgift, men den samlede forsørgelsesudgift (kommune og stat). Der kan forekomme afrundingsdifferencer.

Nedenfor er udviklingen for overførselsudgifterne for Randers Kommune illustreret grafisk. Det fremgår, at antallet af helårspersoner i budget 2020 er 16 årspersoner færre end regnskab 2018. Set i forhold til budget 2019 er der dog budgetteret med en stigning på 53 helårspersoner. Stigningen skyldes især effekten af den senere pensionsalder på førtidspensions- og fleksjobområdet, hvilket også illustreres tydeligt i diagrammet nedenfor.

3.1 Beskæftigelse, integration og kontante ydelser

Helårspersoner regnskab 2015 - budget 2020

3.3 Udgifter omfattet af Beskæftigelsestilskud

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2020:

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Dagpenge, forsikrede ledige				186,3		186,3
1.2 Beskæftigelsesindsats, forsikrede				12,3	-4,9	7,4
I alt				198,6	-4,9	193,7

Servicerammen

Denne bevilling indeholder ikke udgifter under servicerammen.

Udenfor servicerammen

Dette bevillingsområde omfatter de nettoudgifter til de forsikrede ledige, som er omfattet af beskæftigelsestilskuddet.

Beskæftigelsestilskuddet er en form for budgetgaranti, der afregnes til landets kommuner i tre trin: Et foreløbigt tilskud, en midtvejsregulering og en endelig opgørelse efter regnskabsårets afslutning. Den endelige statslige kompensation afhænger bl.a. af de samlede udgifter til området i landsdel Østjylland, og fordelingen til de enkelte kommuner sker ud fra kommunernes andel af ledigheden 2 år før. Tilskuddet afhænger således ikke kun af, hvordan det går i Randers, men i lige så høj grad af, hvordan det går i de øvrige kommuner i regionen. Dette skaber en vis usikkerhed om størrelsen på det endelige beskæftigelsestilskud.

Der forventes udgifter til området på i alt 193,7 mio. kr. i 2020, hvilket er 37,5 mio. kr. under det forventede beskæftigelsestilskud på ca. 231,2 mio. kr.

1.1. Dagpenge til forsikrede ledige

Det afsatte budgetbeløb omhandler udgifter til forsørgelse til arbejdsløshedsdagpenge til forsikrede ledige. Der er tale om kommunal *medfinansiering*, da det er A-kasserne, der står for udbetaling.

1.2. Beskæftigelsesindsats

Området vedrører driftsudgifter til de aktive tilbud til forsikrede ledige, der er omfattet af beskæftigelsestilskuddet. Det drejer sig om løntilskud, hjælpemidler og personlig assistance. Udgifter til uddannelsesaftaler (voksenlærlinge), jobrotation og til vejledning og opkvalificering for de forsikrede ledige er ikke omfattet af beskæftigelsestilskuddet og hører under bevillingsområde 3.1.

3.3 Udgifter omfattet af Beskæftigelsestilskud

2. Budgetmål i 2020

En beskrivelse af målsætningerne på det samlede beskæftigelsesområde findes under bevilningsområde 3.1.

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til 2023 (i 2020 PL):

Mio. kr. 2020-priser	Regnskab	Budget	Budget 2020-2023			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1 Kontante ydelser	174,7	187,7	186,3	186,3	186,3	186,3
1.2 Beskæftigelsesindsats forsikrede	5,7	7,6	7,4	7,4	7,4	7,4
Driftsudgifter i alt	180,4	195,3	193,7	193,7	193,7	193,7

Den årlige aftale mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening er indgået og danner baggrund for det samlede beskæftigelsestilskud for budgetåret 2020. Den konkrete budgetlægning for Randers Kommune tager afsæt i en forventning om 1.320 fuldtidsledige dagpengemodtagere.

Fra 2018 og frem indeholder området udelukkende de forventede udgifter. Disse er i 2018 og 2019 budgetteret til at være 30 mio. kr. lavere end det forventede beskæftigelsestilskud og i 2020 37,5 mio. kr. og i 2021 33,5 mio. kr. lavere. I 2022 forventes balance mellem udgifter og indtægter.

3.2 Budgetforudsætninger

Skøn for antallet af helårspersoner tager afsæt i forventningerne på landsplan, som beskrevet under 3.1. Fordelingen mellem passiv forsørgelse og løntilskud bygger på erfaringer fra tidligere år samt skøn for udvikling i løntilskud som følge af afskaffelsen af driftsloftet og refusion på aktiveringsudgifter på dagpengeområdet med virkning fra 1. juli 2019.

Budgetforudsætningerne for udgifterne omfattet af refusionstrappen er:

Forsørgelsesydelse og løntilskud	Brutto (Stat og kommune) (mio. kr.)	Statens andel (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / helårsperson	Helårspersoner
A-dagpenge, forsørgelse, forventet medfinansiering 65,7%	283,2	-97,1	186,0	144.893 kr.	1.284
Løntilskud, private, forventet refusion 25,3%	2,4	-0,6	1,8	78.227 kr.	23
Løntilskud, offentlige, forventet refusion 23,3%	2,4	-0,5	1,9	142.575 kr.	13
Forsørgelse og løntilskud i alt:	287,0	-98,3	189,7		1.320

3.3 Udgifter omfattet af Beskæftigelsestilskud

Øvrige områder, ikke omfattet af refusionstrappen:

Øvrige områder under beskæftigelsestilskuddet	Brutto (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)
Befordringsgodtgørelse, 50 % medfinansiering	0,5	0,3
Hjælpebidler, 50% refusion	0,2	0,1
Personlig assistance, 50% refusion	7,3	3,6
Øvrige områder i alt:	8,0	4,0

4. Nøgletal, takster m.m.

Beskæftigelsesudvalgets område er samlet beskrevet under bevillingsområde 3.1.

4. Socialudvalget

Drift

Bevillingsområder:

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2020:

Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Særlige dagtilbud og særlige klubber	-1,0	-0,5	-1,4			
1.2 Døgninstitutioner, opholdssteder mv.	42,2	-33,5	8,8			
1.3 Sociale formål (merudgiftskompensationer mv.)				43,5	-21,9	21,6
1.4 Plejefamilier/opholdssteder handicappede børn og unge	15,9	0,0	15,9			
1.5 Forebyggende foranstaltninger handicappede børn og unge	15,4	0,0	15,4			
1.6 Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)	15,9	0,0	15,9			
1.7 Statsrefusion særligt dyre enkeltsager				0,0	-1,5	-1,5
Driftsudgifter i alt	88,4	-33,9	54,5	43,5	-23,3	20,2

Servicerammen

Af tabellen fremgår det, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 88,4 mio. kr. i 2020. Der forventes indtægter for 33,9 mio. kr., hvilket giver en samlet nettoudgift på 54,5 mio. kr.

1.1. Særlige dagtilbud og særlige klubber

I kategorien særlige dagtilbud og klubber hører Børnehaven Lucernevej, som er en specialbørnehave for børn i alderen 0-6 år. Målgruppen for tilbuddet har betydelig og varigt nedsat funktionsevne og/eller er børn med gennemgribende udviklingsforstyrrelser. Tilbuddet drives på vegne af Familieafdelingen. Udgifter til køb af pladser afholdes af Børn og Skole.

1.2. Døgninstitutioner, opholdssteder m.v.

Døgninstitutioner for børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne, samt børn med gennemgribende udviklingsforstyrrelser. Det drejer sig om de døgnpladser, der købes på Børnecenter Randers, og pladser der købes ved regionen eller andre kommuner.

1.4. Plejefamilier/opholdssteder handicappede børn og unge

Tilbud med forskellige formål, tyngde og indsats inden for de mere vedvarende foranstaltninger såsom plejefamilier, private opholdssteder samt de tilhørende ydelser.

1.5. Forebyggende foranstaltninger handicappede børn og unge

Lettere foranstaltninger for handicappede børn, såsom aflastning af familier med handicappede børn, støtte- og kontaktpersoner, udredninger af børn m.m.

1.6. Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)

Efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov tilbyder kommunen uddannelse og undervisning for personer med særlige behov. Målgrupperne er primært udviklingshæmmede. Dvs. personer med varigt og betydeligt nedsat funktionsevne, personer som har pådraget sig en varig, ikke fremadskridende hjerneskade samt unge 16–25 årige med særlige behov, som ikke kan profitere af det eksisterende uddannelsessystem.

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Randers kommune driver Center for Specialundervisning for Voksne (CSV). Udgifterne budgetteret under servicerammen er bevilget efter serviceloven.

Udenfor servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 43,5 mio. kr. i 2020. Der forventes indtægter for 23,3 mio. kr., hvilket giver en samlet nettoudgift på 20,2 mio. kr.

1.3. Sociale formål (merudgiftskompensationer m.v.)

Nødvendige merudgifter i forbindelse med handicappede børn f.eks. udgifter til hjælpemidler, særlige fritidsforanstaltninger, særlig transport, hjemmepasningsordning m.m.

Desuden vedrører det dækning af tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der passer deres børn i hjemmet som følge af barnets nedsatte funktionsevne.

1.7 Statsrefusion af særligt dyre enkeltsager

Staten kompenserer kommunerne for særligt dyre enkeltsager på det sociale område. I budgetaftalen for 2019-2022 blev det aftalt, at området fremover håndteres som øvrige serviceområder, hvilket indebærer at refusionsindtægterne gøres til en del af fagområdernes økonomi. Her ved sikres det, at en stigning i indtægterne som følge af flere særligt dyre sager tilfalder de områder, der har stigende udgifter og omvendt. Budgetlægning på området er baseret på KLs skøn over udviklingen i indtægterne på landsplan fra den centrale refusionsordning. Det er aftalt, at ordningen og økonomistyringen af området evalueres ved budgetlægningen for 2021-24.

2. Budgetmål i 2020

Byrådet har i foråret 2018 formuleret en vision for Randers Kommune, som vil være retningsgivende for den politik, der føres på de enkelte fagområder i byrådsperioden 2018-2021. Visionen udgør således også retningen for den socialpolitiske indsats i Randers Kommune.

Visionen for Randers Byråd er:

Vi vil muligheder for alle – alle skal med og alle kan bidrage

Vi vil vækst og udvikling – et attraktivt sted at bo, arbejde og drive virksomhed.

For Social og Arbejdsmarked er udgangspunktet herudover en fælles vision og en række målgruppespecifikke effektmål, som afspejler centralt formulerede nationale visioner og mål på området samt Randers Kommunes "Politik for borgere med særlige behov", Psykiatriplanen, Hjemløsestrategien og Handicapplanen.

Visionen på social- og arbejdsmarkedsområdet er:

Vi understøtter alle borgere i at deltage aktivt i fællesskabet og udnytte deres personlige ressourcer

Visionen udtrykker, hvordan vi gennem sociale indsatser vil skabe en ramme for alle borgeres liv, som giver dem mulighed for at være aktive medborgere og udnytte deres personlige ressourcer. En sådan ramme indebærer både muligheder for at deltage i fællesskabet og muligheder for at opnå et selvstændigt liv.

Regeringen fremlagde "10 mål for social mobilitet" i maj 2016. Målene fremgår af følgende oversigt.

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

10 mål for social mobilitet	
1	Udsatte børn og unges faglige niveau i læsning og matematik i folkeskolen skal forbedres
2	Flere 18-21-årige, der har modtaget en social foranstaltning inden for de seneste fem år, skal være i gang med eller have gennemført en ungdomsuddannelse
3	Flere personer, som får en social indsats som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktions- evne, skal i uddannelse og beskæftigelse
4	Flere personer, som modtager en indsats for sociale problemer eller psykiske vanskeligheder efter serviceloven, skal i uddannelse og beskæftigelse
5	Flere personer udsat for vold i nære relationer skal i uddannelse og beskæftigelse
6	Færre 15-17-årige udsatte unge skal modtage en fældende strafferetlig afgørelse
7	Færre skal være hjemløse
8	Flere af de personer, der afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug, skal være stoffrie eller have et reduceret eller et stabiliseret stofmisbrug
9	Flere personer i offentlig alkoholbehandling skal afslutte et behandlingsforløb som alkoholfri, med en reduktion i alkoholforbruget eller med relevant henvisning
10	Flere mennesker, som står uden for arbejdsmarkedet, og som ikke er under uddannelse, skal være en del af den frivillige indsats

Randers Byråd indgår aftaler vedr. socialområdets virksomhedsplaner med centrene og de selv-
ejende institutioner på socialområdet. Planerne forbinder nationale, regionale og lokale politik-
ker, beslutninger, mål og planer og udarbejdes således inden for eksisterende politiske rammer.
Følgende mål og politikker er rammesættende for virksomhedsplanerne:

- Regeringens mål for social mobilitet (de dele af de 10 mål for social mobilitet, som hen-
hører under socialudvalget).
- Kvalitetsmodel for sociale tilsyn
- KKR Midtjylland og Region Midtjyllands fælles politiske målsætninger på det specialise-
rede socialområde
- Kvalitetsstandarder på socialområdet
- Randers Kommunes "Politik for borgere med særlige behov"
- Randers Kommunes Psykiatri-, Rusmiddel- og Handicapplan.

Virksomhedsplanerne for 2019-2020 omfatter følgende fire overordnede og tværgående te-
maer, som mål for de enkelte aftaleenheder på socialområdet skal funderes på:

- Personlig mestring af eget liv
- Uddannelse og beskæftigelse
- Sundhed
- Socialt Liv

Budgetmål

Budgetmål fremgår af budgetbemærkninger for bevilling 4.2 Tilbud til voksne med særlige be-
hov.

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til 2023 (i 2020-priser):

Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Mio. kr. 2020-priser	Regnskab	Budget	Budget 2020-2023			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1 Særlige dagtilbud og særlige klubber	-2,5	-1,2	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
1.2 Døgninstitutioner, opholdssteder mv.	3,6	11,3	8,8	8,3	8,3	8,3
1.4 Plejefamilier/opholdssteder handicappede børn og unge	17,3	17,7	15,9	15,9	15,9	15,9
1.5 Forebyggende foranstaltninger handicappede børn og unge	17,5	23,1	15,4	16,4	16,4	16,4
1.6 Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)	15,9	14,3	15,9	15,9	15,9	15,9
I alt servicerammen	51,9	65,2	54,5	55,1	55,1	55,1
1.3 Sociale formål (merudgiftskompensationer mv.)	15,9	21,6	21,6	21,4	21,5	21,4
1.6 Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.7 Statsrefusion særligt dyre enkeltsager	-1,7	-1,4	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
I alt udenfor servicerammen	14,2	20,2	20,2	19,9	19,9	19,8
Driftsudgifter i alt	66,1	85,4	74,7	75,0	75,0	74,9

Udviklingen i budgettet under servicerammen fra 2019 til 2020 viser et fald på 10,7 mio. kr.

Budgettet uden for servicerammen var i 2019 på 20,2 mio. kr. og er på samme niveau i 2020.

Sociale formål på bevilling 4.1 vedrører tabt arbejdsfortjeneste, nødvendige merudgifter i forbindelse med børn med handicap, hjemmepasningsordning og særlig transport. Området budgetlægges forfra hvert år, hvilket baseres på foregående års regnskabsresultat og forventninger til det fremtidige forbrug. Forbruget på området har i de senere år været svingende. Regnskab 2017 var på 20,1 mio. kr. og i 2018 på 15,5 mio. kr., mens foreløbige tal for 2019 viser et regnskab på ca. 18,5 mio. kr.

Budgettet til statsrefusion for særligt dyre enkeltsager er justeret til -1,5 mio. kr. Niveaulet er baseret på resultatet af den endelige afregning vedr. særligt dyre enkeltsager for 2018.

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

3.2 Ændringer over år

Forebyggende foranstaltninger for børn og unge - servicerammen

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	65,2	65,2	65,2	65,2
Ingen prisfremskrivning/ PL og øvrige ændringer	-0,1	0,1	-0,2	-0,2
Effektiviseringsbidrag	0,0	-0,2	0,2	0,2
Omlaceringer mellem bevillingsområder	-0,5	0,0	0,0	0,0
Tillægsbevillinger	-9,0	-9,0	-9,0	-9,0
Kørselskontor	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
I alt	54,5	55,1	55,1	55,1

Fra 2019 til 2020 ses et fald i budgettet fra 65,2 mio. kr. til 54,5 mio. kr. Ændringen består primært af omlacering af budget fra børneområdet til voksenområdet. Hertil er der sket en tilpasning af kørselsbudgettet, i forbindelse med at byrådet den 17. juni 2019 (sag nr. 364) vedtog at nedlægge den solidariske hæftelse mellem forvaltningerne på kørselsområdet.

Tillægsbevillinger

Tillægsbevillingerne på 9 mio. kr. består af følgende elementer:

- 4,1 mio. kr. fra bevilling 4.1 til bevilling 4.2 med henblik på at skabe bedre balance i budget og regnskab på de to bevillingsområder (vedtaget af byrådet den 17. juni 2019 - sag nr. 359)
- 2,9 mio. kr. fra bevilling 4.1 til 4.2 vedr. plejefamilieophold efter det fyldte 18. år jf. servicelovens § 76a samt budget vedr. konkrete borgere (vedtaget af byrådet den 10. december 2018 - sag nr. 708)
- 2,0 mio. kr. vedr. tilpasning af budgetkonto mellem bevilling 4.1 og 4.2 (vedtaget af byrådet 10. december 2018 - sag nr. 708)

Omlaceringer

Omlaceringerne mellem bevillingsområder består af følgende element:

- 0,5 mio. kr. fra konto 5 til konto 6 jf. handleplan på socialområdet 2018. Budgettet vedrører investeringsmodel på børneområdet, hvor der opnormeres med en ekstra rådgiver i 2 år med henblik på styrkelse af sagsbehandling og opfølgning på foranstaltninger (vedtaget af byrådet den 17. juni 2019 – sag nr. 359).

Forebyggende foranstaltninger for børn og unge - udenfor servicerammen

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	20,2	20,2	20,2	20,2
Merudgifter	0,0	-0,2	-0,2	-0,2
PL og øvrige ændringer	0,0	-0,1	-0,2	-0,2
I alt	20,2	19,9	19,8	19,8

Budgettet uden for servicerammen var i 2019 på 20,2 mio. kr. og er på samme niveau i 2020.

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

I 2021-23 ses et fald i budgettet fra 20,2 til 19,8 mio. kr. som følge af mindre justeringer af budgettet til merudgiftskompensationer (tabt arbejdsfortjeneste, nødvendige merudgifter i forbindelse med børn med handicap, hjemmepasningsordning og særlig transport).

3.3 Budgetforudsætninger

3.2.1 Budgetmodel

Ydelserne på socialområdet er fortrinsvist takstbelagte og registreres med pris, periode og omfang på den enkelte person. På baggrund heraf er der basis for at udarbejde et dispositionsregnskab på enkeltstagsniveau inden for de forskellige ydelsestyper, målgrupper og områder.

Oplysninger på enkeltstagsniveau, kombineret med nogle forudsætninger om antal personer og gennemsnitsprisen for disse, danner både grundlag for at udarbejde budget og for den løbende økonomiopfølgning på de enkelte områder.

Oplysningerne indgår i ledelsesinformation, som bidrager til at skabe overblik over ressourcer og aktivitet på socialområdet, f.eks. information om udviklingen i antal personer der modtager en given ydelse, ydelsens gennemsnitspris, de dyreste sager på et område eller hvor mange borgere, der modtager et tilbud inden for et område.

3.2.2 Demografi

Se bevillingsområde 4.2.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

I de følgende tabeller ses udgift pr. helårsplads samt antallet af helårspladser til handicappede børn. Tabellerne er et uddrag af seneste 6-by nøgletal, baseret på regnskabstal for 2018.

Gennemsnitsudgifter pr. helårsplads til børn og unge fordelt på type anbringelsessteder - regnskab 2018

1.000 kr. pr. Helårsplads	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg ¹⁾	Randers	København
Anbragt af sociale årsager						
Plejefamilier	434	431	419		408	508
Netværkspleje	167	183	148		102	120
Socialpædagogiske opholdssteder	831	1.035	911		709	742
Døgninstitutioner	1.057	957	1.207		854	1.538
Sikrede institutioner	1.480	1.384	1.464		1.660	1.447
Øvrige	567	189	230		143	177
I alt (vægtet gennemsnit)	626	611	550		458	649
Anbragt med handicap som årsag						
Plejefamilier	493	750	680		554	556
Netværkspleje	126		183		169	98
Socialpædagogiske opholdssteder	977	1.192	938		749	1.207
Døgninstitutioner	1.696	1.278	1.625		1.177	1.328
Øvrige	95	696			152	383
I alt (vægtet gennemsnit)	1.179	1.096	1.225		706	1.089

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Kilde: 6-by nøgletal 2019, tabel 62

1) Kan ikke opgøre på anbragte børn på anbragt af sociale årsager eller anbragt med handicap som årsag. For en nærmere definition af de enkelte anbringelsestyper henvises til Servicelovens §§ 52, 66 og 67.

Som det fremgår af tabellen, har Randers Kommune en lav gennemsnitsudgift pr. helårsplads sammenlignet med de øvrige kommuner i 6-by samarbejdet. Det vurderes, at den primære årsag er, at der anvendes færre døgninstitutioner, og at pladserne bortset fra gennemsnitsudgiften til sikrede institutioner, generelt ligger i den lave ende, sammenlignet med øvrige 6-by kommuner.

Antal anbragte – 2018

Antal helårspladser pr. 10.000 (0-22 årige)	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg ¹⁾	Randers	København
Anbragt af sociale årsager						
Plejefamilier	26	44	56		54	26
Netværkspleje	3	4	8		7	8
Socialpædagogiske opholdssteder	8	16	11		4	2
Døgninstitutioner	11	11	11		10	11
Sikrede institutioner	0	1	0		1	1
Øvrige	3	4	3		4	7
I alt	50	80	89		80	56
Anbragt med handicap som årsag						
Plejefamilier	3	2	1		8	3
Netværkspleje	0	0	1		1	0
Socialpædagogiske opholdssteder	2	1	2		3	2
Døgninstitutioner	6	4	4		4	7
rede institutioner	0	0	0		0	0
Øvrige	0	0	0		0	0
I alt	12	8	8		16	12

Kilde: 6-by nøgletal 2019, tabel 63

Oversigten over antallet af helårspladser for 0-22 årige pr. 10.000 indbyggere viser, at Randers Kommune har relativt mange børn i handicap-tilbud sammenlignet med øvrige 6-by kommuner. Endvidere tegner der sig nogle forskelle i anbringelsestyper, hvor Randers Kommunes forbrug af døgnpladser i højere grad består af plejefamilier og netværkspleje, mens døgninstitutioner og socialpædagogiske opholdssteder anvendes i mindre grad

Denne tendens afspejler Randers Kommunes målsætning om, at børn så vidt muligt skal have hjælp i deres nærmiljø, dvs. som forebyggende foranstaltninger, netværkspleje og plejefamilier frem for institutionsanbringelse.

Denne tendens bidrager også til forklaring af de lavere gennemsnitsudgifter pr. helårsplads i Randers Kommune, idet familiepleje og netværkspleje generelt er billigere pr. helårsplads end døgninstitutioner og socialpædagogiske opholdssteder.

4.1 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

4.2 Oversigt over aftaleenheder

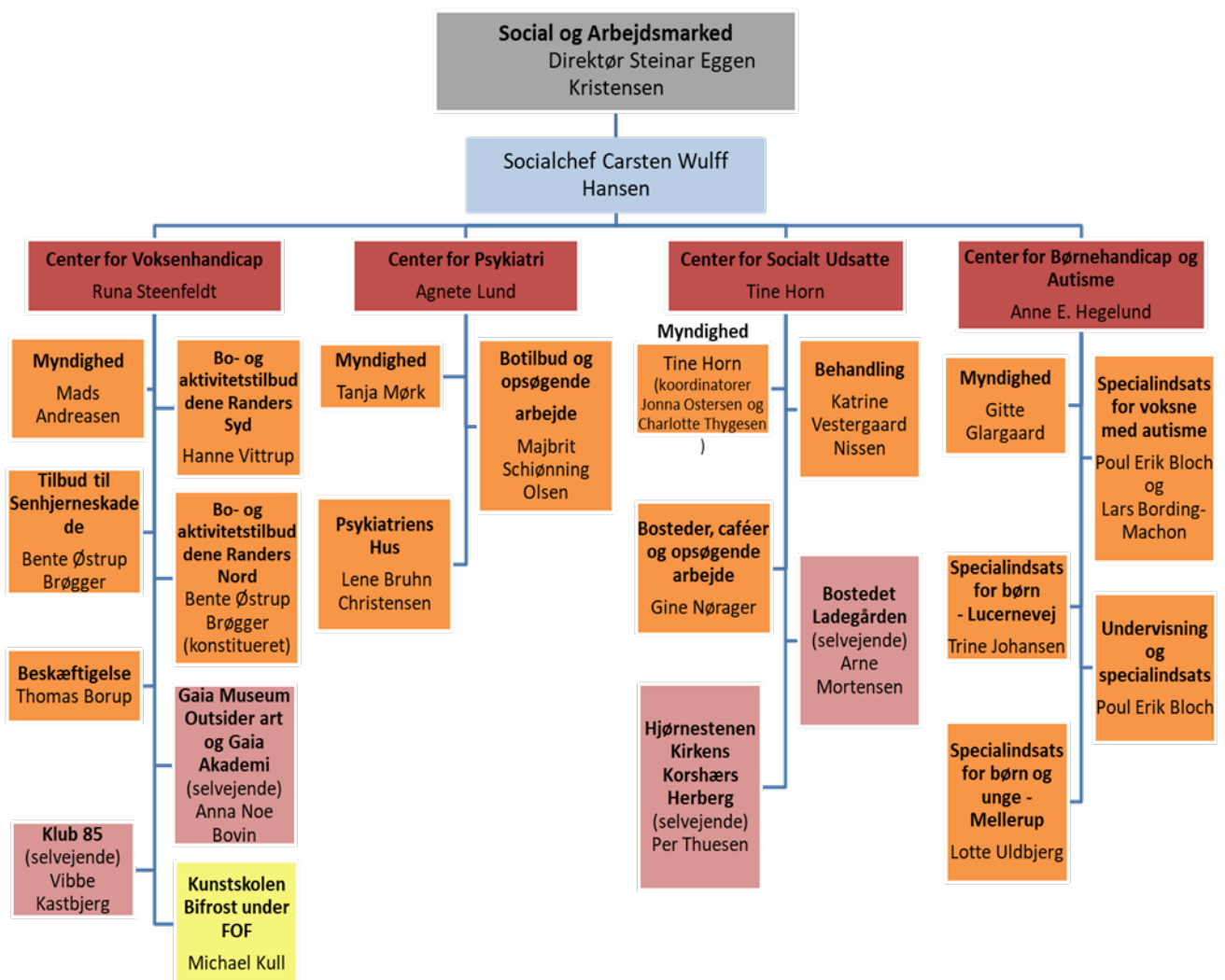
Socialområdet består af følgende aftaleenheder:

- Center for Voksenhandicap
- Center for Psykiatri
- Center for Socialt Udsatte
- Center for Børnehandicap og Autisme

Herudover er der tegnet en driftsoverenskomst med følgende selvejende institutioner:

- Gaia (Center for Voksenhandicap)
- Ladegården (Center for Socialt Udsatte)
- Hjørnestenen (Center for Socialt Udsatte)

Myndighed og udfører er samlet under én centerledelse for hvert center. Det enkelte center varetager samarbejde med samarbejdspartnere og andre kommuner, herunder køb og salg af pladser.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2020:

Tilbud til voksne med særlige behov

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor servicerrammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 BPA Handicaphjælpere	24,0	0,0	24,0			
1.2 Udlejnings-/ældreboliger	2,0	-0,8	1,2	1,6	-8,8	-7,2
1.3 Voksen Bo	348,5	-42,3	306,2			
1.4 Midlertidige botilbud	23,4	-13,6	9,8			
1.5 Bostøtte	35,8	0,0	35,8			
1.6 Kontaktperson- og ledsageordning	5,7	-0,1	5,6			
1.7 Aktivitets- og samværstilbud	73,0	-14,7	58,3			
1.8 Kompenserende specialundervisning	6,0	-1,8	4,2			
1.9 Sociale formål				1,6	-0,8	0,8
1.10 Alkoholbehandling og behandlingshjem	4,7	-0,3	4,3			
1.11 Behandling af stofmisbrugere	12,8	-0,1	12,7			
1.12 Øvrige udgifter	2,5	0,0	2,5			
1.13 Øvrige sociale formål	10,7	0,0	10,7			
1.14 Statsrefusion af særligt dyre enkeltsager				0,0	-10,0	-10,0
Driftsudgifter i alt	549,0	-73,8	475,2	3,2	-19,5	-16,4

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 549,0 mio. kr. i 2020. Der forventes indtægter for 73,8 mio. kr., hvilket giver en samlet nettoudgift på 475,2 mio. kr.

1.1. BPA handicaphjælpere

Efter servicelovens § 96 yder kommuner et tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til personer med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Modtageren af tilskuddet skal være i stand til selv at administrere hjælpeordningen, herunder at ansætte den nødvendige hjælp.

1.2. Udlejningsboliger/ældreboliger

Huslejeindtægter på udlejningsboliger/ældreboliger administreres af boligforeninger. Boligerne udlejes til voksne handicappede

1.3. Voksen Bo, 1.4. Midlertidige botilbud og 1.5. Bostøtte (mestringsvejledning)

Efter servicelovens § 85, § 107, 108 sikrer kommunen midlertidig og længevarende botilbud eller bostøtte for voksne personer, der har betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, eller som har særlige sociale problemer. I boligerne yder kommunen omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner, pleje, omsorg eller behandling. Randers Kommune har besluttet at indføre et nærhedsprincip på området, således at borgere på sigt skal kunne forvente at modtage et botilbud i nærmiljøet med mindre faglige hensyn taler for andet. Budgettet består af køb af pladser i tilbud, hvor Randers Kommune er driftsherre og køb af pladser i andre kommuner og regioner.

Psykiatri

Kommunen råder over en række boliger for personer med psykiatriske lidelser, og udgifterne omfatter driften af disse. Blommevej er et botilbud til voksne med særlige behov, hvor beboerne ud over en sindslidelse har misbrugs- eller sociale problemer. Herudover dækker udgifterne også støtte i eget hjem efter servicelovens § 85.

Misbrug, botilbud m.v. til personer med særlige problemer

Delområdet omfatter udgifter til køb af pladser på forsorgshjem - herunder er der egne pladser på forsorgshjemmet Hjørnestenen i Randers. Udgifter til disse tilbud refunderes med 50 % fra staten. Under dette område henhører også køb af botilbud på Ladegården samt køb af pladser på Blå Kors samt andre alkoholrelaterede døgnophold og bostøtte.

1.6. Kontaktperson og ledsageordning

Efter servicelovens § 97 tilbyder kommunen 15 timers ledsagelse om måneden til personer, der ikke kan færdes alene på grund af betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Efter servicelovens § 98 og § 99 skal kommunen stille kontaktpersoner og støttekontaktpersoner til rådighed for personer, som er døvblinde, personer med et stof- eller alkoholmisbrug og til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller kan opholde sig i egen bolig. Der gives i vid udstrækning støtte i eget hjem til personer med psykiatriske lidelser.

1.7. Aktivitets- og samværstilbud

Efter servicelovens § 103 og 104 tilbyder kommunen beskyttet beskæftigelse til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, særlige sociale problemer eller psykiske lidelser ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet. Kommunen tilbyder endvidere aktivitets- og samværstilbud til målgruppen, hvor formålet er opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder eller af livsvilkårene. Randers Kommune har besluttet at indføre et nærhedsprincip på området, således at borgere på sigt skal kunne forvente at modtage et dagtilbud i nærmiljøet med mindre faglige hensyn taler for andet.

1.8. Kompenserende specialundervisning

Efter lov om kompenserende specialundervisning for voksne tilbyder kommunen uddannelse og undervisning for personer med særlige behov. Målgruppen er personer over skolealderen, der ikke kan profitere af den øvrige almindelige uddannelse, dvs. personer med varigt og betydeligt nedsatte funktionsevner, personer som har pådraget sig en varig, ikke fremadskridende hjerne-skade samt unge i aldersgruppen 16–25 år med særlige behov, som ikke kan profitere af det eksisterende uddannelsessystem.

Derudover indeholder delområdet Center for Specialundervisning for Voksne (CSV), som drives af Randers Kommune.

1.9 Sociale formål

Se afsnittet "Udenfor servicerammen" 1.9.

1.10. Alkoholbehandling og behandlingshjem

Efter Sundhedslovens § 141, skal kommunen tilbyde vederlagsfri behandling til alkoholmisbrugere. Tilbuddet skal gives inden 14 dage efter henvendelse. Budgettet består udover ambulans behandling også af længerevarende døgnbehandling ofte i private døgnbehandlingstilbud

1.11. Behandling af stofmisbrugere

Efter Servicelovens § 81 og § 101 skal kommunen tilbyde en særlig indsats til bl.a. voksne med særlige sociale problemer herunder stofafhængighed. Konkret skal kommunen tilbyde behandling til stofmisbrugere. Tilbuddet skal gives inden 14 dage efter henvendelse. Derudover indeholder delområdet køb af pladser på socialpædagogiske opholdssteder til personer, hvor misbrug ikke er hovedproblemet.

1.12. Øvrige udgifter

Udgifter til landsdækkende tilbud, der er objektivt finansieret samt tilskud til kommunikationshjælpe midler.

1.13. Øvrige sociale formål

Der ydes støtte til frivilligt socialt arbejde jf. lov om social service § 18, almene tilskud jvf. § 79 i lov om social service samt øvrige sociale tilskud. Midlerne uddeles hovedsageligt til frivillige organisationer og foreninger efter ansøgning til Socialudvalget.

Området indeholder endvidere tilskud til midlertidigt husly efter lov om social service § 80 og udgifter til tinglysningsafgift pålagt kommunen i forbindelse med lån til ejendomsskatter og boligydelseslån.

1.14 Statsrefusion af særligt dyre enkeltsager

Se afsnittet "Udenfor servicerammen" 1.14.

Udenfor servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 3,2 mio. kr. i 2020. Der forventes indtægter for 19,5 mio. kr., hvilket giver en samlet nettoindtægt på 16,4 mio. kr. Indtægterne drejer sig om nettoindtægter vedr. husleje i ældreboliger og statsrefusion af særligt dyre enkeltsager.

1.2. Udlejningsboliger/ældreboliger

Huslejeindtægter på boliger administreres af boligforeninger. Boligerne udlejes til voksne handicappede. Området er uden for servicerammen.

1.9. Sociale formål

Sociale formål vedrører økonomisk kompensation til borgere over 18 år, når de har merudgifter, som er en følge af en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne jf. lov om social service § 100.

1.14 Statsrefusion af særligt dyre enkeltsager

Staten kompenserer kommunerne for særligt dyre enkeltsager på det sociale område. I budgetaftalen for 2019-2022 blev det aftalt, at området fremover håndteres som øvrige serviceområder, hvilket indebærer, at refusionsindtægterne gøres til en del af fagområdernes økonomi. Herved sikres det, at en stigning i indtægterne som følge af flere særligt dyre sager tilfalder de områder, der har stigende udgifter og omvendt. Budgetlægning på området er baseret på KLs skøn over udviklingen i indtægterne på landsplan fra den centrale refusionsordning. Det er aftalt, at ordningen og økonomistyringen af området evalueres ved budgetlægningen for 2021-24.

2. Budgetmål i 2020

Byrådet har i foråret 2018 formuleret en vision for Randers Kommune, som vil være retningsgivende for den politik, der føres på de enkelte fagområder i byrådsperioden 2018-2021. Visionen udgør således også retningen for den socialpolitiske indsats i Randers Kommune.

Visionen for Randers Byråd er:

Vi vil muligheder for alle – alle skal med og alle kan bidrage

Vi vil vækst og udvikling – et attraktivt sted at bo, arbejde og drive virksomhed.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

For Social og Arbejdsmarked er udgangspunktet herudover en fælles vision og en række målgruppespecifikke effektmål, som afspejler centralt formulerede nationale visioner og mål på området samt Randers Kommunes "Politik for borgere med særlige behov", Psykiatriplanen, Hjemløsestrategien og Handicapplanen.

Visionen på social- og arbejdsmarkedsområdet er:

Vi understøtter alle borgere i at deltage aktivt i fællesskabet og udnytte deres personlige ressourcer

Visionen udtrykker, hvordan vi gennem sociale indsatser vil skabe en ramme for alle borgeres liv, som giver dem mulighed for at være aktive medborgere og udnytte deres personlige ressourcer. En sådan ramme indebærer både muligheder for at deltage i fællesskabet og muligheder for at opnå et selvstændigt liv.

Regeringen fremlagde "10 mål for social mobilitet" i maj 2016. Målene fremgår af følgende oversigt.

10 mål for social mobilitet	
1	Udsatte børn og unges faglige niveau i læsning og matematik i folkeskolen skal forbedres
2	Flere 18-21-årige, der har modtaget en social foranstaltning inden for de seneste fem år, skal være i gang med eller have gennemført en ungdomsuddannelse
3	Flere personer, som får en social indsats som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal i uddannelse og beskæftigelse
4	Flere personer, som modtager en indsats for sociale problemer eller psykiske vanskeligheder efter serviceloven, skal i uddannelse og beskæftigelse
5	Flere personer udsat for vold i nære relationer skal i uddannelse og beskæftigelse
6	Færre 15-17-årige udsatte unge skal modtage en fældende strafferetlig afgørelse
7	Færre skal være hjemløse
8	Flere af de personer, der afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug, skal være stoffrie eller have et reduceret eller et stabiliseret stofmisbrug
9	Flere personer i offentlig alkoholbehandling skal afslutte et behandlingsforløb som alkoholfri, med en reduktion i alkoholforbruget eller med relevant henvisning
10	Flere mennesker, som står uden for arbejdsmarkedet, og som ikke er under uddannelse, skal være en del af den frivillige indsats

Randers Byråd indgår aftaler vedr. socialområdets virksomhedsplaner med centrene og de selv-ejende institutioner på socialområdet. Planerne forbinder nationale, regionale og lokale politikker, beslutninger, mål og planer og udarbejdes således inden for eksisterende politiske rammer.

Følgende mål og politikker er rammesættende for virksomhedsplanerne:

- Regeringens mål for social mobilitet (de dele af de 10 mål for social mobilitet, som henhører under socialudvalget).
- Kvalitetsmodel for sociale tilsyn
- KKR Midtjylland og Region Midtjyllands fælles politiske målsætninger på det specialiserede socialområde
- Kvalitetsstandarder på socialområdet
- Randers Kommunes "Politik for borgere med særlige behov"
- Randers Kommunes Psykiatri-, Rusmiddel- og Handicapplan.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Virksomhedsplanerne for 2019-2020 bygges op om følgende fire overordnede og tværgående temaer, som mål for de enkelte aftaleenheder på socialområdet skal funderes på:

- Personlig mestring af eget liv
- Uddannelse og beskæftigelse
- Sundhed
- Socialt Liv

De sociale mobilitetsmål, som henhører under socialudvalget er indarbejdet i budgetmålene for 2019-2022. Dette drejer sig om følgende mobilitetsmål:

2	Flere 18-21-årige, der har modtaget en social foranstaltning inden for de seneste fem år, skal være i gang med eller have gennemført en ungdomsuddannelse
3	Flere personer, som får en social indsats som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktions- evne, skal i uddannelse og beskæftigelse
4	Flere personer, som modtager en indsats for sociale problemer eller psykiske vanskeligheder efter serviceloven, skal i uddannelse og beskæftigelse
7	Færre skal være hjemløse
8	Flere af de personer, der afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug, skal være stoffrie eller have et reduceret eller et stabiliseret stofmisbrug
9	Flere personer i offentlig alkoholbehandling skal afslutte et behandlingsforløb som alkoholfri, med en reduktion i alkoholforbruget eller med relevant henvisning
10	Flere mennesker, som står uden for arbejdsmarkedet, og som ikke er under uddannelse, skal være en del af den frivillige indsats

Indikatorer for målene er udmeldt fra Børne og Socialministeriet, som også udarbejder baseline samt opfølgning på målene hvert år i forbindelse med udgivelse af Socialpolitisk Redegørelse.

Den årlige opfølgning på målene sker med undtagelse af mål 7 (hjemløse), hvor opfølgning kun sker hvert andet år i forbindelse med SFIs hjemløseundersøgelse og mål 10 (frivillig indsats), hvor opfølgning senest skete i forbindelse med Børne- og Socialministeriets frivillighedsundersøgelse i 2017, og hvor en ny måling først forventes at finde sted i løbet af 2019.

Det skal bemærkes, at Børne- og Socialministeriet alene opgør mobilitetsmål på kommuneniveau. Det vil derfor som udgangspunkt ikke være muligt at differentiere måltal og –opfølgning på centerniveau.

Der er udarbejdet måltal for mobilitetsmålene i forbindelse med udarbejdelse af virksomhedsplaner på socialområdet. I det følgende ses budgetmål og måltal for 2020-2023.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Budgetmål 1				
Flere 18-21-årige, der har modtaget en social foranstaltning inden for de seneste fem år, skal være i gang med eller have gennemført en ungdomsuddannelse				
Begrundelse/udbygning				
Budgetmålet afspejler beskæftigelses- og uddannelsesmål jf. regeringens 10 mobilitetsmål (mål 2).				
Politisk(e) målsætning(er)				
Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning: Flere i uddannelse eller beskæftigelse				
Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Andel af udsatte 18-21 årige, der har været anbragt eller modtaget en forebyggende social foranstaltning inden for de seneste fem år, der er i gang med eller har gennemført mindst en ungdomsuddannelse	45 %	47 % (2019)	52 %	52 %

Budgetmål 2				
Flere personer, som får en social indsats som følge af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne skal i uddannelse og beskæftigelse				
Begrundelse/udbygning				
Budgetmålet afspejler beskæftigelses- og uddannelsesmål jf. regeringens 10 mobilitetsmål (mål 3).				
Politisk(e) målsætning(er)				
Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning: Flere i uddannelse eller beskæftigelse				
Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Beskæftigelse omfatter personer med beskæftigelse som forsørgelses-	25 %	27 % (2019)	32 %	32 %

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

grundlag, herunder personer i fleksjob og skånejob.				
---	--	--	--	--

Budgetmål 3

Flere personer, som får en social indsats som følge af sociale problemer eller psykiske vanskeligheder skal i uddannelse og beskæftigelse

Begrundelse/uddybning

Budgetmålet afspejler beskæftigelses- og uddannelsesmål jf. regeringens 10 mobilitetsmål (mål 4).

Politisk(e) målsætning(er)

Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning: Flere i uddannelse eller beskæftigelse

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Beskæftigelse omfatter personer med beskæftigelse som forsørgelsesgrundlag, herunder personer i fleksjob og skånejob.	33 %	35 % (2019)	40 %	40 %

Budgetmål 4

Færre skal være hjemløse

Begrundelse/uddybning

Det er en national strategi at færre skal være hjemløse jf. regeringens 10 mobilitetsmål (mål 7).

Politisk(e) målsætning(er)

Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning: Flere skal mestre eget liv

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Antal hjemløse i SFIs kortlægning af hjemløshed. Tælling finder sted hvert andet år.	86	80 (2019)	75	75

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Budgetmål 5

Flere af de personer, der afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug, skal være stof-frie, have et reduceret eller et stabiliseret misbrug.

Begrundelse/uddybning

Det er en national strategi at flere, der afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug skal være stoffrie eller have et reduceret eller stabiliseret misbrug jf. regeringens 10 mobilitetsmål (mål 8).

Politisk(e) målsætning(er)

Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning: Flere skal mestre eget liv

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Antal behandlingsforløb for stofmisbrug, der afsluttes med status "ophør", "reduceret" eller "stabiliseret" misbrug.	54 %	57 % (2019)	57 %	57 %

Budgetmål 6

Flere personer i offentlig alkoholbehandling skal afslutte et behandlingsforløb som alkoholfri, med en reduktion i alkoholforbruget eller med relevant henvisning

Begrundelse/uddybning

Det er en national strategi at flere personer i offentlig alkoholbehandling skal afslutte et behandlingsforløb som alkoholfri, reduceret forbrug eller med relevant henvisning jf. regeringens 10 mobilitetsmål (mål 9).

Politisk(e) målsætning(er)

Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning: Flere skal mestre eget liv

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Antal ikke-anonyme offentlige alkoholbehandlingsforløb, der afslutter behandlingen som "færdigbehandlet" eller med henvisning til andet tilbud.	36 %	47 % (2019)	47 %	47 %

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Budgetmål 7

Flere mennesker, som står uden for arbejdsmarkedet, og som ikke er under uddannelse, skal være en del af den frivillige indsats

Begrundelse/uddybning

Det er en national strategi at flere personer, der står uden for arbejdsmarkedet og som ikke er under uddannelse, skal være en del af den frivillige indsats jf. regeringens 10 mobilitetsmål (mål 10).

Politisk(e) målsætning(er)

Budgetmålene relaterer sig til Randers Kommunes overordnede politiske målsætning: Flere skal mestre eget liv

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Antal voksne der i det givne år står uden for arbejdsmarkedet, som har gjort en frivillig indsats i det seneste år Frivillighedsundersøgelse seneste undersøgelse fra 2017	30 %	31 % (2019)	33 %	33 %

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til 2023 (i 2020-priser):

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Tilbud til voksne med særlige behov

Mio. kr. 2020-priser	Regnskab	Budget	Budget 2020-2023			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1 BPA Handicaphjælpere	24,2	26,0	24,0	24,0	24,0	24,0
1.2 Udlejnings-/ældreboliger	0,0	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2
1.3 Voksen Bo	316,1	288,4	306,2	308,0	307,9	305,3
1.4 Midlertidige botilbud	9,9	8,7	9,8	9,8	9,8	9,8
1.5 Bostøtte	40,0	35,2	35,8	34,7	34,7	34,7
1.6 Kontaktperson- og ledsageordning	5,3	6,6	5,6	5,6	5,6	5,6
1.7 Aktivitets- og samværstilbud	59,3	61,6	58,3	58,0	58,0	58,0
1.8 Kompenserende specialundervisning	4,2	3,3	4,2	4,2	4,2	4,2
1.10 Alkoholbehandling og behandlingshjem	3,4	3,8	4,3	4,3	4,4	4,4
1.11 Behandling af stofmisbrugere	13,0	13,6	12,7	12,7	12,7	12,7
1.12 Øvrige udgifter	2,7	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
1.13 Øvrige sociale formål	7,2	8,6	10,7	10,6	10,1	10,1
I alt servicerammen	485,3	459,4	475,2	475,6	475,0	472,4
1.2 Udlejnings-/ældreboliger	-4,5	-8,6	-7,2	-8,2	-8,2	-8,2
1.9 Sociale formål	0,8	1,0	0,8	0,8	0,8	0,8
1.14 Statsrefusion af særligt dyre enkeltsager	-6,7	-7,9	-10,0	-10,0	-10,4	-10,4
I alt udenfor servicerammen	-10,4	-15,5	-16,4	-17,4	-17,8	-17,8
Driftsudgifter i alt	475,0	444,0	458,9	458,2	457,2	454,6

Der er en stigning i de budgetlagte driftsudgifter på tilbud til voksne fra 2019 til 2020 på 14,9 mio. kr. sammensat af en stigning i udgifter inden for servicerammen på 15,8 mio. kr. og en stigning i indtægter uden for servicerammen på 0,9 mio. kr.

Stigningen forklares nærmere i nedenstående afsnit.

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser, med udgangspunkt i 2019, ændringerne til budget 2020 og overslagssårene 2021-2023.

Tilbud til voksne med særlige behov - servicerammen

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	459,4	459,4	459,4	459,4
Ingen prisfremskrivning	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Effektiviseringsbidrag	-4,0	-6,3	-8,7	-11,0
LC program	0,1	0,1	0,1	0,1
Nyt autismetilbud Langå	0,0	2,6	5,1	5,1
Tillægsbevillinger	9,0	9,0	9,0	9,0
Omplaceringer mellem bevillingsområder	1,6	1,6	1,6	1,6
Demografi	5,0	5,0	5,0	5,0
Budgetaftale 2020	2,2	2,1	1,6	1,6
Kørselskontor	2,2	2,2	2,2	2,2
PL og øvrige ændringer	0,0	0,2	0,0	-0,3
I alt	475,2	475,6	475,0	472,4

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Der er samlet set en stigning fra 459,4 mio. kr. i 2019 til 475,2 mio. kr. i 2020 – altså en stigning på 15,8 mio. kr.

Tillægsbevillinger

Tillægsbevillingerne på 9 mio. kr. består af følgende elementer:

- 4,1 mio. kr. fra bevilling 4.1 til bevilling 4.2 med henblik på at skabe bedre balance i budget og regnskab på de to bevillingsområder (vedtaget af byrådet den 17. juni 2019 - sag nr. 359)
- 2,9 mio. kr. fra bevilling 4.1 til 4.2 vedr. plejefamilieophold efter det fyldte 18. år jf. servicelovens § 76a samt budget vedr. konkrete borgere (vedtaget af byrådet den 10. december 2018 - sag nr. 708)
- 2,0 mio. kr. vedr. tilpasning af budgetkonto mellem bevilling 4.1 og 4.2 (vedtaget af byrådet 10. december 2018 - sag nr. 708)

Demografi

Budgetaftalen indebærer, at området får tilført en demografiregulering på 5,0 mio. kr. fra 2019 til 2020. De beregnede demografireguleringer i overslagsårene er indtil videre placeret i en central pulje under økonomiudvalget til senere udmøntning (se afsnit 3.3.2 for en nærmere beskrivelse).

Budgetaftale

Udover ovennævnte demografiregulering indeholder budgetaftalen følgende poster:

- 0,5 mio. kr. 2020 og 2021 til varetagelse af værtskabet for Udsatte Lege - Feriecamp
- 1,3 mio. kr. i 2020 og frem til finansiering af driften af et kraftcenter på autismeområdet
- 0,36 mio. kr. i 2020 og 0,26 mio. kr. i 2021 og frem til den frivillige indsats (SAM-foreningen med 0,1 mio. kr. i 2020 og 0,26 mio. kr. til Selvhjælp Randers fra 2020 og frem)
- 0,052 mio. kr. i 2020 og frem vedr. selvejende institutioner (Hjørnестenen og Klub 85) med henblik på at friholde disse fra besparelser.

Omplaceringer mellem bevillingsområder

Den nævnte omplacering på 1,6 mio. kr. består af 0,9 mio. kr. fra Ejendomsservice og 0,6 mio. kr. vedr. tilretning af overheadbudgetter til takster (vedtaget af byrådet den 17. juni 2019 – sag nr. 359)

Øvrige ændringer

Ændringerne i budgettet fra 2019 til 2020 består herudover af manglende prisfremskrivning af varer og tjenesteydelser, effektiviseringsbidrag samt en tilpasning af kørselsbudgettet i forbindelse med at byrådet den 17. juni 2019 vedtog at nedlægge den solidariske hæftelse mellem forvaltningerne på kørselsområdet.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Tilbud til voksne med særlige behov - udenfor servicerammen

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	-15,5	-15,5	-15,5	-15,5
Ældreboliger - ingen prisfremskrivning	0,3	0,3	0,3	0,3
Ældreboliger - huslejetab Langå	1,0	0,0	0,0	0,0
Statsrefusion for særligt dyre enkeltsager	-2,1	-2,1	-2,1	-2,1
Merudgifter	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
PL og øvrige ændringer	0,1	0,1	-0,3	-0,3
I alt	-16,4	-17,4	-17,8	-17,8

Udgifter udenfor servicerammen budgetlægges forfra hvert år. Budgetlægningen tager udgangspunkt i det historiske forbrug og den forventede udvikling heri for de kommende år. På området samlet set forventes stigende nettoindtægter fra 15,5 mio. kr. i 2019 til 16,4 mio. kr. i 2020. Dette består af nettoindtægtsfald på 1,3 mio. kr. vedr. ældreboliger, et fald i udgifterne til sociale formål (kompensation for merudgifter som følge af en varigt nedsat funktionsevne) på 0,2 mio. kr. og en stigning i statsrefusion for særligt dyre enkeltsager på 2,1 mio. kr.

3.3 Budgetforudsætninger

3.3.1 Tildelingsmodel

Ydelserne på socialområdet er fortrinsvis takstbelagte og registreres med pris, periode og omfang på den enkelte person. På baggrund heraf er der basis for at udarbejde et dispositionsregnskab på enkeltsagsniveau inden for de forskellige ydelsestyper, målgrupper og områder.

Oplysninger på enkeltsagsniveau, kombineret med nogle forudsætninger om antal personer og gennemsnitsprisen for disse, danner både grundlag for at udarbejde budget og for den løbende økonomiopfølgning på de enkelte områder.

Oplysningerne indgår i ledelsesinformation, som bidrager til at skabe overblik over ressourcer og aktivitet på socialområdet, f.eks. information om udviklingen i antal personer der modtager en given ydelse, ydelsens gennemsnitspris, de dyreste sager på et område eller hvor mange borgere, der modtager et tilbud inden for et område.

3.3.2 Demografi

De beregnede beløb på socialområdet er som følger:

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Demografi 2019-20	5,0	5,0	5,0	5,0
Demografi overslagsår	0,0	0,8	1,9	2,9
I alt	5,0	5,7	6,9	7,8

Som nævnt i afsnit 3.2. er stigningen på 5,0 mio. kr. fra 2019-20 indregnet som et varig beløb under socialområdet. Stigningen i overslagsårene er indtil videre placeret som en central pulje under økonomiudvalget og vil blive udmøntet i forbindelse med de kommende års budgetlægninger.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

For socialområdet beregnes hvert år en efterregulering i forhold til udviklingen på landsplan og der reguleres med 50% af udviklingen på landsplan (for at udjævne reguleringerne mellem årene). Den beregnede efterregulering vedrørende 2018 udgør 4,0 mio. kr. og er indarbejdet i ovenstående tal. Efterreguleringen vedrørende 2019 vil blive beregnet i maj måned 2020, når regnskabstallene på landsplan er kendt.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Tabellerne er baseret på regnskabstal 2018 fra 6-by nøgletal 2019.

Nedenstående tabeller sammenligner nettodriftsudgifterne til det specialiserede område pr. borger i 6-by kommunerne i aldersgruppen 18-66 år. Som det fremgår af tabellen, ligger udgifterne til udsatte borgere og til psykiatri i Randers Kommune i midterfeltet, mens udgifter inden for handicap placerer sig i toppen.

Nettodriftsudgifter til det specialiserede socialområde (udsatte borgere) pr. 18-årige og derover - regnskab 2018

Udsatte borgere Kr. pr. 18-årige og derover	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers ¹⁾	København
Forebyggende gruppebaseret hjælp og støtte (§ 82a), tidsbegrænset socialpædagogisk hjælp og støtte (§ 82b) og sociale akuttilbud (§ 82c)	0	1	0	0	0 ¹⁾	0
Socialpædagogisk bistand - § 85 (bor i eget hjem/ikke botilbudslignende)	41	56	0	73	74	19
Socialpædagogisk bistand - § 85 (botilbudslignende)	58	0	0	167	131	6
Støtte- og kontaktpersonordning - § 99	5	0	59	10	6	30
Dagbehandlingstilbud til stofmisbrugere - § 101 (sundhedslovens § 142)	150	196	111	271	141	239
Døgnbehandlingstilbud til stofmisbrugere - § 101 (sundhedslovens § 142)	12	3	60	67	11	29
Beskyttet beskæftigelse - § 103	0	2	0	0	3	0
Aktivitets- og samværstilbud - § 104	3	1	0	0	0	0
Midlertidigt botilbud - § 107 §84	23	86	0	17	57	32
Længerevarende botilbud - § 108	0	17	0	15	14	133
Kvindekrisecentre - § 109	42	53	39	38	57	183
Herberger - § 110	371	197	270	454	216	390
Dagbehandlingstilbud – alkoholbehandling §84	69	61	32	57	61	112
Døgnbehandlingstilbud – alkoholbehandling §84	1	6	21	3	1	24
Samlede udgifter til udsatte borgere	776	679	592	1.174	773	1.196

Kilde: 6-by nøgletal 2019, tabel 83

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Nettodriftsudgifter til det specialiserede socialområde (Handicap og Sind) pr. 18-66 årige - regnskab 2018

Borgere med handicap Kr. pr. 18-66 årige	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers ¹⁾	København
Hjemmehjælp - § 83	65	70	0	0	0	428
BPA - § 96	625	358	515	218	321	226
Ledsageordning - § 97	32	72	56	73	17	18
Forebyggende gruppebaseret hjælp og støtte (§ 82a), tidsbegrænset socialpædagogisk hjælp og støtte (§ 82b) og sociale akuttilbud (§ 82c)	0	0	0	0	0	0
Socialpædagogisk bistand - § 85 (bor i eget hjem/ikke botilbudslignende)	223	237	265	484	327	43
Socialpædagogisk bistand - § 85	1.575	1.446	1.863	1.751	2.322	30
Beskyttet beskæftigelse - § 103	94	121	115	237	215	66
Aktivitets- og samværstilbud - § 104	395	468	394	660	474	320
Midlertidigt botilbud - § 107	468	421	763	857	572	545
Længerevarende botilbud - § 108	714	688	340	806	685	1.540
Samlede udgifter til borgere med handicap	4.191	3.881	4.311	5.086	4.933	3.216
Borgere med sindslidelse Kr. pr. 18-66 årige						
Hjemmehjælp - § 83	49	10	0	0	0	106
Forebyggende gruppebaseret hjælp og støtte (§ 82a), tidsbegrænset socialpædagogisk hjælp og støtte (§ 82b) og sociale akuttilbud (§ 82c)	0	0	0	318	0	0
Socialpædagogisk bistand - § 85 (bor i eget hjem/ikke botilbudslignende)	261	312	173	181	279	80
Socialpædagogisk bistand - § 85	225	94	435	159	268	11
Beskyttet beskæftigelse - § 103	15	36	21	51	21	16
Aktivitets- og samværstilbud - § 104	50	104	23	2	6	1
Midlertidigt botilbud - § 107	350	312	192	475	382	428
Længerevarende botilbud - § 108	111	294	121	117	68	792
Samlede udgifter til borgere med sindslidelse	1.061	1.162	965	1.303	1.025	1.434

Note: 1) Vedr. § 82 (a-c): For Randers kommune kan udgifter/aktivitet ikke opgøres særskilt og de indgår som en del af § 85.

Kilde: 6-by nøgletal 2019, tabel 84

Nedenstående tabeller viser de gennemsnitlige udgifter pr. plads, fordelt på de forskellige indsats- og tilbudskategorier. Gennemsnitsprisen pr. plads er generelt relativt lav i Randers Kommune, sammenlignet med niveauet i øvrige 6-byer.

Mestringsvejledning og botilbud inden for handicap og psykiatriområdet, som Randers Kommune enten selv driver eller køber af andre offentlige eller private leverandører, drives billigt. Det samme gør sig gældende i forhold til udgifterne til alkohol- og stofmisbrugsbehandling, som også er godt og effektivt drevet.

De eneste områder, hvor Randers Kommune ikke er billigst på enhedsprisen er på kvindekrisecentre og i midlertidige botilbud til udsatte borgere. På disse områder ligger prisen hhv. i midten og toppen blandt kommunerne.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Enhedspris på det specialiserede område (udsatte borgere) pr. 18-årige og derover - regnskab 2018

Udsatte borgere 1.000 kr.	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Forebyggende gruppebaseret hjælp og støtte (§ 82a), tidsbegrænset socialpædagogisk hjælp og støtte (§ 82b) og sociale akuttilbud (§ 82c)	0	41	0	0	0	0
Socialpædagogisk bistand - § 85 (bor i eget hjem/ikke botilbudslignende)	59	56	0	90	91	124
Socialpædagogisk bistand - § 85 (botilbudslignende)	252	0	0	571	394	125
Støtte- og kontaktpersonordning - § 99	53	0	0	0	0	0
Dagbehandlingstilbud til stofmisbrugere - § 101 (sundhedslovens § 142)	45	61	46	77	59	69
Døgndagbehandlingstilbud til stofmisbrugere - § 101 (sundhedslovens § 142)	43	501	742	744	585	672
Beskyttet beskæftigelse - § 103	0	39	0	0	91	0
Aktivitets- og samværstilbud - § 104	16	107	0	0	0	0
Midlertidigt botilbud - § 107	632	615	0	262	865	556
Længerevarende botilbud - § 108	0	552	0	704	735	591
Kvindekrisecentre - § 109	587	461	748	672	613	466
Herberger - § 110	475	432	436	379	385	392
Dagbehandlingstilbud - alkoholbehandling (sundhedsloven § 141)	53	81	57	0	34	53
Døgndagbehandlingstilbud - alkoholbehandling (sundhedsloven § 141)	137	1.007	601	3	0	688

Kilde: 6-by nøgletal 2019, tabel 89

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

Enhedspris på det specialiserede område (Handicap og Sind) pr. 18-66 årige - regnskab 2018

Borgere med handicap 1.000 kr	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Hjemmehjælp - § 83	100	58	0	0	0	105
BPA - § 96	922	813	1.019	722	618	1.291
Ledsageordning - § 97	12	20	21	22	8	20
Forebyggende gruppebaseret hjælp og støtte (§ 82a), tidsbegrænset socialpædagogisk hjælp og støtte (§ 82b) og sociale akuttillbud (§ 82c)	0	0	0	0	0	0
Socialpædagogisk bistand - § 85 (bor i eget hjem/ikke botilbudslignende)	61	71	40	134	46	36
Socialpædagogisk bistand - § 85	566	470	721	592	485	401
Beskyttet beskæftigelse - § 103	115	62	120	67	91	136
Aktivitets- og samværstilbud - § 104	107	139	153	139	127	241
Midlertidigt botilbud - § 107	825	773	606	657	514	652
Længerevarende botilbud - § 108	1.159	1.107	1.039	857	936	868
Borgere med sindslidelse 1.000 kr.						
Hjemmehjælp - § 83	38	22	0	0	0	65
Forebyggende gruppebaseret hjælp og støtte (§ 82a), tidsbegrænset socialpædagogisk hjælp og støtte (§ 82b) og sociale akuttillbud (§ 82c)	0	0	0	38	0	0
Socialpædagogisk bistand - § 85 (bor i eget hjem/ikke botilbudslignende)	41	94	54	102	45	61
Socialpædagogisk bistand - § 85 (botilbudslignende)	258	388	370	513	220	514
Beskyttet beskæftigelse - § 103	148	76	79	77	54	143
Aktivitets- og samværstilbud - § 104	98	68	71	173	118	116
Midlertidigt botilbud - § 107	794	594	525	765	802	536
Længerevarende botilbud - § 108	795	628	738	745	800	642

Kilde: 6-by nøgletal 2019, tabel 90

Kombinationen af relativt høje udgifter pr. borger i Randers Kommune trods generelt lave enhedspriser skal ses i sammenhæng med, at der er relativt mange borgere i Randers Kommune med handicap. Tilsvarende er der lidt flere borgere på psykiatri og misbrugsområdet, som har brug for indsats og ydelser sammenlignet med de øvrige 6-by kommuner.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov

4.2 Oversigt over aftaleenheder

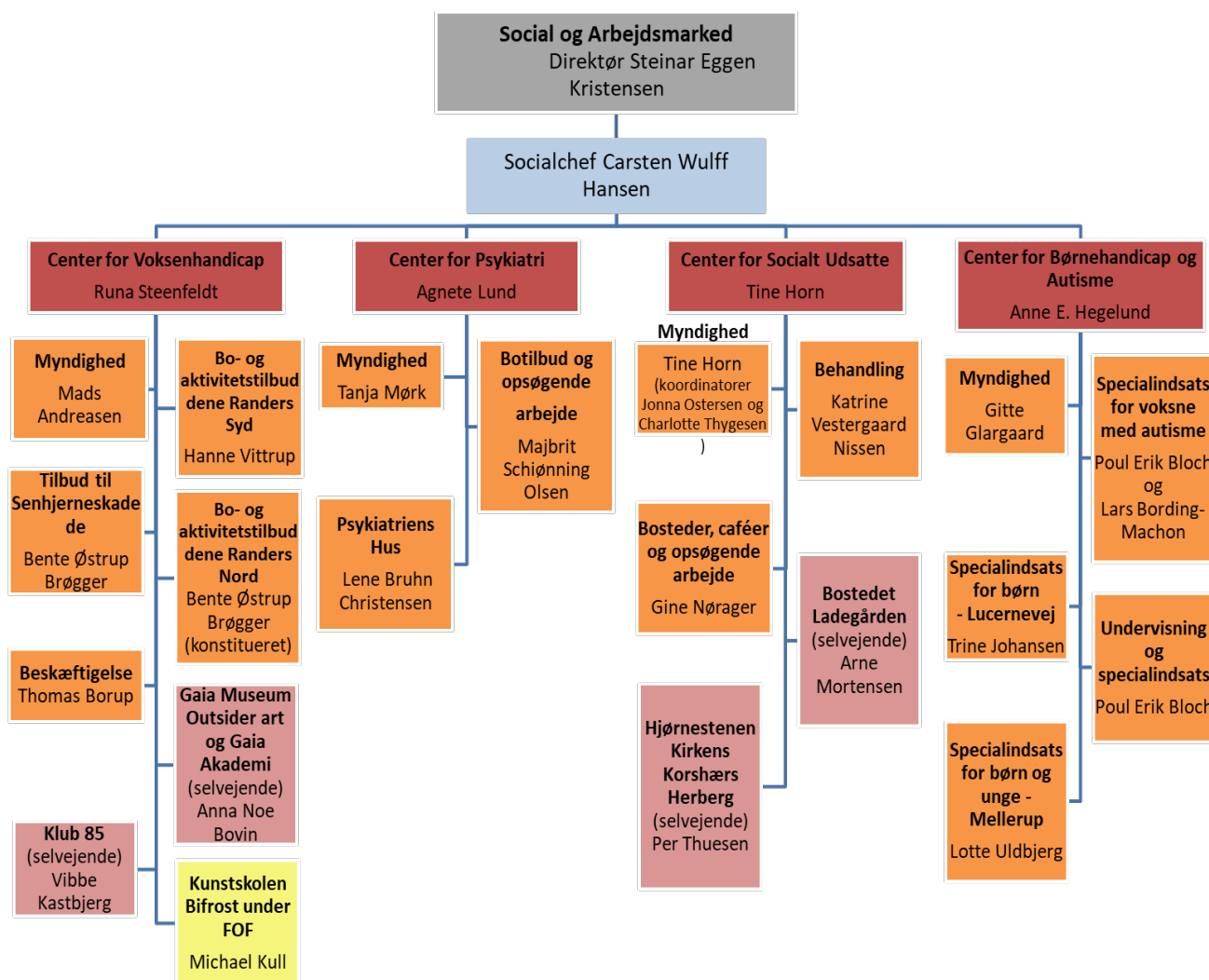
Socialområdet består af følgende aftaleenheder:

- Center for Voksenhandicap
- Center for Psykiatri
- Center for Socialt Udsatte
- Center for Børnehandicap og Autisme

Herudover er der tegnet en driftsoverenskomst med følgende selvejende institutioner:

- Gaia (Center for Voksenhandicap)
- Ladegården (Center for Socialt Udsatte)
- Hjørnestenen (Center for Socialt Udsatte)

Myndighed og udfører er samlet under én centerledelse for hvert center. Det enkelte center varetager samarbejdet med samarbejdspartnere og andre kommuner, herunder køb og salg af pladser.

5. Miljø- og teknikudvalget

Drift

Bevillingsområder:

- 5.1 Miljø og teknik, skattefinansieret virksomhed
- 5.2 Miljø og teknik, brugerfinansieret virksomhed

1. Beskrivelse af området

Miljø- og teknikudvalgets budget er fordelt på to bevillingsområder: Det skattefinansierede område og det brugerfinansierede område. Nedenstående tabel viser hvilke budgetområder, der er omfattet af bevillingen for det skattefinansierede område med budgetbeløbene for 2020.

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Natur og Miljø	30,8	-8,8	22,0			
1.2 Veje og Trafik	164,5	-16,9	147,6			
1.3 Ejendomsservice	169,6	-11,2	158,4			
1.4 Driftsafdeling	6,9	-11,7	-4,9			
Driftsudgifter i alt	371,7	-48,6	323,1	0,0	0,0	0,0

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med driftsudgifter for 371,7 mio. kr. og indtægter for 48,6 mio. kr., hvilket giver et samlet nettobudget på 323,1 mio. kr.

En stor del af de medarbejdere, som administrerer udvikling, miljø og teknik-området er finansieret under økonomiudvalgets budget. Det omfatter budget til myndigheds- og administrativt personale og ledelse, personalerelaterede udgifter samt til kontorhold, IT-systemer mv.

I budget 2020 er der budgetteret med et effektiviseringskrav på det enkelte bevillingsniveau svarende til 0,5 % af budgettet årligt. For MTU, skattefinansieret svarer det til 1,7 mio. kr. i 2020 stigende til 6,7 mio. kr. i 2023. Byrådet har ved budgetvedtagelsen taget stilling til udmøntning af besparelsen på baggrund af forslag fra forvaltningen. Udmøntningen beskrives under de relevante områder. Herudover er der udmøntet en årlig besparelse på 1,3 mio. kr. ved ingen prisfremskrivning af budget til varekøb og tjenesteydelser.

1.1 Natur og Miljø

Natur og Miljø varetages af sektionerne Grønne områder og Friluftsliv, Naturcentret samt Miljø, Natur og Landbrug.

Tabel 1.1 Natur og Miljø

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Grønne områder og Friluftsliv:			
Grønne områder og naturpladser	11,8	-0,3	11,5
Naturforvaltning og skove	5,0	-0,6	4,4
Naturcentret:			
Naturformidling	2,8	-0,4	2,4
Miljø, Natur og Landbrug:			
Miljøbeskyttelse m.v.	1,9	-0,5	1,4
Vedligeholdelse af vandløb	2,8	0,0	2,8
Skadedyrsbekæmpelse	6,5	-7,0	-0,5
I alt Natur og Miljø, driftsbudget	30,8	-8,8	22,0

I de tre sektioner er der i alt beskæftiget ca. 30 medarbejdere, hvoraf lønbudgettet til ca. 25 medarbejdere er budgetteret under økonomiudvalget.

Grønne områder og Friluftsliv

Afdelingen varetager bestillerfunktionen ift. køb af driftsydelser på det grønne område, naturpladser, naturforvaltning samt skove. Hovedparten af ydelserne købes i Driftsafdelingen.

Grønne områder og naturpladser

Der er afsat i alt 11,5 mio. kr. til drift og vedligeholdelse af grønne områder. De 3,7 mio. kr. omfatter drift af beplantninger, legepladser m.v. i småanlæg, beplantningsbælter samt blomsterkummer til byens torve og pladser. Hertil kommer drift af beplantninger langs vej- og stiarealer samt på offentlige p-pladser i byområder, hvor der er afsat 5,5 mio. kr.

Herudover er der afsat 1,8 mio. kr. til drift af grønne områder ved skoler, ældreboliger/plejehjem, offentlige bygninger o.l. På skolerne og ved ældreboliger/plejehjem omfatter budgettet udelukkende driften af de større græsarealer, træer og læhegn.

Det er Natur og Miljø, der prioriterer driftsmidlerne og bestiller de grønne ydelser. I området indgår også budget til naturvejleder samt kolonihaver.

Naturforvaltning og skove

Natur og Miljø planlægger og bestiller pleje af kommunale skove, naturområder, fredninger og fortidsminder. Borgernes adgang til naturområder forbedres løbende, og der arbejdes med formidling af områderne både ved skiltning på de enkelte lokaliteter og på hjemmesiden. Endvidere indgår arbejdet med at etablere mere skov i Randers Kommune. Opgaverne løses for hovedpartens vedkommende af Driftsafdelingen.

Der er afsat 4,4 mio. kr. til opgaven. Heri er indeholdt udmøntet besparelse på 0,230 mio. kr. i 2020 stigende til 0,770 mio. kr. i 2023. Besparelsen udlignes til dels af, at der i budgetaftalen er afsat 0,4 mio. kr. årligt til grøn drift og vedligehold. I løbet af 2020 vil forvaltningen udarbejde en beskrivelse af serviceniveauerne tilpasset det aktuelle budget. Dette forelægges til politisk godkendelse.

Naturcentret (Randers Naturcenter)

Randers Naturcenter forestår direkte naturvejledning og koordinering af naturformidlingstilbud for dagtilbud, institutioner, skoler, andre grupper og private borgere i Randers kommune. Naturcenteret har årligt ca. 40.000 brugere, og der udvikles fortløbende nye tiltag, således at selvkørende grupper kan anvende og benytte naturcenterets ressourcer på egen hånd. Endvidere arbejdes der i høj grad på at inddrage frivillige i driften af naturcentret, blandt andet med det formål at udvide centrets åbningstid og tilgængeligheden.

Der gøres en særlig indsats for formidling af Gudenåens natur med sejlads for mange brugergrupper, herunder sejlads med handicappede i specielt designede handicapbåde og kajaker. Budgettet til drift af naturcenteret udgør netto 2,4 mio. kr.

Miljø, natur og landbrug

Miljøbeskyttelse m.v.

Der er i budgettet afsat netto 1,4 mio. kr. til miljøbeskyttelse. Budgettet under miljøbeskyttelse anvendes især til køb af konsulentytelser i form af teknisk bistand og sagsbehandling. Det omfatter følgende opgaver:

Virksomheder

Formålet med miljøgodkendelser og -tilsyn er at forebygge, fjerne eller begrænse forurening fra virksomheder. Opgaven omfatter virksomhedernes miljøregulering og regulering af øvrige anlæg

og aktiviteter, der giver anledning til væsentlig forurening. Der er lovmæssigt fastlagt en minimumsfrekvens for tilsyn med de mest forurenende typer af virksomheder. Opgaven omfatter også behandling af private klager over røg- og støjgener.

Spildevand

Natur og Miljø skal sikre en hensigtsmæssig håndtering af spildevand i kommunen, så overfladevand og grundvand beskyttes. Dette gøres ved at vurdere udledningerne i forhold til recipienternes målsætning og tilstand, habitatdirektivet og vandrammedirektivet. Ved ansøgning om nedsivning af spildevand vurderes risikoen for at forurene drikkevandet. Der er lavet en spildevandsplan for at sikre en overordnet hensigtsmæssig rensning af spildevandet.

Jordforurening

Opgaven er at forebygge, fjerne eller begrænse nye jordforureninger og forhindre skadelige virkninger på grundvand, menneskers sundhed og miljøet i øvrigt. Natur og Miljø vurderer såvel nye som gamle forureninger i forhold til grundvandet og anvendelsen af de forurenede arealer. Med henblik på at forurenede jord ikke skal spredes, er der foretaget en områdeklassificering af jorden. I disse områder skal flytning af jorden anmeldes til kommunen.

Vandforsyning og beskyttelse af grundvandet

Kommunens opgave i forhold til vandforsyning og beskyttelse af grundvandet er at sikre alle forbrugere en stabil forsyning med drikkevand af god kvalitet. Opgaven med vandforsyning omfatter vurderinger af ansøgninger om tilladelser til vandindvinding og etablering af borer samt tilsyn med drikkevandskvaliteten.

Den generelle beskyttelse af grundvandet omfatter risikovurderinger af forureningskilder, herunder ved udvidelse af husdyrbrug, ved etablering af nedsivningsanlæg, olietanke og jordvarmeanlæg. Desuden skal der i forbindelse med kommune- og lokalplanlægning tages hensyn til beskyttelse af grundvandet.

Staten (Naturstyrelsen) foretager en geologisk kortlægning af områderne med særlige drikkevandsinteresser. På baggrund heraf udarbejder Randers Kommune en indsatsplan, hvor der tages stilling til, hvor der er behov for særlige tiltag for at beskytte grundvandet.

Natur

Naturbeskyttelsesloven indeholder et generelt forbud mod at ændre tilstanden i enge, overdrev, moser, heder, strandenge m.m. Ændringer kræver kommunens dispensation. Endvidere kræves dispensation fra bygge- og beskyttelseslinjer ved skove, åer, fortidsminder, kirker m.m. Desuden er der bestemmelser om offentlighedens adgang til naturen. Natur og Miljø behandler dispensationsansøgninger og håndhæver lovovertrædelser i forhold til naturbeskyttelsesloven.

Som en del af kommunens naturforvaltning gennemføres også større planlægningsopgaver, f.eks. vandplaner, herunder planlægning af nye vådområder og Natura 2000-planer.

Landbrug

Udgifterne (dog ikke aflønning af medarbejdere) i forhold til miljøgodkendelse og -tilsyn med landbrug konteres sammen med miljøgodkendelse og -tilsyn af virksomheder. Kommunens udgifter til miljøgodkendelse og -tilsyn dækkes delvist af brugerbetaling.

Efter reglerne i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.m. skal husdyrbrug inden udvidelse eller væsentlige ændringer søge om godkendelse hos kommunen. Ved godkendelsen skal kommunen forebygge og begrænse forurening af luft, vand, jord og undergrund samt begrænse lugt-, lys-, støv-, støj- og fluegener fra husdyrbrug.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Kommunen udfører med jævne mellemrum tilsyn med miljøforholdene på husdyrbrug. Hyppigheden afhænger af dyreholdets størrelse. Ved klager fra naboer eller særlige problemer i øvrigt udføres ekstra tilsyn. Desuden føres tilsyn med beholdere til opbevaring af husdyrgødning og i forbindelse med anmeldelse af udspreddning af spildevandsslam på marker.

En gang om året udvælges et antal landbrugsejendomme til et mere gennemgribende tilsyn, hvor det kontrolleres, om der er overtrædelser af relevante regler til beskyttelse af natur og miljø. Tilsynsresultatet indberettes til staten, som tager stilling til om overtrædelser skal føre til reduktion i landbrugsstøtte.

Vedligeholdelse af vandløb

Natur og Miljø er også ansvarlig for vedligeholdelse, drift og tilsyn af offentlige vandløb (bræmmer, fysisk tilstand, udledninger, målsætningsoverholdelse m.v.). Der er 600 km vandløb, heraf 250 km offentlige vandløb. En del af vandløbene vedligeholdes i samarbejde med nabokommunerne. Det gælder fx Nørreåen, Gudenåen, Alling Å og Kastbjerg Å.

Endvidere forestås behandling af ansøgninger om tilladelse efter vandløbsloven samt klager over vandløbenes tilstand i private vandløb. Natur og Miljø sagsbehandler i forbindelse med overtrædelse af 2 meter bræmmer og sager om ændringer af vedtægter for offentlige pumpelag. Der er afsat 2,8 mio. kr. til denne opgave.

Skadedyrsbekæmpelse

Skadedyrsbekæmpelse omfatter udgifter til rottebekæmpelse samt udgifter til indfangning af herreløse katte. Kommunalbestyrelsen skal jf. bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, sørge for at foretage en effektiv rottebekæmpelse, hvilket fx også omfatter opsætning af rottespærre mv. Bekæmpelse af rotter er gebyrfinansieret, og udgifter og indtægter skal over årene hvile i sig selv. Gebyret opkræves halvårligt over ejendomsskatten, som en årligt fastsat promille af ejendomsværdien. I budget 2020 er der afsat 6,5 mio. kr. til indsatsen, som er gebyrfinansieret. I 2020 udgør taksten 10,14 kr. pr. 100.000 kr. i ejendomsværdi.

1.2 Veje og Trafik

Veje og Trafik varetager opgaver med vejvedligeholdelse, vintertjeneste, kollektiv trafik, parkering mv. I afdelingen er der ansat 21 medarbejdere, hvoraf hovedparten aflønnes under økonomiudvalget.

Tabel 1.2 Veje og Trafik

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Vejvedligeholdelse, belægnings m.v.	60,6	-0,6	60,0
Vintertjeneste	12,4	0,0	12,4
Kollektiv trafik	87,7	-5,4	82,3
Parkering	3,8	-10,9	-7,1
I alt	164,5	-16,9	147,6

Veje og Trafik området omfatter et samlet udgiftsbudget på 164,5 mio. kr. primært til drift og vedligeholdelse af de kommunale veje samt til drift af den kollektive trafik.

Veje og Trafik

Vejvedligeholdelse, belægnings mv.

Randers Kommune står for administration og drift af ca. 1.100 km kommuneveje. Vejdirektoratet har ansvar for Motorvej E45, hovedlandevejene Randers – Hadsund, Randers – Grenå og Randers – Viborg.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Veje og Trafik varetager den overordnede planlægning og styring, således at de myndigheds-mæssige vilkår sikres og at drift, vedligeholdelse og udbygning sker i tråd med kommunens poli-tikker og målsætninger, herunder kvalitetsbeskrivelser for driften, infrastrukturpolitik og stipolitik.

Til den løbende vejvedligeholdelse, hvilket primært vedrører renholdelse, kørebaneafmærkning, skiltning, broer, signalanlæg, rabatter, vejafvanding, vejudstyr mv., er der afsat 20,8 mio. kr.

Driftsafdelingen varetager udførelsen af en stor del af disse opgaver, dog løses enkelte opgaver af eksterne entreprenører. Der er mellem Veje og Trafik (bestillerfunktion) og Driftsafdelingen (udførerfunktion) indgået aftale om drift og vedligeholdelse af vejene. Aftalen er baseret på et partnerskabssamarbejde.

I budgettet er der afsat 5,5 mio. kr. til drift af vejbelysning inkl. elforbrug.

Til vedligehold af belægninger er der i budgettet afsat 25,6 mio. kr., hvor ca. 4/5 er afsat til nyt asfaldslidlag på veje, cykelstier og pladser, reparation af asfaltveje samt reparation og vedligehold af grusveje. Ca. 1/5 anvendes til opretning af fortove og vedligeholdelse af stier. Asfaltarbejderne løses af private entreprenører, mens fortovsopretning løses af såvel private entreprenører som af Driftsafdelingen.

Derudover er der 1,0 mio. kr. til trafikikkerhed samt 2,1 mio. kr. til myndighedsopgaver, trafik-planlægning, miljøberedskab mv.

I budgettet er der årligt økonomi på 4,5 mio. kr. til vejafvandingsbidrag til Vandmiljø Randers. I de seneste år har den faktiske udgift været ca. 5,6 mio. kr. og forventes i 2019 at stige til 7,6 mio. kr. Der afsøges muligheder for at bringe området i balance.

Vintertjeneste

Veje og Trafik står for vintertjenesten på de kommunale veje. Vintertjenesten bliver udført efter "Regulativ for vintertjeneste på og renholdelse af veje, stier og pladser" og en strategi, som By-rådet har vedtaget. Alle kommuneveje er prioriteret efter den vedtagne strategi.

Målet med kommunens snerydning og saltning er at sikre trafikens fremkommelighed, så den kommunale indsats kommer flest mulige til gode.

Opgaven udføres dels af Driftsafdelingen og dels af eksterne entreprenører.

De enkelte års udgifter svinger afhængigt af vinterens hårdhed, hvor særligt snerydning er beko-steligt. Over- eller underskud overføres derfor til efterfølgende års budget til vintertjeneste. I 2020 er afsat budget på 13,9 mio. kr. til vintertjeneste. Da en del af den generelle 0,5% besparelse imidlertid hentes ved at nedskrive opsparingen på vintertjeneste udgør budget 2020 herefter 12,4 mio. kr. Fra 2021 er planlagt en optimeret indsats for vintertjenesten, hvilket betyder, at budgettet i 2021 er reduceret med 0,3 mio. kr. stigende til 0,6 mio. kr. i 2022 og frem, hvor budgettet udgøre 13,3 mio. kr.

Kollektiv trafik

I budgettet udgør udgifterne til kollektiv trafik samlet set 120,5 mio. kr., mens indtægterne er bud-getteret til 38,0 mio. kr.

Den største del af budgettet anvendes til busdrift inkl. individuel handicapkørsel, hvor knap 30 % af udgifterne er dækket af billetindtægter. I budgettet er afsat et nettobudget på 79,7 mio. kr. til busdrift inkl. udgifter til drift og vedligeholdelse af stoppestedudstyr. I budget 2022 er udmøntet

besparelse i busdriften på 0,8 mio. kr. stigende til 1,2 mio. kr. i 2023 og frem, som del af den generelle 0,5 % besparelse.

Det er trafikskabet Midttrafik, som administrerer den lokale og regionale bustrafik, mens kommunen er bestiller af lokal kollektiv trafik. Midttrafik står for den daglige busdrift, varetager opgaver med udbud samt den detaljerede køreplanlægning, mens kommunen står for drift og vedligehold af stoppestedsudstyr og terminalområder. Som udgangspunkt bestiller og betaler regionen for den regionale trafik og kommunerne for den lokale trafik, herunder skolebuskørsel og handicapkørsel.

Den kollektive trafik omfatter tillige færgedrift på Randers Fjord. Kommunen driver i samarbejde med Norddjurs Kommune Udbyhøj færgefart og Mellerup-Voer færgefart. Randers Kommunes driftstilskud til de to færgefarter udgør 2,3 mio. kr. i budget 2020, idet Norddjurs Kommune yder et tilsvarende tilskud. I 2021 er planlagt omlægning til enmandsbetjening af Udbyhøjfærgeren, hvilket netto betyder, at der årligt spares 0,9 mio. kr., der skal deles ligeligt mellem de to kommuner.

Endelig er der afsat et nettobudget på 0,2 mio. kr. til drift af Randers Flyveplads.

Parkering

Parkeringskontrol og administration af parkeringsbilletordning på kommunale vejarealer varetages af Veje og Trafik.

Der er budgetteret med indtægter fra betalt parkering på 8,8 mio. kr., mens indtægter fra parkeringskontrol ligger på 2,1 mio. kr. I alt ca. 10,9 mio. kr. Hertil kommer driftsudgifter, udgifter til parkeringskontrollen samt betaling til staten på 50% af indtægterne fra parkeringskontrollen. I alt udgør dette 3,8 mio. kr., således at nettoindtægtsbudgettet udgør 7,1 mio. kr. I forbindelse med budgetvedtagelsen blev det besluttet at harmonisere parkeringstaksten på de kommunale p-pladser i midtbyen til 10,50 kr. pr. time. I budgettet er indregnet merindtægt på 0,230 mio. kr. årligt, som medgår til realisering af 0,5% besparelsen.

I juni 2018 vedtog Folketinget at nedsætte statstilskuddet til kommuner som følge af indtægter fra parkering med virkning fra 2020. Med den nye modregningsordning indføres der modregning på 70% af indtægterne fra parkering. Den konkrete metode for modregning kendes fortsat ikke i detaljen, og det er usikkert i hvilket omfang modregningen kan nedsættes med udgifter til renter og afdrag på eksisterende parkeringsanlæg. Et forsigtigt skøn er, at kommunes statstilskud vil blive reduceret med 4,5 mio. kr. udover den 1 mio. kr., der i forvejen afregnes.

Reduktionen på 4,5 mio. kr. er indregnet i budget 2020-23, men ikke i driftsbudgettet til parkering under Miljø- og teknikudvalget. Dette skyldes, at modregning sker i statstilskuddet med et års forsinkelse og ikke direkte i parkeringsindtægten.

1.3 Ejendomsservice

Ejendomsservice blev etableret i 2015 som en selvstændig aftaleenhed under Miljø og Teknik med ansvaret for drift, vedligehold og optimering af de kommunale ejendomme.

Ejendomsservice samlede budgetramme udgør 167,2 mio. kr. heraf 158,4 mio. kr. på Miljø- og teknikudvalgets område, mens den resterende del indgår i bevillingsområdet Administration under Økonomiudvalget. I forbindelse med udmøntning af 0,5% besparelsen skal der ske en organisatorisk tilpasning i Ejendomsservice med sammenlægning af distrikter. Dette vil øge koordineringen og ressourceudnyttelsen og give besparelser under MTU på 2 mio. kr. i 2021 stigende til knap 3,3 mio. kr. i 2023 og frem. Besparelsen opnås gennem personalereduktion. I 2020 er afsat budget på 0,5 mio. kr. til indfasning af den nye organisering. Herudover er der på det administrative budget under Økonomiudvalget udmøntet en besparelse på 0,5 mio. kr. årligt. Der er indenfor Ejendomsservices ramme afsat midler til afdrag af efterslæb fra tidligere år. Primo 2019 udgjorde

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

gælden 8,3 mio. kr. Fordeling af budget 2020 på de enkelte afdelinger fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 1.3: Ejendomsservice

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Ejendomsservice, fælles	10,7	0,0	10,7
Bygningsadministration	2,9	0,0	2,9
Teknisk service og Vagt	118,1	-12,9	105,2
Rengøring og Intern Service	48,4	0,0	48,4
I alt	180,0	-12,9	167,2

Fordelt på udvalg:

Økonomiudvalget	10,4	-1,7	8,7
Miljø- og Teknikudvalget	169,6	-11,2	158,4

Budgettet til bygningsdrift og -vedligeholdelse blev i 2015 overført til Ejendomsservice fra kommunens aftaleenheder samt fra forvaltningen. Princippet var, at når Ejendomsservice overtog en opgave, så fulgte budgettet samtidig med. Dette princip anvendes fortsat, når der flyttes opgaver mellem aftaleenhederne og Ejendomsservice.

Det er missionen for Ejendomsservice at sikre de bedst mulige fysiske rammer for løsningen af kommunens kerneopgaver samtidig med, at værdien af de kommunale bygninger beskyttes. Visionen for Ejendomsservice er at være en professionel ejendomsforvaltning med en effektiv og sammenhængende indsats for arbejdet med kommunens bygninger, hvor brugerne og dermed kerneopgaverne altid er i centrum. Herudover er det en vision, at der er stærke faglige miljøer og løbende kompetenceudvikling af medarbejdere, således at bygningsvaretagelsen altid er i de bedste hænder.

Ejendomsservice er organisatorisk opdelt i sektionerne Bygningsadministration, Rengøring og Intern Service, Teknisk Service og Vagt samt Økonomi og Stab.

Budgettet under Miljø- og teknikudvalget dækker primært forbrugsudgifter til el, vand og varme samt til husleje, rengøring, vedligeholdelse og vagt og sikring. Heri indgår ligeledes udgifter til løn for ikke-administrativt personale samt lejeindtægter fra udlejning af kommunale jorde og ejendomme.

Bygningsadministration

Bygningsadministrationen har et budget på 2,9 mio. kr. Bygningsadministrationen varetager vedligehold og projektering vedrørende de kommunale bygninger, samt planlægning af arealudnyttelsen.

- Den administrative del omfatter arealoptimering, køb, salg, leje og udleje af bygninger.
- Vedligeholdelsesdelen omfatter vedligehold, mindre renoveringsopgaver samt energiop-timering af de kommunale bygninger. Hertil kommer opgaven som bygherre på projekter med ekstern projektering.
- Projekteringsdelen omfatter dialog med fagforvaltninger i forbindelse med skitsering, projektering og byggeledelse ved om- og tilbygninger af den kommunale bygningsmasse. Budgettet hertil hører under bevillingsområdet "Administration" under Økonomiudvalget og finansieres via opkrævning af honorar for de enkelte projekter.
- Energiprojekter samt drift og aflæsning af energiinstallationer.

Rengøring og Intern Service

Rengøring og Intern Service har et budget på 48,4 mio. kr. og omfatter ledelsen af størstedelen af kommunens rengøringsmedarbejdere samt varetagelsen af nedenstående opgaver:

- Daglig rengøring af de kommunale bygninger.
- Kvalitetsudvikling og -kontrol af den rengøring, der varetages af kommunens egne medarbejdere, samt tilsyn med de opgaver, der er udliciteret til eksterne leverandører.
- Midlertidige rengøringsopgaver på tværs af kommunen som fx vikariering i forbindelse med sygdom og ferie eller større rengøringsopgaver i forbindelse med ombygninger.
- Intern service (serviceopgaver på det Gl. Rådhus og administrationsbygningerne f.eks. makulering, planteservice og kaffeautomater)

Teknisk Service og Vagt

Teknisk Service og Vagt har et budget på 106,6 mio. kr. og omfatter ledelsen af størstedelen af kommunens tekniske servicemedarbejdere samt varetagelsen af følgende opgaver vedrørende de kommunale bygninger:

- Driftsvedligehold af kommunens bygninger
- Mindre håndværksmæssige opgaver indvendigt i kommunens bygninger.
- Leje og udleje af bygninger, forpagtning af kommunale arealer, samt det administrative arbejde vedrørende kolonihaver.
- Anlæg og vedligehold af, samt snerydning på de belægninger og grønne områder, der ligger i umiddelbart tilknytning til de kommunale bygninger (på selve matriklen).
- Service- og runderingsvagt i kommunale bygninger, samt drift og vedligehold af brand- og tyveritekniske sikringsinstallationer.
- Intern service (post, flytning, håndværkerhjælp til de øvrige kommunale funktioner på Laksetorvet, Gudenåcentret, Odinsgade, Vestergrave og Kasernen)
- Større trykkeopgaver for de øvrige kommunale afdelinger.
- Kantinedrift i administrationsbygningerne (Laksetorvet, Sundhedscentret og Kasernen)

Økonomi og Stab

Økonomi og Stab har et budget på 4,3 mio. kr. Staben har til opgave at sikre en effektiv og stærk økonomistyring i Ejendomsservice. Budgettet til Staben hører under bevillingsområdet "Administration" under Økonomiudvalget.

Budgettet til Økonomi og Stab indgår i det samlede budget til Ejendomsservice, fælles på 10,8 mio. kr. Den øvrige del af budgettet hører til under Miljø- og teknikudvalgets område og vedrører fælles budgetpuljer.

1.4 Driftsafdelingen

Tabel 1.4 Driftsafdelingen

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Driftsafdelingen	-3,3	-1,6	-4,9
Kirkegårde	10,1	-10,1	0,0
I alt	6,9	-11,7	-4,9

Driftsafdelingen beskæftiger i alt ca. 91 årsværk, heraf ca. 13 årsværk på de 2 kommunale kirkegårde.

Driftsafdelingen

Driftsafdelingen er Randers Kommunes "entreprenørafdeling" inden for veje og grønne områder. Driftsafdelingen vedligeholder og renholder kommunens veje og stier, plejer og vedligeholder de grønne områder, passer en del af kommunens vandløb, plejer naturarealer samt vedligeholder de grønne områder ved en stor del af kommunens aftaleenheder. Herudover varetager Driftsafdelingen også opgaven med rottebekæmpelse samt fra 2020 driften af færgefarten.

Driftsafdelingen udfører opgaverne på bestilling fra de øvrige afdelinger i Miljø og Teknik, jf. beskrivelserne under de enkelte afdelinger, men løser også opgaver for kommunens mange aftaleenheder, Eventsekretariatet m.fl.

Bestillerfunktionerne betaler Driftsafdelingen for løsningen af opgaverne. Da der er tale om interne afregninger fremgår betalingen ikke af Driftsafdelingens indtægtsbudget i tabel 1.5. Budgettet dækker derfor over, at Driftsafdelingen reelt har en samlet omsætning på 48,1 mio. kr.

Driftsafdelingen løser sine opgaver i en såkaldt "partneringmodel". Modellen er kort fortalt en tilpasset udgave af en Bestiller- Udfører- Modtagermodel (BUM-model), hvor Driftsafdelingen finansieres af de aftaler om arbejdsudførelse, som kommunens øvrige afdelinger indgår med den.

"Partneringmodellen" betyder, at Driftsafdelingens omkostninger skal modsvares af tilsvarende indtægter. Der er foretaget beregning af dels overhead, idet Driftsafdelingen trækker på centrale ressourcer som lønadministration, bogholderi, juridisk bistand mv., dels de indirekte omkostninger, som forrentning og afskrivning af Driftsafdelingens grunde og bygninger og omkostninger til tjenestemandspensionsforsikring.

Det er Driftsafdelingens ansvar at sikre, at kapaciteten målt i mandskab og maskinel løbende justeres til de opgavemængder, bestillerfunktionerne har mulighed for at finansiere.

Kirkegårde

Kirkegårdene er organisatorisk en del af Driftsafdelingen.

Kirkegårdene omfatter Østre og Nordre kirkegårde med et samlet areal på 18 ha. Byrådet besluttede i 2011, at området skulle være 100% takstfinansieret, hvilket indebærer at indtægter og udgifter over tid skal være i balance.

Udgifterne til drift af de to kommunale kirkegårde er budgetteret til 8,9 mio. kr., mens afskrivninger og hensættelser til anlægsinvesteringer udgør 1,3 mio. kr. Indtægterne fra brugerbetaling er budgetteret til 10,1 mio. kr. og taksterne skal dermed dække samtlige direkte og indirekte omkostninger. Kirkegårdene belaster således ikke økonomisk kommunens skattefinansierede områder.

2. Budgetmål i 2020

Budgetmål				
Fremme borgernes adgang til naturen				
Begrundelse/uddybning				
Naturformidling er vigtig for Miljø- og teknikudvalget, hvorfor det er vigtigt at fremme borgernes adgang til naturen.				
Politisk(e) målsætning(er)				
<ul style="list-style-type: none"> • Attraktiv bosætningskommune • Grøn og bæredygtig udvikling 				
Indikator	Vision 2022			
	Baseline 2017/2018	Delmål 2020	4-årigt måltal for 2022	Måltal for 2023
Antal besøgende på Naturcenteret	2017: 53.000	Mindst 53.000	Mindst 53.000	Mindst 55.000
Antal guidede naturture i Randers Kommune	2018: 80 stk.	Mindst 80	Mindst 80	Mindst 80
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022				
<i>En del af antal guidede naturture afhænger af frivillige og foreningers indsats, som kan være svingende, hvorfor de ikke opjusteres pt.</i>				

Budgetmål				
Fremme biodiversiteten				
Begrundelse/uddybning				
Miljø- og teknikudvalget ønsker at fremme biodiversiteten i Randers Kommune. Det kan være gennem skovrejsning, naturpleje eller andre redskaber.				
En af Randers Kommunes store udfordringer er vand. Vandstanden i vandløbene udfordrer landbrugets muligheder for at udnytte arealerne. Samtidig er vandløbene hjemsted for stor biodiversitet, der kan blive påvirket af en større gennemstrømning. Området er reguleret af lovgivning, som forventes revideret indenfor de næste par år.				
Politisk(e) målsætning(er)				
<ul style="list-style-type: none"> • Grøn og bæredygtig udvikling 				
Indikator	Vision 2022			
	Baseline 2017/2018	Delmål 2020	4-årigt måltal for 2022	Måltal for 2023
Biodiversitet i de §3-beskyttede naturområder	Historiske HNV-data for 75 områder.	HNV for 75 udvalgte områder er opretholdt eller stigende.	HNV for 75 udvalgte områder er opretholdt eller stigende.	HNV for 75 udvalgte områder er opretholdt eller stigende.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

(målt ved områ- dernes HNV (høj natur værdi))		(Opgøres primo 2020)		
Antal dagsom- merfugle i Volk Mølle Bakker (måles hhv. maj- juli)	2018: 4 hanner af okkergul plet- vinge	Tilstedevæ- relse/opretholdt og forøget be- stand af som- merfugle.	Tilstedevæ- relse/opretholdt og forøget be- stand af som- merfugle.	Tilstedevæ- relse/opretholdt og forøget be- stand af som- merfugle.
Udbredelsen af "Bilag IV padder" i vandhullerne	2017/2018: arter tilstede i 530 vandhuller	Uændret/eller en fremgang	557 (+ 5%)	Fremgang
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022				
<i>Måltallene fra sidste års budgetmål er videreført til kommende budgetmål. Tekst vedr. indika- torer og måltal er tilrettet og forenklet.</i>				

Budgetmål

Rent drikkevand nu og i fremtiden

Begrundelse/udbygning

Rent drikkevand er en forudsætning for, at Randers Kommune fortsat er en attraktiv bosætningskommune.

Politisk(e) målsætning(er)

- Attraktiv bosætningskommune
- Grøn og bæredygtig udvikling

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Drikkevandskvalitet (Antal vandværker, som overskrider grænseværdien for nitratindhold fastsat af EU (50 mg/l.)	2017: 4 stk.	0	Lokal/politisk målsætning for nitratindhold i drikkevandet i Randers Kommune er fastsat og indsatsplaner er tilpasset den politisk fastsatte nitratværdi.	0
Drikkevandskvalitet (antal vandværker, som overskrider grænseværdien for pesticider (0,1 mg/l.)	2017: 0 stk.	0	Lokal/politisk målsætning for pesticidindhold i drikkevandet i Randers Kommune er fastsat og indsatsplaner er tilpasset den politisk fastsatte pesticidværdi.	0

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022

Ingen ændringer. Målene videreføres.

Budgetmål

Fremkommelighed og god kollektiv trafik i Randers Kommune

Begrundelse/uddybning

Infrastruktur er en vigtig forudsætning for både virksomheder og borgere. Derfor ønsker Miljø- og teknikudvalget at sikre et tilstrækkeligt fokus på vedligeholdelse af vejnettet. Udvalget vil arbejde for at øge fremkommeligheden – både i land og by.

Miljø- og teknikudvalget ønsker en god kollektiv trafik i hele kommunen, og udvalget vil stå i spidsen for nytænkning af området.

Udvalget vil i valgperioden udarbejde en strategi for parkering.

Politisk(e) målsætning(er)

- **Attraktiv bosætningskommune**
- **Attraktiv erhvervskommune**
- **Grøn og bæredygtig udvikling**

Indikator	Vision 2022			
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	Måltal for 2023
Rejsetid på Århusvej. Gennemsnitlig daglig rejsetid pr. dag (ventetid) i forhold til normal trafik.	11 min. nordgående retning	2019: 6 min.	Fastholde besparelsen på 5 min.	Fastholde besparelsen på 5 min.
Antal rejser med kollektiv transport i kommunen. Midttrafik-data vedr. bybuslinje 1-11 i Randers by.	2017: 3.284.000	3.284.000	3.284.000	3.284.000

Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022

Indikatoren omkring rejsetid på Århusvej har medført en reduktion på 5 min., svarende 54,55 pct. Vi holder øje med udviklingen til mulig brug andre steder i kommunen. Indikatoren udgår som en del af budgetmålet i næste byrådsperiode, hvor der skal laves nye.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Budgetmål				
Selvtransporterende skolebørn				
Begrundelse/uddybning				
Selvtransporterende skolebørn er et mål for Miljø- og teknikudvalget. Udvalget ønsker sikre skoleveje som forudsætning for dette, ligesom udvalget ønsker at fremme, at børnene cykler eller går i skole.				
Politisk(e) målsætning(er)				
<ul style="list-style-type: none"> • Attraktiv bosætningskommune • Grøn og bæredygtig udvikling 				
Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Flere børn cykler eller går til skole (Cykelregnskab, Måles på 3 – 9 klasse).	2015-tal: 54% (nyere tal kommer først i 2019)	55 %	58 %	60 %
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022				
<i>Budgetmålet for 2023 er justeret ned i forhold til sidste års mål, da cykelregnskabet i 2018 viste en lille tilbagegang i forhold til 2015 tallet. 2018 = 53 %. Derudover er der indskrevet, at der kun måles på 3-9 klasse.</i>				

Budgetmål				
Attraktive og effektive kommunale bygninger				
Begrundelse/uddybning				
Fokus på Randers kommunes eget bidrag til energibesparelse gennem en forbedrede bygningsmasse af kommunale bygninger.				
Politisk(e) målsætning(er)				
<ul style="list-style-type: none"> • Grøn og bæredygtig udvikling 				
Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Bygningsstanden for de kommunale bygninger Den faldende score i indikatoren er udtryk for den forventede	Skoler: 1,74 Daginstitutioner: 1,68 Plejehjem, bosteder: 1,71 Adm. Bygninger: 1,70	Skoler: 1,68 Daginstitutioner: 1,62 Plejehjem, bosteder: 1,65 Adm. Bygninger: 1,64	Skoler: 1,65 Daginstitutioner: 1,60 Plejehjem, bosteder: 1,62 Adm. Bygninger: 1,62	Skoler: 1,65 Daginstitutioner: 1,60 Plejehjem, bosteder: 1,62 Adm. Bygninger: 1,62

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

udvikling ved det nuværende budget for vedligehold, som ikke er tilstrækkeligt til at opretholde værdien af kapitalapparatet.	Øvrige Bygninger: 1,53	Øvrige Bygninger: 1,47	Øvrige Bygninger: 1,45	Øvrige Bygninger: 1,45
Energiforbrug i kommunens bygninger	2016: Varme: 37,49Mwh El: 8,61Mwh Vand: 2,67 mio. m3	Varme: 37,00Mwh El: 8,50Mwh Vand: 2,62 mio. m3 (2,50 %)	Varme: 33,17Mwh El: 7,62Mwh Vand: 2,35 mio. m3 (2,70 %)	Varme: 32,51Mwh El: 7,47Mwh Vand: 2,30 mio. m3 (2 %)
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022				
<i>Der er ved indikatoren omkring bygningsstanden tilføjet baseline og måltal for budgetperioden. De manglende vedligeholdelsesmidler anslås at betyde et fald på 5 pct. over perioden.</i>				
<i>Kommunens samlede energiforbrug videreføres, og det forventes at kunne opnå en 12 % besparelse i en 4-årig periode. Der kan maks. opnås 15 % besparelse, som kan forventes i 2024. Derudover er procentreduktionen omregnet til konkrete måltal for hhv. varme, el og vand. Tallene er med forbehold pga. mangler i gamle tal, samt forbehold for graddage.</i>				

3. Tal og forudsætninger

3.1. Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til 2023.

Udvikling, Miljø og teknik, skattefinansieret

Mio. kr. 2020-priser	Regnskab	Budget	Budget 2020-23			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.0 Fælles	0,0	-1,7*	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1 Natur og Miljø	21,1	20,7	22,0	22,1	22,3	22,0
1.2 Veje og Trafik	144,7	150,3	147,6	148,4	147,3	146,9
1.3 Ejendomsservice	160,5	162,7	158,4	156,3	156,0	155,8
1.4 Driftsafdeling	-1,2	-3,3	-4,9	-4,9	-4,9	-5,2
Driftsudgifter i alt	325,1	328,8	323,1	322,0	320,7	319,5

*) effektiviseringsbidrag i 2019 blev først udmøntet efter budgetvedtagelsen ved byrådsbeslutning i december 2019

Tabellen viser, at de samlede nettoudgifter i regnskab 2018 ligger under det oprindelige budget for 2019, og at budgettet herefter gradvis falder. En årsag til faldet er effektiviseringsbidraget fra 2019, som trinvist reducerer budgettet med knap 1,7 mio. kr. årligt. Faldet i Ejendomsservices budget fra 2019 til 2020 kan forklares med, at der er internt i Ejendomsservices budget efter

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

budgetvedtagelsen 2019 er omplaceret knap 4 mio. kr. til det administrative budget under Økonomiudvalget. Stigningen i Driftsafdelingens budget fra 2022 til 2023 skyldes at afdrag på maskininvestering til og med 2025 er placeret i 2023.

I tabellen nedenfor specificeres de budgetmæssige ændringer fra budget 2019 til budget 2020-23.

3.2 Ændringer over år

Miljø og teknik, skattefinansieret

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	328,8	328,8	328,8	328,8
Ingen prisfremskrivning	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Budgetforlig				
<i>Grøn drift og vedligehold</i>	0,4	0,4	0,4	0,4
<i>Street Race - Striben (fortsættelse af bevilling)</i>	0,2	0,2	0,2	0,2
Effektiviseringsbidrag 2019 (trin 2023)	0,0	0,0	0,0	-1,7
Tekniske korrektioner	2,8	2,8	3,1	3,2
Tillægsbevillinger:				
<i>Fremrykning af budget til maskinkøb i 2019</i>	-0,8	-0,8	-0,8	-2,5
<i>Færgedrift - bortfald af driftsbesp. ved trækspil</i>	0,0	0,2	0,2	0,2
<i>Ompl. af budget ml MTU og andre bevillingsområder</i>	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Øvrige ændringer	0,0	0,0	0,6	2,8
Budgetændringer fra tidligere år:				
Ændringer fra budget 2019				
Budgetforlig	-1,6	-3,3	-4,9	-4,9
Tekniske korrektioner	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
Tillægsbevillinger:				
<i>Maskinkøb - fremrykning af budget til maskinkøb</i>	0,0	0,0	-0,6	-0,6
<i>Kommunal vagtordning - fremrykning af budget</i>	-0,2	0,1	0,1	0,1
Øvrige ændringer	0,0	2,4	2,4	2,4
Ændringer fra budget 2018				
Øvrige ændringer	4,7	2,4	2,4	2,4
Ændringer fra budget 2017				
Tillægsbevillinger	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8
PL og øvrige ændringer	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	323,1	322,0	320,7	319,5

I budget 2020 og frem er der indlagt en årligt rammebesparelse på 1,3 mio. kr., som er udmøntet ved ingen prisfremskrivning af budget til varekøb og tjenesteydelser.

I budgetforliget er forvaltningens forslag om besparelse til Street Race tilbagekøbt. Ligeledes er en del af besparelsesforslaget på grøn drift og vedligehold udlignet.

I 2023 er effektiviseringsbidraget videreført med en stigning på -1,7 mio. kr.

Der er foretaget teknisk korrektion af budgettet til rottebekæmpelse, som er et takstfinansieret område. Budgettet er således tilrettet de forventede udgifter og indtægter ved tilførsel af 1,4 mio. kr. i 2020 og 2021 samt 1,8 mio. kr. derefter. På budgettet til busdrift er forskel i prisfremskrivning til Midttrafiks budgetforlag neutraliseret ved tilførsel af 1,4 mio. kr. Endvidere er forskel i fremskrivning af udgifter og indtægter i budget til Kirkegårde ligeledes udlignet, idet det brugerfinansierede område Kirkegårde skal have et budget, hvor udgifter og indtægter balancerer.

Der er i forbindelse med budgetopfølgning i marts og maj 2019 givet tillægsbevilling til bl.a. fremrykning af budget til finansiering af maskinkøb i 2019 i Driftsafdelingen, bortfald af driftsbesparelse til færgedriften grundet skrinlægning af nyt trækspil samt omplacering af budget henover bevillingsområde. Inden for Ejendomsservices budget er der fx omplaceret 3,9 mio. kr. til udligning af ubalance i det administrative budget under Økonomiudvalget.

Under øvrige ændringer er der foretaget korrektion af 2022 og 2023, idet fremrykning af budget ud over budgethorisonten har været placeret i sidste overslagsår.

Ændringer fra budget 2019 viser primært den indlagte effektiviseringstrappe med 1,6 mio. kr. årligt (2019-pris), der blev besluttet sidste år. Øvrige ændringer viser korrektionen af, at fremrykning af budget for flere år har været placeret i sidste overslagsår. Ændringer fra budget 2018 viser igen korrektion af fremrykket budget. Ændringer fra budget 2017 viser bl.a. bevilling til fremrykning af budget i Ejendomsservice og Driftsafdelingen til investeringer i materiel.

3.3. Budgetforudsætninger

I henhold til de vedtagne retningslinjer er budgetbeløbene dannet med udgangspunkt i budgetoverslagsårene fra budget 2019-22. Tallene er korrigeret med KL's skøn over pris- og lønudviklingen samt vedtagne byrådsbeslutninger.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1. Nøgletal

Tabel 4.1 Kommunale veje

Nettodriftsudgifter i 1.000 kr.	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Vedligeholdelse af kørebaner (Inkl. cykelstier)	50.686	22.060	20.717	31.510	15.065	50.602
Vedligeholdelse af fortove	35.074	18.905	5.288	13.098	4.143	3.406
Vedligeholdelse af grøfter og rabatter	-	3.192	2.869	4.992	3.408	-
Vedligeholdelse af vejafvanding	13.892	6.735	4.276	8.023	5.501	4.778
Vedligeholdelse af striber og skilte	10.640	2.618	2.769	1.108	3.008	1.554
Færdselstavler og anden afmærkning		3.671	2.373	3.933	-	5.646
Vintervedligeholdelse	24.910	22.491	22.530	13.971	12.850	36.947
Renholdelse	18.786	9.660	9.526	8.723	6.805	103.357
Teknisk udstyr (signalanlæg m.v.)	7.614	2.200	7.140	2.613	2.118	14.512
Vejbelysning	31.598	20.000	29.375	13.206	7.013	50.233
Broer og tunneller	3.259	6.837	5.578	10.980	89	16.615
I alt	182.567	118.369	112.441	112.157	60.000	287.650
Pr. indbygger (hele kr.)	575	585	527	966	612	467
<i>Fysiske data</i>						
Kørebanareal (inkl. Cykelstier) i 1000m ²	10.556	7.939	12.500	8.800	6.900	5.020
Fortovsarealer i 1000 m ²	2.052	1.326	2.100	2.000	655	2.077

Kilde: 6-bynøgletalsrapport 2019

Nøgletallene i tabel 4.1 viser nettodriftsudgifterne på vejområdet for de seks største byer. Samlet set har Randers med 60 mio. kr. været den kommune med færrest udgifter i 2018. Målt pr. indbygger ligger i Randers dog tæt på gennemsnittet, som udgør 622 kr. pr indbygger.

Tabellen viser også, at der er forskelle mellem kommunerne, hvilket foruden indbyggerantal kan skyldes strukturelle forskelle på tværs af kommunerne. Derudover kan der være forskelle i de kommunale prioriteringer, som gør sammenligninger på tværs af kommunerne i et enkelte år problematisk. Fx gennemføres vedligeholdelse af broer og tunneller som større projekter og udgifterne kan derfor falde i et enkelt år.

5.1 Miljø og teknik - skattefinansieret

Tabel 4.2 Busdrift

	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
<u>Regnskab 2018 - driftsudgifter (1.000 kr.)</u>						
Driftsudgifter	505.103	209.837	319.633	109.326	98.380	859.129
Driftsindtægter	270.235	64.662	151.906	29.154	30.750	520.220
Nettodriftsudgifter	234.868	145.175	167.727	80.172	67.630	338.909
<i>Pr. indbygger (hele kr.)</i>	688	716	786	691	690	550
<u>Takster pr. 1. februar 2018 (kr.)</u>						
30-dages voksenkort 1-2 zoner	380	372	378	380	380	395
Pris pr. klip i klippekort	17	-	-	-	17	15
Kontantbillet voksen	22	24	22	24	22	24
<u>Kollektiv trafik - aktiviteter - regnskab 2018</u>						
Antal køreplantimer i alt ¹	537.538	216.222	371.828	144.938	121.856	1.109.657
Nettodriftsudgift i kr. pr køreplantime (kommunal kørsel)	437	671	451	553	555	305

Kilde: 6-bynøgletalsrapport 2019

1) En køreplantime defineres som én time i rute med passagerer

2) Antal rejser er lig antal påstigninger

Kommunerne bestiller kollektiv trafik hos trafiksselskaberne. Tabel 4.2 viser kommunernes udgifter til busdrift, som varetages af trafiksselskaberne eksklusiv lovpligtig handicapkørsel. I regnskab 2018 havde Randers Kommune nettodriftsudgifter for 67,6 mio. kr. til Midttrafik. Dermed var Randers den kommune, som samlet set havde færrest udgifter. Målt pr. indbygger ligger Randers tæt på gennemsnittet, som udgør 687 kr. pr. indbygger. Foruden antal indbyggere afspejler kommunestørrelsen sig i antal køreplantimer og rejser.

4.2. Takster

Der henvises til takstoversigten i årsbudgettet på [hjemmesiden](#).

4.3. Oversigter over aftaleenheder

Miljø- og teknikområdet omfatter tre aftaleenheder:

- Ejendomsservice
- Driftsafdelingen inklusiv kirkegårde
- Affald

1. Beskrivelse af området

Miljø- og teknikudvalgets budget er fordelt på 2 bevillingsområder: Det skattefinansierede og det brugerfinansierede, som omfatter området Affald og Genbrug.

Tabel 1: Budget 2020, Miljø og Teknik – brugerfinansieret

Mio. kr.	Servicerammen			Udenfor servicrammen		
	Udgifter	Indtægter	Netto	Udgifter	Indtægter	Netto
1.1 Affald og Genbrug				95,2	-102,5	-7,3
I alt	0,0	0,0	0,0	95,2	-102,5	-7,3

På det brugerfinansierede område er der i 2020 budgetteret med udgifter for i alt 95,2 mio. kr. og indtægter for 102,5 mio. kr. Samlet en nettoindtægt på 7,3 mio. kr.

I alt er ca. 47 faste medarbejdere beskæftiget i Affald og Genbrug – heraf 34 på Affaldsterminalen.

1.1. Affald og Genbrug

Området omfatter hele det brugerfinansierede område, der har med affald at gøre. Hovedområderne kan beskrives som planlægning og administration af alle indsamlingsordninger mv. for affald, samt aftaleområdet Randers Affaldsterminal med genbrugspladser.

Lovgrundlag:

- Lov om miljøbeskyttelse
- Affaldsbekendtgørelsen
- Lov om afgift af affald og råstoffer

Affald og Genbrug er et brugerfinansieret område, hvilket betyder, at udgifter og indtægter bl.a. fra brugerbetaling (takster) over tid skal være i balance. Status på mellemværende mellem området og kommunen ultimo 2018 viser, at området har en gæld til kommunen på 36,6 mio. kr. I april 2018 godkendte Miljø- og teknikudvalget en plan for afdrag af gælden frem mod 2025. Planen er siden justeret og indebærer en takstforøgelse både i 2019 og 2020 med det sigte at fastholde målsætningen om gældsafvikling senest ultimo 2025. Taksterne ligger fortsat på niveau med eller under sammenlignelige kommuner. Afviklingsplanen er beskrevet i afsnit 3.3.

Indsamlingsordninger mv.

Indsamlingsordningerne vedrører indsamling af dagrenovation/restaffald, genbrug, organisk affald og storskrald, samt farligt affald fra private husstande og kommunale institutioner, samt dagrenovationslignende affald fra andre offentlige institutioner og erhverv.

Hovedopgaverne på dette område er planlægning, administration og information, samt borgerhenvendelser om affald.

Indsamling og transport er udliciteret og løses af eksterne leverandører, som leverer de indsamlede mængder til omlastning eller videre sortering og bearbejdning på Randers Affaldsterminal. Nogle fraktioner leveres direkte til eksterne modtagere.

Dagrenovation/restaffald, som er den største af indsamlingsordningerne med en samlet udgift på 30,8 mio. kr., fordeler sig økonomisk således: Indsamlingen udgør omkring 18,2 mio. kr., og behandlingen - transport og forbrænding - udgør i størrelsesordenen 7,1 mio. kr., mens de resterende ca. 5,5 mio. kr. går til administration, information og afskrivninger, herunder udskiftning af beholdere mm. Af de 7,1 mio. kr. går halvdelen til statsafgift på forbrænding.

5.2 Miljø og teknik - brugerfinansieret

Tilsvarende på genbrugsområdet, hvor de samlede udgifter efterhånden er blevet noget større, nemlig 40,0 mio. kr. Her udgør indsamlingen i størrelsesorden 27,4 mio. kr. Her er der en betydelig indtægt på ca. 1,5 mio. kr. ved salg af papir og pap, som er med til at holde taksten på dette område nede. Denne indtægt har været faldende de senere år på grund af faldende papirmængder. For andre genbrugsfraktioner er der derimod udgifter forbundet med genanvendelsen.

Indsamlingen af organisk affald udgør ca. halvdelen af omkostningerne. De fleste genbrugsfraktioner leveres til Randers Affaldsterminal til behandling og videre sortering, før det leveres til genbrugsindustrien.

Tabel 2: Indsamlingsordninger mv.

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Renovationsordning, fælles formål	0,0	0,0	0,0
Dagrenovation	30,7	-32,3	-1,5
Dagrenovation - city - undergrund	0,1	-0,1	0,0
Storskrald	4,7	-4,4	0,4
Genbrug - glas, papir, pap,	18,3	-18,3	0,0
Genbrug - kommunale bygninger mv.	0,2	-0,2	0,0
Ordninger for farligt affald	1,7	-1,4	0,4
Organisk	15,1	-14,6	0,5
Erhvervsaffaldsordning	0,6	-0,8	-0,2
Tømningsordning for olie- og benzinudskillere	0,2	-0,1	0,0
Affald, indsamlingsordninger i alt	71,6	-72,0	-0,5

Randers Affaldsterminal.

Randers Affaldsterminal er en aftaleenhed i Miljø og Teknik, som står for driften af genbrugspladserne, deponi, omlastning af affald, samt diverse behandlingsanlæg for genanvendelige fraktioner.

Tabel 3: Randers Affaldsterminal

Mio. kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Affaldsterminal, fælles formål	0,0	0,0	0,0
Genbrugspladser	22,8	-25,1	-2,3
Gasudvindingsanlæg losseplads	0,2	-0,4	-0,2
Den kontrollerede losseplads	-1,3	-0,2	-1,5
Kompostplads	0,0	-0,5	-0,5
Langå Mark Fyldplads	0,0	0,0	0,0
Behandlingsanlæg for let genanvendelige materialer	0,7	-1,0	-0,4
Omlastestation for dagrenovation	-0,2	0,0	-0,2
Mellemdeponi for brændbart affald	-0,2	0,0	-0,2
Sorteringsplads for deponi og brændbart affald	0,0	0,0	0,0
Presser- og sorteringsanlæg	0,9	-2,4	-1,5
Beholderværksted	-0,1	0,0	-0,1
Affaldsterminal/genbrugspladser i alt	22,8	-29,6	-6,8

Genbrugspladser modtager ca. 43.000 tons affald om året i mere end 35 forskellige fraktioner. Af den samlede mængde går mere end 81 % til genbrug, 12 % går til forbrænding, og kun 7 % går til deponi. Omkostningerne på dette område dækkes af 2 takster. For private sker opkrævningen

5.2 Miljø og teknik - brugerfinansieret

via ejendomsskatten, og for erhvervslivet sker opkrævningen via et særskilt gebyr for erhvervsadgang til pladserne.

Tidligere blev der deponeret store mængder på lossepladsen, men i dag udgør det kun en mindre del af alle de aktiviteter, der foregår her. Omlastning og mellemdeponi er de største aktiviteter på området. Her modtages restaffald (omlastestation), som omlastes til større containere og sendes til forbrænding. Tilsvarende omlastes det organiske affald, som sendes til forbehandling og senere bioforgasning. Det forventes, at der i 2020 vil blive etableret et forbehandlingsanlæg på Affaldsterminalen, hvorfra det rensede materiale vil blive pumpet til Randers Centralrenseanlæg på Kristrup Engvej.

På mellemdeponiet omlastes andet forbrændingseget affald. Mens restaffaldet skal sendes til forbrænding samme dag, kan der på mellemdeponiet oplagres affald i lidt længere tid, hvilket især tidligere har været nødvendigt sommeren over, hvor der ikke var behov for så stor varmeproduktion fra forbrændingsanlæggene. Nu er der større efterspørgsel efter affald, og lagrene er som regel ganske små.

I takt med at der sker en større udsortering ved borgerne, og der generelt er større krav til sortering og genbrug, er denne aktivitet øget på Randers Affaldsterminal. Generelt gælder det om at få sorteret de forskellige genanvendelige materialer ud i rene fraktioner og råvarer. Målet er, at fraktionerne på sigt kan anvendes i lokale industrier.

Der er fokus på cirkulær økonomi i arbejdet med afsætning af materialerne og sammen med lokale erhvervsinitiativer at skabe en grøn og bæredygtig udvikling i Randers Kommune. Plastområdet har fortsat høj prioritet.

2. Budgetmål i 2020

Budgetmål				
Grøn og bæredygtig affaldshåndtering				
Begrundelse/udbygning				
En grøn og bæredygtig udvikling forudsætter et fortsat fokus på affaldshåndtering i Randers Kommune.				
Politisk(e) målsætning(er)				
<ul style="list-style-type: none"> • Attraktiv bosætningskommune • Attraktiv erhvervskommune • Grøn og bæredygtig udvikling 				
Indikator	Vision 2022			
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	Måltal for 2023
Antal kommunale institutioner tilmeldt <u>alle</u> genbrugsordninger for genanvendelige fraktioner, herunder farligt affald og småt elektronikaffald,	2017: 105 institutioner.	250 institutioner, svarende til ca. 97% af det frembragte affald.	Ca. 269 institutioner (alle kommunale institutioner)	269

5.2 Miljø og teknik - brugerfinansieret

samt organisk affald.				
Bedre sortering af affald, der køres til deponi	2017: 2.700 tons	2.300 tons	1.700 tons	1.600 tons
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022				
<p><i>Indikatoren om kommunale institutioner, der skal være tilmeldt genbrugsordning, ophører efter 2022, da alle institutioner skal være tilmeldt og benytte samtlige ordninger. Målet forventes derfor nået i 2022.</i></p> <p><i>Indikatoren om bedre sortering (blandet affald til deponi) ændres lidt. Her slettes "og til forbrænding", som fremgår af tidligere budgetmål. Årsagen er, at der kun måles på mængden af affald, der køres til deponi.</i></p> <p><i>Indikatoren om cirkulær økonomi, som fremgår af tidligere budgetmål slettes. Den er ikke målbar nok lige nu.</i></p>				

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til 2023.

Miljø og teknik, forsyningsvirksomhed

Mio. kr. 2020-priser	Regnskab	Budget	Budget 2020-23			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1. Affald og Genbrug	13,7	-6,7	-7,3	-8,2	-8,2	-8,2
Driftsudgifter i alt	13,7	-6,7	-7,3	-8,2	-8,2	-8,2

I 2018 viste driftsregnskabet nettoudgifter på 13,7 mio. kr. (2020 pris). I 2019 er der budgetteret med en nettoindtægt på 6,7 mio. kr. stigende til 7,3 mio. kr. i 2020 og yderligere til 8,2 mio. kr. i 2021 og frem. På Miljø- og teknikudvalgsrådet i april 2018 blev der fremlagt en plan for afdrag af affaldsområdets gæld frem mod 2025. Planen er siden justeret med underskuddet i regnskab 2018 samt med forventningerne til driften af et forbehandlingsanlæg for organisk affald. I budgetlægningen for 2020-23 er forudsat, at planen for afvikling af gæld følges således, at gælden vil være afviklet i 2025.

3.2 Ændringer over år

Miljø og teknik, forsyningsvirksomhed

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	-6,7	-6,7	-6,7	-6,7
Regnskabserfaringer:				
Udgiftsforventning	-0,7	-1,6	-1,6	-1,6
Indtægtsforventning	0,2	0,2	0,2	0,2
PL og øvrige ændringer	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftsudgifter i alt	-7,3	-8,2	-8,2	-8,2

5.2 Miljø og teknik - brugerfinansieret

Ændringen fra budget 2019 til 2020 skyldes, at udgifterne på affaldsområdet er budgetteret med et fald på 0,7 mio. kr., hvilket hovedsageligt består af effektivisering mv. herunder også i indsamlingsleddet. Fra 2021 forventes udgifterne at falde yderligere bl.a. efter indfasning af nyt forbehandlingsanlæg til organisk affald. Samtidig forventes lidt færre indtægter svarende til 0,2 mio. kr. grundet faldende afsætningspriser samt gebyrjusteringer.

3.3 Mellemværende med forsyningsområdet

(mio. kr.) 2016-19 i løbende priser, 2020-23 i 2020 pris	Regnskab			Skøn**	Planlagt					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Status primo	-2,9	10,3	22,8	36,6	36,7	40,3	32,1	23,9	15,7	7,5
Årets driftsresultat	1,2	11,0	13,9	-0,2	-11,4***	-8,2	-8,2	-8,2	-8,2	-8,2
Anlægsudgifter	12,0	1,5	0,0	0,3	15,0****	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
= Årets resultat	13,2	12,4	13,9	0,1	3,6	-8,2	-8,2	-8,2	-8,2	-8,2
Status ultimo (kommunens tilgodehavende)*	10,3	22,8	36,6	36,7	40,3	32,1	23,9	15,7	7,5	-0,7
<i>Heraf hensat til lukning af deponeringsanlæg</i>	-8,1	-8,4	-8,7	-8,9	-9,2	-9,4	-9,6	-9,8	-10,1	-10,3

*) - = kommunen har gæld til forsyningsområdet / + = kommunen har et tilgodehavende

***) budgetkontrol pr. sep. 2019

****) der er i 2020 budgetteret med driftsresultat -7,3 mio. kr. Hertil kommer takstjustering til 2. behandling af budgettet på -2,5 mio. kr. hvortil der er søgt bevilling ifm. budgetopfølgningen pr september 2019. Indtægten dækker forventede merudgifter til bortskaffelse af brændbart affald i 2019. Endvidere forventes forskydning af indtægter fra 2019 til 2020 på 1,6 mio. kr., som medtages i driftsresultat 2020.

*****) etablering af forbehandlingsanlæg til organisk affald i samarbejde med Vandmiljø Randers

Tabellen viser det faktiske mellemværende for 2016-18, skønnet for 2019 på baggrund af opfølgningen pr. september 2019, samt det planlagte resultat for 2020-25.

Primo 2016 havde kommunen en gæld til området på 2,9 mio. kr. I 2016 blev der foretaget anlægsinvesteringer for 12,0 mio. kr., og i 2017 og 2018 var der et større forbrug på driften bl.a. som følge af skifte af affaldsrenovatør. Ultimo 2018 er status, at affaldsområdet skylder kommunen 36,6 mio. kr. I 2019 er der konstateret generelt lavere afsætningspriser på næsten alle genbrugsfraktioner samt øgede udgifter til særligt brændbart affald, hvilket betyder, at der ikke afvikles gæld.

På miljø- og teknikudvalgsmødet i april 2018 blev der fremlagt en plan for afdrag af affaldsområdets gæld frem mod 2025. Planen er siden justeret med virkning af fremtidig drift af et forbehandlingsanlæg for organisk affald samt ved indarbejdelse af underskuddet fra årets drift i 2018. Nedjusteringen af det forventede driftsoverskud i 2019 betyder, at det har været nødvendigt at forhøje takster på relevante områder i budgettet for 2020 for at fastholde målsætningen om gældsafvikling senest ultimo 2025. I planen er der endvidere taget højde for anlægsudgifter til etablering af forbehandlingsanlægget til organisk affald.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1. Nøgletal

Der bliver på området benyttet en lang række nøgletal, og herunder er nævnt de væsentligste i forbindelse med, at der i Affalds- og Ressourceplanen er et mål om fald i mængderne:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Deponi i tons	6.298	7.091	6.938	5.944	5.258	5.590	4.800	5.506	5.198	5.468	5.263
Affald til forbrænding i tons	11.506	11.309	11.305	9.377	8.675	8.720	8.000	7.927	8.587	10.109	10.520
Restaffald i tons	27.415	27.432	27.446	26.419	26.052	26.365	25.950	22.580	18.891	17.945	16.253
Restaffald kg/borger	290	289	287	275	271	273	267	230	192	183	166

*) skønnede tal for 2019

4.2. Takster

Taksterne for de enkelte husstande er opdelt i 3 særskilte områder. Dels en takst for tømning og behandling af restaffald afhængig af størrelsen af husstandens affaldsbeholder, dels en takst for alle øvrige indsamlingsordninger, og endelig en takst for genbrugspladser. De to sidste er faste gebyrer for alle husstande. Fra 2016 er ordningen for indsamling af organisk affald inkluderet i ordningen for indsamling af genbrug. I det angivne faste gebyr for genbrug er der forudsat en afstand til skel på maks. 5 meter.

Taksterne for en almindelig husstand med en 240 liters 2-delt beholder til rest og organisk, som den mest almindelige kombination vil se således ud sammenlignet med 2011-19 (ekskl. moms) (for 2017 og tidligere var den almindeligste kombination med pose).

Der er anført taksten for ugetømning og med en afstand til skel på maks. 5 meter som værende den mest almindelige løsning.

Takster	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Restaffald	1.110	1.090	1.062	1.050	1.050	928	870	632	713	780
Genbrug mv. - indsamlinger	470	330	320	290	290	400	450	488	680	694
Genbrugspladser	480	460	460	460	420	420	410	410	430	500
I alt	2.060	1.880	1.842	1.800	1.760	1.748	1.730	1.532	1.823	1.974

4.3. Oversigt over aftaleenheder

Under affaldsområdet hører aftaleenheden Randers Affaldsterminal med genbrugspladser.

6. Sundheds-, idræts- og kulturudvalget

Drift

Bevillingsområder:

6.1 Kultur og fritid

6.2 Sundhedsområdet

6.1. Kultur og fritidsområdet

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen samt budgetbeløbene for 2020:

Kultur og fritid

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Aftaleenheder	96,5	-26,6	69,9			
1.2 Tilskud til selvejende institutioner	19,2	-3,7	15,5			
1.3 Fritid og idræt	82,6	-4,8	77,8			
1.4 Kultur	9,7	-0,2	9,5			
Driftsudgifter i alt	208,0	-35,3	172,7	0,0	0,0	0,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 208,0 mio.kr. i 2020. Der forventes indtægter for 35,3 mio. kr., hvilket giver et samlet nettobudget på kultur- og fritidsområdet på 172,7 mio.kr.

1.1. Aftaleenheder

1.000 kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Randers Bibliotek	45.976	-2.948	43.028
Museum Østjylland	21.790	-10.797	10.993
Værket	18.709	-8.390	10.319
Randers Musikskole	10.105	-4.573	5.533
Driftsudgifter i alt	96.580	-26.708	69.872

Biblioteket

Biblioteket er både det fysiske sted for kultur- og informationsformidling og det elektroniske bibliotek, hvor de forskellige serviceydelser tilbydes direkte via internettet.

Biblioteket har ifølge biblioteksloven til formål at "fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet". Det er lovmæssigt forpligtet til at sikre den frie og lige adgang til viden og information.

Randers Bibliotek består af hovedbiblioteket i Kulturhuset, filialer i Krstrup, Dronningborg og Langå samt en bogbus. Bibliotekerne har dels en åbningstid med betjening og dels en udvidet åbningstid med selvbetjening for filialernes vedkommende.

Kulturhuset rummer tre institutioner: Randers Bibliotek, Museum Østjylland og Randers Kunstmuseum. De løbende driftsudgifter til Kulturhuset fordeles forholdsmæssigt mellem de tre institutioner via Kulturhusets budget, der administreres af biblioteket.

Fritidscentret

Fritidscentret blev i 2017 organisatorisk en del af Biblioteket.

Fritidscentret stiller ledige lokaler til rådighed til den frie folkeoplysende virksomhed. Det sker via udlån og udleje af lokaler i henholdsvis Fritidscentret og Helligåndshuset. Endvidere administreres Kulturhuset Langå i samarbejde med en brugerbestyrelse. Både Fritidscentret og Kulturhuset i Langå benyttes også af foreninger uden for folkeoplysningsområdet.

Museum Østjylland

Museum Østjylland er en fusion af Kulturhistorisk Museum Randers, Djurslands Museum i Grenaa og Museet for Syddjurs i Ebeltoft.

Museum Østjylland er et kommunalt ejet, statsanerkendt museum, som drives i fællesskab af Randers, Norddjurs og Syddjurs Kommuner med Randers Kommune som driftsansvarlig. Museet modtager statstilskud efter Museumsloven.

Kultur- og fritidsudvalget i Randers Kommune fungerer som museets bestyrelse. Der er etableret et præsidium bestående af formænd og næstformænd for kulturudvalgene i de tre kommuner, repræsentanter for museumsforeningerne i de tre kommuner og for museets personale. Præsidiets råd giver og har indstillingsret over for museets bestyrelse.

Museum Østjylland er som statsanerkendt museum overordnet forpligtet til at belyse forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra de ældste tider til nu. Museet skal sikre, at der for nuværende og kommende generationer findes en lokal kulturarv i form af genstande og viden knyttet til livet i byen og på egnen gennem tiderne. Det sker gennem museumslovens fem søjler: indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling.

I Randers omfatter Museum Østjylland foruden aktiviteterne i Kulturhuset, også Håndværksmuseet og Lokalhistorisk Arkiv Randers, ligesom Museum Østjylland er hovedindleder i Fællesmagasinet for museer i Midt- og Østjylland.

Værket

Musik- og teaterhuset Værket er en kommunal institution, hvor aktiviteterne finansieres dels via det kommunale driftsbudget og dels via indtægter fra salg af billetter, sponsorbidrag og udlejning af lokaler. Aktiviteterne omfatter den løbende drift og vedligeholdelse af Værket, arrangementsvirksomhed samt udlejning af lokaler til faste brugere (Egnsteatret, Musikskolen og Randers Kammerorkester) samt eksterne arrangører.

I 2016 blev Turbinen ombygget via en stor donation fra Herman Sallings Fond, og samtidig blev Turbinen udnævnt til regional spillested fra 1. januar 2017, foreløbig for en 4 års periode. I 2020 vil der skulle indsendes en ansøgning om fortsættelse fra 2021

Randers Musikskole

Randers Musikskole er en kommunal musikskole for børn og unge, der også tilbyder undervisning til voksne. Musikskolens formål er at udvikle og fremme elevernes evner og kundskaber gennem sine undervisningstilbud samt i øvrigt at medvirke til fremme af det lokale musikmiljø.

Undervisningen foregår dels på en række folkeskoler og dels i musikskolens lokaler på Værket. Foruden undervisning individuelt eller på hold tilbydes eleverne deltagelse i orkestre og kor.

1.2. Tilskud til selvejende institutioner

Randers Kommune yder tilskud til en række selvejende institutioner under kultur- og fritidsområdet herunder Randers Kunstmuseum, Randers Teater, tidligere Randers Egnsteater (herunder tilskud til talentskole), Randers Kammerorkester og Gaia.

1.3. Fritid og idræt

Områderne fritid og idræt vedrører dels en række kommunalt bestemte områder og dels folkeoplysningsområdet, der er reguleret af folkeoplysningsloven. Folkeoplysningen i Randers skal sikre børn, unge og voksne alsidige tilbud om deltagelse i voksenundervisning og fritidsaktiviteter baseret på det folkelige og frivillige foreningsarbejde. Efter revision af loven i 2011 skal alle kommuner udarbejde en folkeoplysningspolitik, der beskriver folkeoplysningens konkrete vilkår

6.1 Kultur og fritidsområdet

og målsætninger. Se Folkeoplysningspolitikken her: <https://www.randers.dk/media/8283/folkeoplysningspolitik.pdf>

Folkeoplysningen støttes gennem tilskud til undervisning og aktiviteter. Kommunale lokaler stilles til rådighed for foreninger og aftenskoler, og der ydes tilskud til foreningers benyttelse af private lokaler. Der opkræves gebyr for fast brug af kommunale lokaler, og provenuet anvendes til tilskud, ud over det lovpligtige, til foreningernes egne lokaler. Der betales et gebyr for kommunale idrætshaller, svømmehaller og kunstgræsbaner, mens øvrige faciliteter stilles gratis til rådighed for foreninger. Der opkræves betaling for udleje til andre formål.

Byrådet vedtog i 2015, at der hvert år afsættes 2 mio. kr. til styrkelse af breddeidrætten i Randers Kommune. Midlerne til breddeidræt kan anvendes i kommunale, selvejende og forenings-ejede faciliteter såvel indendørs som udendørs. I forbindelse med budgetforliget for 2016-19 har forligspartierne ønsket at give yderligere et løft til området, og der er derfor givet en ekstrabevilling på 1 mio. kr., som blev anvendt til nedsættelse af hallejen for foreningerne.

Ved budgettet for 2020-23 er det besluttet at reducere tilskuddet til Randersordningen samt aftenskolerne med 250.000 kr. For en beskrivelse af fordelingen af de afsatte midler henvises til afsnit 3.3.

Randers Kommune yder herudover tilskud til driften af selvejende idrætshaller og forestår selv driften af tre idrætshaller og en multifunktionel atletikhal.

Pasningen af de udendørs kommunale idrætsanlæg og de historiske byparker udføres af private entreprenører.

Randers er Team Danmark Eliteidrætskommune og udvikler talenter gennem særlige skole- og foreningstilbud.

1.4. Kultur

Der ydes kommunale tilskud til afvikling af teaterforestillinger i Randers både gennem Randers Teaterforening og gennem tilskud til institutioners køb af teaterforestillinger. Staten yder refusion af sidstnævnte tilskud. Gennem teaterordningen 1-til-alle er alle børn og unge sikret adgang til mindst en teaterforestilling hvert år. Der ydes endvidere tilskud til en række teatre, orkestre, musikforeninger og til rytmiske musikgruppers udgifter til øvelokaler og spillesteder, og kunstnerkollektivets brug af fælles atelierer.

Under kultur hører Eventsekretariatet, hvis formål er, gennem et tættere samarbejde mellem kultur og erhverv, at skabe gode rammer for professionelt at udvikle, planlægge og gennemføre arrangementer og begivenheder i Randers.

I Randers Kommunes driftsbudget for Eventsekretariatet indgår kommunens tilskud til Randers Festuge på ca. 0,9 mio. kr. Der blev ved budgetvedtagelsen for 2016 afsat en pulje til igangsættelse af nye events. Puljen kan anvendes til finansiering af underskudsgarantier eller til konkret støtte til arrangementer på nationalt og internationalt plan, bl.a. topidrætsarrangementer og store koncerter. Midler fra puljen kan frigøres af et udvalg bestående af borgmester, udvalgsformand, kommunaldirektør og kulturdirektør.

Ud over tilskud til teater og musik yder Randers Kommune på kulturområdet også tilskud til en række andre kulturelle opgaver, herunder skulpturer, springvand, Nordisk Venskabsbyuge, Malvinas Hus, Asfergladen, forsamlingshuse, musik og teaterforeninger, lokalhistoriske arkiver, børnekulturgugen, Levende Sommer mv.

6.1 Kultur og fritidsområdet

Randers Kommune udgør sammen med Viborg, Silkeborg og Horsens Kommune Kulturregion Østjysk Vækstbånd, der med 50 pct. statsrefusion gennemfører tværgående kulturprojekter i regionen. Det kommunale bidrag er 0,4 mio. kr. årligt.

Der er afsat midler til imødekomme af konkrete ansøgninger til kulturprojekter.

2. Budgetmål i 2020 for Sundheds- idræts- og kulturudvalget på kultur og fritidsområdet (godkendt på mødet den 22. maj 2019)

Budgetmål				
Flere aktive borgere i Randers				
Begrundelse/udbygning				
Analyse af udviklingen af idrætsforeningerne i Danmark. Ved at styrke foreningslivet og forbedre idrætsfaciliteter i Randers skal flere indbyggere i kommunen dyrke sport og have mulighed for en aktiv fritid. Dette skal ske i relation til "Bevæg dig for livet".				
Politisk(e) målsætning(er)				
Attraktiv bosætningskommune				
Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
MÅL 1: Forbedret placering i undersøgelse om Idrætsforeninger i Danmark. Undersøgelsen "Idrætsforeninger i Danmark - rammer og vilkår" kan identificere regionale forskelle og analysere den enkelte kommune på 21 forskellige parametre. Den samlede score er summen af placeringspoint kommunen har fået på de 21 parametre. Jo lavere score kommunen har, jo flere gode placeringer	Placering som nr. 60 af landets kommuner	*	Placering som nr. 46 af landets kommuner	*

6.1 Kultur og fritidsområdet

<p>Målet er at Randers kommune ligger i den bedste halvdel ved næste måling i 2021, hvor placeringen i 2017 var nr. 60</p> <p><i>Måles som placering ud af alle 93 kommuner (ø-kommuner tælles ikke med).</i> <i>*) Måles via DIF hver 4 år kommuneundersøgelse på idrætsområdet</i></p>				
<p>MÅL 2: Stigende medlemstal i kommunens idrætsforeninger <i>Måles som medlemstal over/under 25 år, som er medlem af en idrætsforening.</i></p> <p><i>De seneste år har medlemstallet været faldende i såvel Randers som på landsplan og målet sigter derfor i første omgang imod at stoppe den udvikling.</i></p> <p><i>Måles ved DGI's statistik og sammenholdes med Vision 25-50-75.</i></p>	<p>42.000, heraf ca. 21.000 under 25 år</p>	<p>42.500, heraf ca. 21.250 under 25 år</p>	<p>44.000, heraf ca. 22.000 under 25 år</p>	<p>44.000, heraf ca. 22.000 under 25 år</p>

6.1 Kultur og fritidsområdet

<p>MÅL 3: De godkendte projekter ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter (19,5 mio. kr.) i perioden 2018-21 skal være gennemført ved byrådsperiodens afslutning. Måles ved, at projekterne er gennemført og budgetterne overholdt</p>			
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022			
<i>Budgetmålene foreslås videreført uændret.</i>			

*) Måles via DIF hver 4. år, kommuneundersøgelse på idrætsområdet

Budgetmål				
Kultur - Øge antallet af borgere, som bruger kommunens kulturinstitutioner og tilbud				
Begrundelse/uddybning				
<p>Randers Kommunes kulturinstitutioner er velbesøgte, og således nyder mange borgere allerede godt af de mange tilbud. Institutionerne har løbende fokus på, dels selvstændigt og dels samarbejde med partnere, at etablere kulturelle aktiviteter og arrangementer, som foregår "ude af huset". Der er et ønske om at øge diversiteten blandt de besøgende og skabe målrettet formidling til potentielle nye brugere.</p>				
Politisk(e) målsætning(er)				
<p>Flere skal modtage kommunens kulturelle tilbud, der bidrager til livslang læring og demokratisk dannelse.</p>				
Indikator	Vision 2022			
	Baseline 2017/2018	Delmål 2020	4-årigt måltal for 2022	Måltal for 2023
MÅL 4: Antallet af besøgende ved følgende kulturinstitutioner (Værket, Randers Bibliotek, Museum Østjylland, Randers Egnsteater, Randers Kunstmuseum samt Randers Kam-	Værket: 81.800 Biblioteket: 550.000 Museum Østjylland (Randers): 42.000 Randers Egnsteater: 21.600 Randers Kunstmuseum: 40.000	Værket: 83.000 Biblioteket: 555.000 Museum Østjylland (Randers): 44.000 Randers Egnsteater: 22.600 Randers Kunstmuseum: 41.000 Randers Kammerorkester: 22.000	Værket: 85.000 Biblioteket: 560.000 Museum Østjylland: 45.000 Randers Egnsteater: 23.600 Randers Kunstmuseum: 42.000 Randers Kammerorkester: 22.400	Som 2022

6.1 Kultur og fritidsområdet

merorkester) for- øges i forhold til baseline 2017/18.	Randers Kam- merorkester: 21.400			
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022				
<i>Budgetmålene foreslås videreført uændret.</i>				

3. Tal og forudsætninger

Afsnittet består af 3 underafsnit:

- Hovedtal på driften (afsnit 3.1)
- Ændringer over år (afsnit 3.2)
- Budgetforudsætninger (afsnit 3.3)

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til 2023 (i 2020-PL):

Kultur og fritid

Mio. kr. 2020-priser	Regnskab	Budget	Budget 2020-2023			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1 Aftaleenheder	69,9	69,6	69,9	68,9	68,3	68,1
1.2 Tilskud til selvejende institutioner	15,7	15,5	15,5	15,2	15,1	15,1
1.3 Fritid og idræt	75,6	77,8	77,8	77,8	77,8	77,1
1.4 Kultur	10,4	9,8	9,5	9,7	9,6	9,6
Driftsudgifter i alt	171,6	172,8	172,7	171,6	170,8	169,9

Faldet i udgifterne fra 2019 og frem skyldes væsentligst den gennemførte effektiviseringsbesparelse samt manglende prisfremskrivning. Det bemærkes dog, at der i forhold til 2019 er givet en ekstrabevilling til Randers Bibliotek på ca. 0,7 mio. kr. via lov- og cirkulæreprogrammet, idet biblioteket fra 2020 via en lovændring skal betale til DBC, Dansk Biblioteks Center, som hidtil har været statsfinansieret.

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser med udgangspunkt i 2019, ændringerne til budget 2020 og overslagssårene 2021-2023.

6.1 Kultur og fritidsområdet

Kultur og fritid

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	172,8	172,8	172,8	172,8
Ingen prisfremskrivning	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Stadsarkiv, fortsættelse af engangsbevilling	0,7	0,7	0,2	0,0
Eventsekretariatet, overført fra turismeområdet	0,1	0,1	0,1	0,1
Lov- og cirkulæreprogrammet.				
Bibliotek, Kommunernes overtagelse af DBC (Dansk Bibliotekscenter) (LC 2020 pkt.64)	0,7	0,7	0,7	0,7
Budget forlig 2020:				
Udbyhøj Lystbådehavn, underfinansiering	0,5	0,5	0,5	0,5
Randers Musikskole: reduktion af lønsum	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Randers Bibliotek: organisationsændringer/omlægning af arbejdsområder	-0,5	-1,0	-1,1	-1,1
Værket: Rammebesparelse	0,0	-0,2	-0,2	-0,2
Reduktion af tilskud til selvejende institutioner	0,0	-0,2	-0,3	-0,3
Sparet lokaletilskud sfa. Lukning	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Nedsættelse af tilskud til aftenskoler og Randersordningen	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Besparelser på kulturstøttemidler	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Rammebesparelser, ikke udmøntet	0,0	0,0	0,0	-0,7
PL og øvrige ændringer (tilbagerul budgetforlig)	0,3	0,1	0,1	0,1
I alt	172,7	171,6	170,8	169,9

Som nævnt ovenfor er der i budgetterne indarbejdet en årlig effektiviseringsbesparelse på 0,5 pct., der ved budgetvedtagelsen for 2020-23 stort set er udmøntet via konkrete besparelser og det er endvidere forudsat, at der ikke sker prisfremskrivning af budgetterne. Der foretages alene fremskrivning af løn og visse overførsler, som kan sidestilles med løn.

Der er efter vedtagelsen af budget 2019 overført midler til området til Randers Stadsarkiv, der hører under aftaleenheden Museum Østjylland, til oprydning af papirarkivalier. Overførslen er finansieret af DUT-midler vedr. databeskyttelsesforordningen.

3.3 Budgetforudsætninger

Tildelingsmodeller

Randersordningen 2019

Randersordningen er Randers Kommunes tilskudsordning til frivillige folkeoplysende foreninger under folkeoplysningsloven. Tilskudsordningen omfatter kursustilskud, medlemstilskud, gebyrordning og ekstra kommunalt lokaletilskud, herunder hallejetilskud.

6.1 Kultur og fritidsområdet

For at opnå tilskud efter Randersordningen skal foreningen være hjemmehørende i Randers Kommune. Foreningen skal samtidig være godkendt af folkeoplysningsudvalget som en frivillig folkeoplysende forening i henhold til reglerne i folkeoplysningsloven med tilhørende bekendtgørelse og vejledning, og der skal opkræves deltagerbetaling (kontingent).

Foreningen skal have en almennyttig og kontinuerlig aktivitet. Foreningen skal således have planlagte aktiviteter for børn og unge inden for foreningens formål mindst 20 gange årligt fordelt over mindst 5 måneder. Foreninger - udelukkende for medlemmer med handicaps - kan modtage tilskud, uanset at kravet om aktiviteter for børn og unge ikke aktuelt kan opfyldes.

Midlerne til Randersordningen for det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde fastsættes af byrådet efter forslag fra folkeoplysningsudvalget.

Midlerne opdeles i tre puljer:

1. Ekstra lokaletilskud, herunder hallejetilskud.
2. Kursus- og medlemstilskud
3. Udviklingsmidler

Ekstra lokaletilskud

En kommune kan opkræve gebyrer for benyttelsen af kommunale lokaler, hvis indtægten anvendes til forbedring af det lokaletilskud, som skal ydes efter folkeoplysningsloven. Randers Kommune opkræver gebyrer med henblik på at yde ekstra lokaletilskud

Udover hallejetilskud ydes tilskud til sportsskoler, udleje til kommunale institutioner og til hvervingsarrangementer. Foreninger, der har udgifter til egne eller lejede lokaler, får efter folkeoplysningsloven 65 pct. tilskud til de tilskudsberettigede lokaleudgifter. I Randers Kommune er tilskudsprocenten på 65 pct. hævet til 75 pct., bortset fra tilskuddet til energiudgifter, der er på 65 pct.

25-års-reglen:

Hvis en forening har medlemmer over 24 år (ledere, instruktører og bestyrelsesmedlemmer indgår ikke ved opgørelsen), foretages der efter folkeoplysningsloven en forholdsmæssig nedsættelse af lokaletilskuddet. I Randers Kommune er denne nedsættelse ophævet pr. 1. januar 2010 for foreninger, der tilrettelægger og gennemfører aktiviteter for børn og unge under 25 år.

Kurstilskud

Der ydes tilskud med 75 pct. af udgifterne til kurser i Danmark for nuværende og kommende ledere. Tilskud ydes til kursus- og opholdsudgifter. Til hver enkelt person kan der på et år højst ydes tilskud med 30.000 kr. Ud fra foregående års erfaringer afsættes der et beløb til kurstillskud af den samlede pulje til kursus- og medlemstilskud. Hvis beløbet ikke anvendes, overføres det til følgende års medlemstilskud. Hvis beløbet ikke er tilstrækkeligt, afholdes merudgifterne af de afsatte midler til medlemstilskud.

Lokal kursusvirksomhed:

Der afsættes et beløb svarende til 1/5 af det beløb, der er afsat til kurstillskud, til anvendelse til lokal kursusvirksomhed, foredrag og foreningsudvikling. Beløbet administreres af fritids- og kulturafdelingen.

De lokale kurser retter sig særligt mod de foreninger, der ikke via medlemskab af overliggende kreds- eller landsorganisationer har mulighed for at deltage i lederuddannelse og til tværgående kursusvirksomhed, der medvirker til fortsat udvikling af foreningerne. Eventuelle uforbrugte midler overføres til efterfølgende års medlemstilskud.

6.1 Kultur og fritidsområdet

Medlemstilskud

Restbeløbet efter fradrag af beløb til ekstra lokaletilskud, hallejetilskud, kursustilskud og udviklingsmidler anvendes til medlemstilskud. Tilskuddet gives til aktive medlemmer i aldersgruppen 0-24 år, som har været kontingentbetalende medlem af foreningen i mindst tre måneder.

Udviklingspulje

Der afsættes en udviklingspulje på 0,4 mio. kr. Puljen kan søges af alle godkendte frivillige folkeoplysende foreninger til initiativer og projekter, der skaber udvikling i foreningernes organisering, aktiviteter, faciliteter mv. Projekter med tværgående indhold og med integration af ikke allerede foreningsaktive personer prioriteres. Fordeling af tilskud foretages af folkeoplysningsudvalget.

Randersordningen revideres en gang årligt for det kommende år efter indstilling fra folkeoplysningsudvalget.

Tilskud til selvejende haller

Tilskudsordningen indeholder flere elementer:

1. Tilskud til ydelser på kommunalt godkendte lån anvendt til opførelse af hallen.
2. Fast tilskud, der består af 3 elementer: Et grundtilskud, et arealtilskud og et tilskud til de haller, der er forpligtede til at stille timer til rådighed for lokale skoler og institutioner.
3. Et variabelt tilskud, der afhænger af det antal timer, som udlejes til godkendte folkeoplysende foreninger.

Formålet med tilskudsmodellen er at sikre en generel tilskudsmodel, der er tilpasset de forskellige forhold uden, at der skal laves en lang række særaftaler. Modellen tilsigter at opfylde to formål: Budgetmæssig stabilitet gennem et forholdsvis stort fast tilskud, så hallerne forud for budgetåret kender hovedparten af indtægtsgrundlaget (og kommunen hovedparten af udgifterne). Og for hallerne et incitament til at sikre størst mulig udlejning ved at timetilskuddet, tillagt foreningernes egenbetaling, mindst dækker marginalomkostningerne ved at holde åbent.

Det forudsættes i tilskudsmodellen, at der udarbejdes en kontrakt mellem kommunen og den enkelte institution. I kontrakten specificeres foruden tilskudsmodellen en række nærmere betingelser for tilskudsydelsen, herunder f.eks. krav til regnskaber, nedbringelse af energiodgifter og udarbejdelse af vedligeholdelsesplaner.

Tilskudsaf tale for aftenskolerne i Randers Kommune

Kommunerne er efter folkeoplysningsloven forpligtet til at yde tilskud til aftenskoler, men den enkelte kommune fastlægger selv niveauet.

Der kan efter loven ikke ydes tilskud til undervisning mv., hvis formålet er agitation, behandling, underholdning, forkyndelse eller udbredelse af overtro. Der kan endvidere ikke ydes tilskud til undervisning inden for spil, idræt og sports- og konkurrencepræget virksomhed. Kommunen kan fravige disse begrænsninger og fastlægge nærmere retningslinjer for, hvad der ligger i disse begreber.

Tilskud til den folkeoplysende virksomhed sker på baggrund af tilskudsbrøker. Tilskudsbrøkerne kan efter loven højst være:

- 1/3 af udgifterne til lærer- og lederløn i den almene undervisning,
- 8/9 af udgifterne til lærer- og lederløn i handicapundervisningen
- 5/7 af udgifterne til lærer- og lederløn i instrumentalundervisning.

6.1 Kultur og fritidsområdet

Folkeoplysningsudvalget har fastsat en anvendelse af de maksimale tilskudssatser i Randers Kommune, bortset fra tilskud til handicapundervisningen, hvor tilskudsbrøken er fastsat til 7/9. Hvis ansøgningerne om tilskud overstiger budgettet, nedsættes tilskuddet forholdsmæssigt til alle ansøgere.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Nettodriftsudgift til fritidsområdet - regnskab 2018

Kr. pr. indbygger	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Lokaler til idræt og fritid (kommunal)	189 ¹⁾	364	393	406	169	294
Lokaler til idræt og fritid (selvejende og private)	72	219	168	172	423	92
Oplysningsforbund	117	56	72	28	40	77
Folkeoplysningsklubber	31 ²⁾	0 ³⁾	0	3	0 ⁴⁾	0 ⁵⁾
Aktivitetstilskud m.v.	106	34	92	61	81	101
Daghøjskoler	28	0	14	12	0	38
Ungdomsskoler	0 ⁶⁾	342 ⁷⁾	98	92	139	21
I alt	543	1.015	837	773	852	623

Noter

- 1) For Aarhus Kommunes vedkommende indgår lokaleudgifter til klub- og ungdomsskole-området ikke.
- 2) Aarhus Kommune kan ikke opgøre regnskabet særskilt for folkeoplysningsklubberne, da det er en del af det samlede klubområde
- 3) Odense Kommune kan ikke opgøre regnskabet særskilt for folkeoplysningsklubberne, da det er en del af det samlede klubområde.
- 4) Randers Kommune har ingen folkeoplysningsklubber.
- 5) København Kommune har ingen folkeoplysningsklubber.
- 6) Aarhus Kommune kan ikke opgøre regnskabet særskilt for ungdomsskolerne, da det er en del af det samlede klubområde
- 7) Odense Kommunes ungdomsskoleområde er reorganiseret af flere omgange, hvilket gør sammenligning med tidligere år vanskeligt.

Kilde: 6-by nøgletal 2019

Tabellen viser, at Randers ligger i den øvre ende med hensyn til udgifter til fritidsområdet. Den primære forklaring hertil er metoden for opgørelsen af udgifter til lokaler til idræt og fritid. De to kommuner hhv. Aarhus og København, der ligger lavest ligger lavt med udgiften hertil, og dermed i det samlede resultat. Randers Kommune ligger på niveau med Aalborg.

6.1 Kultur og fritidsområdet

Nettodriftsudgift til kulturel virksomhed - regnskab 2018

Kr. pr. indbygger	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Museer	113	242	105	141	121	57
Teatre	58	44	40	46	65	139
Landsdelsorkestre	70	193	137	31	50	0
Musikskoler	37	40	74	99	57	20
Andre kulturelle opgaver	295	459	338	428	247	311
I alt	574	978	695	746	540	528

Anmærkninger

Bygningsvedligeholdelse og lejeudgifter er indeholdt i nettodriftsudgiften. København giver et stort tilskud til Operaen, konteret under Teatre.

Kilde: 6-by nøgletal 2019

I forhold til udgifter til kulturel virksomhed ligger Randers næstlavest og på niveau med København og Aarhus, mens de øvrige 3 kommuner har væsentligt højere udgifter pr. indbygger.

Driftsudgifter og -indtægter til bibliotekerne - regnskab 2018

Kr. pr. indbygger	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Lønudgifter ¹⁾	286	255	274	246	285	203
Materialer og baser	56	47	52	46	61	57
-heraf						
Bøger m.v. ²⁾	32	22	25	27	33	34
Andre materialer ³⁾	8	7	10	6	11	5
Elektroniske ressourcer ⁴⁾	17	17	17	14	18	19
Administration mm. ⁵⁾	24	24	22	37	34	20
Øvrige udgifter ⁶⁾	38	21	24	22	31	30
Bruttodriftsudgift i alt	403	346	373	352	411	310
Bruttodriftsindtægt i alt	-74	-13	-16	-10	-33	-25
Nettodriftsudgift i alt	329	333	357	342	379	285
Nettodriftsudgift i alt pr. udlån	64	78	68	88	72	68

Anmærkninger

Driftsudgifter og -indtægter er eksklusive betjeningsoverenskomster og ejendomsudgifter, centralbibliotekets andel og fast ejendom.

Noter

- 1) Lønudgifter er inklusive udgifter på konto 06.45.51.
- 2) Bøger og serierpublicationer dvs. aviser, tidsskrifter og årbøger.
- 3) Andre materialer er musik, dvd, lydbøger mv.
- 4) Digitale ressourcer: Online ressourcer, e-bøger, brugeravgift for elektroniske databaser, øvrige digitale dokumenter mv.
- 5) Indeholder udgifter til administration, inventar, telefoni, øvrige personaleudgifter (ikke løn), katalogiseringsbidrag samt bidrag til Danbib, Bibnet og DDB.
- 6) Øvrige udgifter er: Kulturelle arrangementer, IT-udgifter og kørende materiel.

Kilde: 6-by nøgletal 2019

På biblioteksområdet ligger Randers udgiftsmæssigt højest på nettoudgiften pr. indbygger og tredje højest i udgiften pr. udlån. Årsagen hertil er blandt andet, at Randers er den mindste af

6.1 Kultur og fritidsområdet

de 6 kommuner. I forhold til netop biblioteksbøger kan mængden af anskaffelser ikke umiddelbart skæres ned i forhold til antal indbyggere, hvis der fortsat skal sikres bredt og tilgængeligt udvalg for bibliotekernes brugere.

4.2 Takster

Der henvises til den samlede takstoversigt i årsbudgettet på Randers Kommunes hjemmeside: <https://www.randers.dk/om-os/oekonomi/budget/>

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen samt budgetbeløbene for 2020:

Sundhed

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor servicerammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Vederlagsfri fysioterapi	20,9	0,0	20,9			
1.2 Rehabilitering	22,7	0,0	22,7			
1.3 Sundhedscenter	14,7	-3,4	11,3			
1.4 Sundhedsplejen	15,6	0,0	15,6			
1.5 Tandplejen	33,3	-0,3	33,1			
1.6 Andre sundhedsudgifter	5,2	0,0	5,2			
1.7 Aktivitetsbestemt medfinansiering				375,0	0,0	375,0
Driftsudgifter i alt	112,4	-3,7	108,7	375,0	0,0	375,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der på sundhedsområdet samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 108,7 mio. kr. i 2020.

Randers Sundhedscenter, der er beliggende på Thors Bakke, er samlende for indsatsen på sundhedsområdet.

Randers Sundhedscenter danner rammen for hovedområderne indenfor sundhedsfremme og forebyggelse, sundhedspleje, rehabilitering og tandplejen. Regionale og private sundhedsaktører herunder jordemodercenter, blodprøvetagning, donortapning, mammografi, praktiserende læger/speciallæger, psykologer, apotek mv. har også til huse i sundhedscentret.

Yderligere holder høre- og synssamarbejdet mellem Randers, Favrskov, Norddjurs og Syddjurs også til på Randers Sundhedscenter. Organisatorisk hører samarbejdet under sundhedsområdet, men økonomisk hører det under omsorgsområdet.

1.1. Vederlagsfri fysioterapi

Kommunerne betaler udgifterne til den vederlagsfri fysioterapi, som ordineres af de praktiserende læger, primært til handicappede, hvorfor kommunen ikke har væsentlig indflydelse på udgiftsniveauet.

1.2. Rehabilitering/genoptræning

Kommunerne har hovedansvaret for det meste af genoptræningen efter hospitalsbehandling, hvor hospitalerne sender genoptræningsplanerne til kommunen.

I Randers Kommune tilbydes borgerne "frit valg" blandt de kommunale leverandører. Dette betyder, at man som borger selv kan vælge, hvor genoptræningen skal foregå. Der er mulighed for genoptræning ved Rehabiliteringsenheden i Randers Sundhedscenter eller på træningsstederne på omsorgsområdet. På visse genoptræningsspecialer er genoptræningen specialiseret med henblik på at sikre den størst mulige faglige ekspertise. Fra 1. juli 2018 har borgeren endvidere kunnet vælge en godkendt privat leverandør, hvis ikke genoptræningsplanen har kunnet igangsættes inden for syv kalenderdage.

Endvidere er der iværksat en række rehabiliteringsprogrammer i forhold til personer med KOL, kræft, senhjerneskade, hjerteproblemer, diabetes og lænderyg.

1.3. Sundhedsfremme og forebyggelse

Bevillingen dækker en række forebyggende tiltag med henblik på at højne den generelle sundhedstilstand i Randers Kommune, herunder Randers Sundhedshøjskole.

1.4. Sundhedsplejen

Alle børnefamilier i Randers Kommune kan hente råd og vejledning hos sundhedsplejen. Sundhedsplejerskerne er særligt uddannede til at arbejde med sundhed hos familier med børn, såvel spædbørn som småbørn og skolebørn.

I forbindelse med fødsler omfatter sundhedsplejens tilbud et besøg i hjemmet under graviditeten samt et antal besøg efter fødslen. Sundhedsplejerskerne fungerer også som konsulenter for daginstitutionerne og tilbyder en række undersøgelser i forbindelse med skolegangen.

Ved budgetlægningen for 2014 blev projekt "Familieiværksættere" iværksat. Det er et undervisningstilbud med fødsels- og forældrekursus til førstegangsførelse. Formålet er gennem partearbejde at øge trivselen i familierne og reducere antallet af skilsmisser. Projektet er løbende forlænget ved senere budgetlægninger, og ved budgetlægningen for 2020 blev projektet forlænget 2021 ud.

Sundhedsplejen har siden 2014 været en del af et projekt for moderat og svært overvægtige børn. Tilbuddet, som blev forlænget til 2018, viser særdeles gode resultater og har på grund af den store efterspørgsel en ventetid på 6-7 måneder. Ved budgetforliget for 2020-23 er det besluttet at videreføre projektet varigt.

1.5. Tandplejen

Den kommunale tandpleje er en kombineret skoletandpleje og småbørnstandpleje, der sikrer at alle børn og unge fra 3-års alderen og til og med det 17. år tilbydes tandpleje og tandregulering efter behov. Herudover tager tandplejen sig af omsorgs- og specialtandpleje for ældre og handicappede, der ikke kan benytte de almindelige tandplejetilbud.

På byrådsmødet den 17. juni 2019 blev der vedtaget en ny struktur på tandplejens område (se beskrivelser af [den nye struktur her](#) eller se www.dagsordener.randers.dk og vælg "Byrådet" under udvalg og datoen 17.juni 2019)

I den nye struktur vil de hidtidige 10 tandklinikker blive samlet til 5 i perioden 2020-22, der vil have til huse på hhv. Thors Bakke, Korshøjskolen, Bjerregrav Skole, Nørrevangsskolen, samt Tirsdalens Skole. Samtidig bibeholdes klinikken på Østervangsskolen som tandklinik for særligt socialt udsatte.

Til dette er der givet en bevilling på 10,6 mio. kr. fordelt med 10,1 mio. i anlæg og udstyr samt en forundersøgelse på 0,5 mio. kr.

Anlægsinvesteringerne er forudsat afdraget over en længere årrække udover budgetperioden. Derfor er der i 2023 teknisk indregnet den forventede besparelse i årene 2024-2032 på 9 mio. kr.; ved de kommende budgetlægninger, vil disse blive fordelt på de følgende år.

1.6. Andre sundhedsudgifter

Ved kommuneaftalerne mellem Regeringen og KL for 2013, 2014 og 2015 blev der tilført kommunerne varige midler med henblik på styrkelse af det nære sundhedsvæsen og sikre bedre sammenhæng for patienter med behandlingsforløb på tværs af sektorerne. Beløbet anvendes blandt andet til at reducere antallet af uhensigtsmæssige genindlæggelser, forebyggelige indlæggelser, uhensigtsmæssige akutte korttidsindlæggelser og færdigbehandlede patienter, der optager en seng på sygehusene samt til delvis dækning af den opgaveglidning, der i disse år foregår mellem sygehusvæsenet og kommunerne.

Udenfor servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter på 375,0 mio. kr. udenfor servicerammen

1.7. Aktivitetsbestemt medfinansiering

Kommunerne er medfinansierende på sundhedsområdet, idet der skal betales aktivitetsbestemte bidrag, hver gang en borger i kommunen anvender en sundhedsydelse, hvad enten det er på sygehuset eller under sygesikringen (fx hos praktiserende læge/speciallæger mv.). Se yderligere herom i afsnit 3.2.

Udgifterne til den aktivitetsbestemte medfinansiering er budgetteret således i budget 2020:

Mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
1.7 Aktivitetsbestemt medfinansiering	375,0		375,0

Staten opkræver en betaling på baggrund af de borgere, der benytter sig af regionens sundhedstilbud. Kommunerne har ikke mulighed for at kontrollere på cpr-niveau. Det er tidligere aftalt mellem KL og Regeringen, at kommunerne skal have adgang hertil med henblik på blandt andet analyser af indsatser på sundhedsområdet, men som følge af udfordringer i forhold til persondataloven er dette endnu ikke gennemført.

Kommunerne kan dog på overordnet niveau løbende følge med i det overordnede forbrug af de enkelte ydelser via Sundhedsstyrelsens hjemmeside (e-sundhed).

Ved økonomiaftalen mellem regeringen og KL fastlægges et forventet niveau for den kommunale medfinansiering. På baggrund heraf skønner KL efterfølgende over den enkelte kommunes forventede udgifter i 2019. På baggrund af skønnet og regnskaberfaringer udarbejdes det lokale skøn for udgifterne.

Såfremt de kommunale bidrag til den aktivitetsbestemte medfinansiering region for region bliver større eller mindre end de forventede betalinger, reguleres beløbet året efter regionsvis mellem kommunerne efter bloktilskudsfordelingen.

Som følge af en statslig omlægning af systemer har det givet problemer for opkrævningen i forhold til aktiviteter, hvorfor opkrævningerne i 2019 og 2020 er fastfrosset.

2. Budgetmål i 2020 for Sundheds-, idræts- kulturudvalget på sundhedsområdet (godkendt på mødet den 23. maj 2019)

Budgetmål				
Andelen af rygere falder				
Begrundelse/udbygning				
Rygning er den risikofaktor, hvor forebyggelsesindsatser potentielt kan bidrage mest til at reducere sygdom og dødelighed. I gennemsnit dør en dagligryger mere end 10 år tidligere end en person, der aldrig har røget. Randers kommune har en rygerandel på 18 pct., hvor gennemsnittet i Region Midtjylland er 16 pct.				
Politisk(e) målsætning(er)				
Flere skal mestre eget liv				
Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
MÅL 1: Antal borgere i rygestoptilbud	160	200	300	300
MÅL 2: Andel rygere i Randers kommune	18%	*	16%	*
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022				
Budgetmålene foreslås videreført uændret				

* Andel rygere i kommunen opgøres i sundhedsprofilen for Region Midtjylland, som offentliggøres hver 4. år. Næste gang i 2022.

Budgetmål
Løft af den fysiske og mentale sundhed
Begrundelse/udbygning
Fysisk aktivitet og bevægelse er omdrejningspunkt, men også den mentale sundhed er i fokus gennem inddragelse af frivillighed, foreningsliv, arbejdsliv, samvær, glæden ved bevægelse og udgangspunkt i den enkeltes livssituation på kurserne. Den mentale sundhed påvirkes positivt gennem oplevelsen af at kunne forbedre de daglige sundhedsvaner. Indgangsvinklen til arbejdet i lokalområderne er 'supersætning' og partnerskaber med henblik på at øge den fysiske og mentale sundhed blandt borgerne. De borgere med mentale udfordringer, der har behov for en indsats i forhold til at mestre dagligdagen, tilbydes kurset "Lær at tackle angst og depression".
Politisk(e) målsætning(er)
Flere skal mestre eget liv

6.2 Sundhedsområdet

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
MÅL 3: Antal borgere, der deltagere i aktiviteter gennem Sundhedshøjskolens partnerskaber.	400	500	600	600
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022				
<i>Budgetmålet foreslås videreført uændret</i>				

Budgetmål

Kost/overvægt – Færre med usundt kostmønster og ingen stigning i antallet af svært overvægtige

Begrundelse/udbygning

Kosten spiller en stor rolle i befolkningens sundhedstilstand. Usund kost er blandt andet forbundet med en øget forekomst af type 2-diabetes, svær overvægt og kortere levealder. Der er stor social ulighed i kostvaner. Sammenlignet med hele Region Midtjylland er der en signifikant større andel med usundt kostmønster i Randers Kommune.

Politisk(e) målsætning(er)

Flere skal mestre eget liv

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
MÅL 4: Andelen af borgere med usundt kostmønster skal reduceres Målet for 2022 er 15 pct. med usundt kostmønster, svarende til andelen i hele Region Midtjylland, mod den nuværende andel i Randers Kommune på 17 pct. Måles når næste sundhedsprofil for Region Midtjylland offentliggøres i 2022.	17%	*	15%	*

6.2 Sundhedsområdet

<p>MÅL 5: Ingen stigning i andelen af svært overvægtige * Svær overvægt anses for at være en af de største udfordring for folkesundheden, mens moderat overvægt især er relevant i et forebyggelsesperspektiv. Et væggtab kan være en meget vanskelig opgave for den enkelte, ligesom et solidt og varigt væggtab tager lang tid at gennemføre. Det er vigtigt at forebygge, at moderat overvægtige ikke udvikler svær overvægt. Siden 2010 har der været en stigning i andelen af svært overvægtige i Randers Kommune. Målet for 2021 er, at stigningen i andelen af svært overvægtige standses og bibeholdes på 19 %. Måles når næste sundhedsprofil for Region Midtjylland offentliggøres i 2022.</p>	19%	*	19%	*
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022				
<i>Budgetmålet foreslås videreført uændret</i>				

* Der offentliggøres kun tal hver 4. år, hvilket sker i sundhedsprofilen for Region Midtjylland, som offentliggøres hver 4. år. Næste gang i 2022.

6.2 Sundhedsområdet

Budgetmål				
Social ulighed i sundhed skal nedbringes				
Begrundelse/uddybning				
<p><i>Rehabiliteringsenheden ønsker et øget fokus på ulighed i sundhed ved at øge antallet af særligt tilrettelagt indsatser for borgere med lav sundhedskompetence.</i></p> <p><i>Sundhedsplejen arbejder med at nedbringe den sociale ulighed i sundhed gennem en effektiv og rettidig indsats for de familier, som har de dårligste forudsætninger for at sikre deres børn en tryk og sund opvækst. Der er fokus på at øge antallet af indsatser overfor målgruppen.</i></p>				
Politisk(e) målsætning(er)				
Flere skal mestre eget liv				
Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
MÅL 6: Nye indsatser for kronikere (KOL, hjerte, Diabetes, ryg) med lav sundhedskompetence Der laves i dag 40 screeninger af sundhedskompetence-niveauet og målet ved udgangen af byråds-perioden er, at der er udviklet og implementeret 4 nye indsatser.	40	42	44	44
MÅL 7: Udvikling og implementering af indsatser for sårbare og udsatte gravide og små-børnsfamilier "Babyklubben" i Nordbyen og indsatsen for sårbare gravide er iværksat. Målet er at der ved udgangen af byrådsperioden er mindst 6 forskellige indsatser for	2	3	6	6

6.2 Sundhedsområdet

forskellige målgrupper.				
MÅL 8: "Fælles gravidteam for sårbare gravide", som blev etableret i 2016 er blevet godt forankret og iværksættes for alle gravide, hvor det er relevant. Der blev i 2017 afholdt ca. 20 netværksmøder og dette forventes ved udgangen af byrådsperioden øget til 100.	20	75	100	100
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022				
<i>Budgetmålene foreslås videreført uændret.</i>				

3. Tal og forudsætninger

Afsnittet består af 3 underafsnit:

- Hovedtal på driften (afsnit 3.1)
- Ændringer over år (afsnit 3.2)
- Budgetforudsætninger (afsnit 3.3)

3.1 Hovedtal på driften

Tabellen viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til 2023 (i 2020 PL):

Sundhed

Mio. kr. 2020-priser	Regnskab	Budget	Budget 2020-2023			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Indenfor servicerammen</i>						
1.1 Vederlagsfri fysioterapi	24,3	20,9	20,9	20,9	20,9	20,9
1.2 Rehabilitering	21,9	23,0	22,7	22,9	22,9	22,9
1.3 Sundhedscenter	13,5	14,8	11,3	11,2	11,1	11,0
1.4 Sundhedsplejen	15,5	15,6	15,6	15,5	14,0	14,0
1.5 Tandplejen	33,1	33,5	33,1	33,1	32,8	23,0
1.6 Andre sundhedsudgifter	5,9	4,9	5,2	5,3	5,2	5,2
Indenfor servicerammen i alt	114,1	112,6	108,7	108,9	106,8	97,0
<i>Udenfor servicerammen</i>						
1.7 Aktivitetsbestemt medfinansiering	362,1	373,6	375,0	376,7	378,4	380,5
Driftsudgifter i alt	476,3	486,2	483,7	485,6	485,2	477,5

6.2 Sundhedsområdet

Tabellen viser, at udgifterne fra 2019 til 2020 falder, hvilket dels skyldes effektiviseringsbesparelser på 0,5 pct., der i forbindelse med budgetvedtagelsen for 2020-23 stort set er udmøntet i konkrete besparelser og manglende prisfremskrivning.

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser med udgangspunkt i 2019, ændringerne til budget 2020 og overslagsårene 2021-2023.

Sundhed - servicerammen

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	112,6	112,6	112,6	112,6
Ingen prisfremskrivning i 2020	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Ny struktur i tandplejen, afdrag på lån (17.6.19)	-0,1	-0,1	-0,4	-1,0
Ny struktur i tandplejen, afdrag for perioden 2024-32 *)	0,0	0,0	0,0	-9,0
Budgetforlig 2020:				
Gratis psykologhjælp 20-25 årige skulle ophøre fra 2021 – men er ved budgetforliget forlænget i 2021	0,0	0,0	-0,5	-0,5
Indsats for overvægtige børn var planlagt at ophøre fra 2021, og der var i 2019 og 2020 afsat 100.000 kr. Ved budgetforliget er der sikret fremtidig finansiering af tilbuddet med 300.000 kr. pr. år.	0,2	0,2	0,2	0,2
Midlerne til kronikere omkring lungesatsning mv. (LC pkt. 68/2017) ophører fra 2020, men ved budgetforliget fra 2020 afsat 170.000 kr. årligt til KOL, 255.000 kr. årligt til børneastma og 128.000 kr. til rygestopmedicin, således at den reelle besparelse begrænses til ca. 100.000 kr.	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Nyt sundhedscenter i Havndal	0,0	0,3	0,5	0,5
<i>Effektiviseringskravet for 2020-23 blev reduceret ved budgetvedtagelsen og det resterende er udmøntet ved:</i>				
Sundhedsteamet (reduktion af rengøringsstandard, uddannelse mv.)	-0,1	-0,1	-0,2	-0,3
Rehabiliteringen (reduktion af lønsum)	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Sundhedsplejen (reduktion af uddannelse)	-0,0	-0,1	-0,1	-0,1
Budgetændringer fra tidligere år:				
Tjek Dit Helbred udgår	-3,1	-3,1	-3,1	-3,1
PL og øvrige ændringer	0,0	0,0	0,2	0,1
I alt *)	108,7	108,9	106,8	97,0

Note: *) Afdraget på 9 mio. kr. vil ikke ske i 2023, men i årene 2024-32 og er indskrevet for at vise, at der også vil ske en reduktion efter budgetoverslagsårene.

Som nævnt ovenfor er der i budgetterne indarbejdet en årlig effektiviseringsbesparelse på 0,5 pct., som dog ved budgetvedtagelsen blev reduceret for sundhedsområdet. Det bemærkes dog,

6.2 Sundhedsområdet

at der samtidig blev vedtaget at den planlagte prisfremskrivning af en række arter med undtagelse af løn, ikke bliver prisfremskrevet fra 2021, som det ellers var vedtaget i forbindelse med budget 2019-22.

3.3 Budgetforudsætninger

Lovgrundlag

Lovgrundlag på Medfinansieringsområdet	Sundhedsloven, herunder særligt §§ 13 og 14 omkring finansiering. Endvidere findes bestemmelser i Lov om regionernes finansiering med tilhørende bekendtgørelser mv.
Lovgrundlag på tandpleje- og sundhedsplejeområdet	Sundhedsloven: Forebyggelse og sundhedsfremme: Kapitel 35, §119 Sundhedspleje: Kapitel 36, §§ 120-126 Tandpleje: kapitel 37, §§ 127-137. Genoptræning og Vederlagsfri fysioterapi: kapitel 39, §140 og kap. 39a, §140a-b Finansiering af sundhedsydelser: kapitel 77, §§247-251a

Budgettet baserer sig på en fremskrivning af tidligere budgetter tilrettet med byrådets tillægsbevillinger med undtagelse af medfinansieringsområdet.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Udgifter pr. indbygger på medfinansieringsområdet - regnskab 2018

Kr. pr. Indbygger	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Somatik	2.425	3.318	2.824	3.721	3.099	2.620
Stationær psykiatrisk behandling	56	58	39	78	41	66
Ambulant psykiatrisk behandling	134	126	125	183	125	185
Sygesikring	264	278	256	280	288	283
Samlede udgifter på medfinansieringsområdet	2.879	3.779	3.243	4.261	3.553	3.155

Kilde: 6-by nøgletal 2019, tabel 44

Tabellen viser, at der er stor variation i udgifterne til den aktivitetsbestemte medfinansiering på sundhedsområdet. Årsagen hertil er i væsentlig grad befolkningssammensætningen i de 6 kommuner, men også forskelle i strukturer i de forskellige regioners sygehusvæsen.

Udgifter til sundhedsfremme og forebyggelse - regnskab 2018

Kr. pr. indbygger	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Sundhedsfremme og forebyggelse	190	156	144	293	200	288

Kilde: 6-by nøgletal 2019, tabel 46

I forhold til udgifter til sundhedsfremme og forebyggelse ligger Randers i "midterfeltet"; den enkeltudgift, der vejer tungest er udgiften til projektet "Tjek dit helbred".

6.2 Sundhedsområdet

Udgifter til færdigbehandlede patienter - regnskab 2018

Kr. pr. indbygger	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Færdigbehandlede somatiske patienter	6	-7 ¹⁾	1	15	-2 ²⁾	15
Færdigbehandlede psykiatriske patienter	24	0	3	2	9	26
Udgifter til hospice	30	26	25	39	10	12

Note

1) Efterregulering af regninger fra tidligere år samt periodisering af regningerne

2) Har få færdigbehandlede somatiske patienter pga. takster og puljefordeling giver det en mindre indtægt i 2018..

Kilde: 6-by nøgletal 2019, tabel 47

Randers Kommune ligger relativt lavt i udgifterne på dette område – det bemærkes dog i forhold til udgiften til hospice, at Randers har det eneste kommunale hospice i landet, og at udgiften til Hospice Randers ikke indgår her, men under omsorgsområdet.

4.2 Takster

	Takst for 2019	Takst for 2020
Omsorgstandpleje: forpligter kommunerne til at tilbyde forebyggende og behandlende tandpleje til personer, der på grund af nedsat førlighed eller vidtgående fysisk eller psykisk handicap kun vanskeligt kan udnytte de almindelige tandplejetilbud. Egenbetalingen udgør	535	540
Specialtandpleje: for udviklingshæmmede og sindslidende. Egenbetaling udgør	1.975	2.010

Taksterne reguleres iht. Bekendtgørelse nr. 179 af 28. februar 2012, § 29, én gang årligt i oktober på grundlag af satsreguleringssatsen.

4.3 Oversigt over aftaleenheder

Sundhedsplejen

Selvstændige klinikker:		
Asferg skole	Østergade 2, Asferg	8990 Fårup
Assentoftskolen	Skolevej 14, Assentoft	8960 Randers SØ
Bjerregrav skole	O. Fussingvej 7, Øster Bjerregrav	8920 Randers NV
Blicherskolen	Haldvej 6	8981 Spentrup
Fårup skole	Skolebakken 5	8990 Fårup
Grønhøjsskole	Nørreled, Øster Tørslev	8983 Gjerlev J
Hobrovejens skole	Gethersvej 36	8900 Randers
Hornbæk skole	H. C. Andersensvej 1	8920 Randers NV
Korshøjsskolen	Skolevænget 1 a, Harridslev	8930 Randers NØ
Kristrup skole	Skolegade 4	8960 Randers SØ
Langå skole	Gydevej 3	8870 Langå
Munkholmskolen	Bymarksvej 18, Stevnstrup	8870 Langå
Nørrevangsskolen	Glentevej 15	8930 Randers NØ
Rismølleskolen	Rismøllegade 15	8930 Randers NØ
Søndermarksskolen	Skanderborggade 65	8940 Randers SV
Tirsdalens skole	R. Hougårdsvej 50	8960 Randers SØ
Vestervangsskolen	Nålemagervej 120	8920 Randers NV
Østervangsskolen	Dronningborg Boulevard 33	8930 Randers NØ
Klinikfællesskab med psykologer, tandlæger mv.		
Havndal skole	Søringen 3	8970 Havndal
Firkløver skolen	Borup Byvej 14	8920 Randers NV
Oust Mølleskolen	Oust Møllevej 25	8920 Randers NV
Vesterbakkeskolen	Blommevej 50	8930 Randers NØ
Ungdomsskolen	Klostervej 40	8930 Randers NØ
Privatskoler:		
Randers Realskole	Fabers Alle 3	8900 Randers C
La Courskolen	Jyllandsgade 24	8900 Randers C
Møllerup Friskole	Almisbakken 19	8930 Randers NØ
Den Kristne Friskole	Moseskellet 2-8	8920 Randers
Randers Lilleskole	Tøjhusavevej 28	8900 Randers
Forberedelsesskolen	Hobrovej 26 A	8900 Randers
Fussing Ø Egnens Skole	Byvejen 8	8920 Randers
Romalt Friskole	Romalt Boulevard 34	8960 Randers

Tandplejen

Centralklinikken inkl. tandregulering	Randers Sundhedscenter, Biografgaden 3	8900 Randers C
Nørrevangsskolens tandklinik	Glentevej 15	8930 Randers NØ
Østervangsskolens tandklinik	Dronningborg Boulevard 33	8930 Randers NØ
Tirsdalens tandklinik	R. Hougårdsvej 50	8960 Randers SØ
Søndermarksskolens tandklinik	Skanderborggade 65	8940 Randers SV
Blicherskolens tandklinik	Haldvej 6	8981 Spentrup
Bjerregravskolens tandklinik	O. Fussingvej 7, Øster Bjerregrav	8920 Randers NV
Assentoftskolens tandklinik	Skolevej 20, Assentoft	8960 Randers SØ
Korshøjsskolens tandklinik	Skolevænget 1 a, Harridslev	8930 Randers NØ
Langå skoles tandklinik	Gydevej 3	8870 Langå
Havndal skoles tandklinik	Skolevej 3	8970 Havndal

6.2 Sundhedsområdet

4.4. Yderligere oplysninger

Sundhed *)	2017	2018
Udskrivninger fra hospitaler af borgere fra Randers	19.540	227.206
Antal ambulante besøg og ydelser, borgere fra Randers	222.248	-
Sengedage, borgere fra Randers	63.169	-
Antal genoptræningsplaner	3.438	

*) Grundet omlægning af takstsystemet kan der fra 2018 ikke skelnes mellem ambulante og stationære somatik

Psykiatri	2017	2018
- antal sygehusudskrivninger	622	620
- antal sengedage	18.687	20.250
- antal besøg	24.780	22.146

Kilde: E-sundhed

Sundhedsplejen	2017	2018
Antal fødte	1.013	951

Kilde: Danmarks Statistik

Tandplejen

Antal i Tandplejen, uge 15, 2019

	Offentligt	Hos private	I alt
- antal 0-14 årige	16.446	0	16.446
- antal 15 årige	1.202	0	1.202
- antal 16-17 årige	2.310	114	2.424
- specialtandpleje (handicappede)	362	0	362
- omsorgstænderpleje (ældre)	284	0	284
- I alt	20.604	114	20.718
De tilsvarende tal for 2018	20.782	126	20.908

Antal 15-årige, der har været eller er i behandling med Tandretning	286		
---	-----	--	--

7. Omsorgsudvalget

Drift

Bevillingsområder:

7.2 Omsorgsområdet

7.2 Omsorgsområdet

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2020:

Omsorg

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Pleje, omsorg, genoptræning mv.	981,9	-119,9	862,0			
1.2 Hjælpe midler og rådgivning	72,8	-7,5	65,2			
1.3 Plejevederlag	4,4	0,0	4,4			
1.4 Ældreboliger				44,7	-80,1	-35,4
Driftsudgifter i alt	1.059,1	-127,5	931,6	44,7	-80,1	-35,4

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med nettoudgifter for knap 932 mio. kr., fordelt med udgifter på godt 1.059 mio. kr. og indtægter på knap 128 mio. kr

1.1. Pleje og omsorg samt genoptræning og vedligeholdelsestræning

Området er budgetmæssigt opdelt i følgende delområder:

Mio. kr. 2020-priser	Udgift	Indtægt	Netto
Pleje og omsorg	947,0	-117,8	829,2
Genoptræning og vedligeholdelsestræning	35,0	-2,2	32,8
I alt	981,9	-119,9	862,0

Pleje og omsorg er det største udgiftsområde og omfatter de fleste servicetilbud, der gives på omsorgsområdet. Det er f.eks. praktisk/personlig hjælp og sygepleje til borgere i eget hjem, tilbud på plejecentrene lige fra pleje til cafeer og mad fra Madservice Kronjylland. Hertil kommer to selvejende ældrecentre (Randers Kloster og Solbakken), som drives efter overenskomst med kommunen. Endvidere er der i august 2019 åbnet et friplejehjem i Randers.

Genoptræning og vedligeholdelsestræning budgetteres særskilt og omfatter primært de kommunale aktivitetscentre, der er på kommunens plejecentre samt de tilskud, der gives til aktivitetsudvalg, pensionistforeninger mv.

På området sker der fortsat i disse år en opgaveglidning og –flytning fra regionen (sygehusvæsenet) til de kommunale tilbud, blandt andet i forbindelse med lukning af senge på sygehusafdelinger og hurtigere udskrivning af patienter.

Trykshotellet blev åbnet i 2011 med henblik på at tage imod de hurtigere udskrivinger og for at begrænse sygehusindlæggelser, primært de forebyggelige indlæggelser og genindlæggelser.

Der arbejdes desuden løbende med den tidligere udskrivning og på at undgå indlæggelser i det hele taget, blandt andet via sundhedsstrategisk ledelse, der er et samarbejde mellem regionshospitalet Randers og kommunerne i Randers-klyngen (Randers, Favrskov, Syddjurs og Norddjurs).

7.2 Omsorgsområdet

Med henblik på at styrke de kommunale medarbejdere i forbindelse med opgaveglidning mv. gennemføres der løbende efteruddannelse for omsorgsområdets personale.

Der er i de senere år tilført omsorgs-/ældreområdet en række midler i forbindelse med finanslove, aftaler om den kommunale økonomi mv.

I forbindelse med udarbejdelse af en budgetanalyse i 2018 på omsorgsområdet (se [link - https://www.randers.dk/media/9847/budgetanalyse-omsorgsomraadet-2018.pdf](https://www.randers.dk/media/9847/budgetanalyse-omsorgsomraadet-2018.pdf)), er der lavet en oversigt over disse ekstra bevillinger.

Siden 2013 er der givet nedenstående beløb; nogle er efterfølgende overført til bloktilskuddet, mens der for en række andre bevillinger løbende aflægges regnskab. Fra 2020 vil værdighedsmidlerne overgå til bloktilskuddet.

Indeholdt i budget 2020	Mio. kr.
Diverse sundhedspuljer, aftalt i forbindelse med økonomiaftalerne mellem Regeringen og KL 2013-15	8,3
Ældremilliard – (finanslov 2014, overgået til bloktilskuddet fra 2018)	17,1
Ældre medicinske patient (finanslov 2016)	2,9
Læger på plejehjem	0,3
Klippekort – henholdsvis i frit valgsområdet (fra 2015) og på centre (fra 2017)	9,3
Midler til indsatser i forhold til pårørende og en værdig død (finanslov 2018)	2,0
Værdighedsmidler/-milliard (finanslov 2016) – overført til bloktilskuddet fra 2020	18,6
Midler til bekæmpelse af ensomhed (fra 2019)	1,7
Midler- ikke er indeholdt i budgettallene - finansieret via tilskud fra staten	
Bedre bemanning i hjemmeplejen (finanslov 2018)	8,8
I alt	69,3

En del af disse midler er nu indarbejdet i fordelingsmodellen på omsorgsområdet.

1.2. Hjælpemidler og Rådgivning (Hjælpemiddeldepotet)

Hjælpemiddelhuset Kronjylland har kontakt med mere end 10.500 af kommunens borgere. De direkte udgifter til hjælpemidler konteres under denne udgiftspost, ligesom udgifter til kommunikation (syns, tale- og høreområdet) og udgifter vedr. bevilling af handicapbiler.

Siden 2010 har Randers Kommune løbende hjemtaget en række opgaver på høre- og synsområdet. I perioden er Hørecenter Midt blevet oprettet, og der er indgået en samarbejdsaftale med Optikerhøjskolen, der er placeret i Randers. Det er sket i samarbejde med Norddjurs, Syddjurs og Favrskov kommuner. Samarbejdet benævnes nu Kommunikationssamarbejdet Midt; for en nærmere redegørelse henvises til møde i Sundheds- og omsorgsudvalget den 20. november 2019, hvor samarbejdsaftalen for 2020 er godkendt.

Randers Kommune er driftsherre i såvel høre- som synssamarbejdet. Udgifterne til samarbejdet fordeles efter kommunernes andel af det samlede indbyggertal. Organisatorisk hører høre- og synssamarbejdet under sundhedsområdet, men konteres under omsorgsområdet.

1.3. Plejevederlag

Der kan bevilges plejevederlag til pårørende, hvis en nær slægtning eller ven er alvorligt syg/døende, og plejen kan ydes i eget hjem. Man har ret til orlov fra sit arbejde, når man modtager plejevederlag.

Udenfor servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 44,7 mio. kr. og indtægter for 80,1 mio. kr. – i alt nettoindtægter på 35,4 mio. kr.

1.4. Ældreboliger

Kommunen står som udlejer af en del pleje- og ældreboliger. I driftsregnskabet er der en nettoindtægt på 35,4 mio. kr. hvilket ikke er udtryk for et samlet overskud af ældreboligerne, idet finansieringsomkostningerne betales via Økonomiudvalgets konti.

Der er indgået en administrationsaftale med Lejerbo i forhold til de kommunale ældreboliger.

2. Budgetmål i 2020 for Omsorgsudvalget.

Omsorgsudvalget godkendte i mødet den 23. maj 2019 følgende budgetmål:

Budgetmål				
Flere ældre borgere kan mestre eget liv				
Begrundelse/uddybning				
Vi vil fremme borgerens mulighed for aktiv deltagelse i eget hverdagsliv. Det giver livskvalitet og frihed for den enkelte borger				
Politisk(e) målsætning(er)				
Flere skal mestre eget liv				
Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
MÅL 1: Andel borgere, der modtager mindre/ingen hjælp tre måneder efter endt tværfagligt forløb.	Intet udgangspunkt	35%	45%	45%
MÅL 2: Andel borgere, der efter egen vurdering har forbedret helbreds niveau efter endt tværfagligt forløb.	Intet udgangspunkt	45%	65%	65%
MÅL 3: Andel syge-plejetimer fra syge-plejegruppen, der leveres i sundheds-klinik Måles ved at projekterne er gennemført og budgetterne overholdt.	12%	21%	25%	25%
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022				

7.2 Omsorgsområdet

Budgetmålene foreslås videreført uændret

Budgetmål

Sikre at Randers Kommune fortsat kan rekruttere elever til social og sundhedsassistenter og- hjælperuddannelserne

Begrundelse/udddybning

På nationalt plan er der store udfordringer med rekruttering af SOSU-assistenter til området og optag på SOSU-hjælper uddannelsen. Randers Kommune vil sikre et fortsat optag, således vi er sikret faglig kompetente medarbejdere i fremtiden.

Målet er, at der kan rekrutteres det nødvendige antal elever ved hvert elevoptag, hvilket blandt andet vil ske gennem vedtaget rekrutteringsstrategi.

Politisk(e) målsætning(er)

Sådan arbejder vi med det – fagligt og økonomisk

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
MÅL 4: Hvert år ansættes SOSU-assistentelever svarende til dimensioneringsaftalen.	100%	100%	100%	100%
MÅL 5: Hvert år ansættes SOSU-hjælperelever svarende til dimensioneringsaftalen.	100%	100%	100%	100%

Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022

Budgetmålene foreslås videreført uændret

Budgetmål

Fastholde og sikre trivsel blandt medarbejdere på omsorgsområdet

Begrundelse/udddybning

Trivsel er vigtigt for medarbejdernes arbejdsglæde og fastholdelse af medarbejdere og kompetencer.

Politisk(e) målsætning(er)

Sådan arbejder vi med det – fagligt og økonomisk

7.2 Omsorgsområdet

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
MÅL 6: Sygefravær i arbejdsdage, gennemsnit pr. medarbejder pr. år skal falde.	10,1 dage	9,3 dage	9,3 dage	9,3 dage
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022				
<i>Budgetmålene foreslås videreført uændret; det bemærkes, at fraværet i løbet af 2018 og starten af 2019 er steget, men målet fastholdes for 2020.</i>				

3. Tal og forudsætninger

Afsnittet består af 3 underafsnit:

- Hovedtal på driften (afsnit 3.1)
- Ændringer over år (afsnit 3.2)
- Budgetforudsætninger (afsnit 3.3)

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til 2023 (i 2020 PL):

Omsorg

Mio. kr. 2020-priser	Regnskab	Budget	Budget 2020-2023			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1 Pleje, omsorg, genoptræning mv.	804,9	821,8	862,0	857,6	858,9	853,8
1.2 Hjælpe midler og rådgivning	70,3	65,2	65,2	65,2	65,2	65,2
1.3 Plejevederlag	3,8	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Indenfor servicerammen i alt	879,0	891,4	931,6	927,2	928,5	923,4
1.4 Ældreboliger	-29,0	-37,0	-35,4	-35,4	-35,4	-35,4
Omsorg total	850,0	854,3	896,2	891,8	893,1	888,0

Udviklingen over årene viser en stigende udgift fra 2019 til 2020, som skyldes at værdighedsmidlerne, der de seneste 4 år har været finansieret af statsmidler er overført til bloktilskuddet med 18,6 mio. kr., demografireguleringer fra 2019-20 på 8,7 mio. jf. nedenfor samt en række bevillinger, der skal dække, at der har været et pres på omsorgsområdets økonomi.

I modsat retning trækker kravene om effektiviseringsbesparelser og manglende prisfremskrivning.

I forhold til demografireguleringerne betyder budgetaftalen, at omsorgsområdet får tilført et løft på 8,7 mio. kr. fra 2019 til 2020. Dette beløb er noget lavere end forventet, idet der fra 2019 er sket en efterregulering i demografien på 6,2 mio. kr., idet antallet af ældre borgere pr. 1. januar

7.2 Omsorgsområdet

2019 ikke var steget så meget som forventet i befolkningsprognosen.

De beregnede demografireguleringer i overslagsårene er indtil videre placeret i en central pulje under Økonomiudvalget og vil blive udmøntet i forbindelse med de kommende års budgetlægnings.

Nedenstående tabel viser de forventede bevillinger til omsorgsområdet, såfremt de reserverede demografibeløb i overslagsårene indregnes:

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Budget 2020-23	931,6	927,2	928,5	923,4
Demografi (reservebeløb under økonomiudvalget)		17,7	42,8	67,3
Budget 2020-23 inkl. demografi	931,6	944,9	971,2	990,7

Når de reserverede demografibeløb indregnes vil der således være et stigende budgetbeløb fra 931,6 mio. kr. i 2020 til 990,7 mio. kr. i 2023.

De angivne demografibeløb er foreløbige skøn, idet beregningerne hvert år vil blive opdateret ud fra kommunens seneste befolkningsprognose. I afsnit 3.3.2. nedenfor gives en nærmere beskrivelse af demografireguleringen på omsorgsområdet.

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser med udgangspunkt i 2019, ændringerne til budget 2020 og overslagsårene 2021-2023.

Omsorg - servicerammen

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	891,4	891,4	891,4	891,4
Ingen prisfremskrivning i 2020	-3,1	-3,1	-3,1	-3,1
Skævdeling af løn	2,0	2,0	2,0	2,0
Budgetforlig 2020:				
Budgetforlig - se specifikation herunder	22,3	20,6	21,1	20,5
Lovændringer:				
Værdighedsmidler overgår til bloktilskud	18,6	18,6	18,6	18,6
LC pkt. 37, stop for egenbetaling akutpladser	0,6	0,6	0,6	0,6
Overtagelse af det fulde ansættelsesansvar for sosu-elever	2,5	4,1	6,8	6,8
Opstartstilskud, praktikvejledning	0,5	0,5		
Ensomhedsmidler	1,8	1,8	1,8	1,8
Budgetændringer fra tidligere år:				
Oprindeligt effektiviseringskrav	-4,6	-9,2	-13,8	-18,4
LC pkt. 76, demenshandleplan ophører	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4

7.2 Omsorgsområdet

LC pkt. 28 (2017) Fasttilknyttede læger på centrene	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Palliativ indsats - merudgifter i 2020	0,2	0,0	0,0	0,0
Afdrag lån 5,1 mio. kr. til velfærdsteknologi til Huset Nyvang (BY 17.5.16) i perioden 2019-21 tilbageføres fra 2022	0,0	0,0	1,8	1,8
PL og øvrige ændringer	0,2	0,7	2,1	2,2
I alt	931,6	927,2	928,5	923,4

Note: Demografireguleringer på omsorgsområdet i overslagsårene 2021-23 er ikke indregnet i tabellen, jf. bemærkningerne ovenfor.

I tabel 3.2 herover ses ændringerne i perioden 2020-23 i forhold til budgettet for 2019.

De væsentligste ændringer er som ovenfor nævnt, at værdighedsmidlerne er overført til bloktilskuddet og derfor øger udgifterne, hvor der tidligere var statstilskud, således at nettoudgiften fra 2016-19 har været 0.

Effektiviseringskravene på 0,5 % pr. år samt den manglende prisfremskrivning reducerer i bevilningerne; i modsat retning trækker, at der ved overenskomstindgåelsen i 2018 for årene 2018-20 blev aftalt at der på SOSU-området skete en større regulering af lønnen til visse personalegrupper end de øvrige på det kommunale arbejdsmarked.

I budgetforslaget var indarbejdet forslag til udmøntning af den årlige effektiviseringsbesparelse på 4,6 mio. kr. i 2020 stigende til 18,4 mio. kr. i 2023. På omsorgsområdet var der endvidere i budgetforslaget indarbejdet forslag, der skulle dække en vedtaget reduktion i demografitildelingerne med henblik på at tilpasse serviceniveauet til niveauet for budgettet, den økonomiske virkning af det nyoprettede friplejehjem og i 2020-22 forslag til dækning af underskud fra 2018.

En række af disse forslag til reduktioner blev "tilbagekøbt" ved budgetforliget for 2020-23, således at følgende forslag ikke gennemføres:

Budgetforlig samt demografi – specifikation

Mio. kr. 2020-priser	2020	2021	2022	2023
Reduktion, 2. hjælpertimer	1,0	1,0	1,0	1,0
Reduktion, døgnoptræning	0,2	0,2	0,2	0,2
Fastholde lukning af aflastningspladser	1,4	2,7	2,7	2,7
Reduktion, Hospice	0,3	0,3	0,3	0,3
Reduktion, klippekort - bibeholdes i 2020	4,0			
Reduktion af rengøringshjælp (fra som udgangspunkt hver 2. til hver 3. uge)	2,6	2,6	2,6	2,6
Reduktion, Trykhotellet	0,5	0,5	0,5	0,5
Reduktion, Træningshøjskolen	0,1	0,1	0,1	0,1
Øvrige ændringer				
Demografi	8,7	8,7	8,7	8,7
Demenshandleplan fastholdes	0,4	0,4	0,4	0,4
Hotelhåndtag - forsøg på 1 center	0,2			
Nyt plejecenter ved Dronningborghallen og lukning af 2 centre (Kristrup og Dronningborg)	2,9	4,3	5,1	5,1

7.2 Omsorgsområdet

Budget til sundhedscenter Havndal flyttes til sundhedsområdet		-0,2	-0,5	-0,5
Andel af effektiviseringskrav flyttes fra økonomiudvalgets område til omsorg			-0,1	-0,6
I alt	22,3	20,6	21,1	20,5

Dette betyder samtidig, at følgende besparelser gennemføres:

Mio. kr. 2020-priser	2020	2021	2022	2023
Reduktion, klippekort	0,0	-5,0	-5,0	-5,0
Forøgelse af prisen på mad med 1 kr. for hjemmeboende og 70 kr. på centre	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Rehabilitering – støttestrømper og medicin-håndtering	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
Besparelse vedr. virtuel hjemmepleje, kontraktsum	-1,0	-2,0	-2,0	-2,0
Besparelse i leveret tid via virtuel hjemmepleje, herunder at tilbuddet gøres obligatorisk, hvis muligt	-0,5	-1,0	-1,0	-1,0
Nedlæggelse af natcentret	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Salg af pladser på Terneparken	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Reduktion af puljebeløb	0,0	-1,0	-1,0	-1,0
Rammebesparelse, der endnu ikke er udmøntet	0,0	-1,9	-4,0	-7,6

Hertil kommer, at der ikke som oprindeligt indarbejdet i budgettet fra 2021 prisreguleres på en række driftsarter, excl. løn.

Ældreboliger - udenfor servicerammen

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	-37,0	-37,0	-37,0	-37,0
Budgetforlig 2019 - finansiering af gæld By-parken Langå - huslejetab	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Tilpasning af huslejeindtægterne	2,7	2,7	2,7	2,7
I alt	-35,4	-35,4	-35,4	-35,4

3.3 Budgetforudsætninger

3.3.1 Tildelingsmodel

Fordelingsmodel på omsorgsområdet

Fordelingen af omsorgsområdets budget 2020 er godkendt af Omsorgsudvalget i mødet den 12. december 2019.

Når budgettet er vedtaget, er der efter de gældende budgetprincipper givet en samlet bevilling til omsorgsområdet (foregående års budget prisfremskrevet og reguleret med de økonomiske konsekvenser af de politisk vedtagne ændringer, herunder demografi og besparelser).

7.2 Omsorgsområdet

I 2020 er der i alt netto 848,9 mio. kr. til rådighed for omsorgsområdet. Beløbet fordeles således:

Madservice Kronjylland, netto	9.000.000
Randers Kloster, netto	24.561.000
Solbakken, netto	15.353.000
Afsat til borgerteams	16.600.000
Betaling til/fra andre kommuner, netto	0
Afregning, Randers Friplejehjem	8.610.000
Elever (SOSU og Ernæring)	33.900.000
Dagcenterkørsel, tilskud og kørsel, tilskud til foreninger og tilskud til hushjælp	12.005.000
Administrative udgifter, herunder fællestillidsrepræsentanter, konsulenter, ½ sygeplejeske (Perron 4), EDB, kommunikation, uddannelse og tilsyn	9.130.000
Afsat til velfærdsteknologi, herunder Viewcare	5.500.000
Afsat til uforudsete udgifter/ombygning af boliger/huslejetab/erstatningslokaler for Dragonparken og Gudenåcentret (Nellemannbygningen)	10.678.000
Indtægter fra sundhed vedr. genoptræningspladser på Svaleparken	-1.575.000
Tilskud til støtteforeningen for Hospice Randers, frivilligkonsulent samt musikterapeut	330.000
Aktiviteter finansieret af ældre- og værdighedsmilliard; øvrige midler overført til fordelingsmodellen.	8.306.700
Områderne	
- indgår i den tildelte lønsum	
Udgifter til kørsel	13.000.000
Udgifter til indkøb af fødevarer mv.	16.598.300
Indtægter fra servicepakker, cafeer mv.	-36.885.000
Øvrige driftsudgifter	21.000.000
Lønudgifter til fordeling på områdecentre	647.633.300
- indgår ikke i den tildelte lønsum	
Midler afsat til klippekort (frit valg og på centre)	9.000.000
Midler afsat til den ældre medicinske patient, plejehjemslæger	3.237.500
Afsat til senere fordeling	6.000.000
Afsat til dækning af underskud, tidligere år	2.700.000
Afsat til nat på frit valgs området (natcenter)	11.173.500
Afsat til genåbning af aflastningspladser	3.000.000
I alt	848.856.300

7.2 Omsorgsområdet

Det samlede budget til områderne i 2020 udgør netto 661,3 mio. kr., hvoraf budgettet til driftsudgifter udover løn samlet udgør 13,7 mio. kr.

I det følgende beskrives de delmodeller, som budgetfordelingen indeholder:

	Afsat til	Tildelingsprincip (2020-beløb)
Delmodel 1: Ledelse og administration samt tekniske service-medarbejdere	Områdeledere, distrikts- og centerledere, ernæringsledere, sygeplejeledere, trænings- og aktivitetsledere, administrative ledere, administrativt personale samt tekniske servicemedarbejdere	Modellen tildeler hvert område en lønsum svarende til det antal ledere, der er i organisationsmodellen, godkendt af Byrådet den 2. maj 2011. Der tildeles 9.471.600 kr. efter lønsum til øvrige administrative stillinger, herunder til tre administrative ledere. Endvidere tildeles områderne ressourcer til tekniske servicemedarbejdere i henhold til driftsaftaler omkring ældreboliger.
Delmodel 2: Boliger	Basisedarbejdere hele døgnet i alle boligtyper - inklusiv sygepleje og inklusiv særydelser	Pr. bolig tildeles (note 1): Ældreboliger med kald: 166.276 kr. Plejeboliger og aflastningsboliger: 332.552 kr. Demensboliger: 395.733 kr.
Delmodel 3 A: Personlig pleje og praktisk hjælp i fritvalgsområdet	Basisedarbejdere, der leverer personlig pleje og praktisk hjælp i fritvalgsområdet inkl. særydelser	Tildeles efter gennemsnittet af visiterede timer på fritvalgsområdet samt uddelegerede sygeplejeydelser (som leveres af sosu-personale) i august til oktober. (note 2). Der tildeles 20.268 kr. pr. time på årsbasis inkl. betaling til de private leverandører.
Delmodel 3 B: Hjemmesygepleje i fritvalgsområdet	Basisedarbejdere, der leverer hjemmesygepleje i fritvalgsområdet, inkl. særydelser	Tildeles 22 % i forhold til antallet af visiterede fritvalgs-timer samt leverede uddelegerede sygeplejeydelser i området
Delmodel 4: Aktivitetsområdet	Basisedarbejdere på aktivitetsområdet inkl. genoptræning efter serviceloven, ekskl. genoptræning efter sundhedsloven	Der fordeles beløb pr. bolig (jf. delmodel 2) + pr. borger over 75 år i fritvalgsområdet: Pr. bolig (note 3): 14.663 kr. Pr. øvrig +75 årig: 2.156 kr. Endvidere er fordelt 950.000 kr. pr. område, som finansieres via værdighedsmidlerne.
Delmodel 5: Køkkenområdet	Basisedarbejdere i køkkener og caféer	Tildeles ud fra omsætningen 1. oktober 2018 til 30. september 2019 fratrukket 45 % til køb af råvarer. Hertil er tillagt den skønnede værdi af betalingen på Trykshotellet, der er bortfaldet.

7.2 Omsorgsområdet

Delmodel 6: Øvrige	Natcentret (hensat centralt i 2020) Hospice (Lindevænget) Tryghedshotellet (Kollektivhuset) Genoptræningspladser (Svaleparken) Træningshøjskole (Åbakken) Til senere fordeling ved stigning i antallet af visiterede timer samt efterregulering vedr. demografi.	11.173.500 kr. 5.810.000 kr. 10.925.800 kr. 7.414.800 kr. 4.813.500 kr. 6.000.000 kr.
---------------------------	---	--

Noter:

1) Antallet af boliger opgøres som det forventede antal "helårs-boliger" i budgetåret. Hvis der sker ombygninger eller forventede udvidelser, medregnes til- eller afgang af boliger forholdsmæssigt.

2) Antallet af fritvalgster opgøres som det gennemsnitlige ugentlige visiterede timer og uddelegere sygeplejetimer, i 2019 efter antallet af timer i september til november 2019.

3) Her er anvendt samme antal boliger som i delmodel 2. Boliger under delmodel 6 indgår ikke i beregningen. I forhold til antallet af 75+ årige anvendes befolkningen i området pr. 1. januar 2019 ifølge befolkningsprognosen.

Med de anvendte tildelingsprincipper ser lønsumfordelingen i 2020 således ud:

	Nord	Syd	Vest	I alt
Ledelse	10.786.400	9.712.800	9.034.800	29.534.000
Administrative medarbejdere	3.368.200	3.329.800	2.773.600	9.471.600
Demensboliger	22.952.500	39.177.500	15.829.300	77.959.300
Plejeboliger	41.236.400	52.210.600	71.166.100	164.613.100
Aflastningsboliger	3.658.100	1.330.200	2.327.900	7.316.200
Ældreboliger med kald	37.245.800	16.295.000	9.644.000	63.184.800
Frit valgsområdet	70.817.600	59.953.800	39.563.800	170.335.200
Sygepleje til hjemmeboende	15.579.900	13.189.800	8.704.000	37.473.700
Aktivitetsområdet	13.750.500	12.719.400	10.963.800	37.433.700
Køkkenområdet	6.101.200	6.540.600	7.645.000	20.286.800
Natcenter	0	0	0	0
Hospice og præhospitalenhed	0	5.810.000	11.986.600	17.796.600
Træningshøjskole og Genoptræningscenter	4.813.500	7.414.800	0	12.228.300
I alt	230.310.100	227.684.300	189.638.900	647.633.300

OBS: Det skal bemærkes, at specifikationen af fordelingen til de enkelte delområder er vejledende, så det er op til det enkelte område at viderefordre budgettet under hensyntagen til lokale forhold.

Fordeling af udgifter ud over løn:

Driftsudgifterne opdeles i særligt overførbare driftsudgifter og direkte overførbare driftsudgifter.

Særligt overførbare driftsudgifter

Forlods er der afsat beløb til følgende kørsel i hjemmeplejebiler og egen bil.

Disse udgifter er defineret som "særligt overførbare", hvilket betyder, at der kan ske en omfordeling af midlerne, såfremt det viser sig, at der er skævheder.

7.2 Omsorgsområdet

Direkte overførbare driftsudgifter

Ud over de særligt overførbare driftsudgifter tildeles der beløb til hvert område til de direkte overførbare driftsudgifter; beløb, som ikke kan reguleres efterfølgende.

Disse udgifter fordeles således:

Fast beløb pr. område.

Til anvendelse af de forventede "faste omkostninger" ved et område, afsættes 3.000.000 kr. pr. område.

Øvrigt driftsbudget

Det resterende driftsbudget fordeles mellem områderne efter lønsum.

Dette er til samtlige øvrige driftsudgifter, såsom

- Kursusudgifter,
- Beklædningsgodtgørelse,
- Øvrige personaleudgifter,
- Rengøringsartikler,
- Vinduespolering,
- Renovation og rensning,
- Inventar,
- Læge- og sygeplejefaglige artikler,
- Beskæftigelsesmaterialer (udgifter og indtægter),
- Diverse udgifter,
- Annonceudgifter samt
- Administrationsudgifter (kontorhold).

Særligt omkring forplejning

Budgettet vedr. **forplejning** er beregnet på grundlag af omsætningen fra 1. oktober til 30. september, og der beregnes udgifter til fødevarer mv. på 45% heraf.

3.3.2 Demografi

Der er en demografimodel på omsorgsområdet, som tager udgangspunkt i de enhedsbeløb på omsorgsområdet, som Social- og indenrigsministeriet opgør i forbindelse med beregningen af de enkelte kommuners udgiftsbehov.

I forbindelse med budget 2019-22 blev beløbene fra Social- og indenrigsministeriet justeret, hvilket betød, at enhedsbeløbene for borgere i alderen 75-84 år blev reduceret med 26,9% til 36.720 kr., og enhedsbeløbet for 85-årige og derover blev øget med 4,4% til 127.963 kr.

Disse enhedsbeløb ganges så på den forventede udvikling i antal ældre. Desuden foretages der hvert år en efterregulering i forhold til det faktiske antal ældre.

Der vil i de kommende år ske en væsentlig stigning i antallet af ældre borgere, idet udviklingen i de kommende år ser således ud:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
75-84 årige	6.498	6.894	7.293	7.665	8.023	8.272	8.471	8.638	8.739	8.781	8.765	8.748
85- år	2.102	2.144	2.169	2.260	2.351	2.448	2.545	2.648	2.787	2.959	3.163	3.394
I alt	8.600	9.039	9.462	9.925	10.374	10.720	11.016	11.287	11.526	11.739	11.928	12.142

7.2 Omsorgsområdet

I forhold til det forventede befolkningstal, der lå til grund for budget 2019-22, blev det faktiske tal noget lavere end forventet, hvilket har betydet en efterregulering af demografitildelingen for 2019, der får konsekvenser for den budgetterede regulering.

De beregnede beløb på omsorgsområdet i budgetperioden bliver herefter som følger:

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Demografi 2019-20	14,9	14,9	14,9	14,9
Efterregulering 2018-19	-6,2	-6,2	-6,2	-6,2
Demografi overslagsår	0,0	17,7	42,8	67,3
I alt	8,7	26,4	51,5	76,0

Som nævnt i afsnit 3.2. er stigningen på 8,7 mio. kr. fra 2019-20 indregnet som et varigt beløb under omsorgsområdet. Stigningen i overslagsårene er indtil videre placeret som en central pulje under Økonomiudvalget og vil (som nævnt) blive udmøntet i forbindelse med de kommende års budgetlægninger.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Nettodriftsudgifter til ældreområdet pr. 65 årige og derover - regnskab 2018

Kr. pr. 65-årige og derover	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Pleje og generelle tilbud i alt						
Praktisk hjælp og pleje indenfor frit valg	8.595	9.939	9.176	10.429	5.272	10.410
Praktisk hjælp og pleje udenfor frit valg	16.620	11.787	17.939	16.458	22.388	24.473
Forebyggende indsats / generelle tilbud	484	1.593	1.901	120	182	977
Hjemmesygepleje	3.283	2.877	3.486	4.922	4.677	3.043
Udgifter til vedligeholdende træning og genoptræning efter Serviceloven	1.680	446	143	1.100	434	665
Udgifter til administration og ledelse	1.310	2.749	926	1.755	1.931	1.135
Pleje og omsorg i alt	31.971	29.390	33.571	34.784	34.883	40.702
Hjælpe midler						
Optiske synshjælpe midler	7	155	0	70	0	18
Arm- og benproteser, høreapp., ortoped. hjælpemidler	133	281	95	230	158	179
Inkontinens- og stomihjælpe midler (bleer m.m)	518	519	529	782	512	344
Andet	282	1.089	494	498	877	1.017
Forbrugsgoder	5	7	9	0	0	6
Hjælp til boligindretning	27	78	39	71	24	83
Støtte til individuel befording	9	0	143	0	0	292
Hjælpe midde ldepot	58	21	267	1.062	215	273
Hjælpe midler i alt	1.039	2.150	1.574	2.713	1.787	2.211
Andre udgifter og indtægter på ældreområdet	2.472	2.135	2.737	-111	2.070	3.610
Ældreområdet ialt	35.482	33.674	37.881	37.386	38.739	46.523

Kilde: 6-by nøgletal 2019, tabel 68

7.2 Omsorgsområdet

Randers ligger næsthøjest i udgifterne på ældreområdet, hvor kun København ligger væsentligt højere og Aalborg og Esbjerg på niveau med Randers. Aarhus og Odense ligger lavere, hvilket i budgetanalysen, der blev fremlagt ved budgetlægningen for 2019 blev forklaret med, at Randers har en stor andel af bemandede boliger i forhold til andre kommuner.

Antal boliger i forskellige boligkategorier – regnskab 2018

Pr. 1.000 65 årige og derover	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Plejhjemsboliger/plejeboliger	43	31	38	24	52	48
Boliger for demente, fx. skærmet enhed	1	5	7	12	10	5
Midlertidige pladser	2	2	1	1	4	5
Friplejehjem	1	2	3	1	0	1
Støttede ældreboliger	32	33	41	25	14	53
I alt	79	71	89	63	81	111

Kilde: 6-by nøgletal 2019, tabel 70

Tabellen viser, at Randers på antallet af bemandede boliger (plejeboliger, boliger for demente samt midlertidige pladser) ligger højt, men til gengæld lav på øvrige støttede ældreboliger, der bliver betjent af frit-valgsområdet.

Antal modtagere af pleje og praktisk hjælp - regnskab 2018

Modtagere pr. 1.000 personer i aldersgruppen	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Antal modtagere af pleje og praktisk hjælp på fritvalgsområdet						
0-64 årige	5	7	7	5	4	5
65-79 årige	60	65	78	53	43	84
80 årige og derover	287	325	376	313	224	356
I alt for samtlige aldersgrupper	21	28	32	27	20	19

Kilde: 6-by nøgletal 2019, tabel 72

Tabellen viser sammenhængen mellem som ovenfor nævnte boliger og fritvalgsområdet og Randers ligger derfor lavt med antallet af modtagere af pleje og praktisk hjælp, primært som følge af de mange boliger, hvor borgeren betjenes af personalet på centrene.

4.2 Takster

	Takst for 2019	Takst for 2020
Madudbringning:		
Almindelig hovedret pr. dag	48,00	49,00
Lille hovedret pr. dag	45,00	46,00
Biret pr. dag	10,00	10,00
Ældrecentre		
Fuldkostpakke pr. måned	3.305,00	3.375,00

4.3 Oversigt over aftaleenheder

Omsorgsområdet er inddelt i tre geografiske områder (Område Nord, Syd og Vest), der dækker praktisk hjælp og personlig pleje, boliger, aktiviteter og cafeer). Derudover omfatter omsorgsområdet to selvejende institutioner, som drives efter overenskomst med kommunen (Randers Kloster og Solbakken), et hjælpemiddelhus samt madservice.

I tabellen på næste side ses en oversigt over antal boliger fordelt efter boligtype, hvor der er tilknyttet personale. Boligerne er fordelt på de områder og selvejende institutioner, som de hører til.

4.4. Yderligere oplysninger

Byrådet har til budgetlægningen for 2020-23 bestilt en boligplan, som vil blive sendt i høring sammen med budgettet; boligplanen blev fremlagt på Omsorgsudvalgets møde den 22. august 2019, se [link](#) eller www.dagsordener.randers.dk og vælg "Omsorgsudvalget" under udvalg og datoen 22.august 2019.

Borgerne, der er visiteret til hjælp på frit-valgsområdet (praktisk og personlig pleje), har mulighed for at vælge mellem kommunal leverance eller én af de private aktører, der er godkendt. På ældreportalen www.aeldre.randers.dk findes en oversigt over de godkendte leverandører.

7.2 Omsorgsområdet

BILAG: Fortegnelse over boliger på ældreområdet med tilknyttet personale pr. 1. januar 2020

		I alt boliger	Særlige bolig- typer	Demens- boliger	Pleje- boliger	Ældre- boliger med kald	Aflastnings- boliger 1)
Område Syd							
Tirsdalen	Rasmus Hougårdsvej 42a,b	53		10	30	12	1
KristrupCentret	Byvænget 12	25			25		
Center Svaleparken	Svalevej 13-15, Assentoft	20		10	9		1
Center Svaleparken	Svalevej 7 - 9, Assentoft	20			8	12	
Center Svaleparken, Genoptræningsenheden	Svalevej 11	13	13				
Plejecenter Vorup	Bøsbrovej 70	42		8	33		1
Søndervænget	Bøsbrovej 68	20				20	
Huset Nyvang	Rindsvej	60		50	10		
Plejecenter Lindevænget	Vestergade 62	70		21	42	7	
Plejecenter Lindevænget, Hospice	Vestergade 62	7	7				
Thorsbakke	Mølllegade 4	48				47	1
I alt, område Syd		378	20	99	157	98	4
Område Vest							
Plejecenter Kildevang	Randersvej 23, Langå	58		8	44		6
Plejecenter Borupvænget	Gl. Hobrovej 136-138	79		12	67		
Plejecenter Borupvænget	Gl. Hobrovej 140-142	24				24	
Terneparken, Asferg	Ternevej 8b	36		10	25		1
Terneparken, Asferg	Ternevej 8c	6				6	
Terneparken, Asferg	Rolighedsvvej 7-15	5				5	
Fårup Ældrecenter 3)	Stations alle 3b	13			13		0
Fårup Ældrecenter	Stations alle 3a + 3c	2				2	
Fårup Ældrecenter	Ingvård Pedersens vej 1-9	5				5	
Fårup Ældrecenter	Mælkevej 4-14	6				6	
Kollektivhuset	Parkboulevarden 71p	14			14		
Kollektivhuset, Tryghedshotellet	Parkboulevarden 71p	18	18				
Kollektivhuset	Viborgvej 98 e	20		10		10	
Kollektivhuset	Viborgvej 98 f	15			15		
Kollektivhuset	Parkboulevarden 69	36			36		
I alt, område Vest		337	18	40	214	58	7
Område Nord							
Plejecenter Møllevang	Garnisonsvej 6	58		17	30	10	1
Plejecenter Møllevang/Landsbyen Møllevang 4)	Garnisonsvej 10a-c og 26a-d	20		20			
Plejecenter v/højhus	Garnisonsvej 5a-k	10				10	
Møllebo	Infanterivej 35	34				34	
Spentrup ældrecenter 5)	Præstevænget 2a-2h	9			8		1
Spentrup ældrecenter	Præstevænget 4 - 32	15				15	
Spentrup ældrecenter	Doktor Allé 10 - 24	0				0	
Plejecenter Åbakken, herunder Træningshøjskolen	Bakkevænget 1, Øster Tørslev	56	10	10	30		6
Plejecenter Åbakken	Bakkevænget 1, Afd. H	0				0	
Aldershvile	Kirkevej 2b-2x, Havndal	19				19	0
Plejecenter Dronningborg	Egholmsvej 4	21			21	0	0
Plejecenter Rosenvænget	P. Knudsensvej 6a-b	49		11	35		3
Rosenlund	P. Knudsensvej 4	32				32	
Center Bakkegården	Lodsejervej 8a m.fl.	93				93	
Center Bakkegården	Gl. Hadsundvej 17 a	11				11	
I alt, område Nord		427	10	58	124	224	11
Selvejende							
Randers Kloster							
Randers Kloster	Blegdammen 5	36		7	29		
Klostervænget	Hospitalsgade 6	40				40	
Solbakken							
Plejecenter Solbakken	Frederiksborg Allé 23	31			31		
Plejecenter Solbakken	Frederiksborg Allé og Ridefogedvej	11				11	
I alt		1.260	48	204	555	431	22

Note: 1) Det bemærkes at det er besluttet at genåbne 9 aflastningsboliger pr. 1. januar 2020 - disse er ikke indregnet i ovenstående tal.

8. Landdistriktsudvalget

Drift

Bevillingsområder:

8.1 Landdistrikt

8.1 Landdistrikt

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2020:

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor servicerrammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Landdistrikt	3,3	0,0	3,3			
1.2 Byfornyelse	1,4	0,0	1,4			
Driftsudgifter i alt	4,8	0,0	4,8	0,0	0,0	0,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med driftsudgifter for 4,8 mio. kr.

I budget 2020 er der indarbejdet et effektiviseringskrav på det enkelte bevillingsniveau svarende til 0,5 % af budgettet årligt. På landdistriktsudvalgets område er der tale om et beløb på 23.900 kr. i 2020 stigende til 97.200 kr. i 2023. Besparselsen er fundet ved at reducere landdistriktspuljen.

Landdistriktsudvalget er herudover ansvarlig for anlægsbevillinger til by- og områdefornyelse herunder bygningsforbedringsudvalget og pulje til dårlige boliger.

1.1 Landdistrikt

Landdistriktsudvalget har til formål at sikre, at der igangsættes initiativer i landdistriktsområderne.

Landdistriktsområdet består af udgifter til:

Budget 2020, mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Kommunal medfinansiering LAG Randers Favrskov	1,01	0,00	1,01
Særtilskud LAG Randers Favrskov	0,19	0,00	0,19
Landdistriktsudvalg – Landsbypulje	1,92	0,00	1,92
Lakseprojektet	0,22	0,00	0,22
I alt mio. kr.	3,35	0,00	3,35

LAG Randers Favrskov støttes med henblik på at fremme udviklingen i kommunens landdistrikter. Særtilskud LAG Randers Favrskov er budget til administrationstilskud, og bevillingen ophører fra 2021.

Lakseprojektet har Randers Kommune, sammen med Viborg Kommune og Favrskov Kommune, i en årrække støttet ved at yde tilskud til Dansk Center for vildtlaks' udsættelse af lakse-smolt.

1.2 Byfornyelse

Budget 2020, mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Byfornyelse, diverse drift	0,11	0,00	0,11
Ydelsesstøtte div. byfornyelsesprojekter	0,93	0,00	0,93
Indfasningsstøtte ifm. genhusning	0,13	0,00	0,13
Bevaringsudvalg, øvrig konsulentbistand	0,25	0,00	0,25
I alt mio. kr.	1,42	0,00	1,42

8.1 Landdistrikt

Der arbejdes med at forskønne kommunen ved at give påbud om istandsættelser, forbud mod beboelse, påbud om nedrivning af dårlige og skæmmende bygninger, ved at opkøbe ejendomme for at nedrive dem eller indretning af byrum. Finansieringen sker primært af byfornyelsesmidler.

Under byfornyelse er der budgetteret med kommunens udgifter til ydelsesstøtte, som er et tilskud til lån optaget i forbindelse med byfornyelsesprojekter. Endvidere er der afsat 0,13 mio. kr. til indfasningsstøtte i forbindelse med genhusning ved kondemnering af bygninger.

Herudover er der afsat en pulje på 0,25 mio. kr., som disponeres af bevaringsudvalget. Bevaringsudvalget har siden 2017 disponeret 0,180 mio. kr. heraf til en forstærket indsats for bedre boligkvalitet. Det er besluttet, at indsatsen fortsætter, og at bevillingen derfor skal flyttes permanent.

2. Budgetmål i 2020

Budgetmål i 2020 for Landdistriktsudvalget

Budgetmål				
Øge digitalisering og mobildækning i landdistriktet				
Begrundelse/uddybning				
Bredbånd og god mobildækning skal tilbydes til alle der ønsker det				
Politisk(e) målsætning(er)				
<ul style="list-style-type: none"> • Attraktiv bosætningskommune • Attraktiv erhvervskommune				
Indikator	Vision 2022			
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	Måltal for 2023
Antal adresser uden for Randers by, som mangler tilbud om højhastighedsbredbånd	4.500	Max 2.000	Max. 500	Max. 500
Andelen af kommunens bebyggede arealer, som har god oplevet dækning	Der opleves dårlig mobildækning i store dele af den nordlige del af kommunen.	Mindst 95%	Mindst 98,5 %	Mindst 98,5 %
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022				
<i>Budgetmålet er justeret. Ved indikatoren om god mobildækning, er der ved baseline indskrevet, at det primært er den nordlige del af kommunen, hvor mobildækningen opleves dårligt.</i>				

8.1 Landdistrikt

Budgetmål				
Flere landsbyer har succes med fundraising til lokale projekter				
Begrundelse/udbygning				
Landdistriktsudvalget ønsker at skabe liv og udvikling i landsbyområderne.				
Politisk(e) målsætning(er)				
<ul style="list-style-type: none"> • Attraktiv bosætningskommune • Attraktiv erhvervskommune 				
Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Årligt antal ansøgninger til kommunens landdistriktspuljer	53 (2017)	55	60	65
Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022				
<i>Der er ikke ændret ved budgetmålet. Der er tilføjet delmåltal for 2020 og måltal for 2023.</i>				

Budgetmål				
Antallet af borgere i landdistriktet skal stige og fællesskaberne skal fastholdes og styrkes				
Begrundelse/udbygning				
Landdistriktsudvalget ønsker at skabe liv og udvikling i landsbyområderne.				
Politisk(e) målsætning(er)				
<ul style="list-style-type: none"> • Attraktiv bosætningskommune • Attraktiv erhvervskommune 				
Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Antal borgere uden for Randers by	38.184 (2017)	38.350	38.500	38.650
Antal CVR-numre uden for Randers by (ekskl. frivillige foreninger)	4.846 (2017)	4.860	4.900	4.950
Antal arbejdspladser i landdistriktet	Antal inkl. ejere: 10.229 (2017)	10.270	10.300	10.350
	Antal ansatte: 8.003 (2017)	8.040	8.070	8.100
	Antal årsværk: 6.025 (2017)	6.060	6.090	6.120

8.1 Landdistrikt

Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022

Budgetmålet er blevet gjort mere konkret ved, at der er blevet sat tal på de forskellige delmåltal og måltal i forhold til tidligere budgetmål 2019-22. Derudover er indikatoren om antal borgere uden for Randers by og antal CVR-numre, blevet opdelt.

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til 2023 (i 2020 priser):

Mio. kr. 2020-priser	Regnskab	Budget	Budget 2020-23			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1 Landdistrikt	4,1	3,5	3,3	3,2	3,2	3,2
1.2 Byfornyelse	1,6	1,2	1,4	1,8	1,8	1,8
Driftsudgifter i alt	5,6	4,8	4,8	5,0	5,0	5,0

Budgettet på Landdistriktsområdet falder med 0,2 mio. kr. til 2020 og atter 0,1 mio. kr. til 2021. Dette skyldes, at administrationstilskuddet – Særtilskud LAG Randers Favrskov – udfases gradvist.

Under Byfornyelse har der frem til 2019 været udmøntet ca. 0,2 mio. kr. af Bevaringsudvalgets budget til den forstærkede indsats til forskønnelse og forbedring af boligkvalitet i landdistrikterne. Såfremt indsatsen afsluttes og ikke afløses af andre initiativer, øges Bevaringsudvalgets budget med knap 0,2 mio. kr. i 2020. Hertil kommer at budget til ydelsesstøtte i 2021 øges med ca. 0,38 mio. kr.

3.2 Ændringer over år

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	4,8	4,8	4,8	4,8
Ingen prisfremskrivning	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Effektiviseringsbidrag 2019 (trin 2023)	0,0	0,0	0,0	0,0
Ændringer fra budget 2019				
Budgetforlig - effektiviseringsbidrag	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
Teknisk korrektion	0,0	0,5	0,5	0,5
Budgetændringer fra tidligere år:				
Flytning af LAG-midler mellem årene	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
Budget til forstærket indsats boligkval. (bevaringsudvalget)	0,2	0,2	0,2	0,2
Styrket indsats byfornyelse	0,1	0,1	0,1	0,1
Omplacering ml bevillingsområder indenfor UMT	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
PL og øvrige ændringer	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	4,8	5,0	5,0	5,0

8.1 Landdistrikt

I budget 2020 og frem er der udmøntet besparelse på knap 0,1 mio. kr. ved ingen prisfremskrivning af budget til varekøb og tjenesteydelser.

I budgetaftalen for 2019 er indeholdt et effektiviseringskrav som stiger med 23.900 kr. årligt. Denne besparelse er forlænget til 2023.

Der er foretaget en teknisk tilretning, som nulstiller fremrykning af budget i 2021 og frem, idet der kun er bevilget fremrykning af budget for perioden 2016-20 (bevilget ved budgetopfølgningen i sep. 2016, hvor budget fra ydelsesstøtte blev fremrykket til finansiering af mindreindtægt på byggesagsgebyrer).

Budgetændringer fra tidligere år fremgår af tabellen og omfatter diverse bevillinger.

9. Skole- og uddannelses- udvalget

Drift

Bevillingsområder:

9.1 Skole

9.4 PPR

9.1 Skole

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2020:

2020-priser i mio. kr.	Servicerammen			Uden for serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Fælles udgifter	19,5	-0,1	19,4			
1.2 Folkeskoler	527,8	-12,7	515,1			
1.3 Befordring af elever	17,5	0,0	17,5			
1.4 Efterskoler og ungdomskostskoler	13,1	0,0	13,1			
1.5 Skolefritidsordninger	94,3	-48,7	45,6			
1.6 Fritidshjem og klubber	25,6	-6,1	19,4			
1.7 Specialundervisning i regionale tilbud	2,8	0,0	2,8			
1.8 Kommunale specialskoler	126,7	-32,2	94,5			
1.9 Ungdomsskolevirksomhed	33,0	-1,4	31,6			
1.10 Uddannelses- og erhvervsvejledning og øvrige indsatser, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år	12,7	0,0	12,7			
1.11 Bidrag til private skoler	108,2	0,0	108,2			
1.12 Forberedende grunduddannelse	13,4	0,0	13,4			
Driftsudgifter i alt	994,7	-101,2	893,5	0,0	0,0	0,0

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 994,7 mio. kr. og indtægter for 101,2 mio. kr., hvilket giver et nettobudget for hele skolevæsenet på i alt 893,5 mio. kr.

1.1 Fælles udgifter for kommunens samlede skolevæsen

Det samlede budget for fællesudgifter udgør 19,4 mio. kr. og omfatter dels faglige og pædagogiske konsulenter, der er tilknyttet forvaltningen, og dels Læringscenter Randers, hvortil der er tilknyttet en række aktiviteter.

Budget 2020 2020-priser i mio. kr.	Løn	Øvrige udgifter	I alt
Centrale faglige konsulenter tilknyttet forvaltningen	5,4	0,6	6,0
Lærings Center Randers – LCR:			
Administration	3,7	0,2	3,9
Inklusionspulje - kompetenceteam	2,6	2,6	5,2
Sprogbro – konsulentfunktion for Dansk som andet sprog	0,5	0,2	0,7
Naturfagsindsats		0,2	0,2
Fællessamling		0,6	0,6
Skolebiblioteker – materialer og bogopsættere	0,2	2,4	2,6
Pædagogisk udviklingsarbejde		0,2	0,2
Total	12,4	7,0	19,4

Læringscenter Randers

Læringscenter Randers (LCR) er forankret i skoleområdet under Børn og Skole i Randers Kommune og arbejder tæt sammen med skolerne og de andre enheder under Børn og Skole. LCR arbejder med udgangspunkt i de kommunale indsatsområder med skoleudviklingsindsatser,

kompetenceudvikling samt projekter og øvrige indsatser på tværs af skolerne, og tilbyder desuden læringsressourcer til folkeskolerne i Randers Kommune. Dette såvel gennem indsatser på de enkelte skoler som gennem netværk og gennem såvel læringskonsulenter som fagpiloter (*De kommunale fagpiloter er lærere på skolerne, som er frikøbt 1-2 dage ugentligt. De aflønnes gennem de statslige kompetenceudviklingsmidler*). Desuden varetages administrative opgaver for skolernes pædagogiske læringscentre.

Inklusionsprovenu / kompetenceteam

I august 2016 besluttede byrådet, at provenuet vedr. inklusion i forbindelse med ny skolestruktur skulle anvendes til indsatser, der understøtter, udvikler og sikrer sammenhæng i det samlede inklusionsarbejde. Dette udføres ved bl.a. gennem det centrale kompetenceteam / læringskonsulenter med fokus på inklusion og læringskonsulent med fokus på sprog/læsning.

Sprogbro konsulentfunktion

På to-sprogsområdet er ansat en læringskonsulent, som bl.a. varetager visitation, vejledning og netværk.

Naturfagsindsats

Randers Kommune har en række indsatser på naturfagsområdet, som udvikles og drives gennem Læringscenter Randers. Det gælder fx Naturfagsmaraton, Sciencecamp og Quest.

1.2 Folkeskoler

Randers Kommune har **19 folkeskoler** med et samlet **elevtal på 8.330** fordelt på **411 klasser** for både almen- og specialområdet.

Folkeskolen har hjemmel i lov om folkeskolen med tilhørende bekendtgørelser. Byrådet fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed. I folkeskolen sikres eleverne vederlagsfri undervisning. Lovgivningen fastsætter krav om udarbejdelse af elevplaner, undervisningsmiljøplaner og kvalitetsrapporter.

Byrådets visioner for folkeskolerne er, at alle børn får en skoleuddannelse af høj kvalitet, således at 95 % af en ungdomsårgang bliver i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Folkeskolernes organisation skal være præget af udviklende faglige miljøer, som virker tiltrækkende på såvel ledere, som lærere og pædagoger.

Inden for den fælleskommunale ramme udvikler skolerne egne faglige profiler med særlige kompetencer, der ligeledes kan udnyttes på tværs til gavn for alle skoler/børn. Skolernes fysiske rammer skal understøtte skolernes læringsgrundlag, således at elevernes fysiske, psykiske og æstetiske undervisningsmiljø giver eleverne lyst og mulighed til at udfolde sig i inspirerende arkitektoniske rammer.

Politikken for skoleområdet sikrer en fælles tilgang i arbejdet med børn på hele skoleområdet med udgangspunkt i tre centrale begreber: barnet i centrum, helhed i indsatsen og tværfaglighed. Der udarbejdes støttende læringsmiljøer, der sikrer, at alle børn udfordres på individuelt niveau.

9.1 Skole

Skolestruktur

Der er 22 skoler bestående af 19 almene skoler og 3 specialskoler.

Skoler med 0.-6. klassetrin:

- Asferg skole
- Bjerregrav skole*
- Havndal skole
- Hobrovejens skole
- Kristrup skole*
- Søndermarkskolen
- Østervangsskolen*

Skoler med 7.-9. klassetrin:

- Tirsdalens skole*

Skoler med 0.-9. klassetrin:

- Assentoftskolen
- Blicherskolen*
- Fårup skole
- Grønhøjsskolen*
- Hornbæk skole*
- Korshøjsskolen*
- Langå skole*
- Munkholmskolen
- Rismølleskolen
- Vestervangsskolen

Skoler med 0.-10. klassetrin:

- Nørrevangsskolen*

Specialskoler:

- Firkløverskolen**
- Vesterbakkeskolen**
- Oust Mølleskolen.

En række af de almene skoler er tilknyttet specialklasser (markeret med *).

Firkløverskolen og Vesterbakkeskolen fusionerer 1. august 2020 (markeret med **).

Centrale konti

Det samlede budget for centrale/fælles konti på folkeskoleområdet udgør 30,5 mio. kr. og omfatter en række fælles udgifter for folkeskolerne samt endnu ikke-udmøntede beløb.

Der er oprettet erhvervsrettede 10. klasseforløb EUD10. Undervisningen varetages i samarbejde med Tradium Randers, hvor der for skoleåret 2019/20 er tilmeldt **90** elever. Udgiften afholdes via de centrale konti.

9.1 Skole

Fordeling af budget på centrale konti

2020-priser i mio. kr.		Budget 2020
Effektiviseringsbidrag 0,5 pct. fra 2019. - ej udmøntet		-4,3
Tilførsel af midler til skoleområdet		5,0
Øget/målrettet indsats overfor 10. kl. elever		-1,0
Fremskudte socialrådgivere		-3,1
Lovændringer indenfor skoleområdet		4,0
Skoleplanlægning:		8,1
Omlægning af special-SFO ressourcerne	1,7	
Ændring i af antal oprettede specialklasser	3,1	
Ressourcer til praktisk medhjælp og 10. specialklasse	1,9	
Kompensation ved ledig kapacitet i special klasser	1,4	
Udligningsordning for lærere i den lukkede gruppe		3,5
EUD10 (10. klassestilbud)		4,9
Køb og salg af pladser i andre kommuner (undervisning)		5,0
IT - centrale IT-udgifter på skolerne		2,0
Fælles udgifter vedr. skolerne (fælles udd.af skoleledere)		2,0
Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring (AES)		1,1
"Godt i Gang" (kommunalt trivsel-sundhedsprojekt)		1,1
Specialpædagogisk team		1,4
Faglig sparring til skoleledelser mv.		0,8
I alt		30,5

Skoleindskrivning – almene klasser

Som en forsøgsordning er der ved skoleindskrivningen for børnehaveklassebørn til skoleåret 2020/21 frit optag. Dette gjaldt også ved skoleindskrivningen for skoleåret 2019/20.

For øvrige årgange kan forældrene i Randers Kommune frit vælge skole (inden for kapaciteten). Byrådet har fastsat retningslinjer for, hvorledes optagelse skal ske, hvis der er flere ansøgere, end der er ledige pladser. Retningslinjerne bygger på følgende objektive kriterier:

1. Distriktets børn går forud for andre
2. Søskende har en fortrinsret på samme vilkår som distriktets børn
3. Ved ledige pladser anvendes afstanden mellem hjem og skole som kriterium til besættelse af de ledige pladser, hvor nærmest boende optages først.

Normalt imødekommes ønsker om anden skole end distriktsskolen. Dette gælder dog ikke, hvis ønsket udløser en ekstra klasse, eller hvis klassekvotienten overstiger 24 elever for skoler med 1 spor på årgangen, eller hvis klassekvotienten overstiger henholdsvis 25 eller 26 elever på 2, 3 og 4 sporede skoler. I disse tilfælde gives der således afslag. Baggrunden for ovenstående grænser er, at der skal være mulighed at optage børn, der flytter til skoledistriktet, uden at dette medfører, at der skal oprettes en ekstra klasse.

Såfremt der kun kan imødekommes en del af ønskerne om optagelse på anden skole end distriktsskolen, optages børnene i forhold til kriterie nr. 3 om afstanden mellem hjem og skole, der betyder, at nærmest boende børn optages først ved besættelse af de ledige pladser

På almen området er der **8.035 elever** fordelt på **375 klasser** på de **19 folkeskoler**.

Kommunale specialklasser

Der er oprettet specialklasser på en række skoler, hvor der er **295 elever** fordelt på de respektive specialklassekategorier.

Kommunens specialklassetilbud er baseret på elevernes støttebehov og vanskelighedernes kompleksitet. Specialklasserne dækker generelle indlæringsvanskeligheder, specifikke indlæringsvanskeligheder og sociale, emotionelle og adfærdsmæssige vanskeligheder.

Udlagte midler til specialundervisning

Midlerne til den almindelige specialundervisning (undervisning, faglig støtte, m.v.) er decentraliseret og lagt ud til skolerne, mens ressourcerne til undervisning m.v. af børn og unge på Vesterbakkeskolen, hvis udvikling stiller krav om en særlig hensyntagen eller støtte, er placeret centralt.

Mellemkommunale betalinger

Der sker mellemkommunal betaling (udgift) for elever, som går i skole i en anden kommune end Randers Kommune, der er bopælskommunen. Modsat sker en mellemkommunal betaling (indtægt) for elever, som går i skole i en af Randers Kommunes skoler, i stedet for bopælskommunen.

1.3 Befordring af elever

Tilskud til befordring ydes i henhold til folkeskolelovens § 26. Der ydes befordring til elever i almindelige folkeskoler på grund af trafikfarlige skoleveje, afstandskriteriet samt sygdom/handicap (specialklasser). Der ydes tillige befordring til elever i kommunale specialskoler samt regionale specialundervisningstilbud.

1.4 Bidrag til efterskoler og ungdomskostskoler

Kommunernes betaling til staten for elevernes ophold på efterskoler er fastsat i Loven om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler m.fl. Driftstilskuddet til skolerne fastlægges på den årlige finanslov. Det kommunale bidrag betales for elever hjemmehørende i Randers Kommune, som er optaget på efterskoler m.fl.

1.5 Skolefritidsordninger

Skolefritidsordningen er oprettet i henhold til folkeskoleloven og er en integreret del af folkeskolen. Skolebestyrelserne fører tilsyn med skolens SFO.

Skolefritidsordningen skal i samarbejde med forældrene skabe helhed og sammenhæng i barnets tilværelse ved at give det alsidige udviklingsmuligheder, så barnets personlige og faglige udvikling fremmes bedst muligt.

Byrådets mål- og indholdsbeskrivelse for SFO består af 3 temaer: personlighedsudvikling og sociale kompetencer – æstetiske, sproglige og kropslige udtryksformer – mødet med natur og kultur.

Alle skoler, med undtagelse af Nørrevangskolen og Tirsdalens skole, tilbyder optagelse i skolefritidsordning, der dækker aldersgruppen fra 0.-3. klassetrin. Der er budgetteret med **2.229 børn** i SFO-erne.

Der er pladsgaranti i skolefritidsordningen, så indmeldelse kan ske fra dag til dag, hvorimod udmeldelse skal ske med varsel.

9.1 Skole

Der er indgået driftsaftale med et privat fritidshjem/SFO – IFO Randers – med plads til **66 børn**. Ordningen er fysisk placeret ved Dronningborg Idrætscenter. Hertil kommer et privat fritidshjem i Knejsted med **22 børn**.

I Randers Kommune findes **8 juniorklubber** for 4.-7. klassetrin i tilknytning til folkeskoler/SFO-er. Juniorklubberne er et aktivitets- og fritidstilbud for de 10-13 årige børn med en ugentlig åbningstid på 15 timer fordelt på de 5 skoledage. Der er budgetteret med en minimums normering på 40 børn pr. klub.

Klubberne er ledelsesmæssigt forankret i folkeskolerne og er etableret i eksisterende lokaler eller i tilknytning til skolerne.

Fårup Børneby består af skole, SFO og børnehave med fælles ledelse, ligesom **Havndal Børneby** består af børnehave, skole og SFO med fælles ledelse, pædagogik og faciliteter. Børnetallet er helholdsvis **26 børn** i Fårup og **30 børn** i Havndal.

1.6 Fritidshjem og klubber

Fritidshjemmene er oprettet i henhold til dagtilbudsloven og er en selvstændig institution i egne bygninger. Børn og Skole fører tilsyn med fritidshjemmene.

Fritidshjemmene løser mange af de samme opgaver som skolefritidsordningerne, men tilbuddet foregår adskilt fra skolerne.

Børn i fritidshjem skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring. Det pædagogiske arbejde i fritidshjem skal respektere og understøtte børns selvvalgte aktiviteter og samtidig indeholde pædagogisk tilrettelagte aktiviteter. Fritidshjem skal være særlig opmærksom på at involvere og aktivere børn, der har brug for en særlig indsats.

Fritidshjem skal i samarbejde med skolen og forældre medvirke til at skabe en sammenhængende overgang mellem skolens undervisningsdel og fritidshjemmet. Fritidshjem skal give børn mulighed for lektielæsning.

Området består af **3 institutioner**, som er henholdsvis kommunale og selvejende fritidshjem med henholdsvis **184 fritidshjemspladser**, **70 juniorklubpladser**, **32 børnehavepladser**, **115 fritidsklubpladser** og **315 ungdomsklubpladser**.

1.7 Specialundervisning i interne skoler på regionale behandlingstilbud

Kommunen benytter interne skoler i forbindelse med døgnanbringelse af børn og unge i regionale behandlingstilbud.

1.8 Kommunale specialskoler

Kommunen råder over **3 specialskoler**, Firkløverskolen, Vesterbakkeskolen og Oust Mølleskolen med **282 elever**. Firkløverskolen og Vesterbakkeskolen fusionerer 1. august 2020. Omegnskommunerne kan købe pladser på Firkløverskolen og Vesterbakkeskolen.

I forbindelse med døgnanbringelse på private opholdssteder i og udenfor Randers Kommune benyttes interne skoler. Prisen for skoletilbuddene varierer i forhold til de overenskomster, de interne skoler har indgået med deres respektive kommuner.

1.9 Ungdomsskolen

Randers Ungdomsskole har hjemmel i lov om ungdomsskoler. Randers Ungdomsskole skal være en dynamisk organisation, der hurtigt kan omstille sig til nye opgaver og efterkomme de behov, som opfylder byrådets visioner vedr. børn og unge.

Ungdomsskolen skal sikre den lokale forankring i hele Randers Kommune.

I Randers Kommune omfatter tilbuddet de unge mellem 13 og 18 år. Området omfatter ungdomsskoleundervisning, ungdomsskoleklubber, heltidsundervisning, obligatorisk knallertundervisning samt "Unge Miljøet", der er et aktivitets- og samlingssted for Randers Kommunes unge indenfor aldersgruppen 15-25 år.

SSP – samarbejdet, der er et tværsektorielt og kriminalitetsforebyggende samarbejde mellem Randers Kommune og Østjyllands Politikreds Randers, er placeret i ungdomsskolen.

1.10 Uddannelses- og erhvervsvejledning (UU Randers)

Området vedrører indsatser omfattet af den kommunale ungeindsats, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år, Herunder uddannelses- og erhvervsvejledning, målgruppevurdering, udarbejdelse af uddannelsesplan og kontaktpersonordning.

UU Randers skal sikre, at vejledning om uddannelse og erhverv gives til elever i folkeskolens 7.-9. klasse og til elever, der følger folkeskolens 10. klasse.

UU Randers skal vejlede 15-17-årige unge. Derudover skal de tilbyde 18-24 årige unge vejledning om valg af uddannelse og erhverv, når de har opfyldt undervisningspligten, ikke går i 10. klasse og hverken er i gang med eller har fuldført en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse.

UU Randers medvirker desuden til, at min. 95 % af alle unge gennemfører en ungdomsuddannelse og mindst 25 % skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020.

1.11 Bidrag til statslige og private skoler

Kommunernes betaling til staten for undervisning af elever på private skoler er fastsat i Lov om friskoler og private grundskoler mv. Driftstilskuddet til skolerne fastlægges på den årlige finanslov ud fra udgiften pr. elev i folkeskolen. Der betales et kommunalt bidrag til staten pr. elev for undervisning og ligeledes et bidrag til staten pr. barn i private skolers SFO-er.

1.12 FGU (Forberedende Grunduddannelse)

Forberedende Grunduddannelse er for unge under 25 år, der har brug for forudgående faglig eller personlig opkvalificering for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. Uddannelsen skal erstatte en række af de nuværende forberedende tilbud: Produktionsskoleforløb, kombineret ungdomsuddannelse (KUU) og erhvervsgrunduddannelse (EGU), almen voksenuddannelse (AVU), forberedende voksenundervisning (FVU) og ordblindeundervisning for voksne (OBU).

FGU havde opstart pr. 1. august 2019. Det er forudsat i budgetlægningen, at det forventede elevoptag svarer til det skønnede niveau på landsplan – dvs. svarende til den modtagne DUT-kompensation.

2. Budgetmål i 2020

2.1 Budgetmål 2020-23 for Skole- og uddannelsesudvalget

Budgetmålene har været behandlet og godkendt i Skole- og uddannelsesudvalget den 21. maj 2019 og i Byrådet den 17. juni 2019.

Budgetmål				
Alle elever skal blive så dygtige, som de kan				
Begrundelse/uddybning				
Det er en national målsætning, at flere skal opnå et højere fagligt niveau, når de forlader folkeskolen.				
Politisk(e) målsætning(er)				
Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger: <ul style="list-style-type: none"> • Flere i uddannelse eller beskæftigelse • Flere skal mestre eget liv • Attraktiv bosætningskommune 				
Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Karaktergennemsnit for normalklasser i folkeskolen i de bundne prøver i 9. klasse Elevernes karaktergennemsnit er beregnet for de elever, som har aflagt mindst 4 ud af 8 prøver Landsgennemsnit for skoleåret 2017/2018: 7,2 Kilde: Uddannelsesstatistik.dk, Styrelsen for IT og Læring (STIL)	Skoleåret 2017/2018: 7,0	Karaktergennemsnittet skal stige til 7,1	Karaktergennemsnittet skal stige til 7,3	Den gode udvikling i karaktergennemsnittet skal fastholdes på minimum 7,3

9.1 Skole

Budgetmål

Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater – skolernes løfteevne skal forbedres

Begrundelse/uddybning

En skoles løfteevne er en betegnelse for, om skolens elever i de bundne 9. klasseprøver klarer sig under, på niveau eller over det forventede ud fra elevernes socioøkonomiske baggrundsforhold. Løfteevnen beregnes som forskellen mellem skolens faktisk opnåede karaktergennemsnit og den socioøkonomiske reference. Den socioøkonomiske reference er en statistisk beregning af, hvordan elever på landsplan med samme socioøkonomiske baggrundsforhold som skolens elever har klaret afgangsprøverne. Ligger skolens karaktergennemsnit over den socioøkonomiske reference har skolen en positiv løfteevne, hvorimod skolen har en negativ løfteevne, hvis karaktergennemsnittet ligger under.

Politisk(e) målsætning(er)

Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger:

- Flere i uddannelse eller beskæftigelse
- Flere skal mestre eget liv
- Attraktiv bosætningskommune

Indikator	Vision 2022			
	Baseline 2017/2018	Delmål 2020	4-årigt måltal for 2022	Måltal for 2023
<p>Forskellen mellem folkeskolernes faktiske karaktergennemsnit i de bundne prøvefag og de socioøkonomiske referencer</p> <p>Kilde: Uddannelsesstatistik.dk, Styrelsen for IT og Læring (STIL)</p>	<p>Løfteevne for skoleåret 2017/2018:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 ud af 12 skoler præsterede signifikant over den socioøkonomiske reference • 10 ud af 12 skoler præsterede signifikant på niveau med den socioøkonomiske reference • Ingen skoler præsterede signifikant under den socioøkonomiske reference 	<p>En fjerdedel af Randers Kommunes folkeskoler skal præstere signifikant over den socioøkonomiske reference</p>	<p>Halvdelen af Randers Kommunes folkeskoler skal præstere signifikant over den socioøkonomiske reference</p>	<p>Halvdelen af Randers Kommunes folkeskoler skal præstere signifikant over den socioøkonomiske reference</p>

9.1 Skole

Budgetmål

Trivslen i folkeskolen skal styrkes

Begrundelse/udbygning

Elevernes trivsel skal øges. I den forbindelse anvendes nationale trivselsmål, hvor der måles på social trivsel, faglig trivsel, støtte og inspiration, ro og orden, hvor der måles på en skala fra 1-5. Opgørelsen omfatter elever i 4.-9. klasse i normalklasser og i specialtilbud. Trivselsmålingen suppleres med Randers Kommunes egen opgørelse af elevfravær.

Politisk(e) målsætning(er)

Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger:

- Flere i uddannelse eller beskæftigelse
- Flere skal mestre eget liv
- Attraktiv bosætningskommune

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
<p>Elevtrivsel målt via nationale trivselsmål</p> <p>Landsgennemsnit for skoleåret 2017/2018: Sociale trivsel 4,1 Faglig trivsel 3,7 Støtte og inspiration 3,2 Ro og orden 3,8</p> <p>Kilde: uddannelsesstatistik.dk, Styrelsen for IT og Læring (STIL)</p>	<p>Skoleåret 2017/2018: Sociale trivsel 4,1 Faglig trivsel 3,7 Støtte og inspiration 3,2 Ro og orden 3,8</p>	<p>Elevtrivsel skal fortsat ligge på niveau med landsgennemsnittet</p>	<p>Elevtrivsel skal øges med 0,2 skalapoint på minimum to ud af fire dimensioner</p>	<p>Måltallet for 2022 fastholdes</p>
<p>Folkeskoleelever, der har et fravær på mere end 10%</p> <p>Kilde: uddannelsesstatistik.dk, Styrelsen for IT og Læring (STIL)</p>	<p>Skoleåret 2017/2018: Indskoling: 15,4% Melletrin: 15,7% Udskoling: 18% 10. klasse: 16,1%</p>	<p>Andelen af elever med mere end 10 pct. fravær skal falde med 0,5 procentpoint</p>	<p>Andelen af elever med mere end 10 pct. fravær skal falde med 1-2 procentpoint</p>	<p>Faldet i andelen af elever med mere end 10 pct. fravær skal fastholdes fra 2022</p>

9.1 Skole

Budgetmål

Tilliden til folkeskolen skal styrkes

Begrundelse/udddybning

Tilliden til folkeskolen skal styrkes. De senere år har søgningen til privatskoler i Randers Kommune været stigende: denne udvikling ønsker byrådet bremset og vendt.

Politisk(e) målsætning(er)

Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger:

- Flere i uddannelse eller beskæftigelse
- Flere skal mestre eget liv
- Attraktiv bosætningskommune

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Privatskolefrekvens for 0.-9. klasse i Randers Kommune Kilde: Forvaltningens beregninger baseret på data (5/9-tal) fra TEA Tabulex (Randers Kommunes administrationssystem på skoleområdet)	Skoleåret 2017/2018: 23%	Privatskolefrekvensen skal falde til 22%	Privatskolefrekvensen skal falde til 20%	Privatskolefrekvensen skal falde til 19%

9.1 Skole

Budgetmål

Alle 25-årige skal have gennemført en uddannelse, være i uddannelse eller være i beskæftigelse

Begrundelse/udbygning

Der er en overordnet national målsætning fra 2016 om, at andelen af unge op til 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet, skal være halveret i 2030. Herunder gælder konkrete målsætninger:

- 2030 skal mindst 90% af de 25-årige skal have gennemført en ungdomsuddannelse (2016)
- 30% af en årgang skal søge en erhvervsuddannelse (fra politisk aftale i 2014)

Politisk(e) målsætning(er)

Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger:

- Flere i uddannelse eller beskæftigelse
- Flere skal mestre eget liv
- Attraktiv bosætningskommune

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
<p>Fremskrivning af andelen af en ungdomsårgang, der forventes at gennemføre en ungdomsuddannelse 10 år efter 9. klasse – dvs. ca. som 25 årige.</p> <p>Landsgennemsnit for elever som gik i 9. klasse i skoleåret 2015/2016: 84,6%</p> <p>Den nationale målsætning er 90% i 2030</p> <p>Kilde: Undervisningsministeriets Profilmodel 2016</p> <p>Tendensen i Undervisningsmi-</p>	<p>Elever som gik i 9. klasse i skoleåret 2015/2016: 85,8%</p>	<p>Andelen der har gennemført en ungdomsuddannelse som ca. 25 årige skal stige til 86%</p>	<p>Andelen der har gennemført en ungdomsuddannelse som ca. 25 årige skal stige til 87%</p>	<p>Andelen der har gennemført en ungdomsuddannelse som ca. 25 årige skal fastholdes på minimum 87%</p>

9.1 Skole

<p>nisteriets Profil-model understøttes af Økonomi- og Indenrigsministeriets benchmarking-analyse, som også tager hensyn til socioøkonomi (2018)</p>				
<p>Andel af afgangselever, som går på en erhvervsuddannelse pr. 1. oktober i samme år som de gennemførte 9. klasse</p> <p>Den nationale målsætning er at 25% af en ungdomsårgang skal vælge en erhvervsuddannelse i 2020</p> <p>Kilde: UU Randers opgørelse baseret på data fra optagelse.dk og fagsystemet UV-vej.</p>	<p>Elever som gik i 9. klasse i skoleåret 2017/2018: 16,1%</p>	<p>Andelen af afgangselever i gang med en erhvervsuddannelse pr. 1. oktober samme år, skal stige til 16,5%</p>	<p>Andelen af afgangselever i gang med en erhvervsuddannelse pr. 1. oktober samme år, skal stige til 18%</p>	<p>Andelen af afgangselever i gang med en erhvervsuddannelse pr. 1. oktober samme år, skal stige til 18,5%</p>

9.1 Skole

Budgetmål

Flere elever skal opfylde betingelserne for at blive optaget på en erhvervs- eller ungdomsuddannelse

Begrundelse/udbygning

Der er en overordnet national målsætning fra 2016 om, at andelen af unge op til 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet, skal være halveret i 2030. Herunder gælder konkrete målsætninger:

- 2030 skal mindst 90% af de 25-årige skal have gennemført en ungdomsuddannelse (2016)
- 30% af en årgang skal søge en erhvervsuddannelse (fra politisk aftale i 2014)

Politisk(e) målsætning(er)

Budgetmålene relaterer sig til disse overordnede politiske målsætninger:

- Flere i uddannelse eller beskæftigelse
- Flere skal mestre eget liv
- Attraktiv bosætningskommune

Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
<p>Andel elever i normalklasser med mindst karakteren 2 i dansk og matematik ved 9. klasses afgangsprøve.</p> <p>Landsgennemsnit for skoleåret 2017/2018: 91,1%</p> <p>Kilde: Uddannelsesstatistik.dk, Styrelsen for IT og Læring (STIL)</p>	<p>Skoleåret 2017/2018: 90,5%</p>	<p>Andelen af elever med mindst karakteren 2 i dansk og matematik skal stige til 91%</p>	<p>Andelen af elever med mindst karakteren 2 i dansk og matematik skal stige til 93%</p>	<p>Andelen af elever med mindst karakteren 2 i dansk og matematik skal fastholdes på minimum 93%</p>

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til budget 2023:

2020-priser i mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget 2020-23			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1 Fælles udgifter	19,2	16,2	19,4	19,4	19,4	19,4
1.2 Folkeskoler	513,1	525,0	515,1	512,0	511,4	511,0
1.3 Befordring af elever	20,6	17,4	17,5	17,5	17,5	17,5
1.4 Efterskoler og ungdomskostskoler	14,0	14,0	13,1	13,2	13,1	13,2
1.5 Skolefritidsordninger	40,7	50,3	45,6	44,1	43,3	43,2
1.6 Fritidshjem og klubber	17,3	18,4	19,4	19,4	19,4	19,5
1.7 Specialundervisning i regionale tilbud	2,3	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
1.8 Kommunale specialskoler	116,2	102,2	94,5	92,2	92,2	88,6
1.9 Ungdomsskolevirksomhed	33,1	32,6	31,6	31,7	31,6	31,7
1.10 Uddannelses- og erhvervsvejledning og øvrige indsatser, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år	12,1	12,1	12,7	12,7	12,5	12,5
1.11 Bidrag til private skoler	108,9	109,6	108,2	108,2	108,2	108,2
1.12 Forberedende grunduddannelse	0,0	0,0	13,4	22,5	22,6	22,6
Driftsudgifter i alt	897,5	900,6	893,5	895,7	894,2	890,4

Forskellen mellem det samlede regnskab for 2018 og det samlede budget for 2019 kan forklares med, at der i 2018 har været mindreudgifter hos aftaleenhederne, der har afdraget med 18 kr. af den oparbejdede gæld fra tidligere år. Modsat har der været bortfald af engangsbevillingerne til specialområdet samt beslutningen om ingen prisfremskrivning i 2019 for samlet 15 mio. kr., hvilket medfører en ændring på netto 3 mio. kr.

Fra 2019 til 2020 falder budgetterne med yderligere 7 mio. kr., hvilket kan henføres til udmøntning og omlægning af effektiviseringsbidraget på Børn og Skole, hvor skoleområdet er reduceret med -13, mio. kr., demografiregulering på -6 mio. kr., mens der er tilført ekstra 5 mio. kr. til folkeskoler og 2 mio. kr. til specialskoler samt 5 mio. kr. via lovændringer på skoleområdet.

Udviklingen i budgetterne for årene fra 2020 til 2023 kan dels henføres til fuldindfasning af udgifterne til FGU, hvor der tilføres ekstra midler til kommunerne for oprettelse af FGU og dels til udmøntningen af effektiviseringsbidraget på skoleområdet og den fortsatte demografiske udvikling af elevetallet.

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser med udgangspunkt i 2019, ændringerne til budget 2020 og overslagsårene 2021-23.

9.1 Skole

2020-priser i mio. kr.	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	900,6	900,6	900,6	900,6
Ingen prisfremskrivning 2020	-1,6	-1,6	-1,6	-1,6
Budgetforlig 2020-23				
- Reduktion besparelse Specialskoler	2,2	4,4	4,4	8,0
- Tilførsel af midler til skoleområdet	5,0	5,0	5,0	5,0
Effektiviseringsbidrag				
Udmøntning af effektiviseringsbidrag 2020-23	-13,3	-14,4	-9,8	-12,5
LC-program 2020-23:				
Folkeskoleloven				
-Obligatorisk sprogpøver	0,3	0,3	0,3	0,3
-Styrkelse af praktisk faglighed	0,1	0,6	0,6	0,6
-Justering af fagrække og understøttende undervisning	3,3	3,3	3,3	3,3
-Styrkede erhvervsuddannelser	0,3	0,3	0,3	0,3
FGU				
-Teknisk regulering af FGU	0,7	1,0	1,1	1,1
Demografi				
Demografi 2020-23	-10,1	-12,5	-14,1	-14,3
Omplaceringer mellem udvalg/bevillingsområde				
Overførsel til familieområdet (PPR):				
- Overførsel af midler til kontaktperson/ungekoordinator (BY 7/10-19)	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
- Overførsel af midler til PPR (BY 17/6-19)	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
- Visitation af specialundervisning (BY 1/10-18)	0,9	0,9	0,9	0,9
Omdannelse af ungeråd til forening (BY pkt.46)	0,1	0,1	0,1	0,1
Ophævelse af solidarisk kørselsbudget imellem forvaltningerne	0,5	0,5	0,5	0,5
Overførsel fra socialområdet:				
- FGU - betaling for kommunale praktikpladser	0,3	0,3	0,3	0,3
- FGU - øk.konsekvenser ud over DUT-kompensation	3,6	4,7	4,7	4,7
- Overførsel af midler til kontaktperson/ungekoordinator (BY 7/10-19)	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Overførsel til børneområdet:				
- Bustransport til arrangementer	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
- Forældrebetaling/friplads Glentevej Fritidshjem	0,3	0,3	0,3	0,3
Udmøntning af puljer - tjenestemænd				
Kompensation for tjenestemænd	0,2	0,2	0,2	0,2
Ændringer fra tidligere år				
LC-program 2019 - FGU	9,8	17,3	17,3	17,3
Delvis komp. effektiviseringsbidrag i 2019 _ ophør	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6
Ekstra til undervisningsmidler i 2019 og 20 - ophør	0,0	-1,4	-1,4	-1,4
Ekstra midler til dansk som andet sprog (integrationssagen)	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Effektiviseringsbidrag med 0,5 pct. årligt (budget 2019-22)	-4,6	-9,1	-13,7	-18,3
PL og øvrige ændringer	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1
I alt	893,4	895,6	894,1	890,3

9.1 Skole

2020 – væsentlige beslutninger

For budget 2020 vil der ikke ske nogen prisfremskrivning på almindelige varekøb og tjenesteydelser svarende til -1,6 mio. kr. årligt.

Budgetforliget for 2020-23 har tilført midler til folkeskolerne på 5 mio. kr. årligt og reduceret besparelsen på specialskolerne med 2,2 mio. kr. i 2020, 4,4 mio. kr. i 2021 og 2022 samt med 8 mio. kr. i 2023.

Effektiviseringskravet på -0,5 % årligt er udmøntet for skoleområdet således:

2020-priser i mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Øget/målrettet indsats overfor 10. klasseelever	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Specialskoler – general besparelse	-4,4	-8,8	-8,8	-15,8
Øget koordinering af opgavefelt mellem LCR og PPR	0	-1,1	-1,1	-1,1
Reduceret serviceniveau i Ungdomsskolen	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Reducerede udgifter på centrale konti:				
-EUD10 – undervisning 10. kl.	-2,1	-2,1	-2,1	-2,1
-Plejebragte elever – betaling for undervisning	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
-Specialskoler – rammebesparelse	-4,4	-4,4	-4,4	-4,4
Fremskudte socialrådgivere på folkeskolerne	-3,1	-3,1	-3,1	-3,1
Udmøntning af effektiviseringsbidrag 2019-22	+4,2	+8,6	+13,2	+13,2
I alt	-13,3	-14,4	-9,8	-17,0

Demografiudviklingen viser -10,1 mio. kr. i 2020 faldende til -14,3 mio. kr., som følge af færre elever og deraf dannelse af færre klasser i folkeskolerne, forventning om færre SFO-børn og færre udgifter til private skoler og SFO-er. Den demografiske udvikling er nærmere specificeret i specificeret i nedenstående afsnit 3.3.2.

Der er sket en række omplaceringer mellem udvalg og bevillingsområder, heraf omflytning af udgifter vedrørende de unges forberedende grunduddannelse FGU på 4,1 mio. kr. fra Social og Arbejdsmarked til skoleområdet.

Med hensyn til visitation på specialområdet flyttes en række opgaver mellem PPR og skole for netto 100.000 kr.

På børneområdet er der sket en tilpasning af udgifter vedrørende tilskud til bustransport ved arrangementer og ved tilknytning af Glentevejens Fritidshjem på samlet 100.000 kr.

Der er desuden taget beslutning om, at ungerådet omdannes til en forening, hvor der ydes et årligt tilskud på 100.000 kr.

Fra budget 2020 er der overført 200.000 kr. vedrørende kompensation for fratrædende tjenestemænd.

3.3 Budgetforudsætninger

Budgettet er fastlagt på baggrund af de givne bevillinger i 2019 og tilrettet med ny lovgivning på området.

Dog sker der for folkeskoler (normalklasseområdet) og skolefritidsordninger en regulering af bevillingerne i forhold til ressourcefordelingsmodellen samt elev- og klassetal.

3.3.1 Tildelingsmodeller

Ressourcefordeling på folkeskolerne er godkendt i Børn og Skoleudvalget. Fordelingen sker efter følgende hovedprincipper:

Skole

Almen undervisning

Det forudsættes, at der sker en central klassesdannelse på børnehaveklasseniveau på baggrund af folkeskolelovens rammer om maks. 28 elever pr. klasse ved skoleårets start.

Ressourcerne tildeles til normalklasser efter følgende kriterier:

- 0. til 3. klasse tildeles minimumstimetallet til normalundervisning og understøttende undervisning samt timer til understøttende indskoling:

Understøttende indskoling betyder, at der tildeles ekstra ressourcer til at bibeholde en del af lærer/pædagog samarbejdet i indskoling. Til en gruppestørrelse på 24 elever tildeles 5 lektioner pr. uge (150 årlige klokketimer).

Er elevtallet over/under den angivne gruppestørrelse, tildeles der timer forholdsmæssigt på baggrund af elevtallet. Ressourcerne er fordelt ligeligt mellem de fire årgange af hensyn til den tekniske tildeling af timerne.

- 4. til 9. klasse tildeles minimumstimetallet til normalundervisning og understøttende undervisning. 10. klasse tildeles minimumstimetallet (10. klasse er ikke omfattet af kravet om understøttende undervisning).
- Der tildeles timer til den understøttende undervisning på baggrund af minimumstimetallet herfor. Timerne er fordelt med 30% lærertimer og 70% pædagogtimer.
- Klasser med 21 elever eller mere tildeles 0,9 lektion pr. elev. Disse ressourcer anvendes til deletimer, to - lærerordninger, holddannelse osv.
- Klasser med 25 elever eller mere tildeles ydermere 1,5 lektion pr. elev. Disse ressourcer anvendes ligeledes til deletimer, to - lærerordninger, holddannelse osv. Finansieringen af denne merudgift afholdes af det provenu, en ændret skolestruktur frigiver.

Øvrige principper

- Klasser på en skole sammenlægges typisk ved skoleårets begyndelse, hvis det samlede antal elever på årgangen er under 29 elever. Det første år råder skolen over 25% af det sparede antal undervisningslektioner samt den understøttende undervisning. Klasse-sammenslag gælder fra 1. til 10. klasse.
- Undervisningsandel udgør 44%.

På baggrund af ovenstående og planlægningstillene beregnes lønsummen. Lønsummen udregnes endeligt, når det faktiske elevtal pr. 5. september er dokumenteret. Der reguleres i forhold til såvel elevtal som mulige ændringer af klassetal. Reguleringen sker i efterfølgende skoleår på baggrund af det faktiske elevtal pr. 5. september.

Specialklasser

Fordelingsmodel

Specialklassetilbud er baseret på elevernes støttebehov og vanskelighedernes kompleksitet. Specialklasserne dækker generelle indlæringsvanskeligheder, specifikke indlæringsvanskeligheder og sociale, emotionelle og adfærdsmæssige vanskeligheder.

Samtlige specialklassetilbud, herunder antallet af grupper, tildeles følgende ressourcer:

- Børnehaveklasse til 3. klasse – minimumstimetal på 30 ugentlige timer.
- 4. til 6. klasse – minimumstimetal på 33 ugentlige timer.
- 7. til 9/10. klasse – minimumstimetal på 35 ugentlige timer.

Inden for hver kategori af specialklassetilbud suppleres det vejledende timetal med et givent antal timer pr. gruppe/klasse. Herefter beregnes skolernes ressourcefordeling på baggrund af en forudsætning om, at den beregnede "klassiske" § 16 undervisningstid udgør 44,0 % af lærernes samlede nettoarbejdstid.

Principper for over- og undernormering i specialklasser

I de tilfælde der indskrives en eller flere elever, end normeringen foreskriver, udløser hver elev $\frac{1}{4}$ til $\frac{1}{2}$ af den årlige gennemsnitspris pr. elev. Reguleringen finder sted ved indskrivning af eleven. De specialklasser der har færre elever, end normeringen foreskriver, opretholder tildelingen til det normerede elevtal.

SFO tilbud/ fritidstilbud for specialklassebørn

For specialklassetilbuddene (undtaget Grønhøjsskolen) er der afsat 4,5 støttetimer pr. barn pr. uge til fritidstilbuddet inklusiv morgenåbning. På Grønhøjsskolen er der afsat 6,2 støttetimer pr. barn pr. uge.

Byrådet besluttede i juni 2019 at reducere støttetimerne fra og med 1. august 2019 med 18,25% svarende til henholdsvis 1,4 støttetimer pr. barn pr. uge for Grønhøjsskolen og 1 støttetimer pr. barn pr. uge for de øvrige specialklassetilbud.

Fordeling af ressourcer til specialundervisning

Ved den socioøkonomiske profil er anvendt følgende faktorer:

- Moderens civilstatus
- Beskæftigelsesstatus
- Moderens højeste gennemførte uddannelse
- Faderens højeste gennemførte uddannelse
- Samlet bruttoindkomst (mor og far)
- Moderens alder

Fordelingsnøgle

Skolernes socioøkonomiske profiler blev beregnet i 2015, og anvendes i forbindelse med udlægningen af ressourcerne til den almindelige specialundervisning og ressourcer til specialklasser. Det betyder, at alle ressourcerne (ressourcer til den almindelige specialundervisning og specialklasser) fordeles til skolerne med en fordelingsnøgle med 50 % på baggrund af skolens socioøkonomiske profil og 50 % på baggrund af skolens elevtal.

Enhedstakst for alle specialtilbud

Der er fastsat en enhedstakst på 195.000 kr. pr elev for skoleåret 2019/20. Det betyder, at den enkelte skole, uafhængigt af det specifikke specialtilbud, betaler en pris på 195.000 kr. årligt pr.

9.1 Skole

elev, når en elev frekventerer et undervisningstilbud i en specialklasse, på Firkløverskolen eller Mellerup Skolehjem.

Særlig tilskudsordning for overbygningsskoler.

De 6 overbygningsskoler, der modtager flere elever efter 6. klassetrin, kompenseres med 10 % ekstra opgjort på antallet af elever i den pågældende skoles overbygning.

Tildeling af specialressourcer til 10. klassecentret på Nørrevangsskolen.

Elever, der har behov for at blive visiteret til et specialtilbud i 10. klasse indgår i fordelingsnøglen med en vægt på 1/3. Det vil sige, at én elev i 0.-9. klasse udløser lige så mange ressourcer til specialbistand som tre elever i 10. klasse.

Efterregulering for mer-/mindre forbrug

I forbindelse med udlægningen af specialundervisningsressourcerne har et mer-/mindre forbrug til både støtte-/ praktisk hjælp og specialskoleudgifter, i overensstemmelse med modellen for udlægning af specialressourcer, været omfattet af en ordning om finansiering via "skolernes fælleskasse". Modellen indebærer således, at skolerne kollektivt er medfinansierende ved eventuelt merforbrug på specialområdet.

I praksis foregår medfinansiering ved, at et mer-/mindreforbrug bliver medtaget i skolernes tildeling i det efterfølgende skoleår, således at efterreguleringen kan indarbejdes i skolens planlægning for det nye skoleår.

Vikarudgifter

Der afsættes **4,5 pct.** af lærernes lønsum, som tillægges skolens samlede lønsum.

Personalerelaterede udgifter

De personalerelaterede udgifter omfatter uddannelse af skolens samlede personale og øvrige personaleudgifter. Der afsættes til uddannelse og øvrige personaleudgifter **0,77 pct.** af skolens lønsum.

Elevafhængige udgifter

I forbindelse med den nye folkeskolereform er bevillingen forøget med 1,0 mio. kr. Fordeling af de elevafhængige udgifter sker på baggrund af skolernes elev- og klassetal (faktiske elevtal pr. 5/9) og en vægtning mellem de enkelte klassetrin med en række faktorer. Der afsættes følgende normbeløb (2020-niveau – normbeløb er ikke prisfremskrevet fra 2019 til 2020):

• Grundbeløb I (pr. skole)	85.664 kr.
• Grundbeløb II (pr. normalklasse elev)	661 kr.
• Grundbeløb III (pr. normalklasse)	2.545 kr.
• Grundbeløb IV (pr. specialklasse elev I)	2.626 kr.
• Grundbeløb V (pr. specialklasse elev II)	6.145 kr.

Administrations- og andre udgifter mv.

Fordeling af administrations- og andre udgifter mv. sker på baggrund af skolernes elev- og klassetal (faktiske elevtal pr. 5/9). Der afsættes følgende normbeløb (2020-niveau – normbeløb er ikke prisfremskrevet fra 2019 til 2020):

• Grundbeløb I (pr. skole)	37.896 kr.
• Grundbeløb II (pr. elev)	211 kr.

Skolefritidsordning

Udmelding af ressourcer til SFO-erne sker på baggrund af antal tilmeldte børn pr. 1. august i året før budgetåret. Der vil ske en regulering af både personalenormering/lønsum og de børneafhængige udgifter ud fra et gennemsnitsbørnetal for perioden 1. januar til 31. december.

Personalenormering

Personalenormering – inkl. ledelse – i skolefritidsordningerne fastsættes på baggrund af skoleårets gennemsnitlige børnetal, hvor der tildeles følgende timer til pædagogisk personale inklusiv ledelse:

- SFO-tilbud (inkl. morgen-/ferietilbud) 1,60 timer/barn/uge
- Morgentilbud 0,68 timer/barn/uge
- Morgen-/ferietilbud 1,05 timer/barn/uge

Herudover tildeles 18,5 time pr. SFO til varetagelse af morgenåbning.

Vikarudgifter

Der afsættes **4,5 pct.** af lønsummen.

Personalerelaterede udgifter

De personalerelaterede udgifter omfatter uddannelse af skolens samlede personale og øvrige personaleudgifter. Der afsættes til uddannelse og øvrige personaleudgifter **0,77 pct.** af lønsummen.

Børneafhængige udgifter

Der afsættes følgende normbeløb (2020-niveau – normbeløb er ikke prisfremskrevet fra 2019 til 2020):

- Grundbeløb I (pr. SFO) 9.941 kr.
- Grundbeløb II (pr. barn)
  - SFO (inkl. morgen-/ferietilbud) 1.162 kr.
  - Morgentilbud 367 kr.
  - Morgen-/ferietilbud 568 kr.

Juniorklubber

Udmelding af ressourcer til juniorklubberne sker på baggrund af antal tilmeldte børn pr. 1. december i året før budgetåret. Der vil ske en regulering af både personalenormering/lønsum og de børneafhængige udgifter på grundlag af børnetallet pr. 1. september i budgetåret. Åbningstiden er kl. 14 – 17.

Personalenormering

Ved et børnetal på 40 børn er normeringen til pædagogisk personale følgende

- Ledelse 0,104 st.
- Pædagog 0,405 st.
- Klubmedarbejder 0,811 st.

Vikarudgifter

Der afsættes **4,5 pct.** af lønsummen.

9.1 Skole

Personalerelaterede udgifter

De personalerelaterede udgifter omfatter uddannelse af juniorklubbens samlede personale og øvrige personaleudgifter. Der afsættes til uddannelse og øvrige personaleudgifter **0,77 pct.** af lønsummen.

Børneafhængige udgifter

Der afsættes følgende normbeløb (2020-niveau – normbeløb er ikke prisfremskrevet fra 2019 til 2020):

- Grundbeløb (pr. juniorklub) 15.032 kr.
- Grundbeløb (pr. barn) 1.121 kr.

Fritidshjem

Udmelding af ressourcer til fritidshjemmene sker på baggrund af normerede pladser. Der vil ske en regulering af både personalenormering/lønsum og de børneafhængige udgifter ud fra et gennemsnitsbørnetal for perioden 1. januar til 31. december.

Personalenormering

Personalenormeringen – inkl. ledelse – i fritidshjemmene fastsættes på baggrund af normerede pladser, hvor der tildeles følgende timer til pædagogisk personale inklusiv ledelse:

- Fritidshjem 1,60 timer/barn/uge
- Fritidshjem i Nordbyen (socioøkonomisk) 0,52 timer/barn/uge

Vikarudgifter

Der afsættes **4,5 pct.** af lønsummen.

Personalerelaterede udgifter

De personalerelaterede udgifter omfatter uddannelse af fritidshjemmets samlede personale og øvrige personaleudgifter. Der afsættes til uddannelse og øvrige personale udgifter **0,77 pct.** af lønsummen.

Børneafhængige udgifter

Der afsættes følgende normbeløb (2020-niveau – normbeløb er ikke prisfremskrevet fra 2019 til 2020):

- Grundbeløb I (pr. fritidshjem) 9.941 kr.
- Grundbeløb II (pr. barn) 1.534 kr.

Bidrag til efterskoler

Der afregnes bidrag/takstbeløb til staten for elever optaget på efterskoler, ungdomskostskoler, håndarbejdsskoler og husholdningsskoler m.fl. pr. 5. september. Takstbeløbet fastsættes af staten og udgør 37.128 kr. pr. elev i 2019. Der er budgetteret med 364 elever i 2020.

Bidrag til private skoler

Der afregnes bidrag/takstbeløb til staten for elever optaget på private grundskoler og friskoler pr. 5. september. Takstbeløbet fastsættes af staten og udgør 38.672 kr. pr. elev i skolen og 7.768 kr. pr. barn i SFO i 2019. Der er budgetteret med henholdsvis 2.746 elever i skolen og 764 SFO-børn i 2020.

9.1 Skole

Øvrige delområder på skoleområdet

For de øvrige delområder er budgettet fastlagt på baggrund af de givne bevillinger i 2019 og tilrettet med ny lovgivning på området.

3.3.2 Demografi

Der foretages demografiregulering på følgende områder:

Folkeskoler

Udgifter til normalundervisning reguleres ud fra udviklingen i elev- og klassetal på baggrund af elev- og klassetalsprognosen for Randers Kommunes skoler. Den konkrete beregning af demografipuljen sker ud fra den godkendte ressourcetildelingsmodel på normalundervisningsområdet.

Skolefritidsordninger/fritidshjem

Udgifterne reguleres ud fra udviklingen i antal 6-9-årige. For skoleåret 2019/20 er det faktiske antal SFO pladser opgjort pr. 1. august 2019.

For både folkeskoler og skolefritidsordninger vil der ske en efterregulering af demografien året efter som følge af udviklingen i de faktiske elevtal pr. 5. september og de gennemsnitlige antal SFO-pladser igennem skoleåret jævnfør ressourcetildelingsmodellen for skoleområdet.

Bidrag til efterskoler

Bidrag til efterskoler reguleres ud fra udviklingen i antallet af 14-16-årige. Det faktiske elevtal til efterskoler opgøres endeligt pr. 5. september, og demografiberegninger i forhold til skønnet tilpasses ved efterregulering i 2020.

Bidrag til private skoler

Bidrag til private skoler reguleres ud fra udviklingen i antallet af 6-16-årige. Det faktiske elevtal til efterskoler opgøres endeligt pr. 5. september, og demografiberegninger i forhold til skønnet tilpasses ved efterregulering i 2020.

Ungdomsskolen

Der foretages demografiregulering på ungdomsskoleområdet ud fra udviklingen i antal 14-17-årige. Tilpasning sker ved en regulering af bevillingen til den almene ungdomsskoleundervisning.

Den demografiske udvikling for skoleområdet fremgår af nedenstående oversigt

Der er indarbejdet følgende beløb i budget 2020-23:

Mio. kr. /2020-PL niveau	2020	2021	2022	2023
Folkeskolen	-6,0	-7,0	-7,8	-8,1
SFO / Fritidshjem	-2,1	-3,7	-4,3	-4,4
Bidrag til private skoler	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Bidrag til efterskoler	-0,6	-0,5	-0,6	-0,5
Ungdomsskolen	0	0,1	0	0,1
Ungdommens Uddannelsesvejledning	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
I alt	-10,1	-12,5	-14,1	-14,3

9.1 Skole

Tabellen viser et fald i udgifterne på 10,1 mio. kr. fra 2019 til 2020. I 2023 forventes udgifterne at være 14,3 mio. kr. mindre end i 2019 som følge af den demografiske udvikling.

Nedenfor beskrives de største områder i ovenstående tabel.

Reguleringer vedrørende folkeskolen

Fra 2019 til 2020 forventes et fald i udgifterne på 6,0 mio. kr., hvilket skyldes nedlæggelse af 11 klasser fra skoleåret 2019/20 til skoleåret 2020/21. Udviklingen de kommende år skyldes ligeledes yderligere nedlæggelse af klasser som følge af det faldende antal 6-16 årige.

SFO

Udgifterne til SFO området forventes at være 2,1 mio. kr. lavere i 2020 end i 2019. Dette skyldes, at antal 6-9-årige forventes at falde fra 4.355 børn i 2019 til 4.162 børn i 2020. Udviklingen i overslagsårene skyldes ligeledes forventning om fortsat fald i antal 6-9-årige (pr. 1/1 2023 forventes antallet af 6-9-årige at være faldet til 3.969 børn).

Bidrag til private skoler

På privatskoler er der en nedgang i udgifterne til privatskoler på 1,3 mio. kr., hvilket skyldes, at der ikke har været den forventede tilgang af elever fra 2018 til 2019 – her var stigningen kun på 40 mod forventet 89 elever.

Det er yderst usikkert, hvordan udviklingen bliver i overslagsårene. Indtil videre er der forudsat et uændret antal privatskoleelever.

4. Nøgletal, takster m.m.

4.1 Nøgletal

Nedenfor ses relevante nøgletal - alle fra 6-by-nøgletallene, der blev udgivet i juni 2019.

Nettodriftsudgifter til folkeskolen pr. elev – regnskab 2018

Nettodriftsudgifter pr. elev	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Folkeskoler	68.186	67.145	71.460	71.838	68.685	66.253

Tabellen viser kommunernes nettodriftsudgifter for det samlede folkeskoleområde pr. elev. Opførelsen omfatter elever i 0.-10. klasse inkl. de forskellige specialklassetilbud.

Af tabellen fremgår det, at Randers Kommunes udgifter sammenlignet med 6-byerne er placeret i midten.

Klassekvotient i folkeskoler 2018/19

Klassekvotient	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Gennemsnitlig klassekvotient	22,0	21,5	20,9	20,8	21,7	23,0

Tabellen viser kommunernes gennemsnitlige klassekvotienter.

Af tabellen fremgår det, at Randers Kommune har en klassekvotient placeret i midten af 6-byerne.

9.1 Skole

Dækningsgrad vedr. folkeskole-, privatskole- og efterskoleelever 2018/19

Procentandel af underviste elever	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Elever i kommunale skoler	82,0	76,3	84,3	83,5	73,6	73,6
Elever i privatskoler	13,8	19,9	12,1	12,1	23,3	24,1
Elever i efterskoler	4,2	3,7	3,5	4,4	3,1	2,3
I alt	100	100	100	100	100	100

Tabellen viser den procentvise fordeling af elever fordelt på folkeskoler, privatskoler og efterskoler.

Af tabellen fremgår, at Randers Kommune har den laveste andel af elever i folkeskoler, mens Randers andel i privatskoler er den næst højeste i forhold til 6-byerne.

4.2 Takster

De månedlige takster for 2019 og 2020 fremgår af nedenstående oversigt

	Takst for 2019	Takst for 2020
Fritidshjem og klubber		
Fritidshjem	1.183	1.207
Juniorklub	395	400
Fiskergården	790	800
Solgården	200	200
SFO-er og juniorklubber		
SFO		
- SFO (inkl. morgen-/feriemodul)	1.851	1.900
- Morgen-modul	576	591
- Morgen/ferie-modul	993	1.020
Juniorklub	512	526

For fritidshjem svarer forældrebetalingen til 30% af bruttodriftsudgifterne. For juniorklub svarer taksten til 20% af bruttodriftsudgifterne. For Fiskergården 0.-3. kl. er taksten fastsat til dobbelt-takst som for juniorklub.

For SFO (inkl. morgen-/feriemodul) svarer forældrebetalingen til 72,7 % af bruttodriftsudgifterne (for 2020).

9.1 Skole

4.3 Oversigt over institutioner

Folkeskoler

Oversigt over antal folkeskoler, elev- og klassetal for skoleåret 2019/20 (faktiske elevtal pr. 5. september 2019) samt de enkelte skolers budgetterede nettodrifudsudgifter.

Skole	Elever	Klasser	Nettoudgifter kr.
Asferg skole	95	7	8.640.008
Assentoftsskolen	649	28	29.960.183
Bjerregrav skole	162	9	10.209.485
Blicherskolen	508	26	30.136.438
Fårup skole	181	10	11.946.953
Grønhøjskolen	385	21	29.915.958
Havndal skole	114	7	10.198.360
Hobrovejens skole	489	22	30.330.906
Hornbæk skole	502	24	25.175.972
Korshøjskolen	382	22	22.673.461
Kristrup skole	634	28	34.142.171
Langå skole, inkl. Satelitten	452	27	35.733.924
Munkholmskolen	415	19	21.420.481
Nørrevangsskolen	490	27	33.579.929
Rismølleskolen	473	24	20.657.317
Søndermarksskolen	610	27	30.554.025
Tirsdalens skole	465	21	23.290.006
Vestervangsskolen	897	39	45.687.128
Østervangsskolen	427	23	32.046.120
I alt	8330	411	486.298.825

Specialskoler

Oversigt over antal budgetterede pladser på specialskolerne i skoleåret 2019/20 samt specialskolernes nettodrifudsudgifterne.

Skole	Elever	Rettet Nettoudgifter* kr.
Firkløverskolen	148	44.318.373
Oust Mølleskolen**	24	10.485.501
Vesterbakkeskolen	110	32.629.284
I alt	282	87.433.158

* ekskl. takstbetaling

** inkl. ressourcer til Familieskolen

Firkløverskolen og Vesterbakkeskolen fusionerer 1. august 2020.

Skolefritidsordninger

Oversigt over antal pladser i skolefritidsordningerne pr. 1. august 2019 som danner grundlag for budget 2020, samt SFO-ernes nettodrifudsudgifter.

9.1 Skole

Skolefritidsordning	Børnehave- børn	SFO-børn	Juniorklub	Netto- udgifter* kr.
Asferg skole		43		1.224.658
Assentoftskolen		157	40	4.330.575
Bjerregrav skole		70		1.552.246
Blichers Børneby		147		3.857.343
Fårup Børneby	26	42		2.814.616
Grønhøjskolen		33		830.084
Havndal Børneby	30	45		3.193.606
Hobrovejens skole		236	40	5.316.927
Hornbæk skole		178	40	4.719.837
Korshøjskolen		94		1.886.352
Kristrup skole		273	64	6.315.763
Langå skole		95		1.973.736
Munkholmskolen		149		2.982.803
Nørrevangsskolen		-	40	551.135
Rismølleskolen		95		2.307.504
Søndermarksskolen		196	40	4.682.570
Vestervangsskolen		226	40	4.967.126
Østervangsskolen		150	40	3.897.751
I alt	56	2.229	344	57.404.634

*Ekskl. forældrebetaling samt udgifter til friplads og søskenderabat

Junior klubber

Under folkeskolernes ledelse er der etableret 8 juniorklubber på henholdsvis Assentoftsskolen, Hobrovejens skole, Hornbæk skole, Kristrup skole, Nørrevangsskolen, Søndermarksskolen, Vestervangsskolen og Østervangsskolen. Disse juniorklubber indgår SFO-oversigten.

Herudover er der følgende antal budgetterede pladser i special SFO-ordninger:

Skole	SFO-børn	Nettoudgifter* kr.
Firkløverskolen	129	10.277.244
Vesterbakkeskolen	101	8.853.716
Satellitten – Langå skole	25	1.482.439
Solstrålen - Østervangsskolen	30	2.450.462
Hornbæk Skole	10	532.960
Blicherskolen	5	266.480
Kristrup Skole	7	373.072
Grønhøjskolen	30	2.186.160
Fristedet – Tirsdalens skole	20	991.617
I alt	357	27.414.150

*ekskl. takstbetaling

Privat fritidshjem /SFO

Der er indgået driftsaftale med de private fritidshjem:

9.1 Skole

- IFO-Randers – hvor der ydes tilskud svarende til niveauet på de øvrige SFO-er. Der budgetteres med plads indtil 66 børn.
- Knejsted Fritidshjem er der budgetteret med plads indtil 22 børn.

Skole	Børn (budget)	Tilskud kr.
IFO-Randers	66	651.081
Knejsted Fritidshjem	22	847.000
I alt	88	1.498.081

Randers Ungdomsskole

Randers Ungdomsskole tilbyder aktiviteter for unge mellem 13 og 25 år i samarbejde med både skoler og fritidstilbud. Ungdomsskolen er på næsten alle skoler i kommunen, i klubber og på undervisningshold.

Herudover tilbyder Ungdomsskolen heltidsundervisning for elever med behov for en anderledes undervisningsform end den almindelige klasseundervisning.

Endelig står Ungdomsskolen for den kriminalpræventive SSP-indsats.

	Nettoudgifter kr.
Administration og fritidsundervisning	12.116.197
Fritidsmiljøer	7.325.524
Heltidsundervisning	10.762.386
SSP	1.245.227
I alt	31.449.334

Fritidshjem og klubber

Fritidshjem er hjemlet i dagtilbudsloven jf. § 45 og området består af både kommunale og selvejende fritidshjem.

Institutioner	Børne- have	Fritids- hjem	Junior- klub	Fritids- klub	Ung- doms- klub	Nettoud- gift* kr.
	<i>Pladser</i>					
Kommunale						
Jennumparkens institutioner		40	30		40	4.443.873
Gårdklubben Fiskergården				60		1.254.349
Selvejende						
KFUM's institutioner	32	47			100	5.801.416
Vorup Børne- og Ungdomshus		97	40		175	5.395.924
KFUM's fritidsgård Solgården				55		2.953.826
I alt	32	184	70	115	315	19.849.388

*Ekskl. forældrebetaling samt udgifter til friplads og søskenderabat

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2020 og overslagsår:

Familie

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor servicrammen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Pædagogisk psykologisk rådgivning	26,4	-4,3	22,1			
1.2 Talepædagogisk bistand	2,3	0,0	2,3			
1.3 Fremskudt forebyggelse	7,2	0,0	7,2			
Driftudgifter i alt	35,9	-4,3	31,6	0,0	0,0	0,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med udgifter for 31,6 mio. kr. og indtægter for 4,3 mio. kr., hvilket giver et nettobudget for familieområdet på i alt 31,6 mio. kr.

Nedenfor gives en kort beskrivelse af de enkelte opgaveområder, som alle varetages af **Center for Pædagogisk Psykologisk Rådgivning**.

1.1 Pædagogisk psykologisk rådgivning (PPR) arbejder iht. Folkeskoleloven, Lov om social service, samt Lov om forebyggende sundhedsordninger for børn og unge. Til opnåelse af de overordnede politiske målsætninger er det PPR's opgave gennem en tværfaglig og helhedsorienteret indsats at sikre børn og deres familie de bedst mulige udviklingslivsbetingelser.

Det er centralt for PPR at se på barnets/den unges ressourcer og relationer samt kvalificere de voksne, der har daglig omgang med barnet/den unge.

Én af hovedopgaverne for psykologerne er at være med til at sikre inklusion i daginstitutioner og skoler og bidrage med konsultativ bistand og specialistviden i forhold til at skabe pædagogiske læringsmiljøer, som sikrer trivsel for børn og unge i almenområdet.

Socialministeriet har bevilget 11,5 mio. kr. til et flerårigt projekt *"En tidlig og styrket forebyggende indsats i Randers Kommune"*. Projektet startede i 2017 og løber til udgangen af 2020. For 2020 er der således indarbejdet 4,2 mio. kr. på både indtægts- og udgiftssiden.

1.2 Talepædagogisk Center løser opgaver, som omfatter bistand til børn med tale- sprog- og hørevanskeligheder. Opgaverne varetages af talekonsulenter, som vejleder og rådgiver de voksne omkring børnene samt underviser børnene og de voksne. Der er endvidere ansat en fysioterapeut og en psykolog til de vanskeligheder, som kræver en mere tværfaglig indsats.

Talepædagogisk Center varetager også talepædagogisk bistand til voksne.

1.3 Fremskudt forebyggelse arbejder med tidlig opsporing af socialfaglige problematikker med henblik på at afhjælpe problemerne, inden de vokser sig store. Fremskudt socialrådgivning er et tilbud til skoler og dagtilbud samt til selve barnet/den unge og dennes familie, når barnet/den unge ikke er tilknyttet familieafdelingen. Den fremskudte socialrådgivning retter sig således både mod familier og professionelle.

9.4 Center for Pædagogisk og Psykologisk Rådgivning

Udgangspunktet for den fremskudte socialrådgivers arbejde er den enkelte elevs trivsel. Det betyder, at den fremskudte socialrådgiver har behov for informationer fra både skole og hjem om elevens læring, trivsel og udvikling – og også ofte fra eleven selv. Kontakten mellem den enkelte familie og den fremskudte socialrådgiver skabes oftest ved, at den fremskudte socialrådgiver deltager i et netværksmøde på skolen, når det vurderes at være relevant i forhold til barnet, den unge og familien.

Kerneopgaven for de fremskudte socialrådgivere i PPR er at yde rådgivning og vejledning til personale på skoler og dagtilbud samt børn, unge og forældre med henblik på tidlig opsporing og forebyggelse af familier og børn i og med vanskeligheder.

De sociale rådgivere bidrager med socialfaglig viden i det tværfaglige samarbejde overfor børn og unge og bygger bro til Myndighedscentret og andre relevante tilbud.

Herudover varetager de fremskudte rådgivere opgaver i henhold til Servicelovens §11, hvilket f.eks. omhandler gruppeforløb "De Utrolige År" og samtaleforløb visiteret fra Myndighedscentret.

Der er afsat 7,2 mio. kr. i 2020 til fremskudt socialrådgivning, hvoraf 4,1 mio. kr. rettes til Servicelovens §11 og 3,1 mio. kr. til den skolerelaterede indsats.

2. Budgetmål i 2020

2.1 Budgetmål 2020-23 for Skole- og uddannelsesudvalget

Budgetmålene har været behandlet og godkendt i Skole- og uddannelsesudvalget den 21. maj 2019 og i Byrådet den 17. juni 2019.

Der er ikke fastlagt budgetmål for Center for pædagogisk og psykologisk rådgivning.

3. Tal og forudsætninger

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til budget 2023:

Familie

Mio. kr. 2020-priser	Regnskab	Budget	Budget 2020-2023			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1 Pædagogisk psykologisk rådgivning	20,7	22,3	22,1	22,1	22,1	22,1
1.2 Talepædagogisk bistand	2,8	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3
1.4 Forebyggende foranstaltninger	6,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2
Driftudgifter i alt	29,7	31,9	31,6	31,6	31,6	31,6

Servicerammen for budget 2020 er reduceret med 0,3 mio. kr. i forhold til budget 2019. Dette skyldes, at der er flyttet budget og opgaver til skoleområdet for i alt 0,2 mio. kr. og budget til en central udviklingspulje under familieområdet for 0,1 mio. kr.

3.2 Ændringer over år

Nedenstående tabel viser niveau for budget 2020 og overslagsårene 2020-2023.

Familie - servicerammen

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	31,9	31,9	31,9	31,9
Effektiviseringskrav budget 2019, ½% ekstra pr. år	-0,2	-0,3	-0,5	-0,6
Budgetaftale				
Effektiviseringskrav 2020-2023 Børn Skole, ½% udgår, en del af omlægning	0,2	0,3	0,5	0,6
Ompostering mellem bevillingsområder				
-overførsel af midler fra skole (BY 17/6-19) Ikke elev-relaterede udg.	0,7	0,7	0,7	0,7
-overførsel af midler til central udviklingspulje	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
-visitation af specialundervisning til skole (BY 1/10-2018)	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
PL og øvrige ændringer				
Driftudgifter i alt	31,6	31,6	31,6	31,6

"Effektiviseringskrav 2020-2023 Børn og Skole" indeholder konkrete omlægnings på tværs af alle budgetområderne i Børn og Skole. PPR tilføres midler, som udligner budgetlagt effektiviseringskrav på ½ % pr. år.

3.3 Budgetforudsætninger

Familieområdet er omfattet af rammestyning.

3.4 Tildelingsmodel

Budgettet for området fastsættes af Byrådet.

3.5 Demografi

Der foretages ikke demografireguleringer på budgetområdet, og der er ikke indarbejdet normalt på området.

4. Nøgletal, takster m.m.

Der anvendes ikke nøgletal og takster for området

9.4 Center for Pædagogisk og Psykologisk Rådgivning

4.1 Oversigt over aftaleenheder

Institutioner og projekter	Pladser	Bevilling	Note
Foranstaltninger for børn og unge		(kr. 1.000)	
Center for Psykologisk og Pædagogisk Rådgivning			
Pædagogisk og Psykologisk Rådgivning		22.093	1
Talepædagogiske Center		2.305	1
Fremskudte rådgivere, skoler og daginstitutioner		7.177	1
Projekt: En tidlig og styrket forebyggende indsats i Randers kommune		4.193	2
Projektfusion: Socialstyrelsen		-4.193	2
Samlet driftsbudget for Pædagogisk og Psykologisk Rådgivning, Talepædagogisk center, Fremskudte rådgivere og Projekter:		31.575	
Note 1: Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, Talepædagogisk Center er placeret i Gudenåcenteret.			
Note 2: Projektet løber fra 1-12-2017 til 31-12 2020 og er finansieret af Socialstyrelsen.			

10. Udviklingsudvalget

Drift

Bevillingsområder:

10.1 Udvikling

10.1 Udvikling

1. Beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingen. Desuden vises budgetbeløbene for 2020:

Udvikling

Mio. kr. 2020-priser	Servicerammen			Udenfor serviceringen		
	Udgift	Indtægt	Netto	Udgift	Indtægt	Netto
1.1 Erhvervsservice og iværksætteri	9,6	0,0	9,6			
1.2 Turisme	5,7	0,0	5,7			
1.3 Byudvikling	1,8	0,0	1,8			
Driftsudgifter i alt	17,0	0,0	17,0	0,0	0,0	0,0

Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med driftsudgifter for 17,0 mio. kr.

I budget 2020 er der indeholdt et effektiviseringskrav på det enkelte bevillingsniveau svarende til 0,5 % af budgettet årligt. På udviklingsudvalgets område er der tale om et beløb på 0,081 mio. kr. i 2020 stigende til 0,324 mio. kr. i 2023. Besparselsen er fundet ved at reducere erhvervs- og udviklingspuljen. Herudover er der udmøntet en årlig besparelse på 0,1 mio. kr. ved ingen prisfremskrivning af budget til varekøb og tjenesteydelser.

Udviklingsudvalget er herudover ansvarlig for anlægsbevillinger til jordforsyning, køb og salg af fast ejendom samt byudviklingsprojektet Byen til Vandet.

1.1 Erhvervsservice og iværksætteri

På området er der afsat budget til følgende opgaver:

Budget 2020, mio. kr. (2020 priser)	Udgift	Indtægt	Netto
Erhvervs- og udviklingspuljen	2,1	0,0	2,1
Tilskud til Erhverv Randers	2,5	0,0	2,5
Midtjysk EU-kontor i Bruxelles	0,4	0,0	0,4
Medlemskab af Business Region Aarhus	0,5	0,0	0,5
Julebelysning, Randers City Forening	0,7	0,0	0,7
Tværkommunale erhvervshuse	2,8	0,0	2,8
Digital erhvervsfremmeplatform	0,4	0,0	0,4
Letbaneprojekt Østjylland	0,2	0,0	0,2
I alt mio. kr.	9,6	0,0	9,6

I forbindelse med Økonomaftalen for 2019 indgik KL og regeringen en forståelse om forenkling af erhvervsfremmesystemet. Med aftalen reduceres antallet af politisk ansvarlige niveauer i Danmark til to: ét decentralt niveau med en stærk kommunal forankring og staten. De regionale vækstfora og Danmarks Vækstråd nedlægges og erstattes af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, og der oprettes syv nye Erhvervshuse, som afløser de nuværende væksthuse.

For Randers Kommunes vedkommende betyder det, at der sker en opgaveforskydning af den basale erhvervsfremme. Den digitale platform skal varetage en stor del af de helt elementære henvisninger til erhvervsfremmeydelser, hvortil der er afsat 0,4 mio. kr. Samtidig skal de nye Erhvervshuse ikke blot yde specialiseret erhvervsservice, men også al erhvervsservice indenfor

10.1 Udvikling

emner som kapitalanskaffelse, ny teknologi, nye forretningsmodeller m.v. Der vil derfor være et reduceret behov for den lokale 1:1 virksomhedsvejledning af Randers Kommunes virksomheder.

I forbindelse med forenkling af erhvervsfremmesystemet blev der i 2019 omprioriteret 1,25 mio. kr. fra erhvervsservice til andre områder. Endvidere blev der som en overgangsordning lavet en etårig aftale med Erhverv Randers med henblik på at varetage den basale erhvervsvejledning for kommunens virksomheder. I budgetaftalen for 2020 er tilkendegivet, at samarbejdet mellem Randers Kommune og Erhverv Randers/Business Randers styrkes. For at understøtte den basale lokal 1:1 vejledning udført af Erhverv Randers er der i budgettet afsat yderligere 1,7 mio. kr. årligt til opgaven.

1.2 Turisme

Udgiften til turismefremmende aktiviteter består af tre elementer – et årligt tilskud til Randers Regnskov, et årligt tilskud til VisitAarhus samt et budget til driften af Naturpark Randers Fjord.

Turisme består af udgifter til:

Budget 2020, mio. kr. (2020-priser)	Udgift	Indtægt	Netto
VisitAarhus	2,9	0,0	2,9
Tilskud til Randers Regnskov	2,2	0,0	2,2
Naturpark Randers Fjord – drift	0,6	0,0	0,6
I alt mio. kr.	5,7	0,0	5,7

I forbindelse med implementeringen af ny Lov om erhvervsfremme er det besluttet, at Randers Kommune fra 2020 indgår resultatkontrakt med VisitAarhus om turismeindsatsen. Målsætningen er bl.a. at synliggøre og profilere af Randers både nationalt og på udvalgte internationale markeder samt at varetage den lokale turistservice med udgangspunkt fra Randers Regnskov mv. Herudover blev det besluttet at styrke indsatsen med at tiltrække events til Randers Kommune ved at flytte budget på 0,1 mio. kr. til Eventsekretariatet (BY 07-10-2019 pkt. 475).

Kommunens tilskud til Randers Regnskov udgør 2,2 mio. kr. I forbindelse med vedtagelse af budget 2019 blev det besluttet at øge tilskuddet med 0,5 mio. kr. i 2019 stigende til 1 mio. kr. i 2020 og frem for at understøtte udvikling i Randers Regnskov. I budgetaftalen for 2020 er det besluttet at overdrage arealer til Randers Regnskov til brug for udvikling af nye attraktioner.

1.3 Byudvikling

Udvikling og aktiviteter består af udgifter til:

Budget 2020, mio. kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Agenda 21 mv.	1,0	0,0	1,0
Byudvikling	0,1	0,0	0,1
Driftssikring af boligbyggeri	0,7	0,0	0,7
I alt mio. kr.	1,8	0,0	1,8

Under agenda 21 er det afsat et budget på 1,0 mio. kr. til opgaver vedr. strategisk energiplanlægning og klimastrategiske planlægningsopgaver i forhold til klimatilpasning, varmforsyning samt planlægning for vindmøller, store solcelleanlæg og biogas. Budget til byudvikling omfatter driftstilskud til Familiehuset i midtbyen.

Driftssikring af boligbyggerier omhandler ydelsesstøtte, som er den kommunale andel af rentebidraget til andelsboliger, almene boliger og ungdomsboliger.

2. Budgetmål i 2020

Budgetmål i 2020 for Udviklingsudvalget

Budgetmål				
Tiltrækning og fastholdelse af virksomheder og borgere i Randers Kommune				
Begrundelse/udbygning				
<p>Udviklingsudvalget har som mål at sikre gode rammer for udviklingen i Randers Kommune. Vi vil sikre en planlægning, der understøtter en strategisk udvikling af hele kommunen. På erhvervsområdet prioriterer vi erhvervsvenlige rammevilkår.</p> <p>En række faktorer påvirker tiltrækning og fastholdelse af virksomheder og borgere. En levende og spændende Randers bymidte med en variation af oplevelser, erhverv og detailhandel samt spændende byrum og bevaringsværdige bymiljøer er vigtigt for byens og kommunens udvikling. Derfor er en velfungerende midtby en afgørende indsats for udviklingsudvalget.</p> <p>God infrastruktur i hele kommunen sikrer attraktive vilkår for bosætning og erhvervsliv. Det er både infrastruktur som for eksempel klimabroen, forlængelse af Ringboulevarden mod øst og god kollektiv trafik, men også digital infrastruktur som er afgørende for virksomheder og borgere i landdistrikterne.</p>				
Politisk(e) målsætning(er)				
<ul style="list-style-type: none"> • Attraktiv erhvervskommune • Attraktiv bosætningskommune 				
Indikator	Vision 2022			Måltal for 2023
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	
Vi efterlever de nationale servicemål for byggesager, miljø- og landbrugssager	Randers Kommune (2018) 67 dage	Forbedring af sagsbehandlingstiden i forhold til service-målene	Forbedring af sagsbehandlingstiden i forhold til service-målene	Forbedring af sagsbehandlingstiden i forhold til service-målene
Simpel konstruktion: 40 dage	44 dage			
Enfamilieshuse: 40 dage	71 dage			
Industri- og lagerbygninger: 50 dage	67 dage			
Etagebyggeri, Erhverv: 55 dage	76 dage			
Etagebyggeri, Bolig: 60 dage	27 dage			

10.1 Udvikling

Miljø- og landbrugssager: Bilag 1-virksomheder: 200 dage Bilag 2-virksomheder 130 dage Datakilde: Byg- og miljø	99 dage			
Score i DI's erhvervsklimaundersøgelse vedrørende erhvervsserviceniveau (skala fra 1-5)	Erhvervsvenlighed 3,52 (2018)	3,60	3,65	3,70
Antal CVR-numre i Randers Kommune	Ultimo 2018: 7.857	8.000	8.100	8.150
Antal arbejdspladser i Randers Kommune	Ultimo 2017: 45.220	45.500	45.650	45.800
Antal tomme lejemål i midtbyen.	2018: 45 tomme lejemål ekskl. Slotsgade. Herudover en række lokaler som er under ombygning eller afvikling.	Færre tomme lejemål.	Alle mål er forbedret yderligere	Færre tomme lejemål.

Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022

Budgetmålet er justeret. Indikatoren omhandlende de nationale servicemål er tilpasset. Der regnes i dage og ikke pct. som sidste års budgetmål, da det er mere retvisende i forhold til antal indkomne sager.

Indikatoren om DI's erhvervsklimaundersøgelse er tilpasset. Her udgår byggesagsbehandling og miljøsager, da vi selv måler på dem.

Baseline for antal CVR-numre og arbejdspladser er opdateret til ultimo 2017 og ultimo 2018 tal i forhold til sidste års budgetmål.

Sidste indikator om Randers midtby er tilpasset. Her er fjernet mål, som ikke er målbare. Udviklingsplanen er færdig december 2019, herefter vil der muligvis kunne sættes flere og bedre måltal på.

10.1 Udvikling

Budgetmål

Byen til vandet sikrer en bæredygtig byudvikling for Randers nu og i fremtiden

Begrundelse/uddybning

Realiseringen af Byen til Vandet løser tre grundlæggende udfordringer for Randers By: Klimasikring, infrastruktur og byudvikling.

Med etableringen af klimabroen opstår helt nye potentialer for Randers. Nye arealer bliver frigjort til byudvikling, og nyt byliv opstår, hvor byen kommer til at møde vandet. Kø på Randers Bro afløses af nye muligheder for afvikling af trafikken. Klimabroen klimasikrer sammen med klimabåndet Randers By mod oversvømmelser. Byen til Vandet sikrer en bæredygtig byudvikling for Randers nu og i fremtiden.

Politisk(e) målsætning(er)

- **Grøn og bæredygtig udvikling**
- **Byen til vandet**
- **Attraktiv bosætningskommune**
- **Attraktiv erhvervskommune**

Indikator	Vision 2022			
	Baseline 2017/2018	Delmåltal 2020	4-årigt måltal for 2022	Måltal for 2023
Udviklingsplan for Byen til Vandet	-	Endelig udviklingsplan er vedtaget	Busterminalen, bolværksgrunden, brotoften er under udvikling	Busterminalen, bolværksgrunden, brotoften er under udvikling
Lokalplaner inden for Byen til Vandet	-	Første forslag til lokalplan sendes i høring	Udarbejdelse af lokalplaner for projekterne.	Udarbejdelse af lokalplaner for projekterne
Havnevejen	-	Projektering	Første spadestik	
Løsninger på støjforordringer (Byen til Vandet)	Screening af området. Støjmåling af Verdo gennemført	Aftale indgået om løsninger	Reduceret støjniveau	Reduceret støjniveau og flytning af Havnens skibsanløb fra Energikajen og Kulkajen

Status/handlinger ift. at nå mål for vision 2022

Der er til budgetmålet omkring byen til vandet tilføjet 2 nye indikatorer. Derudover er der justeret lidt i måltallene. Den endelige vedtagelse af udviklingsplanen er rykket til 2020, og den sættes i gang ultimo 2019 frem for 2018. Første lokalplansforslag er ligeledes rykket til 2020.

10.1 Udvikling

3. Tal og forudsætninger

Nedenfor vises en række overordnede budgettal på driften.

3.1 Hovedtal på driften

Nedenstående tabel viser udviklingen på driftssiden fra regnskab 2018 og frem til 2023 (i 2020 priser):

Udvikling

Mio. kr. 2020-priser	Regnskab	Budget	Budget 2020-23			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.0 Fælles	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1 Erhvervsservice og iværksætteri	11,8	8,5	9,6	9,5	9,4	9,3
1.2 Turisme	0,0	5,3	5,7	5,7	5,7	5,7
1.3 Byudvikling	5,0	1,7	1,8	1,7	1,7	1,7
Driftsudgifter i alt	16,8	15,4	17,0	16,8	16,7	16,7

Ændring fra budget 2019 til budget 2020 og overslagsårene forklares i afsnit 3.2

3.2 Ændringer over år

Mio. kr. 2020-priser	Ændring til 2020	Ændring til 2021	Ændring til 2022	Ændring til 2023
Udgangspunkt 2019-budget	15,4	15,4	15,4	15,4
Ingen prisfremskrivning	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Business Randers (budgetaftale 2020)	1,7	1,7	1,7	1,7
Familiehuset Gråbrødrestrede (budgetaftale 2020)	0,1	0,0	0,0	0,0
Effektiviseringsbidrag 2019 (trin 2023)	0,0	0,0	0,0	-0,1
Tillægsbevillinger:				
<i>Eksterne erhvervsmæglere (BY 04-03-2019 pkt. 140)</i>	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
<i>Styrkelse af Eventsekretariatet (BY 07-10-2019 pkt. 475)</i>	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Ændringer fra budget 2019				
Effektiviseringsbidrag (budgetaftale 2019)	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2
Randers Regnskov - forøget tilskud (budgetaftale)	0,5	0,5	0,5	0,5
Budgetændringer fra tidligere år:				
Overførsler – Gudenåsamarbejdet	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Budget fra ydelsesstøtte til byggesag - udløb år 2020	0,1	0,1	0,1	0,1
PL og øvrige ændringer	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
I alt	17,0	16,8	16,7	16,7

Der er i budget 2020-23 udmøntet besparelse ved ingen prisfremskrivning af budget til varekøb og tjenesteydelser for 0,1 mio. kr. Herudover er effektiviseringsbidraget videreført i 2023.

10.1 Udvikling

I budgetforliget er der afsat 1,7 mio. kr. årligt til at styrke den basale erhvervsvejledning for kommunens virksomheder. Endvidere er der afsat 0,1 mio. kr. i 2020 til at understøtte Familiehuset i midtbyen. I budgettet indgår tillægsbevillinger for -0,2 mio. kr.

Ændringer fra budget 2019:

I budgetaftalen fra 2019 var indeholdt et effektiviseringskrav med en årlig stigning på knap 0,1 mio. kr. I aftalen blev endvidere afsat midler til forøget tilskud til Randers Regnskov med 0,5 mio. kr. i 2019 stigende til 1,0 mio. kr. årligt fra 2020.

Budgetændringer fra tidligere år:

Bevilling til Gudenåsamrådet på 0,25 mio. kr. i 2019 er finansieret af overførsel af midler. Der er ikke afsat midler hertil i 2020 og frem.

Ifm. budgetopfølgningen i september 2016 blev der flyttet budget fra ydelsesstøtte til byggesag under Økonomiudvalget til udligning af negativ overførsel. Overførslen udfases frem til 2020.

Anlægsbudgettet

2020-2023

Budgetbemærkninger

Anlægsbudgettet fordelt på udvalg

Skattefinansieret anlæg
Ældreboliger

1. Økonomiudvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Økonomiudvalget
Funktion	6.45.51 Sekretariat og forvaltninger
Projekt	Anlægsbuffer
Stednr. (S1/S2)	200/010015

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		40.000					40.000
Indtægter							
Netto		40.000					40.000

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Formål
I alt			

Formål og beskrivelse

Bufferen er primært indarbejdet for at imødegå et eventuelt forbrug af opsparede midler på anlægssiden i 2020. Bufferen er ikke finansieret, idet der er indregnet en modpost under finansforskydninger af tilsvarende beløb.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Økonomiudvalget
Funktion	06.52.76
Projekt	Anlægspulje til politisk udmøntning
Stednr. (S1/S2)	200/010040

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter				14.000	14.000	*	28.000
Indtægter							
Netto				14.000	14.000		28.000

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Formål
I alt			

Formål og beskrivelse

Der afsættes en ny anlægspulje på 14 mio. kr. i 2022 og 2023 til senere politisk udmøntning.

*Der henvises til den 10-årige investeringsplan for yderligere information vedrørende 2024-2029.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Økonomiudvalget
Funktion	06.45.51
Projekt	Brandteknisk gennemgang
Stednr. (S1/S2)	165130

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		5.000	5.000	5.000	5.000		20.000
Indtægter							
Netto		5.000	5.000	5.000	5.000		20.000

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Formål
I alt			

Formål og beskrivelse

Der er afsat en pulje på 5 mio. kr. årligt til gennemførelse af de obligatoriske brandsikkerhedsmæssige arbejder, som en gennemgang af kommunens bygninger forventes at give anledning til.

2. Børne- og familieudvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Børne- og familieudvalget
Funktion	05.25.14 Dagtilbud
Projekt	Etablering af daginstitution i år 2020
Stednr. (S1/S2)	023.007

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		20.344					20.344
Indtægter							
Netto		20.344					20.344

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Formål
I alt			

Formål og beskrivelse

Aftalepartierne afsatte ved budgetaftalen 2019-22 en ramme på 20 mio. kr. i 2020. Anvendes til etablering af en daginstitution, som rummer 100 børnehavebørn og 50 vuggestuebørn.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Børne- og familieudvalget
Funktion	05.25.14 Dagtilbud
Projekt	Etablering af daginstitution i år 2022
Stednr. (S1/S2)	023.008

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter				20.344			20.344
Indtægter							
Netto				20.344			20.344

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Formål
I alt			

Formål og beskrivelse

Aftalepartierne afsatte ved budgetaftalen 2019-22 en ramme på 20 mio. kr. i 2022, som anvendes til etablering af en daginstitution.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Børne- og familieudvalget
Funktion	05.25.14 Dagtilbud
Projekt	Pulje til omdannelse af børnehavepladser til vuggestuepladser
Stednr. (S1/S2)	023.009

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	2.500	1.526					4.026
Indtægter							
Netto	2.500	1.526					4.026

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Formål
04.02.2019	2.500		Anlægsbevilling givet til arbejdet i 2019.
I alt	2.500		

Formål og beskrivelse

I 2019 er der etableret vuggestuepladser i Børnehuset Overvænget, Børnehaven Himmelblå, Børnehuset Mariendal og i Børnehuset Midgaard.

Arbejdet med indføring af fleksible muligheder i dagtilbuddene fortsættes i 2020.

Af det oprindelige afsatte anlægsbeløb i 2020 har Byrådet i møde d. 07.10.2019 (pkt. 461) besluttet at anvende 1 mio. kr. i 2019 til køb af Lervangen 43F (tidligere Børnehuset Lions).

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Børne- og familieudvalget
Funktion	05.25.14 Dagtilbud
Projekt	Sammenlægning af daginstitutioner i Langå
Stednr. (S1/S2)	023.006

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	10.081	5.156					15.237
Indtægter							
Netto	10.081	5.156					15.237

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Formål
24.09.2018	15.360		Sammenlægning af daginstitutioner i Langå
I alt	15.360		

Formål og beskrivelse

Arbejdet igangsættes i 2020.

Status på projektet

Anlægsopgaven kommer i udbud primo 2020, hvorefter arbejdet igangsættes. Forventet indflytning sker i 2020.

4. Socialudvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Socialudvalget
Funktion	05.38.59
Projekt	Etablering af autismetilbud i Langå
Stednr. (S1/S2)	200/040024

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		1.526	1.526				3.052
Indtægter							
Netto		1.526	1.526				3.052

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Formål
I alt			

Formål og beskrivelse

Randers Kommune har gennem de senere år oplevet en stigning i voksne borgere med autisme, der har brug for et botilbud.

I budgetaftalen for 2019-2022 blev der afsat rådighedsbeløb på 1,5 mio. kr. årligt i 2020 og 2021 til etablering af et nyt botilbud til voksne med autisme.

Tilbuddet etableres i eksisterende bygninger på Bredgade i Langå og vil få op til 17 pladser. Heraf vil 11 pladser være nye pladser til Randers-borgere, mens op til 6 pladser forudsættes solgt til andre kommuner eller anvendt til borgere, der ønsker at vende tilbage til Randers efter ophold på pladser uden for kommunen.

5. Miljø- og teknikudvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Miljø- og Teknikudvalget
Funktion	00.28 Kommunale veje
Projekt	Anlæg af cykelstier, ramme
Stednr. (S1/S2)	200/058102

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		2.665	2.665	1.165	1.165		7.660
Indtægter							0
Netto	0	2.665	2.665	1.165	1.165	0	7.660

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

Byrådet vedtog i februar 2011 "Cykel og stiplan 2010", som er udmøntet i konkrete projekter eksempelvis cykelsti på sydsiden af Toldbodgade. Der er i 2016 udarbejdet en revideret prioriteringsliste for kommende cykelstiprojekter.

Midlerne skal anvendes til konkrete initiativer, der skaber mere trygge forhold for cykling til skole i landdistrikterne. Beløbet anvendes til nogle af de højst prioriterede cykelstier i stiplanen.

Rammebeløbet i 2019 er 29. januar 2018 udmøntet til finansiering af de støttede cykelprojekter "Sikre skolevejskorridorer – med sidegevinster" samt "Cykling i byen og adgang til naturen".

Aftalepartierne bag budget 2020-2023 ønsker at prioritere etableringen af flere cykelstier. Der er på den baggrund afsat yderligere 1,5 mio. kr. til formålet i 2020 og 2021.

Status på projektet

Rammen udmøntes hvert år i 1. kvartal i konkrete cykelfremmende projekter. De konkrete projekter prioriteres ud fra en liste, der indeholder over 100 strækninger, hvor der ansøges om etablering af cykelsti eller andre anlæg til cykelfremme.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Miljø- og Teknikudvalget
Funktion	00.25 Faste ejendomme m.fl.
Projekt	Bygningsvedligehold, pulje
Stednr. (S1/S2)	200/058600

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		32.675	37.761	37.761	37.761		145.958
Indtægter							0
Netto	0	32.675	37.761	37.761	37.761	0	145.958

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
04-11-19	32.675		Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2020
I alt	32.675	0	

Formål og beskrivelse

Udvikling, Miljø og Teknik (Ejendomsservice) står for vedligeholdelsen af ca. 500.000 etage-m² kommunale bygninger. Det gælder vedligehold udvendigt og indvendigt på bygningerne samt de tekniske installationer.

Bygningsvedligeholdelsen varetages af 4 medarbejdere, der i fællesskab prioriterer, hvilke opgaver der skal løses i det kommende år. Vedligehold af tekniske installationer løses i samarbejde med de tekniske serviceledere. Bygningsvedligeholdelsen styres med et overblik i vedligeholdelsesprogrammet CareTaker. Prioriteringen af opgaverne tager udgangspunkt i at tag og fag har 1. prioritet, hvorefter øvrige midler anvendes, hvor behovet er størst.

Vi arbejder med en standard i forhold til registrering:

- 3 God: Ingen synlige skader. Bygningen fungerer fuldt tilfredsstillende.
- 2 Acceptabel: Der findes ingen synlige potentielle skader på bygningsdelene, der bør holdes under observation. Der bør iværksættes forebyggende vedligehold
- 1 Middel: Tegn på begyndende skader. Bygningsdelen fungerer ikke tilfredsstillende. Reparation/vedligehold er nødvendigt.
- 0 Dårlig: Skader af betydning for sikkerheden. Oprettning af bygningsdelene bør iværksættes snarest.

De afsatte beløb, i anlægspuljen, dækker ikke hele udgiften til en forsvarlig bygningsvedligeholdelse, der skal derfor over tid forventes et større og større efterslæb. Det samlede efterslæb blev i 2017, opgjort til kr. 125 mio. eksklusiv tekniske installationer. De 37,8 mio. pr. år er ikke nok til at rette op på efterslæbet.

Bygningernes vedligeholdelsestilstand betyder, at der er et rigtig stort behov for akut vedligehold, hvilket har indflydelse på mulighederne for den planlagte vedligehold, som igen betyder, at vedligeholdelseefterslæbet stiger fra år til år.

Vi forventer at kunne reducere en del af efterslæbet med de ekstra midler der bliver tilført området, fra 2024 og frem.

Status på projektet

Der er fokus på optimering af den daglige drift i forhold til, at mindske skader på de kommunale bygninger og derved mindske akut opståede skader.

Der arbejdes med en skarp prioritering i forhold til den nuværende anlægsbevilling.

Der er fremrykket 5 mio. kr. fra budget 2020 til 2019, grundet en stor vandskade på Psykiatriens Hus.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2020 søges i forbindelse med budgetvedtagelsen

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Miljø- og Teknikudvalget
Funktion	00.28 Kommunale veje
Projekt	Cykling i byen og adgang til naturen
Stednr. (S1/S2)	200/058254

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	5.300						5.300
Indtægter	-1.696	-424					-2.120
Netto	3.604	-424	0	0	0	0	3.180

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
29-01-18	5.300	-2.120	Tilskud fra cykelpuljen (40%)
I alt	5.300	-2.120	

Formål og beskrivelse

Projektets hovedformål er at give pendlere bedre mulighed for at cykle til Randers C som et alternativ til bilen. Samtidig vil projektet skabe bedre adgang til naturen for beboere i midtbyen ved at skabe en god forbindelse til Gudenåen og stiforbindelsen langs denne.

Projektet indeholder ny cykelsti på Vestervold og mere cykelparkering i Randers C samt adfærdskampagner målrettet ansatte på Regionshospitalet og ved Randers Kommune.

Projektet er planlagt til udførelse i 2018 og 2019.
Der er opnået støtte til projektet fra Vejdirektoratets cykelpulje.

Status på projektet

Kontrakter er indgået omkring første del af cykelparkering, cykeltællere og adfærdskampagner.

Udbud vedrørende cykelstier på Vestervold og anden del af cykelparkering og andre faciliteter for cyklister i bymidten er nært forestående. Alle projekter udføres i 2019. I 2020 vil der blive gennemført evaluering af projektet, som er forudsætning for at opnå støtten fra Vejdirektoratets cykelpulje.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Miljø- og Teknikudvalget
Funktion	00.28 Kommunale veje
Projekt	Diverse vejprojekter, ramme
Stednr. (S1/S2)	200/058100

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		3.397	3.397	3.397	3.397		13.588
Indtægter							0
Netto	0	3.397	3.397	3.397	3.397	0	13.588

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

Rammebeløb til diverse udbygnings- og vedligeholdelsesprojekter på vejnettet. Det kan f.eks. være trafikikkerhedsprojekter, kapacitetsforbedringer og lignende.

Status på projektet

Rammen udmøntes hvert år til konkrete anlægsprojekter i 2. halvdel af året. Det er typisk til projekter, hvor det af trafikikkerhedsmæssige eller kapacitetsmæssige årsager er nødvendigt at foretage fysiske ændringer på vejnettet.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Miljø- og Teknikudvalget
Funktion	00.25 Faste ejendomme m.fl.
Projekt	Energibesparende foranstaltninger, pulje
Stednr. (S1/S2)	200/058601

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		26.971	12.004	12.004	12.004		62.983
Indtægter							0
Netto	0	26.971	12.004	12.004	12.004	0	62.983

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
04-11-19	26.971		Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2020
I alt	26.971	0	

Formål og beskrivelse

Udvikling, Miljø og Teknik (Ejendomsservice) arbejder med energioptimering af i alt ca. 500.000 etage-m² kommunale bygninger.

Energipuljen anvendes til investeringer i energibesparende foranstaltninger. Kravet er, at investeringerne er rentable og anvendes til energioptimering af varmeanlæg, CTS, ventilationsanlæg, tekniske anlæg, bygninger med mere.

Ved renovering af tekniske anlæg søges der generelt løsninger, som er medvirkende til nedsættelse af energiforbruget, og der investeres i bygningsoptimering i forbindelse med ombygninger, istandsættelser med mere.

Alle offentlige bygninger over 50 m² er blevet energimærket i 2010. Der udarbejdes nye fra 2018. Arbejdet forventes færdigt i 2020. Energimærkerne bruges som guide til prioritering af energiprojekterne, så midlerne anvendes, hvor den største energibesparende effekt kan opnås.

Status på projektet

Bindingerne kan beskrives ud fra følgende 3 kategorier:

1. Kontakter indgået, første spadestik
2. Beslutningsgrundlag på vej
3. Ingen planer endnu

Anlægsbudget 2020-2023

Der forventes overførsler på 55,9 mio. kr. fra 2019 til 2020. Disse midler indgår i planlagte projekter i perioden 2020-2023. Fra 2024 og frem forventes årligt gennemført projekter svarende til rådighedsbeløbet.

Kategori	2020	2021	2022	2023
1				
2	20.000.000			
3	9.720.750	29.720.750	29.720.750	29.720.750
I alt	29.720.750	29.720.750	29.720.750	29.720.750

1. Igangværende projekter.
2. Der arbejdes med planlægningen af projekter omkring belysning, ventilation, CTS styring, varmepumper, vand (toiletter og vandhaner) og svømmehaller.
3. Der er mange projekter, hvor der ikke er blevet lavet forundersøgelse endnu. Der foregår løbende en undersøgelse af eksisterende anlæg med henblik på at optimere

Bemærk at alle anlægsbevillingerne til energibesparende foranstaltninger er lånefinansieret.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2020 søges i forbindelse med budgetvedtagelsen

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Miljø- og Teknikudvalget
Funktion	00.38 Naturbeskyttelse m.fl.
Projekt	Naturforvaltningsprojekter mv., ramme
Stednr. (S1/S2)	200/052003

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		3.362	3.870	3.870	3.870		14.972
Indtægter							0
Netto	0	3.362	3.870	3.870	3.870	0	14.972

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
04-11-19	3.362		Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2020
I alt	3.362	0	

Formål og beskrivelse

Rammebeløb til projekter på natur- og miljøområdet.

Randers Kommune skal sikre rent drikkevand og sikre naturen, herunder udvikle nye og pleje eksisterende naturområder. De afsatte midler kan blandt andet anvendes til nye vådområdeprojekter, anlæg og reovering af stier, nye skove, fjernelse af spærringer i vandløb, genåbne rørlagte vandløbsstrækninger, etablere nye søer, forbedre tilstanden i eksisterende vandløb og søer, etablere afgrænsningsmuligheder på naturarealer, beskytte drikkevandet samt til information.

Status på projektet

Naturforvaltningsmidlerne for 2019 er disponeret i henhold til en prioriteret liste af opgaver, som er baseret på samarbejdsaftaler med Staten, kommuner, fonde, private lodsejere, samt ønsker fra kommunens borgere. For 2020 og 2021 gælder at ca. ½ delen af beløbet er disponeret, og det er før der er taget stilling til hvilke projektønsker fra kommunens borgere, der skal realiseres i 2020 og 2021.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2020 søges i forbindelse med budgetvedtagelsen

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Miljø- og Teknikudvalget
Funktion	02.22 Veje, fælles funktioner
Projekt	Private vejes istandsættelse, ramme
Stednr. (S1/S2)	200/058105

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		880	880	880	880		3.520
Indtægter		-880	-880	-880	-880		-3.520
Netto	0	0	0	0	0	0	0

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
04-11-19	880	-880	Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2020
I alt	880	-880	

Formål og beskrivelse

Istandsættelse af private fællesveje på de vejberettigedes regning. Projekter igangsættes efter afholdelse af vejsyn. Dispositionsrammen udgør årligt 0,88 mio. kr.

Status på projektet

Der er pt. ikke afholdt vejsyn, der medfører behov for et samlet arbejde. Dermed er der pt. ingen planer om, hvad midlerne skal anvendes til.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2020 søges i forbindelse med budgetvedtagelsen

Anlægsbevillingerne tilbageføres, såfremt der ikke har været projekter.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Miljø- og Teknikudvalget
Funktion	02.32 Kollektiv trafik
Projekt	Ragna – dokning 2020
Stednr. (S1/S2)	200/058505

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter				200			200
Indtægter				-100			-100
Netto	0	0	0	100	0	0	100

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

Ekstraordinær vedligehold af skrogdele, udskiftning af bundplader mv.

Status på projektet

Dokningen af færgen er nødvendig for at opretholde driften af færgen. Udgiften hertil deles mellem Norddjurs Kommune og Randers Kommune.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Miljø- og Teknikudvalget
Funktion	02.32 Kollektiv trafik
Projekt	Ragna – Udsiftning af motorer
Stednr. (S1/S2)	200/058506

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter			800				800
Indtægter			-400				-400
Netto	0	0	400	0	0	0	400

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

Der skal foretages udskiftning af motorer, der i 2021 har et driftstimer på ca. 30.000 timer. Udskiftningen vil sikre, at der ikke forekommer ikke-planlagte driftsstop i sejlplanen.

Status på projektet

Der er tale om en nødvendig udskiftning i 2021 for at kunne opretholde færgens drift. Udgiften hertil deles mellem Norddjurs Kommune og Randers Kommune.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Miljø- og Teknikudvalget
Funktion	00.28 Kommunale veje
Projekt	Sikre skoleveje, ramme
Stednr. (S1/S2)	200/058101

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		1.165	1.165	1.165	1.165		4.660
Indtægter							0
Netto	0	1.165	1.165	1.165	1.165	0	4.660

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

Rammebeløb afsat til gennemførelse af trafikikkerhedsprojekter f.eks. på skoleveje.

Status på projektet

Rammen udmøntes hvert år i 3-5 mindre fysiske projekter. Projekterne prioriteres ud fra en lang liste med ønsker om trafikikkerhedsfremmende foranstaltninger. Pt. er der over 40 vejstrækninger, hvor der er indsendt ønsker om at få etableret hastighedsdæmpende foranstaltninger, og hvor forvaltningen skønner, at der er trafikikkerhedsmæssige problemer f.eks. i form af for høj hastighed, dårlige oversigtsforhold, eller hvor der sker uforholdsmæssigt mange trafikuheld.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Miljø- og Teknikudvalget
Funktion	00.28 Kommunale veje
Projekt	Sikre skolevejskorridorer – med sidegevinster
Stednr. (S1/S2)	200/058253

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	3.400	-272					3.128
Indtægter	-1.088						-1.088
Netto	2.312	-272	0	0	0	0	2.040

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
29-01-18	3.400	-1.360	Tilskud fra cykelpuljen (40%)
I alt	3.400	-1.360	

Formål og beskrivelse

Projektets overordnede idé er at arbejde med sikre skolekorridorer til skolerne i byerne Fårup, Spentrup og Harridslev.

Projektets første hovedformål er skolecykling, hvor der arbejdes med de fysiske forhold for og adfærden blandt skolebørn i de tre byer med henblik på at fremme aktiv transport til og fra skole. Det andet hovedformål er afprøvning af samskabelsesmetode, hvor det lokale initiativ og de lokales gode idé understøttes af kommunen.

Projektet indeholder nye stier i Fårup og Harridslev samt krydsningsheller og fartdæmpere i Spentrup. Adfærds kampagner er ligeledes en del af projektet.

Projektet er planlagt til udførelse i 2018 og 2019.

Der er opnået støtte fra Vejdirektoratets cykelpulje til gennemførelse af projektet.

Status på projektet

Kontrakter er indgået for det vejtekniske vedr. Spentrup og Harridslev samt kampagner. Omkring det vejtekniske for Fårup er beslutningsgrundlaget på vej.

Samtlige projekter forventes udført i 2019. I 2020 vil der blive gennemført evaluering af projektet, som er en forudsætning for at opnå støtten fra Vejdirektoratets cykelpulje

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Miljø- og Teknikudvalget
Funktion	02.32 Kollektiv trafik
Projekt	Udbyhøjfærge – dokning 2023
Stednr. (S1/S2)	200/058507

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter				1.200	1.940		3.140
Indtægter				-600	-970		-1.570
Netto	0	0	0	600	970	0	1.570

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

Kabelfærgen i Udbyhøj skal i dok i 2023 ifm. almindelig service samt ekstraordinær udskiftning af udtjent generatoranlæg. Udgift til indkøb af nyt generatoranlæg (anslået 1,2 mio. kr.) afholdes i 2022, så dette er klar til montering primo 2023.

Status på projektet

Udgiften hertil deles mellem Norddjurs Kommune og Randers Kommune.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Miljø- og Teknikudvalget
Funktion	00.28 Kommunale veje
Projekt	Vej til sydhavnen, ramme
Stednr. (S1/S2)	200/058106

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	13.900				15.000	16.100	45.000
Indtægter							0
Netto	13.900	0	0	0	15.000	16.100	45.000

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

Den eksisterende adgang til den nuværende havn og de nye havnearealer løber gennem det centrale Randers, hvilket nedsætter effektiviteten af godstransporten til og fra havnen. Samtidigt generer de mange lastbiler og modulvogntog den øvrige trafik på vejnettet og borgerne i Randers.

Havnevejen vil sikre en mere direkte opkobling fra Randers Havn til det overordnede vejnet. Fra nord vil der således være adgang til havnen fra E45 via de overordnede trafikveje Hammelvej, Grenåvej og Ørneborgvej og fra syd vil der være adgang fra E45 via Ringvej syd, Clausholmvej og videre til havnen via Grenåvej og Ørneborgvej.

For at kunne betjene havnetrafikken – herunder modulvogntog – er det nødvendigt med ombygninger af vejnettet følgende steder:

- Krydset Clausholmvej-Hammelvej skal ombygges, så modulvogntog kan dreje til og fra Hammelvej.
- Sammenfletningen mellem Hammelvej og Grenåvej skal ombygges, så det er muligt at komme fra Hammelvej til Grenåvej og omvendt.
- Ombygning af krydset Grenåvej-Ørneborgvej.
- Udbygning og forlængelse af Ørneborgvej frem til det nye havneområde.

Anlægsoverslaget på 45 mio. kr. omfatter alle 4 delprojekter. Dertil kommer udgifter på vej anlæg m.m. internt på havnens areal.

Status på projektet

Der er primo 2019 udarbejdet en overordnet tidsplan for projektet, der viser, at den nye adgang til Havnen som beskrevet ovenfor kan være etableret inden for en periode på 42 måneder.

Fornyelse af VVM-tilladelse	6 mdr
Projektering	12 mdr
Udbud	3 mdr
Anlæg	18 mdr
I alt	42 mdr

VVM-tilladelse

Fornyelse af VVM-tilladelsen er et administrativt arbejde, som Randers Kommune i udgangspunktet selv forestår. Proceduren er, at der foretages en vurdering af, hvorvidt forholdene er ændret i væsentlig grad siden der i første omgang blev lavet en VVM. Hvis der ikke er sket væsentlige ændringer, kan den nye tilladelse gives umiddelbart. Er der derimod sket væsentlige ændringer, kan det betyde, at der går længere tid, men der er ikke umiddelbart noget, der peger på væsentlige ændringer. Dog kan udformningen af krydset mellem Grenåvej og Hammelvej være anderledes, end den som er skitseret i den tidligere VVM, hvilket kan medføre en længere VVM-proces. Omfanget heraf kan ikke afgøres på nuværende tidspunkt, men det vil være fordelagtigt med en indledende analyse af hvordan krydset udformes bedst.

Den fornyede VVM-tilladelse er en afgørelse, og skal derfor offentliggøres, men ikke i høring. Det vurderes umiddelbart, at en eventuel klage over afgørelsen ikke vil have opsættende virkning for det videre arbejde.

Den fornyede VVM-tilladelse udløber 3 år efter den udstedes. Dog gælder den så længe byggeriet er igangsat inden de tre års udløb – men kun så længe der holdes normal anlægstakt i projektet.

Projektering

Projekteringen skal udføres af rådgivere. Særligt den nye tilslutning mellem Grenåvej og Hammelvej er kompliceret, og det kan vise sig, at den bedste løsning i dette kryds, ikke er den løsning, som er skitseret i VVM'en. Dette kan have betydning for VVM-tilladelsen, og derfor kan det være fordelagtigt at have lavet en forudgående analyse af hvordan dette kryds skal udformes, førend arbejdet med VVM-tilladelsen igangsættes.

Udbud

Der bliver formentligt tale om et omfattende udbud, da særligt krydsningen Grenåvej / Hammelvej er kompliceret og dyr. Det må derfor formodes, at der bliver tale om et EU-udbud. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at afgøre, om hele projektet skal udbydes i én samlet entreprise, eller om krydsningen af Grenåvej / Hammelvej, øvrige krydsudvidelser og forlængelse af Ørneborgvej skal udbydes hver for sig,

Anlæg

Der kan være en vis samtidighed i anlægsarbejdet, men arbejdet skal planlægges således trafikken mellem Randers og Djursland har alternative ruter gennem hele anlægsperioden. Det mest komplicerede og tidskrævende arbejde, og som samtidigt har størst betydning for trafikken, er sammenfletningen mellem Grenåvej og Hammelvej.

6. Sundheds-, idræts- og kulturudvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	00.32.31, Stadion og idrætsanlæg
Projekt	Anlægspulje til idrætsformål 2020-23
Stednr. (S1/S2)	200/061056/57/59/68

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		24	32	1.127	1.127	1.100	3.410
Indtægter							0
Netto	0	24	32	1.127	1.127	1.100	3.410

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

Der har siden 2013 været givet en rammebevilling på 1 mio. kr. til idrætsformål, der løbende er prisfremskrevet.

Beløbene til og med 2021 er indregnet i den prioritering, som Byrådet foretog af idrætsmidlerne for byrådsperioden 2018-21 på mødet den 11. juni 2018, hvorfor bevillingen som sådan er anvendt i disse år.

Status på projektet

Midlerne for 2020 og 2021 er udmøntet til konkrete projekter.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	03.22.18 Idrætsfaciliteter for børn og unge
Projekt	Breddeidrættens faciliteter
Stednr. (S1/S2)	200/061049/050/060/067

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		1.036	1.036	2.466	2.466	2.400	9.404
Indtægter							0
Netto	0	1.036	1.036	2.466	2.466	2.400	9.404

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
04-11-19	1.038		Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2020
I alt	1.038	0	

Formål og beskrivelse

Byrådet har siden 2010 årligt afsat et beløb til forbedring af breddeidrættens faciliteter.

Status på projektet

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2018-21 besluttede man, at 1 mio. kr. af denne pulje i årene 2018-21 afsættes til udstyr mv., mens de øvrige årlige midler af bevillingen på godt 2,4 mio. kr. blev prioriteret til en række projekter.

Fra 2022 er der således igen ca. 2,4 mio. kr. i puljen.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	00.32.31, Stadion og idrætsanlæg
Projekt	Dronningborghallen - reservation
Stednr. (S1/S2)	200/061064

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter			9.000	10.172			19.172
Indtægter							0
Netto	0	0	9.000	10.172	0	0	19.172

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

I forbindelse med budgettet for 2019-22 blev der afrapporteret på mulighederne for at etablere et nyt idrætscenter i Dronningborg, som erstatning for den nuværende Dronningborghal, se <https://internedagsordener.randers.dk/vis/pdf/bilag/4505da05-cd71-4e57-8d65-2348c3b36a6b?redirectDirectlyToPdf=false>

Ved budgetlægningen for 2019-22 blev der ikke skønnet på daværende tidspunkt, at være et økonomisk råderum til at realisere et af de beskrevne scenarier. Partierne bag budgetforliget var enige om, at der skal findes en løsning, idet den eksisterende hal bygningsmæssigt kun har begrænset levetid.

I budgettet for 2019-22 blev der derfor påbegyndt en reservation af midler til et kommende projekt og afsat 10 mio. kr. i 2022. Samtidig blev forvaltningen bedt om til budgetlægningen for 2020-2023 at udarbejde et supplerende forslag til et billigere, men fortsat tidssvarende projekt.

Ved budgetlægningen for 2020-23 er der enighed om, at der skal etableres en ny idrætshal i Dronningborg som erstatning for den nuværende Dronningborghal, idet den eksisterende hal bygningsmæssigt kun har begrænset levetid. Ud over de afsatte 10 mio. kr. hertil i 2022, blev der afsat yderligere 9 mio. kr. i 2021, så der også i fremtiden kan sikres mulighed for indendørs idræt i Dronningborgområdet.

I dialog med brugerne vurderes, om løsningen skal prioritere flest mulige omklædningsfaciliteter, træningsrum eller tilskuerceller. Byggeriet skal tilrettelægges således, at det giver mulighed for udvikling af hallen, ligesom hallen skal tænkes sammen med etableringen af et nyt plejecenter og en ny daginstitution.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	00.32.31, Stadion og idrætsanlæg
Projekt	Energioptimering LED lys selvejende haller
Stednr. (S1/S2)	200/061044

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		1.438					1.438
Indtægter							0
Netto	0	1.438	0	0	0	0	1.438

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
11-06-2018	1.400		
I alt	1.400	0	

Formål og beskrivelse

Med henblik på at begrænse energiforbruget i de selvejende haller besluttede Byrådet den 11. juni 2018 i forbindelse med prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter i 2018-21 at afsætte 1,4 mio. kr. til udskiftning til LED-lys.

Status på projektet

Arbejdet forventes igangsat i 2020.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	00.32.31, Stadion og idrætsanlæg
Projekt	Færdiggørelse af idrætsprojekter og udvikling af idrætsanlæg i 2022
Stednr. (S1/S2)	200/061065

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter				9.765			9.765
Indtægter							0
Netto	0	0	0	9.765	0	0	9.765

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

I forbindelse med beslutningerne om etablering af Idrætscenter Vest og salg af det nuværende idrætsareal i Hornbæk blev det byrådsmødet den 19. januar 2019 vedtaget, at ved salg afsættes nettoprovenuet til idrætsformål.

Status på projektet

Det endelige beløb opgøres, når arealet er solgt.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	00.32.31, Stadion og idrætsanlæg
Projekt	Multiarena Randers (Hal 4)
Stednr. (S1/S2)	200/061017

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	15.440	2.300					17.740
Indtægter							0
Netto	15.440	2.300	0	0	0	0	17.740

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
06-02-2017	15.440		
I alt	15.440	0	

Formål og beskrivelse

Ved budgettet for 2020-23 var aftalepartierne enige om, at breddeidrætten skal holdes skadesløs i forhold til finansieringen af merudgifterne til det forøgede anlægstilskud til hal 4, som blev godkendt på byrådsmødet den 7. oktober 2019, hvor der blev givet tilsagn om et øget anlægstilskud på 5,2 mio. kr.

Af de 5,2 mio. kr. blev 2,9 mio. kr. af finansieringen dækket af driftsudgifter, der var afsat til hal 4 (multiarena), men ikke anvendt, da hallen ibrugtages senere end oprindelig budgetteret. De resterende 2,3 mio. kr. var i sagen forudsat finansieret via besparelser på andre idrætsprojekter, men den endelige beslutning blev udskudt til budgetlægningen for 2020-23 med henblik på at friholde breddeidrætten.

På byrådsmødet den 9. december 2019 er de samlede bevillinger godkendt, således at der er overført 2,9 mio. kr. fra drift til anlæg og den samlede anlægsbevilling givet op til de 5,2 mio. kr.

Status på projektet

Hallen forventes ibrugtaget den 9. januar 2020.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	00.32.31, Stadion og idrætsanlæg
Projekt	Hensættelse til kunstgræsbaner
Stednr. (S1/S2)	200/061062

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	1.500	763	763				3.026
Indtægter							0
Netto	1.500	763	763	0	0	0	3.026

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
10-12-2018	3.000		
I alt	3.000	0	

Formål og beskrivelse

I forbindelse med prioriteringen af idrætsmidler i byrådsperioden 2018-21 godkendte Byrådet i mødet den 11. juni 2018, at der afsættes i alt 3 mio. kr. i byrådsperioden til hensættelser til fremtidig renovering af kunstgræsbaner.

Status på projektet

Beløbet opspares løbende, indtil der skal ske udskiftning

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	03.35.64, Andre kulturelle opgaver
Projekt	Kulturhus
Stednr. (S1/S2)	200/061068

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		5.000	5.000				10.000
Indtægter							0
Netto	0	5.000	5.000	0	0	0	10.000

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

Kulturhuset er fortsat et fantastisk aktiv for Randers Kommune. Tre institutioner under samme tag er en succes, der besøges af mange borgere. Et hus med mange besøg slides der på.

Ved budgettet for 2020-23 har aftalepartierne aftalt at skabe bedre rammer for besøgene og medarbejderne i huset og har afsat 5 mio.kr. årlig til formålet i 2020 og 2021.

Status på projektet

Der vil i foråret 2020 blive fremlagt et konkret projekt til godkendelse.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Sundhed- idræts- og kulturudvalget
Funktion	04,62.,85, kommunal tandpleje
Projekt	Ny struktur i tandplejen
Stednr. (S1/S2)	200/0610666

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		2.950	4.577	3.255			10.782
Indtægter							0
Netto		2.950	4.577	3.255	0	0	10.782

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

Der er udarbejdet en analyse af den kommunale tandpleje, som beskriver, hvordan den kommunale tandpleje bedst ruster sig til at imødekomme øgede krav til kvalitetssikring og ny teknologi. I analysen er opstillet 3 scenarier for, hvordan det kan ske. Byrådet har den 17. juni 2019 godkendt scenarie 3.

Scenarie 3 indeholder en ny struktur med 5 tandklinikker – og en nedlæggelse af tandklinikkerne på Østervangsskolen, Søndermarksskolen, Assentoft skole, Blicherskolen og Langå skole. Dette kræver en investering på 10,1 mio. kr. i anlæg og udstyr samt en forundersøgelse på 0,5 mio. kr. – i alt 10,6 mio. kr. i perioden 2020-22.

Beløbet forventes tilbagebetalt ved en reduktion af driftsudgifterne med 0,1 mio. kr. i 2020 og 2021 samt 0,4 mio. kr. i 2022 – og herefter med 1 mio. kr. årligt i perioden 2023-2032. Af tekniske årsager er beløbene for perioden 2023-2032 (i alt 10 mio. kr.) indarbejdet i 2023.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalg
Funktion	03.22.18 Idrætsfaciliteter for børn og unge
Projekt	Ombygning af lokaler + E-sport i Assentoft
Stednr. (S1/S2)	061 054

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	1.760	697					2.457
Indtægter							0
Netto	1.760	697	0	0	0	0	2.457

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
11-06-2018	2.400		
I alt	2.400	0	

Formål og beskrivelse

Ved prioriteringen af idrætsmidler i byrådsperioden 2018-21 blev der afsat i alt 2,4 mio. kr. til ombygning af lokaler samt E-motion i Assentofthallerne.

Status på projektet

Ombygningen er igangsat, mens midlerne til E-motion først vil blive påbegyndt i 2020.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
Funktion	00.32.31, Stadion og idrætsanlæg
Projekt	Renovering af kommunale omklædningsrum
Stednr. (S1/S2)	200/061051/52/53

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		2.054	1.036				3.090
Indtægter							0
Netto	0	2.054	1.036	0	0	0	3.090

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
11-06-2018	3.000		
I alt	3.000	0	

Formål og beskrivelse

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2018-21 besluttede Byrådet den 11. juni 2018 årligt at afsætte 1 mio. kr til renovering af omklædningsrum på idrætsområdet, idet der er et stort behov herfor.

Ved en tidsforskydning af de prioriterede projekter blev midlerne i 2019 overført til 2020, hvorfor der nu er 2 mio. kr. i 2020.

Status på projektet

Prioriteringen sker i et samarbejde mellem Kultur og Fritid og Ejendomsservice, der er ansvarlig for udførelsen af opgaverne.

7. Omsorgsudvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Ældreboliger

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Omsorgsudvalget
Funktion	00.25.18, driftssikring af boligbyggeri
Projekt	Nyt plejecenter i Dronningborg, servicearealer
Stednr. (S1/S2)	100/070022

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		5.000	5.000				10.000
Indtægter			-2.400				-2.400
Netto		5.000	2.600	0	0	0	7.600

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

Med budget 2020-23 blev det besluttet at etablere et nyt plejecenter med 60 pladser i Dronningborg, der blandt andet skal erstatte boliger på Kristrupcentret og Dronningborg Plejecenter, der nedlægges, når det nye center ibrugtages.

Det nye plejecenter vil blive etableret ved den nuværende Dronningborghal, hvor der ud over plejecentret også skal etableres en daginstitution og en ny hal.

Dette anlægsprojekt vedrører serviceareal-delen. Der er indarbejdet servicearealtilskud på 2,4 mio. kr. i 2021.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Omsorgsudvalget
Funktion	00.25.19, ældreboliger
Projekt	Nyt plejecenter i Dronningborg, ældreboliger
Stednr. (S1/S2)	300/070023

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		57.000	53.000				110.000
Indtægter		-8.600					-8.600
Netto		48.400	53.000	0	0	0	101.400

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

Med budget 2020-23 blev det besluttet at etablere et nyt plejecenter med 60 pladser i Dronningborg, der blandt andet skal erstatte boliger på Kristrupcentret og Dronningborg Plejecenter, der nedlægges, når det nye center ibrugtages.

Det nye plejecenter vil blive etableret ved den nuværende Dronningborghal, hvor der ud over plejecentret også skal etableres en daginstitution og en ny hal.

Dette anlægsprojekt vedrører ældrebolig-delen.

8. Landdistriktsudvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Landdistriktsudvalget
Funktion	00.25.15 Byfornyelse
Projekt	Bygningsforbedringsudvalget
Stednr. (S1/S2)	200/054200

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	600	300	300	300	300		1.800
Indtægter	-300	-180	-180	-180	-180		-1.020
Netto	300	120	120	120	120	0	780

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
17-06-19	600	-300	Pulje 2018+2019
04-11-19	300	-180	Forventet refusion 60%
I alt	900	-480	

Formål og beskrivelse

Byrådet har den 12. juni 2017 besluttet,

at der nedsættes et bygningsforbedringsudvalg, som kan meddele støtte for op til 300.000 kr. pr. år

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2020 søges i forbindelse med budgetvedtagelsen

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Landdistriktsudvalget
Funktion	00.25.15 Byfornyelse
Projekt	Forsøgsprojekt Hald
Stednr. (S1/S2)	200/054011

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	1.025	378					1.403
Indtægter			-1.403				-1.403
Netto	1.025	378	-1.403	0	0	0	0

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
10-09-18	1.403	-1.403	Mellemfinansiering forsøgsprojekt Hald
I alt	1.403	-1.403	

Formål og beskrivelse

Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter har i december 2017 bevilliget 1,4 mio. kr. i støtte til områdefornyelse i Hald. Midlerne er med 100% statslig refusion.

Formålet med forsøgspuljen er at udbrede mere forpligtende partnerskaber mellem kommuner, foreninger, organisationer, erhvervsliv, fonde mv. om tilpasning og forskønnelse af landsbyer.

Hald vil gerne skabe større handlekraft i deres landsby, ved at genkonstituere deres lokalråd, der giver beslutningskompetence til selv at foretage prioriteringer i projekter og økonomi.

Hald vil selv have projektledelsen gennem projektet og har ligeledes selv den direkte kontakt til styrelsen og står selv for afrapportering.

Status på projektet

Randers Kommune mellemfinansierer projektet.

Den største del af budgettet i Hald anvendes til at realisere en udviklingsplan gennem borgerbudgettering. Dette sker løbende gennem projektperioden.

Landsbyfælleden er højt prioriteret i Hald. Her er etableret en mobil kunstrute bestående af en birdparade. Kunstruten åbnede 25. maj 2019 og er anlagt sammen med borgerne.

Projektet afsluttes ultimo 2020.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Landdistriktsudvalget
Funktion	00.25.15 Byfornyelse
Projekt	Langå, områdefornyelse
Stednr. (S1/S2)	200/054007

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	18.486						18.486
Indtægter	-4.000	-1.636					-5.636
Netto	14.486	-1.636	0	0	0	0	12.850

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
02-03-2015	12.000	-4.000	Områdefornyelse Langå
19-12-2016	2.500		Stibro
04-02-2019	2.300		Skovbro
17-06-2019	1.636	-1.636	Skovlyst
I alt	18.436	-5.636	

Formål og beskrivelse

Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter har i april 2014 bevillet 4 mio. kr. i støtte til områdefornyelse i Langå. Randers Kommune bevilgede 8 mio. kr. Områdefornyelsen skal styrke sammenhængen mellem by og natur, forskønne og forny bymidten og udvide udbuddet af aktiviteter i relation til Gudenåen for at styrke Langås potentiale som bosætningsby.

Områdefornyelsen består af fire delprojekter og hænger tæt sammen med forsøgsprojektet "Vores Bredgade". Indsatserne bygger på eksisterende kvaliteter i Langå og skal tilsammen styrke sammenhængen mellem boligområder, station og naturen ved Gudenåen.

Status på projektet

1. På tværs af banen

I foråret 2018 afholdt Randers Kommune en licitation, hvor anlægsoverslaget lød på ca. 4 mio. kr. Der er efterfølgende udarbejdet en "second opinion" af konstruktionen, der fordyrer anlægsprojektet med 2,3 mio. Det betød, at der manglede en restfinansiering af broprojektet på 2,3 mio. kr. Byrådet gav den 4. februar 2019 en tillægsbevilling på 2,3 mio. til anlæg af Stibroen.

I februar blev indgået kontrakt med entreprenøren, og rydningsarbejdet gik i gang umiddelbart efter.

Projektet forventes afsluttet medio november 2019.

2. Gudenåens potentialer

På grund af projektets størrelse blev det i medio 2018 besluttet at opdele projektet i 2 etaper. Projektøkonomien for det skitserede projekt i programmet er større end områdefornyelsesmidlerne og er derfor afhængig af støtte fra fonde. Partnerskabet omkring Gudenåens potentialer er ansvarlige for fundraising.

I etape 1 er Randers Kommune projektleder. Etape 1 omhandler et udendørs aktivitetsområde ved Gudenåen. Det forventes, at anlægsarbejdet afsluttes ultimo 2019.

Etape 2 skal finansieres udelukkende af fondsmidler. Etape 2 består af etablering af ny marina. Der er ikke fastlagt en tidshorisont for etape 2. Etape 2 finansieres ikke fra områdefornyelsesmidler. Randers Kommune er ikke projektledere på etape 2.

3. Midtbyen

Der er etableret et nyt byrum i midtbyen til uformelle møder og ophold i byen. Projektet er afsluttet.

4. Sikker skolevej

Der er i vinteren 2016 anlagt ca. 300 meter af vejstrækningen som en fællessti fra Bredgade til Langå skole.

Projektet er afsluttet.

Områdefornyelsen forventes afsluttet ultimo 2019.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Landdistriktsudvalget
Funktion	00.25.15 Byfornyelse
Projekt	Pulje til byfornyelsesprojekter
Stednr. (S1/S2)	200/054000

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		5.347	5.347	5.347	5.347		21.388
Indtægter		-1.500	-1.500	-1.500	-1.500		-6.000
Netto	0	3.847	3.847	3.847	3.847	0	15.388

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

Byrådet vedtog den 21. juni 2010 en byfornyelsesstrategi for Randers Kommune. Det blev endvidere tiltrådt, at der netto afsættes 3,5 mio. kr. årligt (pristalsreguleres – pt. 3,85 mio. kr.) til byfornyelsesprojekter, der kan lånefinansieres med 95 % af nettoudgifterne.

Byrådet har den 12. juni 2017 besluttet,

at byfornyelsesmidler i perioden 2017-2019 prioriteres til landdistrikterne og primært i geografisk afgrænsede områder, udpeget af Miljø- og Teknikudvalget og Landdistriktsudvalget i fællesskab,

at der fremadrettet søges opstart af yderligere områdefornyelser svarende til, at der altid er 2 igangværende områdefornyelser afhængigt af omfang samt tilsagn om støtte fra staten, og

at der nedsættes et bygningsforbedringsudvalg, som kan meddele støtte for op til 300.000 kr. pr. år, og

Byfornyelsesprojekter omfatter følgende typer:

- Områdefornyelse – Fornyelse af nedslidte eller problemramte byområder
- Ordinær byfornyelse – Bygningsfornyelse og friarealforbedringer
- Grøn byfornyelse/friarealforbedring
- Kondemnering af sundhedsfarlige bygninger og frivillige nedrivninger

Der er vedtaget en ny byfornyelseslov i 2019, som kanaliserer byfornyelsesmidlerne til en landsbypulje. Det betyder, at der fremadrettet kun kan udføres byfornyelse i landdistrikterne.

Områdefornyelsen i Langå samt byfornyelsesforsøget "Vores Bredgade" forventes afsluttet i 2019. Der forventes i 2019 gennemført de resterende permanente tiltag i Bredgade, og stibro over banen er under etablering. Projektet Langå Marina blev opdelt i 2 faser på grund af projektets størrelse. Fase 1 "Aktivitetssområde ved Gudenåen" realiseres igennem områdefornyelsen. Projektøkonomien for det samlede skitserede projekt i programmet er større end områdefornyelsesmidlerne og derfor afhængig af støtte fra fonde. I de seneste år har partnerskabet omkring åen arbejdet med fundraising.

I 2018 er der opstartet forsøgsprojekt i Hald med nye forpligtende partnerskaber som tema. Randers Kommune forventes at mellemfinansiere projektet. Der gives 100% refusion fra staten til projektet.

Der er ved udgangen af 2018 opstartet ny områdefornyelse i et landsbysamarbejde mellem Øster Bjerregrav og Over Fussing. Programmet er godkendt i byrådet og Trafik-, bygge- og boligstyrelsen.

Borgere i landdistrikterne med bevaringsværdige bygninger har kunnet søge bygningsforbedringsstøtte og landsbyer med tomme byggegrunde efter nedrivning har kunnet ansøge om forskønnelse af de tomme byggegrunde. Der er i foråret 2019 gennemført anden ansøgningsrunde, hvor der forventes gennemført ca. 10 projekter.

Der er i 2016 truffet beslutning om byfornyelse/bygningsforbedring for Von Hatten Hus i Randers midtby. Projektet afventer fortsat godkendt finansieringsplan fra ejer, men forventes – når det opstartes - at vare 2-3 år.

Der er i 2012 truffet beslutning om byfornyelse/bygningsforbedring for den fredede bygning Svaneapoteket i Randers midtby. Byfornyelsen afventer fortsat en godkendt finansieringsplan fra ejer. Hvis der kommer konkrete forslag til byfornyelsesprojekter eller områdefornyelse, vil projekterne blive forelagt byrådet til stillingtagen og evt. igangsætning.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Landdistriktsudvalget
Funktion	00.25.15 Byfornyelse
Projekt	Pulje til indsats mod dårlige boliger
Stednr. (S1/S2)	200/010001

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	24.807	1.038	1.038	1.038	1.038		28.959
Indtægter	-12.619	-320	-320	-320	-320		-13.899
Netto	12.188	718	718	718	718	0	15.060

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
Før 2019	24.217	-12.558	Anlægsbevillinger siden 2009
04-11-19	1.038	-320	Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2020
I alt	25.255	-12.878	

Formål og beskrivelse

Byrådet har den 2. juni 2009 besluttet at afsætte midler til indsats for dårlige boliger, skæmmende bygninger og udenomsarealer i Randers Kommune.

Formålet er at sikre beboerne liv og helbred samt undgå, at de dårlige boliger får en afsmittende effekt i kvarteret eller lokalområdet og som følge heraf flere dårlige boliger.

Byrådet har den 12. juni 2017 iværksat en forstærket indsats for bedre boligkvalitet, forskønnelse og bosætning i landdistrikterne i Randers Kommune. Her samtænkes indsatsen med den øvrige byfornyelse, som målrettes landdistrikterne:

- Opkøb af nedslidte ejendomme beliggende i byer med færre end 3.000 indbyggere eller i det åbne land, når opkøbet sker med henblik på nedrivning eller istandsættelse.
- Tilskud til private ejeres fjernelse af ophobet skrot og affald.
- Tilskud til nedrivning af tomme erhvervsbygninger i små byer med under 3.000 indbyggere.
- Tilskud til nedrivning af en beboelsesejendom.

Status på projektet

Midlerne bruges til effektivering af den lovpligtige tilsynsopgave med boligkvalitet, hvor der kondemneres og til tider nedrives boliger. Midlerne er bundet op på statslige byfornyelsesmidler, som finansierer 60% af udgiften. Den seneste lovændring bevirker, at der kun kan opnås statslig medfinansiering til boliger beliggende udenfor Randers By.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2020 søges i forbindelse med budgetvedtagelsen.

9. Skole- og uddannelses- udvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Blicherskolen – skoleudviklingsplan 2016
Stednr. (S1/S2)	021 031

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	4.876	6.669					11.545
Indtægter							0
Netto	4.876	6.669	0	0	0	0	11.545

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
07-11-16	10.650		
18-12-17	450		
I alt	11.100	0	

Formål og beskrivelse

Den 6. september 2016 godkendte Børne- og skoleudvalget opfølgning på Skoleudviklingsplanen 2016.

Byrådet har behandlet sagen den 7. november 2016. Det overordnede budget for skoleudvikling giver mulighed for at igangsætte Skoleudviklingsplanens resterende arbejde og samtidig sætte gang i supplerende udviklingsarbejde og en række bygningsanalyser, der skal afdække de bygningsmæssige udfordringer, der ikke løses indenfor rammerne af Skoleudviklingsplanen.

Til gennemførelse af udviklingsplanen for 2016 på Blicherskolen er der afsat 10,65 mio. kr. til om-/udbygning af musik, motorik og samlingssted. Personalerum, forberedelse, klasse- og grupperum ved H-klasserne.

Status på projektet

Anlægsprojektet er igangværende og forventes afsluttet 2020.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Østervangsskolen – udviklingsplan 2015
Stednr. (S1/S2)	021 025

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	11.641	104					11.745
Indtægter							0
Netto	11.641	104	0	0	0	0	11.745

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
23-03-15	5.100		
18-12-17	6.315		
I alt	11.415	0	

Formål og beskrivelse

Den 12. januar 2015 godkendte byrådet en ny skolestruktur i Randers kommune. Den nye skolestruktur betyder, at 5 skoler nedlægges fra 1. august 2015, 6 skoler bliver grundskoler med elever fra 0.-6. klassetrin, 1 skole indrettes som overbygningsskole for 7.-9. klassetrin, mens 4 skoler bliver sammenhængende skoler fra 0.-9. årgang med øget elevtal i overbygningen.

Derfor er der, sammen med forslaget til en ny skolestruktur, godkendt en samlet skoleudviklingsplan, der skal sikre en ny-indretning af de skoler, der indgår i den nye skolestruktur fra 1. august 2015.

Østervangsskolen er i den nye skolestruktur en grundskole med elever fra 0. – 6. klassetrin.

Status på projektet

Anlægsprojektet er igangværende og forventes afsluttet 2020.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Bygningsanalyser og bygningsregistreringer 2016
Stednr. (S1/S2)	021 036

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	2.289	1.617					3.906
Indtægter							0
Netto	2.289	1.617	0	0	0	0	3.906

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
07-11-16	3.600		
18-12-17	175		
I alt	3.775	0	

Formål og beskrivelse

Den 6. september 2016 godkendte Børne- og skoleudvalget opfølgning på Skoleudviklingsplanen 2016.

Byrådet har behandlet sagen den 7. november 2016. Det overordnede budget for skoleudvikling giver mulighed for at igangsætte Skoleudviklingsplanens resterende arbejde og samtidig sætte gang i supplerende udviklingsarbejde og en række bygningsanalyser, der skal afdække de bygningsmæssige udfordringer, der ikke løses indenfor rammerne af Skoleudviklingsplanen.

Der afsættes en pulje til en række bygningsanalyser, der skal afdække de bygningsmæssige udfordringer, der ikke løses indenfor rammerne af Skoleudviklingsplanen.

Status på projektet

Anlægsprojektet er igangsat i samarbejde med Ejendomsservice, og eksterne rådgivere indhentes i ultimo 2019/primo 2020.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Opgradering af skolernes IT - ramme
Stednr. (S1/S2)	021 038

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		5.830	5.831	5.831	5.831	5.831	29.154
Indtægter							0
Netto	0	5.830	5.831	5.831	5.831	5.831	29.154

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

I forbindelse med den nye skolestruktur blev der afsat 7 mio. kr. om året til IT-udvikling på folkeskoleområdet, hvoraf 2 mio. kr. er overført til driftsbudgettet på skoleområdet. Børn & Skole og IT-afdelingen har i fællesskab udarbejdet en plan for prioritering af IT-midlerne i 2017 og 2018.

Planen baserer sig på en videreudvikling af de indsatser, der blev påbegyndt i 2016, og der er fokus på konkrete initiativer på såvel det IT-tekniske som det pædagogiske og didaktiske område. Planen har således en opmærksomhed på, at en investering i teknik alene ikke gør en forskel. Det skal suppleres med både implementeringsstøtte og støtte til det pædagogiske og didaktiske arbejde.

I planen prioriteres følgende områder:

- En fortsat god og tidssvarende IT-infrastruktur
- Opgradering af IT-arbejdspladserne på skolerne
- Effektiv, driftssikker og dynamisk installation, herunder styring af devices og applikationer
- Behov for kompetenceudvikling og implementeringsstøtte samt fokus på digitale læringsressourcer og læringsplatforme.

Det gælder, at elever på tværs af skolerne skal have samme muligheder for at anvende IT. Derfor er udgangspunktet i planen stadig, som i 2016, at der ses på det samlede antal enheder på skolen, der skal udskiftes, og ikke på hvad skolerne har i forvejen og måske har indkøbt ekstra af. Målet er, at ratio er den samme på alle skoler (altså hvor mange elever, der skal deles om en velfungerende enhed).

Status på projektet

Rammebevillingen anvendes og disponeres til IT anskaffelser og investeringer på skolerne i henhold til ovenstående.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Opkvalificering af udearealer ved skolerne 2016
Stednr. (S1/S2)	021 035

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	9.746	4.758					14.504
Indtægter							0
Netto	9.746	4.758	0	0	0	0	14.504

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
07-11-16	13.300		
18-12-17	685		
I alt	13.985	0	

Formål og beskrivelse

Den 6. september 2016 godkendte Børne- og skoleudvalget opfølgning på Skoleudviklingsplanen 2016.

Byrådet har behandlet sagen den 7. november 2016. Det overordnede budget for skoleudvikling giver mulighed for at igangsætte Skoleudviklingsplanens resterende arbejde og samtidig sætte gang i supplerende udviklingsarbejde og en række bygningsanalyser, der skal afdække de bygningsmæssige udfordringer, der ikke løses indenfor rammerne af Skoleudviklingsplanen.

Opkvalificering af udearealerne, udviklingsplaner på Assentoftskolen, Hobrovejens Skole, Nørrevangsskolen, Søndermarksskolen, Vestervangsskolen og Østervangsskolen udgør i alt 13,9 mio. kr.

Status på projektet

Anlægsprojektet er igangværende og forventes afsluttet 2019/20.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Skole- og uddannelsesudvalget
Funktion	03.22.01 Folkeskoler
Projekt	Udbygning af folkeskoler
Stednr. (S1/S2)	021 000

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter		1.483	19.389	19.733	19.733	20.000	80.338
Indtægter							0
Netto	0	1.483	19.389	19.733	19.733	20.000	80.338

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
I alt	0	0	

Formål og beskrivelse

Rammebevilling

Der afsættes årligt 19,7 kr. til brug for ud- og ombygninger i folkeskolerne.

Den 12. januar 2015 godkendte byrådet en ny skolestruktur i Randers Kommune. Den nye skolestruktur har betydet, at 5 skoler er nedlagt fra 1. august 2015, 6 skoler bliver grundskoler med elever fra 0.-6. klassetrin, 1 skole indrettes som en overbygningsskole for 7.-9. klassetrin, mens 4 skoler bliver sammenhængende skoler for 0.-9. årgang med øget elevtal i overbygningen.

Derfor er der sammen med forslaget til en ny skolestruktur godkendt en samlet skoleudviklingsplan, der skal sikre en ny indretning af de skoler, der indgår i den nye skolestruktur fra 1. august 2015.

Skoleudviklingsplanen er finansieret af de 39 mio. kr., der årligt blev disponeret til skoleudbygning af Randers Kommunes folkeskoler, samt de midler, der som følge af den ændrede skolestruktur, er disponeret til skoleudviklingsplanen fra 2015. Fra 2022 omprioriteres anlægsrammen for skoleområdet med 20 mio. kr. årligt.

Derudover indgår de overførte midler fra tidligere år i finansiering.

Status på projektet

Rammebevillingen anvendes og disponeres til anlægsprojekter på skolerne i henhold til skoleudviklingsplanen.

10. Udviklingsudvalget

Anlæg

Skattefinansieret anlæg

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Udviklingsudvalget
Funktion	06.45 Administrativ organisation
Projekt	Byen til Vandet
Stednr. (S1/S2)	200/054301

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	22.703	15.073	14.730	12.730	12.730		77.966
Indtægter							0
Netto	22.703	15.073	14.730	12.730	12.730	0	77.966

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
Før 2019	20.870	-3.450	
25-03-2019	300		Køb af Havnegade 7, forskønnelse
17-06-2019	225		Mobilbarriere til højvandssikring
I alt	21.395	-3.450	

Formål og beskrivelse

Byrådet har i 2014 igangsat det ambitiøse byudviklingsprojekt "Byen til Vandet" for at binde Randers midtby sammen med åen og fjorden og give nye bo-, oplevelses- og aktivitetsmuligheder.

"Byen til Vandet" skal sikre nye byudviklingsmuligheder i Randers midtby og være med til at skabe vækst i hele Randers Kommune. Det er det største byudviklingsprojekt, kommunen nogensinde har stået overfor; et projekt, der vil kunne skabe unikke byggemuligheder og byrum og være med til at "brande" Randers som en attraktiv og dynamisk bosætnings- og erhvervsby lige midt i den unikke natur langs Gudenåen og Randers Fjord.

Forundersøgelsen for "Byen til Vandet" blev gennemført i 2015. Herefter blev der gennemført en større borgerinddragelse, inden byrådet valgte tre scenarier, der skulle undersøges nærmere. Derefter blev der gennemført en undersøgelse af veje og broer samt en undersøgelse af potentialer for øget befolkningstilvækst.

Byrådet besluttede i 2017, at byudviklingen skal ske på baggrund af scenarie 4a med en klimabro for enden af pieren i kombination med Randers Bro. Der blev i 2017 og 2018 gennemført en række undersøgelser bl.a. af klimabroens præcise placering, undersøgelse af støj fra havnevirksomheder og Verdo, samarbejdsaftale med Randers Havn, fremtidige organisationsformer, placeringsmuligheder for busterminal, tids- og etapeplan samt miljøforhold.

Byrådet igangsatte efter bevilling fra Realdania udarbejdelse af en udviklingsplan for Byen til Vandet i 2019. En parallelkonkurrence er udskrevet, og 3 tværfaglige teams arbejder på 3 forslag til udviklingsplanen, som en dommerkomité i efteråret 2019 skal vælge det bedste forslag i blandt på baggrund af input fra særlige rådgivere, advisory board og borgerforum.

Der er netto afsat et budget vedrørende projekt Byen til Vandet på 55,3 mio. kr. i 2020-2023. Budgettet kan anvendes til infrastruktur, byrum, ombygninger og midlertidige aktiviteter som en del af omdannelsen, men også til borgerinddragelse og projektudvikling med henblik på at opfylde byrådets vision om at forbinde byen med vandet. Det kan f.eks. være forlængelse af Østervold til vandet.

Midlerne kan også anvendes til præcisering af og videre detaljering af resultaterne af forundersøgelser, processen, herunder borgerinddragelse og program- og projektledelse, undersøgelser i forbindelse med planlægning samt til midlertidige anlæg i forbindelse med omdannelsen og til mindre ombygninger og projektudvikling i midtbyen.

Sideløbende med Byen til Vandet blev der i 2018 gennemført et parallelopdrag om Klimabåndet i regi af EU-projektet Coast2Coast Climate Change. Herfra foreligger to bud på etablering af klimatilpasning af Randers midtby, uden at der skabes barrierer mellem by og vand.

Status på projektet

Med færdiggørelse af en endelig udviklingsplan i 2019 kan byrådet godkende denne primo 2020, hvorefter der kan påbegyndes udarbejdelse af lokalplaner, salg af byggeretter og dermed forventet første spadestik i 2021. For at kunne realisere udviklingsplanens 1. etape vil der være udgifter til klimatilpasning, støjforanstaltninger, håndtering af jordbundsforhold, byggemodning mv. Det vil derfor være altafgørende for realiseringsmulighederne, at de afsatte midler fastholdes og evt. øges for give investorer sikkerhed for byrådets ønske om realisering af Byen til Vandet.

Anlægsbudget 2020-2023

Udvalg	Udviklingsudvalget
Funktion	06.45 Administrativ organisation
Projekt	Klimabåndet
Stednr. (S1/S2)	200/054303

Rådighedsbeløb (2020-priser, 1.000 kr.)

	Før 2020 (årets priser)	2020	2021	2022	2023	Efter 2023	I alt
Udgifter	2.591	204	128	128			3.051
Indtægter	-1.221	-610		-1.220			-3.051
Netto	1.370	-406	128	-1.092	0	0	0

Anlægsbevilling (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Bemærkninger
06-03-2017	3.051	-3.051	C2C CC C16 Klimabåndet
I alt	3.051	-3.051	

Formål og beskrivelse

Randers Kommune er sammen med Region Midtjylland og andre kommuner blevet udvalgt til at modtage EU LIFE-støtte til klimatilpasningsprojekter under Coast to Coast Climate Challenge (herefter kaldet C2C CC).

Randers Kommune har budt ind med 3 delprojekter, herunder Klimabåndet under Byen til Vandet med titlen "Klimatilpasning som drivkraft for innovativ byudvikling i Randers midtby". Klimabåndet er i byudviklingsprojektet Byen til Vandet betegnelsen for en strækning på ca. 6 km langs Gudenåen og Randers Fjord i området omkring Randers midtby. Klimabåndet støttes med ca. 3,0 mio. kr. fra EU over 6 år til et parallelopdrag om innovative højvandsløsninger, borgerinddragelse, finansieringsplan mv.

Målsætningen for C2C CC er at skabe innovative og visionære løsninger, der kan eksemplificeres og adapteres i andre lignende havne- og kystbyer i EU. Målet for delprojektet Klimabåndet er at skabe merværdi i nye løsninger, så de direkte fysiske og visuelle adgange til vandet bevares samt så klimatilpasningen spiller sammen med byudviklingsprojektet Byen til Vandet. I parallelopdraget er udviklet en værktøjskasse med innovative og lokalt forankrede princippløsninger til højvandsbeskyttelse, der kan beskytte Randers By og samtidig skabe plads til natur i byudviklingen.

Status på projektet

Klimabåndet realiseres forventeligt som en integreret del af Byen til Vandet og dermed som opfølgning på udviklingsplanen.

Der er en binding i de forpligtelser, som Randers Kommune har i forhold til støtten fra EU LIFE, idet egenfinansieringen på 40 % er obligatorisk for at modtage de 60 % i støtte.